

UNIVERZITA KARLOVA
HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

**Magie v období judaismu Druhého chrámu
a raného křesťanství**

**Magic in the period of Judaism of the second temple
and early Christianity**

Diplomová práce

Vedoucí práce:
Mgr. Jiří Lukeš, Ph.D.

Autor:
Bc. Daniel Nezmar

Praha 2021

Poděkování

Děkuji svému vedoucímu práce Mgr. Jiřímu Lukešovi, Ph.D. za vedení této práce a cenné rady ke zpracovávanému tématu, Lukáši Loužeckému za poskytnutí některých textů a Josefu Justoňovi za překlad z originálních textů.

Bc. Daniel Nezmar

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci „Magie v období judaismu Druhého chrámu a raného křesťanství“ vypracoval samostatně s použitím níže uvedených pramenů a literatury. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 12. července 2021

Podpis:

Anotace

Předkládaná práce se zaměřuje na studium a shromáždění pramenů z dějin esoterismu převážně v období judaismu Druhého chrámu a raného křesťanství, které ukazují na kulturní průniky magických a náboženských společenství, ale i jedinců, již se věnovali studiu magického umění. Poukazuje na hlavní zdroje jejich magických a náboženských nauk a původ magie a magického myšlení. Sleduje pravděpodobné kořeny jak náboženství, tak magie, a popisuje vývoj magických praktik od počátků až k danému období Druhého chrámu. Dále po malé analýze porovnávám pět základních kultur žijících na území „úrodného půlměsíce“ právě v době Druhého chrámu a jejich magii. Detailně rozebírám obor démonologie a některé osobnosti dějin, které se evidentně zabývaly magií, a jak se světil a aktivoval magický ochranný kruh.

Klíčová slova: Egypt, Babylon, grimoár, čarodějnictví, magie, středověk, Druhý chrám, šamanismus, evokace, démonologie, angelologie, okultismus, esoterismus, hermetismus, alchymie, magický kruh, svěcení.

Annotation

The presented work focuses on the history of esotericism in the period of the Second Temple of Judaism and early Christianity, and shows the cultural intersections of magical and religious communities as well as individuals who have studied the art of magic. It points out the main sources of their magical and religious teachings and the origin of magic and magical thinking. It traces the main roots of both religion and magic and describes the development of magical practices in that specific period of the time. Furthermore, after a small analysis, a comparison is made of the five basic cultures living in the territory of the "fertile crescent" just at the time of the Second Temple and their magic. There is also a detailed discussion on the field of demonology and some personalities of the time who were obviously dealing with magic and also how the magic circle of protection was blessed and magically activated.

Keywords: Egypt, Babel, grimoire, witchcraft, magic, middle ages, second temple, shamanism, evocation, demonology, angelology, occultism, esotericism, hermeticism, alchemy, magical circle of protection, ordination blessing.

Seznam zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
HTF	Husitská Teologická Fakulta
n. l.	našeho letopočtu
např.	například
prof.	profesor
př. n. l.	před naším letopočtem
s.	strana
stol.	století
sv.	svatý
tj.	to jsou; to je; to jest
tzn.	to znamená
tzv.	tak zvaná; tak zvané; tak zvaný
UK	Universita Karlova
vyd.	vydání

Obsah

Seznam zkratek.....	5
1. Úvod.....	8
2. Obecně o „Magii“.....	9
2. 1. Původ a definice významu výrazu magie.....	9
2. 2. Vznik a původ magie.....	11
2. 2. 1. První teze – Legenda o Atlantidě.....	12
2. 2. 2. Druhá teze – Legenda o třetím oku.....	13
2. 2. 3. Třetí teze – Legenda o Anunnaki.....	14
2. 3. Pokus o definici magie.....	15
2. 3. 1. Magie a věda.....	15
2. 3. 2. Magie a náboženství.....	19
3. Druhy magie.....	21
3. 1. Magie přirozená.....	24
3. 2. Magie nadpřirozená.....	24
3. 3. Magie černá.....	25
3. 4. Magie bílá.....	25
3. 5. Magie mentální.....	26
3. 6. Magie ceremoniální.....	26
4. Vývojové stupně magie.....	26
4. 1. Magie nižší – psychurgie.....	26
4. 2. Magie vyšší – theurgie.....	27
5. Nejznámější specifické druhy magie tehdejší doby.....	27
5. 1. Magie sexuální.....	27
5. 2. Magie živlová.....	28
5. 3. Magie zvědná.....	31
5. 3. 1. Magická zrcadla.....	32
5. 4. Magie talismanická.....	35
5. 4. 1. Talisman a Lámen.....	35
5. 4. 2. Amulet.....	37
5. 4. 3. Pantakl, Glyfa, Sigilium („pečeť“)......	38
5. 4. 4. Ochranný kruh magický.....	40
5. 5. Nekromantie.....	43
6. Hermetismus.....	44
6. 1. Hermes Trismegistos.....	46
6. 1. 1. Corpus Hermeticum.....	47
6. 1. 2. Smaragdová deska.....	48
6. 2. Horev „filosofie ohně“.....	49
6. 3. Astrologie.....	49
6. 3. 1. Horoskop.....	51
6. 4. Alchymie.....	53
6. 4. 1. Spirituální alchymie.....	54

6. 4. 2. Spagyrie.....	56
6. 4. 3. Kámen mudrců.....	58
6. 5. Kabala.....	60
6. 6. Tarot.....	63
7. Šamanismus.....	65
8. Astrální dimenze.....	71
8. 1. Astrální tělo a praxe vymístění.....	73
8. 2. Obyvatelé astrální pláně.....	75
9. Magie v období Druhého chrámu a raného křesťanství na území úrodného půlměsíce.....	78
9. 1. Babylonská magie.....	78
9. 1. 1. Babylonská démonologie.....	79
9. 1. 2. Babylonské a sumerské svěcení magického kruhu.....	81
9. 1. 3. Zarathruštra a Zoroastrismus.....	82
9. 2. Egyptská magie.....	84
9. 2. 1. Egyptská démonologie.....	87
9. 2. 2. Egyptský Ochranný kruh a ochranná kouzla.....	89
9. 3. Židovská magie.....	91
9. 3. 1. Zaklínání a proklínání.....	92
9. 3. 2. Amulety a talismany.....	94
9. 3. 3. Židovská démonologie a angelologie.....	96
9. 3. 4. Exorcismus.....	99
9. 3. 5. Židovské grimoáry.....	100
9. 3. 6. Židovské svěcení magického kruhu.....	102
9. 3. 7. Tvorba golemů.....	104
9. 3. 8. Mojžíš.....	106
9. 4. Řecká a Římská magie.....	108
9. 4. 1. Řecká démonologie.....	110
9. 4. 2. Řecké svěcení magického kruhu.....	111
9. 4. 3. Apollonius z Tyany.....	112
9. 5. Křesťanská magie.....	113
9. 5. 1. Křesťanská démonologie.....	115
9. 5. 2. Křesťanská angelologie.....	117
9. 5. 3. Křesťanské grimoáry.....	119
9. 5. 4. Svěcení křesťanského magického kruhu.....	120
9. 5. 5. Ježíš.....	121
10. Závěr.....	123
Seznam použité literatury:.....	127
Seznam příloh.....	131

1. Úvod

Protože téma je podle názvu „Magie v období judaismu Druhého chrámu a raného křesťanství“ velice široké, rozhodl jsem se své práci nastavit nějaké hranice, aby výsledné zpracování tématu nebylo zbytečně nafouklé, a tudíž nepřehledně dlouhé a nudné. Rád bych se zde vymezil na oblast „Úrodného půlměsíce“ a blízkého okolí. Proto v této práci nenajdete nic o indickém, asijském ani severanském magickém umění. Druhé vymezení jsem zaměřil na pět základních kultur, které se v tomto regionu střetly a promísily. Jedná se o chaldejskou, egyptskou, židovskou, řecko-římskou a nakonec i křesťanskou kulturu.

V první části jsem se snažil popsat a dohledat všechny dostupné magické obory a techniky, se kterými se mohl smrtelník v době Druhého chrámu na území „Úrodného půlměsíce“ vůbec setkat. Všechny obory, které ve své práci uvádím, byly již známy v době Druhého chrámu, ale některé z nich nebyly, tak hojně rozšířené, nebo tak propracované, jako v pozdějším období. Protože k celé práci přistupuji spíše z hlediska fenomenologického, podobně jako M. Eliade přistupuje k náboženství, rozebírám všechny uvedené obory z tohoto pohledu. Proto v práci najdeme i modernější definice, příklady a nebo názory, jak tyto magické obory ve skutečnosti fungují. Jak jsem již uvedl výše, úmyslně jsem vypustil např. magii indickou, severskou a asijskou, ale i jiné, protože jsem se chtěl zaměřit na oblast a kulturu, kde Druhý chrám vznikl, a to především z důvodu objemu textu, jenž by díky dalším světovým magickým systémům, oborům a technikám, které zde ve své práci neuvádím, značně narostl.

Rozsáhlý rozbor magie v první části této práce byl zcela nezbytný, protože správná definice a pochopení toho, co je magie a co už není, je důležité pro pozdější rozhodnutí o tom, co budu hodnotit v druhé části této práce. Tato mnou provedená analýza je psána také spíše z pohledu fenomenologického než historického, a proto se často u některých definic a popsaných praktik odchyloji od časového rámce, do něhož tato práce patří. Například v kapitole o tvorbě golemů, se zmiňuji o pražském rabínu Jehudovi, i když do časového rámce Druhého chrámu nezapadá. Tato, navíc tak slavná legenda nám ale jako názorný příklad pomohla vysvětlit, jak se takový golem tvořil a používal. Jsem si vědom, že podobných pasáží, se v této práci nachází více, ale pro názorný příklad a pochopení věcí, to bylo často zcela nezbytné.

Podrobný rozbor se hodil i při výběru osobnosti, kterou jsem z každé kultury zvolil, pro pozdější zkoumání činů a skutků všech těchto hlavních osobností z doby Druhého chrámu (cca 550 př. n. l. – 70 n. l.), s mírným přesahem na obě strany časové osy, které se zřejmě věnovaly nebo praktikovaly magii. U rozboru osobností jsem se opět soustředil

především na informace zajímavé po stránce magie nebo na sporné zajímavosti, které mě zaujaly. Toto uvádím proto, že jsem opět z důvodu zachování rozumné délky textu vynechal běžné a obecné informace, které lze dohledat ve všech encyklopediích.

Jsem si vědom toho, že „magický ochranný kruh“ v podstatě není talisman, amulet ani pantakl, i když je jim velice podobný. Zvláštní kapitolu o „magickém kruhu“ v první části práce jsem zařadil zcela úmyslně tam, kde je, protože se jeho problematikou budeme ještě zabývat v druhé části této práce, ale nechtěl jsem z důvodu omezení délky textu této práce zakládat další rozsáhlou tematickou kapitolu, která by se zabývala veškerými pomůckami, jež magik v evokační magii používá. V podstatě každá uvedená kapitola by si zasloužila mnohem větší a obširnější popis nebo vysvětlení, ale z již několikrát uvedených důvodů jsem se soustředil jen na to nejdůležitější a hodnotitelům nebo případným čtenářům se omlouvám, že některé detaily a témata byly úmyslně zkráceny a některé dokonce nebyly zmíněny vůbec.

Druhá část mé práce je zaměřená na popis a porovnání magických technik nebo metod z pěti již zmíněných kultur z oblasti „Úrodného půlměsíce“. Po porovnání magických umění těchto kultur jsem vybral jednu disciplínu, která se zdála být vcelku rozšířená ve všech pěti uvedených, a tu jsem se snažil rozvést trochu detailněji a dané metody porovnat. Na základě rozboru z první části této práce jsem se rozhodl pro obor „Démonologie“ a z něj se pak soustředil především na srovnání metody a magické formulky pro svěcení „magického ochranného kruhu“.

Z každé z těchto kultur jsem pro další srovnání ještě vybral jednu osobnost, která podle svého chování a vystupování s největší pravděpodobností praktikovala magické umění a byla považována za jednoho z největších divotvůrců těchto jednotlivých kultur. Vzhledem k tomu, že u některých osobností se buď neví, kdy vlastně opravdu žily, nebo je to přinejmenším sporné, vybíral jsem opět spíše z hlediska fenomenologického než historického a volil osobnosti raději podle jejich vykonaných skutků než časového rámce, do kterého by měly zapadat.

2. Obecně o „Magii“

2. 1. Původ a definice významu výrazu magie

Výraz magie pochází s největší pravděpodobností z perského slova maguš nebo magus, které znamená moc nebo velikost (později dostalo také význam kněz, protože perští kněží údajně ovládali nadpřirozenou moc a sílu), nebo z řeckého slova mageia (kouzelnictví)¹. Podle teze předního českého hermetika Dr. Jana Kefera (1906–1941) je

¹ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 168.

zde i vodítko směrem k Indii, kde uvažuje takto: „Slovo magie pochází asi z kořene magh, jež v sanskrtu se jeví jako mahat, v zendu maz, v řečtině megas, v latině magnus a znamená ve všech těchto slovech termín pro velikost.“² Dr. Oldřich Eliáš (1885–1941), jeden z významných českých hermetiků a kolegů Dr. Kefera, ještě uvádí německé slovo „mögen, Macht“ a pokračuje s výkladem: „Ve slově Magie jest tudíž utajen pojem moci, síly, aktivního působení, stejně však souhrn teoretického vědění o Moci a Silách, odvozených sice z přírody, ale přesahujících svým původem a formou použití oblast sil přírodních v určité době známých.“³

Současný český hermetik a okultista Josef Veselý ve své knize o magii hovoří: „Ve staré Persii byli jako mágové (magh) označováni kněží Zoroastrova kultu, jimž byly přisuzovány nadpřirozené schopnosti. Podle Herodota, který poukázal na perský původ slova magie, tvořili perští mágové zvláštní vnitřně diferencovanou kastu, která střežila určité tajné vědění. Mágové byli vázání slibem mlčenlivosti a rád si své členy pečlivě vybíral na základě náročných zkoušek. Podobně tomu bylo ve starém Egyptě, kde byli mágy nejvyšší kněží (hierofanti) státního náboženského kultu. Řekové tyto zasvěcence nazývali magoi a Římané magi.“⁴ Staří Peršané později označovali slovem mág všechny jedince, kteří dokázali ovládat nadpřirozené síly.⁵ Velký učenec magie z Říma G. Pico della Mirandola (1463–1494), jenž ve svém mladém věku 23 let nabádal k diskuzi o devíti stech tezích o magii, které sám napsal, vysvětloval význam a původ výrazu „magie“ následovně: „Slovo pochází z perštiny a dokonale se kryje s řeckým označením ‚filosof‘, takže ‚mág‘ znamená tolik co moudrý. U různých národů se však toto jazykové označení mění. Tak Gallové nazývají své mudrce ‚druidy‘, Hebrejové ‚kabbalisty‘...“⁶ Něco podobného jako Pico uvedl i pověstně známý lékař a mág Paracelsus (1493–1541): „Magie je ovládnutí přírody, zmocnění se přírody“ a mág je „der weis man, mágus“ (ve staré němčině in *Astronomia Magna*, XII.).⁷

B. Štirský, současný hermetický spisovatel, u hesla „magie“ ve svém lexikonu píše: „Označujeme jím schopnost ovládat vyšší, nadpřirozené síly, tzn. vyvolávat pomocí rituálů duchy či demony a využívat jejich služby. Magie také zahrnuje praktickou znalost skrytých tajemství přírody, která umožňuje tomu, kdo ji má, aby jeho vůle byla v souladu s uspořádáním hmotného světa; mág tedy dokáže pouhou ‚silou vůle‘ proměňovat vnější

² KEFER, Jan. *Syntetická magie*. Praha: Trigon 1991. ISBN 80-85320-18-5. s. 13.

³ ELIÁŠ, Oldřich. *Úvod do magie*. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 9.

⁴ VESELÝ, Josef. *Magie*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, c2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 11.

⁵ NAKONEČNÝ, Milan. *Lexikon magie*. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 164.

⁶ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 10.

⁷ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 10.

svět. K dosažení takových stavů používá magie postupy, které nemají v exaktní vědě žádnou oporu a jsou z jejího hlediska nevysvětlitelné.“⁸

2. 2. Vznik a původ magie

Kdy vznikla magie, není známo a z dostupných zdrojů se nedá určit nic přesného. Stopy a záznamy o magickém myšlení lidského pokolení můžeme najít ruku v ruce s nejstaršími důkazy existence lidstva. R. Cavendish v jedné ze svých knih píše: „Magie je stará jako lidstvo samo.“⁹ Podobně se na začátku své knihy vyjadřuje R. Muchembled: „Magie je tu odedávna.“¹⁰ Dr. Jan Kefer ve svém díle o magii vyslovil: „Původ magie jest zahalen rouškou tajemství dávnověku, jako vše, co se týká původu člověka, jeho myšlenky a jeho díla. Jest však jisto, že všude, kde se objevuje poprvé člověk, jest již provázen představou magického.“¹¹ M. Weinstein také neuvádí žádné přesné datum: „Kořeny magie sahají tisíce let do minulosti, daleko před křesťanství, judaismus a vůbec dochované historické záznamy.“¹²

První dostupná svědectví máme minimálně již od starověku, ale dokonce i z těchto zdrojů můžeme momentálně vyvodit pouze to, že z historického hlediska magie pocházela a byla provozována ve svatyních starého Egypta, ale i v Persii, Babylónii, staré Indii a dalších prakulturách (nesmí se také zapomínat na Skandinávii a jejich runy nebo například Mayskou a Toltéckou kulturu v Mexiku, Keltskou, ale i dalších národů, které se magii věnovaly, ať už v jakékoliv podobě). (obrázek příloha č. 1. – mapa Perské říše kolem roku 490 př. n. l.)

Nelze tedy zcela zjistit, od kdy magie na našem světě je, zdá se, že odjakživa. Stejně tak, jak nelze zjistit stáří magie, nelze určit ani její původ. Stále ještě nevíme, zda má Darwin opravdu pravdu a pocházíme z opic, ale co víme jistě, je, že magie vznikla ve chvíli, kdy si člověk dokázal uvědomit plynutí času, a tím i logické a systematické myšlení a hlavně paměti událostí. O. Eliáš v jedné ze svých přednášek uvedl: „Vědomí času a čísla (počtu), paměť a řeč, to jsou znaky, jež pozvedly člověka ze stavu zvířecího a učinily ho králem ostatního tvorstva.“ Ve chvíli, kdy člověk začal svobodně myslet, se stává i mágem, aniž by si to uvědomoval. Dr. Eliáš pokračuje: „K projevům magického konání není však zajisté více zapotřebí než gesta a řeči, smyslu pro čas a číslo a schopnosti abstraktního

⁸ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 168.

⁹ CAVENDISH, Richard. Dějiny magie. Praha: Odeon, 1994. ISBN 80-207-0509-0. s. 7.

¹⁰ MUCHEMBLEMED, Robert. Magie a čarodějnictví v Evropě: od středověku po současnost. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 1997. ISBN 80-720-7035-5. s. 12.

¹¹ KEFER, Jan. Syntetická magie. Praha: Trigon 1991. ISBN 80-85320-18-5. s. 41.

¹² WEINSTEIN, M. Pozitivní magie: okultismus v praktickém životě. 1.vyd. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-719-8207-5. s. 29.

myšlení. Pakliže byly tyto znaky, jak výše řečeno, údělem člověka již při jeho prvním vystoupení na tváři země, není důvodu, aby první člověk nemohl být považován také za prvního Mága. Proto může Merežkovský právem tvrdit, že Homo sapiens a Homo magus jsou synonyma. (Poznámka: místo názvu Homo magus užívá Danzel ve svém díle *Magie und Geheimwissenschaft* méně výstižného pojmenování Homo divinans.) Člověk byl tudíž k magii povolán již svým lidstvím.¹³

Je pochopitelné, že zprvu člověk vůbec nedokázal rozeznat rozdíl mezi jevem v přírodě přirozeným a jevem nadpřirozeným. V momentě, kdy se začal zamýšlet nad světem hmotným a nadpřirozeným, vznikl i první „magický světový názor a z něho zároveň plynoucí první pokus o výklad nadpřirozených jevů.“¹⁴ Nestal se tedy mágem v průběhu času, ale byl jím od počátku svého uvědomění.

Pan profesor, historik a psycholog Milan Nakonečný ve svém *Lexikonu Magie* hovoří o třech nejznámějších tezích nebo, jak uvádí, legendách o původu magie: „Podle Porphyria je slovo magie perského původu a znamená posvátnou vědu. V mnoha dosud podaných vymezeních magie je nutno rozlišovat přístup okultistický, respektive hermetický, a ‚vědecký‘ (kulturně antropologický, etnologický). Kulturně antropologické pojetí magie se kryje s pojmem čarodějnictví (lidové čarodějnictví) a je v tomto smyslu zcela zavádějící. Příležitostně je zde magie také ztotožňována s šamanismem, což je rovněž nesprávné. Hermetikové předpokládají, že magie je pozůstatkem pradávnejší vědy o přírodě a dědictvím po zaniklé kultuře. Jiné názory chápou magii jako vědění a činnost, které se rozvinuly na základě dnes již zaniklých schopností člověka. Konečně třetí pojetí chápe magii jako vědu a činnost, kterou člověka naučili ‚padlí andělé‘, což by mohly být podle jistých hypotéz bytosti z jiné planety, pomineme-li esoterní význam výrazu ‚padlí andělé‘.“¹⁵

2. 2. 1. První teze – Legenda o Atlantidě

Legenda praví, že když se Atlantida sama zničila vlivem ztráty kontroly nad magickými silami, mágové Atlantidy se rozprchli do sousedních zemí a provincií. Stihli to ještě před zánikem, protože ten byl předvídan. Tak se magie dostala do Egypta, Persie a dalších zemí. V Persii je za otce a zakladatele magie považován jeden z kněží jménem

¹³ ELIÁŠ, Oldřich. *Magická předhistorie. Logos: revue pro esoterní chápání života a kultury: vybrané texty z ročníků 1-7: (1934-1940)*. Praha: Trigon, 1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-57-6. s. 173

¹⁴ ELIÁŠ, Oldřich. *Magická předhistorie. Logos: revue pro esoterní chápání života a kultury: vybrané texty z ročníků 1-7: (1934-1940)*. Praha: Trigon, 1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-57-6. s. 174

¹⁵ NAKONEČNÝ, Milan. *Lexikon magie*. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 164.

Zoroaster, který byl pokládán za následníka magiků z Atlantidy. Podobně jako Peršané jsou úzce spjati s magií i Egypťané a Židé, kteří měli propracované kněžské systémy.¹⁶

Magie byla přísně střežena a zasvěcení bylo udělováno jen několika vybraným jedincům, kteří postupně utvářeli uzavřené spolky. Z těchto tajných spolků vzniklo kněžstvo v Egyptě, které později ovládalo zemi i politicky. Díky tomu je Egypt považován za kolébku magie, která ovšem pocházela ze zaniklé Atlantidy. Magie se pak dostala z Egypta do Sumeru (Akkádie), severní Afriky a Izraele, ale i do Řecka, které na krátko kolonizovalo Egypt. Za pomoci Arabů se pak magie a alchymie začaly šířit přes Španělsko do celé Evropy.¹⁷ (obrázek příloha č. 3. – Schéma, jak se magie postupně šířila po světě)

2. 2. 2. Druhá teze – Legenda o třetím oku

Vášnivým zastáncem hypotézy, že prehistorický člověk měl původně v oblasti nynějšího čela „třetí oko“, které umožňovalo vnímat astrální dimenzi, a tím přímo komunikovat s démony přírody, byl německý paleontolog Eduard Dacqué. Jeho teorie hovoří o postupném zakrnění tohoto orgánu a ustoupení dál do nitra lebky, kde z něho zbyla jen maličká šišinka – epifýza. Epifýza neboli šišinka mozková je endokrinní žláza ve střední části mozku, která vylučuje hormony (melatonin a trofický hormon) a halucinogenní látku dymetyltriptamin (DMT). Tyto látky mají vliv na náš spánek a pocit odpočínutí, pocitu klidu a euforie. Právě kvůli životnímu stylu moderního člověka šišinka dále strádá a svou funkci plní čím dál hůře a u dnešního člověka zakrněla na minimální velikost a tvar podobající se semínku fazole.¹⁸

Pomocí tohoto orgánu je mág schopen zřít astrální dimenzi, a dokonce vymístit své vlastní astrální tělo, jak uvádí M. Nakonečný: „Je pozoruhodné, že koncentrací na epifýzu lze za jistých podmínek dosáhnout vymístití astrálního těla.“¹⁹

Dacqué ovšem svou hypotézu rozvádí mnohem dál a tvrdí, že se živočichové nevyvíjeli z buňky, ale jako řada typů, které prošly jednotlivými vývojovými fázemi. Míni tím, že existovala například fáze ještěřívho stádia vývoje člověka atd. Vymyšlené bytosti z různých pohádkových příběhů nejsou pak v tomto smyslu výtvořem fantazie, ale vzpomínkou na opravdové formy existence člověka. Tyto jsou zachovány i v rané literatuře, například v eposu o Gilgamešovi, kde vystupuje člověk-škorpión, nebo nemusíme chodit tak daleko, stačí si vzpomenout na řecké kentaury. „Rudimenty třetího oka lze najít u určitého druhu zvířat a obrazy člověka s třetím okem jsou, podle Dacquého,

¹⁶ CAVENDISH, Richard. Dějiny magie. Praha: Odeon, 1994. ISBN 80-207-0509-0. s. 19-20.

¹⁷ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 24.

¹⁸ TRENZ, Štěpánka. 2019. Odvápni své „třetí oko“ [online] February 2. [cit. 30.1.2021].

Dostupné z: <https://www.dotekpritomnosti.cz/odvapni-sve-treti-oko/>.

¹⁹ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 24.

doloženy i archeologicky.²⁰ M. Nakonečný na závěr dodává: „Pozoruhodné není jen nepředstavitelné stáří lidstva, z jehož dějin známe jen nepatrný úsek, ale, mimo jiné, i to, že na Novém Zélandu žije tříoká ještěrka nazývaná tuatara.“²¹

2. 2. 3. Třetí teze – Legenda o Anunnaki

Tato teze se odvolává na apokryfní knihu Henochovu, která byla objevena r. 1773 v Etiopii. Od kapitoly 6 až do kapitoly 16 je popsán příběh, kde andělé obcují s lidskými ženami, a dokonce dochází ke sňatkům mezi anděli a lidmi. Později jsou tito andělé označováni jako padlí.

Knihy Henochova praví takto: „Byli andělé, kteří se dali svrhnouti z nebe, aby milovali pozemšťanky. Neboť tehdy, když lidští synové se mnohonásobně rozmnožili, plodili velmi krásné dcery. A když je spatřili andělé, synové nebes, zahořeli k nim láskou a říkalo se mezi nimi: Pojďme, zvolme si manželky z pokolení lidského a plodme děti! Jejich pán Samyasa jim pravil: Možná, že nebudete mít odvahu splnit toto rozhodnutí a pouze já budu odpovědný za váš pád! Ale oni odpověděli: Přisaháme, že nebudeme pykati a všichni uskutečníme náš záměr. Bylo jich dvě stě, kteří sestoupili na pohoří Armonské. A od té doby toto pohoří sluje Armonské, což značí pohoří Přisahy. Zde jsou jména vůdců sestoupivších andělů: Samyasa, který byl první ze všech, Urakaarabmel, Azibel, Tamiel, Ramuel, Danel, Azkéel, Sarakuyal, Azael, Armers, Batraal, Anan, Zaveb, Samsaveel, Ertrael, Turel, Jomiael, Arazial. Pojali manželky, se kterými se smísili, vyučující je magii, čarám a rozdělení kořenů a stromů. Amazarak vyučoval všem tajemstvím kouzelníků, Barkaial byl mistrem těch, kteří pozorovali hvězdy, Akribeel prozrazoval znamení a Azaradel pohyb Luny.“²²

Tuto pasáž M. Nakonečný komentuje: „Hovoří o andělich, kteří, přitahováni krásou lidských žen, sestoupili k nim na zem v počtu dvou set na vrchol hory Hermon. ‚Vcházeli‘ pak k ženám a ‚učili je kouzlům, zařikáním a řezání kořínků a dřev a vyjevili jim byliny‘. S těmito ženami pak počali pokolení obrů, které se posléze zvrhlo a obrátilo proti nim. Odtud není daleko k hypotéze, že těmito ‚anděli‘, kteří sestoupili z nebe k ‚lidským dcerám‘, byli kosmonauti z jiné planety a že tedy magie má původ mimo naši planetu.“²³

Tuto třetí variantu o původu magie do podrobností rozvádí jihoafrický archeolog Michael Tellinger ve své knize „Otrokářský druh bohů: Tajná historie Anunnaki a jejich mise na Zemi“. Tellinger popisuje tezi, kde člověk byl otrokem mimozemšťanů a byl

²⁰ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 25.

²¹ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 26.

²² LÉVI, Eliphas: Dějiny Magie, Praha 1934, překlad Jan Kefer. s. 3.

²³ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 26.

geneticky upraven, aby mohl lépe sloužit mimozemským návštěvníkům. Díky těmto genetickým úpravám je člověk schopen se snáze rozmnožovat a vnímat okolí větší části mozku než původně, a proto dokáže rozumět magii, kterou nás Anunnaki naučili, a používat ji.²⁴

Se stejnou pasáží Henochovy knihy pracuje i francouzský paleontolog Denis Saurat, který hovoří o pokolení obrů stvořeném z milostných poměrů lidských žen a andělů. Podle Saurata je údajně i v knize Zohar v prvním svazku pasáž, kde se hovoří o „předlidských obyvatelích“ země „Arqua“. V příběhu je popsán rozhovor rabína Yossého s jedním obyvatelem této záhadné země. Saurat je přesvědčen, že ještě ke konci druhohor existovali lidé obřích rozměrů. V té době se ale změnily podmínky kosmického záření, na Zemi se zřítíl Měsíc, a tím se změnila gravitace. Jedná se tu o zcela jiný Měsíc, než je ten, který teď známe. Nehledě na to, že zmínku o obrech najdeme i v Bibli. (Deut. 3, 3–11; Jošua 12, 13, 15, 17; Numeri 13; Job 26, 5 a další); kniha Samuelova (2; 21, 16) uvádí jména zbylých obrů a kniha Genese (6, 1–4) říká: „A byli obři na zemi v oněch dobách...“²⁵

2. 3. Pokus o definici magie

2. 3. 1. Magie a věda

Magie byla vždy provozována za účelem vlastního prospěchu a moci, ať už nad okolním světem, přírodou, ostatními lidmi a bohatstvím, či vlastním osudem, a proto je často moralisty označována za černou. Nezáleží vůbec na tom, co magie vlastně je, ale především na tom, za jakým účelem je používána. Existuje celá řada různých definic magie, jako umění, oboru víry, druhu náboženství a vědy. Nemnoho autorů těchto rozmanitých definic ji ale opravdu vystihuje či definuje správně, nebo řekněme, že ji definují dost odlišně, ale v jednom se shodnou: definovat pojem magie absolutně není snadné. Častokrát je definice neúplná, protože autor je jen teoretik a zapomíná, že praxe je od teorie vždy buď více, či méně odlišná. Podíváme se na některé z těchto definic, které definovali přední historikové, filosofové, okultisté a mágové.

Kulturní antropolog Bronislaw Malinowski (1884–1942) ve své knize „Magic, science, and religion“ hovoří o vztahu magie a vědy takto: „Magie je podobná vědě v tom, že vždy má jasný cíl důkladně spojený s lidskými instinkty, potřeby a snahami“²⁶ O. Eliáš v knize „Úvod do magie“ uvádí až šest definic, které sám vybral od různých autorů, aby

²⁴ TELLINGER, Michael. *Slave Species of the Gods: The Secret History of the Anunnaki and Their Mission on Earth*. Inner Traditions/Bear. (2012). ISBN 978-1-59143-807-6.

²⁵ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 26.

²⁶ BRONISLAW, Malinowski. *Magic, science, and religion*. Garden City, NY: Doubleday 1954, ISBN 978-1-61427-779-8. s. 88.

nakonec z těchto složil jakési čtyři universální pravdy o magii. „Nejznámější definice Magie jsou obyčejně jednostranné, neboť vyzdvihují často jen podřadný její aspekt na úkor aspektů druhých. Stůjtež zde některé hlavní definice!

1. „Magie jest věda o příčinách veškerého Bytí.“ – „Nauka učící, jak lze libovolně měniti příčiny Bytí.“ Tato definice hodila by se snad jen pro Magii teoretickou. Vědou o příčinách veškerého Bytí může býti také filosofie nebo v užším smyslu i biologie. Vytýkání účelu Magie podle této definice – „měniti libovolně příčiny Bytí“ – svádělo by k nesprávnému úsudku, že Magie může působiti proti zákonům Universa, tudíž nepřírozeně, vpravdě však může Magie působiti nejvýš jen nadpřírozeně, t.j. zákonem vyššího řádu.

Jiná definice:

2. „Magie uvolňuje a napomáhá účelům Bytí“ – jest příliš neurčitá.
3. „Magie jest věda o pravdě a světle.“

Také tato eticko–estetická definice nevystihuje podstatu Magie ani po stránce teoretické, tím méně praktické.

Blíže pravdě byla by již definice:

4. „Magie jest nejvyšší naukou o silách,“ – hodila by se však nejspíše jen pro teoretickou stránku Magie.

Jiná hluboká definice:

5. „Magie jest svatou Vědou, prýstící z duchovního sebepoznání Božského Člověka“ – vysvětluje jen původ nejvyšší formy Magie a spolu napovídá, že pro dokonale probuzeného Adepta jest magické konání čímsi spontánním, samozřejmým, tak jako jest dosud neprobuzenému lidstvu činnost normálních funkcí lidského organismu.

Poměrně nejdokonaleji vystihl podstatu Magie Papus ve svých „Základech praktické magie“ – vydaných v češtině souborně pod názvem: „Praktická magie“, v nichž praví:

6. „Magie jest užití dynamisované vůle lidské k rychlejšímu vývinu živoucích sil přírody.“ Tato definice budiž východiskem definice naší. Definice Papusova přihlíží ovšem především k praktické stránce Magie, opomíjejíc neméně důležitou její stránku teoretickou. Papus omezuje též pojem Magie na Magii lidskou. Působiti magicky mohou však také bytosti jiného než jen lidského řádu, od bytostí elementárních až k vysokým Inteligencím světa božského.“²⁷ Eliáš po malé analýze těchto šesti definic pokračuje a stanoví jakési čtyři universální pravdy o magii: „Zněla by pak nejširší, abstraktní definice Magie takto:

²⁷ ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 11.

I. ‚Magie jest souhrn vědění a prostředků, umožňujících dynamizované vůli působiti na rychlejší vývin přírodních sil.‘ Ježto však konkrétně lze mluvíti toliko o Magii v daném prostoru a čase v rámci tohoto nyní existujícího světa a o Magii lidské, bylo by

II. konkrétní definici Magie přizpůsobiti tak, že by se týkala toliko – ‚Dynamisované vůle lidské.‘ (‚Vůlí‘ jest zde rozuměti jednak ‚vůli‘ v užším, vlastním slova smyslu, jednak tak zv. ‚víru‘ jako jistý druh vůle neaktivní.)

Vychází-li se při bližším určení pole působnosti Magie od rozdělení světa na svět mimotný, to jest dosud v člověku neprobuzený a neprojevený svět Božský, zaujímající podle sedminásobné theosofické dispartice poslední dvě sféry (Budhi a Atman), – a na svět fenomenální, určený prostorem a časem, v němž jest promítnuto ostatních pět sfér vědomí od úrovně hrubohmotné až k úrovni Manasu, – možno dále mluvíti též o:

III. ‚Magii v užším slova smyslu, jakožto takové, jež působí jen v tomto fenomenálním světě.‘ Konečně z důvodů hlavně historických lze někdy ve shodě s klasiky Hermetismu mluvíti též o:

IV. ‚Magii v nejužším slova smyslu, jako protikladu t. zv. Kabbaly, – t. j. o Magii omezující se ve svém aktivním projevu toliko na působení v pláni astrální a nižším mentální a na odrazy těchto působení do světa fyzického.‘

V tom smyslu nazýváme také lidové čaroděje, zaklínače a kouzelníky nižšího stupně Mágy, na rozdíl od Mistrů Magie a Kabbaly a Adeptů²⁸. Všechny tyto definice se navzájem od sebe liší jen postupným omezením pole působnosti magie. J. Veselý k Papusově chápání magie dodává: ‚Papus chápe magii jako vědu lásky.‘²⁹

Je zcela zřejmé, že jednoduchou definici magie, která by vystihovala přesný význam, není tak snadné vymyslet. Agrippa z Nettesheimu (1486–1535), německý okultista, právník a lékař, magii staví mezi vědy nejvyšší a nejušlechtlejší a uvádí o ní, že vládne mnoha silami a obsahuje v sobě nejskrytější podstatu, moc, sílu a hmotu celé přírody. Staví magii dokonce výš než filosofii a nazývá ji nejušlechtlejší moudrostí vůbec, protože i magie je složená z fyziky, matematiky a teologie, jako každá jiná filosofie. Fyzika zde zastupuje hmotný svět a jeho příčiny, následky, časovou linii, místa určení, způsob a výsledky celku a jeho částí, matematika dodává světu trojrozměrnost a dokáže spočítat nebo sledovat pohyb planetárních těles, a nakonec teologie v magii definuje, co jest bůh, ďábel, anděl, mysl, intelligence, co je to duše, obřad a svatá mysteria a samozřejmě v neposlední řadě, co je to víra.³⁰

²⁸ ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 12.

²⁹ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 13.

³⁰ AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1. s. 18-20.

Eliphas Lévi (1810–1875), známý francouzský okultista, nabízí svou definici magie v díle *Dějiny Magie*, kde napsal: „Ode dávna pokládá se magie za shodnou s kejklý šarlatánů, s halucinacemi nemocných, s jistými mimořádnými zločiny. Z druhé strany pokoušejí se jiní definovati magii jako umění vyvolávati účinky bez příčin... Magie však není tím, co z ní činí nevědomci. Nepřísluší nikomu, aby ji činil tím neb oním; existuje sama sebou, jest obdobná matematice, neboť je absolutním věděním o přírodě a jejich zákonech.“³¹

Dalšími, kdo vidí magii spíše jako vědu, jsou P. Piobb a R. Ambelain. Ti magii nazývají „transcendentální fyzikou“. „P. Piobb píše, že magie začíná tam, kde končí fyzika, neboť se zabývá fluidy, která jsou manifestací energetického stavu hmoty a která současná věda nezná nebo je zná jen málo.“³² František Bardon (1909–1958), český hermetik, léčitel a mág nazývá magii nejvyšší vědou: „Na naší planetě je magii nutno považovat za nejvyšší vědu vůbec, protože učí poznávání jak metafyzických, tak i metapsychických zákonů ve všech úrovních. Již od pravěku má tato vysoká věda název magie, byla však dosud přístupná jen zvláštním kruhům, sestávajícím se převážně z veleknězů a nejvyšších mocnářů. Nejvyššími zasvěcenci byli však vždy jen jednotlivci, nesoucí jméno Mágos.“³³

Karel Goldmann, současný český okultista a mág, definoval magii takto: „Už v době Druhého chrámu (cca 550 př. n. l. – 70 n. l.) byla magie vnímána jako nástroj, kterým lze ovládat přírodní síly, přimět duchy k nějaké činnosti a zaříkáváním způsobit nějakou změnu. Natolik by naše zkoumání vlastně odpovídalo tomu, že magie je snaha způsobit změnu ve shodě s vůlí.“³⁴

M. Nakonečný v knize „Magie v historii, teorii a praxi“ po důkladném rozboru všech možných definic magie a etymologického původu výrazu „magie“ dochází ke své vlastní definici: „Obecně řečeno, magie má co činit s transcendentem, tj. s oblastí stojící za hranicemi každodenní i vědecké zkušenosti, a to dvojího druhu: s transcendentní dimenzí objektů (transcendentno v užším smyslu) a s transcendentem subjektu (transcendentálno). Předmětem magie je transcendentní dimenze života.“³⁵

³¹ LÉVI, Eliphas: *Dějiny Magie*, Praha 1934, překlad Jan Kefer. s. 5.

³² VESELÝ, Josef. *Magie*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 13.

³³ BARDON, František. *Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývajících sféry, které nás obklopují*. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7. s. 16.

³⁴ GOLDMANN, Karel. *Co si žid počne s démony. Okruh a střed: čtvrtletník pro náboženskou obnovu*. Praha: Spolek přátel Obce křesťanů, 2009/2. ISSN 1212-1037.

³⁵ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 11.

2. 3. 2. Magie a náboženství

Nakonečný uvádí, že dle biblických svědeckých důkazů, napsaných v evangeliích Nového zákona, činil Ježíš zázraky, což by ho mělo stavět do role mága, nicméně křesťanští teologové by ho v žádném případě nepřirazovali do stejné skupiny takzvaných divotvůrců

– mágů, kterými bezesporu byli Zoroaster, Apollonius z Tyany, Ostanes a další. V každém případě by mezi ně rozhodně patřil egyptský mág Mojžíš. Křesťanství se svojí inkvizicí a honbou na čarodějnice přiznalo k tomu, že věří na magii a její existenci, a následně vytvořilo dokonce právní pojem „*crimen magiae*“ (zločin magie). Pěstováním exorcismu a démonologie v křesťanství pak víru v magii stvrdilo. Mágové zase musí mít a vyznávat nějakou náboženskou víru, ať už svoji vlastní, či jakoukoliv jinou, pokud dokonce nemají již víru křesťanskou.³⁶

Filosof a religionista Břetislav Horyna navazuje na anglického antropologa Frazera a domnívá se, že přirozenou cestou vyšlo náboženství z magie, a k tomuto tématu píše: „Později se stále častěji uvědomovaný fakt neúčinnosti magie stal impulsem pro přechod do druhého stádia. To podle Frazera přímo souvisí se vznikem náboženství. Na jeho počátku je lidské sebeuvědomění vlastní bezmoci vůči jevům přírodního prostředí. Nadvládu nad nimi začíná člověk přisuzovat mimolidským a nadlidským (supranaturálním) silám a mocnostem. Začíná se jim podřizovat, zbožšťuje je a vstupuje s nimi do kvalitativně nových vztahů; už si nevyučuje magickými úkony dosažení svého, ale oslovuje sobě nadřazené síly modlitbou.“³⁷

E. Lévi ve svých rozhovorech o zasvěcení popisuje tento vzájemný vztah magie a náboženství takto: „Poněvadž římské náboženství jest hierarchicky pokračování magie, odsuzuje čaroděje jako nediplomované soutěžníky a musí je také odsuzovati, poněvadž katoličtí kněží jsou jedinými opravdovými čaroději; zaklínají samotného boha a nutí ho, aby sestoupil na jejich oltáře, odpouštějí hříšníkům, ruší jedním slovem odsudky k věčné smrti, podle libosti otevírají nebe nebo je zavírají a určují o věčnosti. Naleznete mi mocnější magiky než tyto a já jim podřídím svoje bádání a své vědění.“³⁸ Ve stejném rozhovoru s Protestantem v téže knize ještě říká: „Okultní vědy pramení ze skryté teologie, kabbaly, zasvěcují do tajemství obřadné taumaturgie, které odpovídají svátostem církve; vidíte tudíž, že nelze učiti okultním vědám, aniž by se mluvilo o náboženství.“³⁹ V jiné své

³⁶ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 16.

³⁷ HORYNA, Břetislav. *Úvod do religionistiky*. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994. Oikúmené. ISBN 80-85241-64-1. s. 36.

³⁸ LÉVI, Eliphas. *Kniha zasvěcení*. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-11-8. s. 10.

³⁹ LÉVI, Eliphas. *Kniha zasvěcení*. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-11-8. s. 10.

slavné knize „Dogma a rituál vysoké magie“ hovoří o magii, jako okultní filosofii, a náboženství následovně: „Zdá se, že okultní filosofie byla kojnou anebo kmotrou všech náboženství, tajnou pákou všech duchovních sil, klíčem k božským záhadám a absolutní královnou společnosti v dobách, v nichž byla vyhrazena výlučně k výchově kněží a králů.“⁴⁰

B. Malinowski (1884–1942) objasňuje, že náboženství a magie začnou fungovat nebo řekněme vznikat v situaci emocionálního stresu a že otvírají možnost úniku právě z těchto bezvýchodných situací bez empirických východisek, kromě víry v nadpřirozeno a rituály. K magii se tedy častěji uchylují lidé, kteří se dostávají do stavů úzkosti a depresí nebo pocitů bezmoci. Často to jsou lidé, kteří jsou po delší dobu vystaveni extrémním podmínkám, nebo jedinci, jejichž každodenní činnost závisí na náhodných událostech a štěstí, jako např. lovec, rybář, hazardní hráč nebo voják na bojišti. Náboženství pracuje s vírou v přízraky a duchy, primitivní předpovědi budoucnosti, tabuizování a striktní uchovávaní kmenové moudrosti, zatímco u magie to je starodávná síla a ctnost. Obě disciplíny se zakládají na mytologické tradici a pracují se světem zázraků. Zásadní rozdíl mezi magií a náboženstvím Malinowski shledává v tvrzení, že v oblasti posvátného je magie vymezená jako účelná dovednost určitých akcí, které jsou jenom nástrojem k dosažení kýženého výsledku, jenž bude později následovat. Dále upozorňuje, že náboženství díky komplexnosti svých hledisek a poslání nemá snadnou metodu, protože jednotu náboženství lze pozorovat spíše v úkolu, který plní, a ve významu jeho víry a obřadů než v podobě jeho činů a jednotvárnosti jeho podstaty. Takže, shrneme-li to, víra v magii odpovídá její jednoduché praktické nátuře, je prostě snadnější. Neustále dosvědčuje lidskou moc, díky níž lze přivodit specifické účinky specifickým rituálem nebo kouzlem. Náboženství na rozdíl od magie disponuje celým nadpřirozeným světem víry: komplexními panteony andělů a démonů, posmrtným životem duše, kmenovými praotci nebo neustálou tvorbou jiné nadpřirozené skutečnosti.⁴¹

V další své knize M. Nakonečný zmiňuje, že se magie od náboženství liší především tím, že není ani kultem, ani vírou, protože ve své konečné praxi musí být jednoznačně aplikací určitého vědění. K otázce vztahu magie a náboženství se na základě analýzy výroků různých teoretiků a náboženských filosofů vyjadřuje takto: „Magie je pokládána za druh animismu, tj. primitivního náboženství, náboženství je vyvozováno z magie, nebo naopak magie z náboženství, přičemž magie je vždy kulturními antropology

⁴⁰ LÉVI, Eliphas. Dogma a rituál vysoké magie. 2., přeprac. a dopl. vyd. Přeložil D. Ž BOR. Praha: Trigon, 1996, c1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-65-7. s. 33.

⁴¹ BRONISLAW, Malinowski. Magic, science, and religion. Garden City, NY: Doubleday 1954, ISBN 978-1-61427-779-8. s. 88.

pokládána za znak kulturního primitivismu (T.-W. Danzel 1924 a další). Jako důvod tohoto hodnocení jsou uváděny naivní mantické techniky a amulety, nesmyslné magické úkony, jako např. plivání, slaboduchá zaklínání apod.⁴²

Dr. Jan Kefer je zase přesvědčen, že magie a náboženství začínají u předpokladu prapříčiny příčin: „Nebylo a nebude nikdy rozumové bytosti, která by dovedla vysvětlit jev života bez existence ducha. A není ani logické zdůvodňovati bytí ducha náhodou, kterou neumíme v tomto světě železných zákonů přírodních ani realizovati, ani definovati bez předpokladu podstatné příčiny“.⁴³ Magii a náboženství chápe jako dvě rozdílné cesty lidství mířícího k transcendentnu, které se ale často prolínají.

Holandský religionista a historik náboženství Jaques Waardenburg (1930–2015) nahlíží na vznik náboženství a magie jako na fenomén, který přirozeně vznikl z denních potřeb člověka a kultur, kde se postupně vyvíjel do složitějších systémů: „Náboženství se objevilo tam, kde existovaly obecně lidské existenciální problémy jako smrt a život, láska a plodnost, nebo kde se vždy v závislosti na kulturním stádiu uplatnily konkrétní potřeby lidského přežití. Pro sběrače – najít správné rostliny a plody, pro rybáře nachytat dostatek ryb, pro lovce ulovit dostatek zvěře. Pro nomády – plodnost dobytka a zkušené vedení stáda přes stepi a pouště, pro usedlé zemědělce – úrodnost pole a plodnost dobytka, výnos obilí a rostlin.“ Waardenburg pak dělí náboženství do dvou základních skupin: 1) Prehistorická náboženství: vyrovnávání se s přírodními silami (náboženství a kultura jsou neodděleny) a 2) Historická náboženství: spjatá s kmenem a národem (města, státy) = vlastní božstva a rituály (starý Sumer, Egypt a další).⁴⁴

Historik z Velké Británie Richard Cavendish (1930–2016) výstižně popisuje zásadní rozdíly mezi magií, náboženstvím a vědou zcela jednoduchou definicí: „Podnětem v náboženství je uctívat, ve vědě vysvětlovat a v magii ovládat a rozkazovat.“⁴⁵

Magické systémy tedy hojně vznikaly a šly ruku v ruce s náboženstvím. Už od nepaměti vznikaly především tam, kde byl řádně propracovaný systém nějakého náboženství. Tudíž zjistit, zda magie vznikla z náboženství, anebo náboženství z magie, se nám asi už nikdy nepodaří, stejně tak jako určit, zda je magie oficiálně uznávanou vědou.

3. Druhy magie

Pod pojem „Magie“ lze zařadit velkou škálu specifikací a oborů magie universální.

J. Veselý ve své knize „Magie“ podává asi nejlepší schéma třídění universální nebo

⁴² NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 169.

⁴³ KEFER, Jan. Syntetická magie. Praha: Trigon 1991. ISBN 80-85320-18-5. s. 56.

⁴⁴ WAARDENBURG, Jacques. Bohové zblízka: systematický úvod do religionistiky. Brno: Masarykova univerzita, 1997. Rubikon (Masarykova univerzita). ISBN 80-210-1445-8. s. 45.

⁴⁵ CAVENDISH, Richard. Dějiny magie. Praha: Odeon, 1994. ISBN 80-207-0509-0. s. 7.

řekněme obecné magie, i když sám píše, že nemá rád škatulkování, protože nikdy nelze úplně určit, pod kterou kategorií který akt spadá. Většina aktů v magii spadá pod vícero takto rozškatulkovaných kategorií a nelze přesně zařadit tyto magické činy pouze pod jeden druh anebo obor. Veselý přirovnává schéma magie k velikému stromu, jehož koruna se jeví pozorovateli jako veliký chaos. Stejně jako koruna stromu, která je různě propletena, i magické druhy a činy se mezi sebou kategoricky prolínají, a proto je následující schéma J. Veselého jen hrubé a orientační: „Při každém pokusu o specifikaci jednotlivých druhů magie je nutno vzít v úvahu hledisko, podle něhož chceme jednotlivá odvětví magie diferencovat. Kromě dělení magie na teoretickou a praktickou, které je tak jasné, že je není třeba vysvětlovat, navrhuji používat tato nejdůležitější hlediska:

1. Hledisko předmětu:

- a) magie přirozená (přírodní, naturalis)
- b) magie nadpřirozená (nebeská, innaturalis)

2. Hledisko účelu:

- a) magie bílá (magia alba, magia divina)
- b) magie černá (magia nigra, goetie)

3. Hledisko úrovně:

- a) magie mikrokosmická (psychurgie)
- b) magie makrokosmická (teurgie)

4. Hledisko užití magické techniky:

- a) magie mentální (individuální)
- b) magie rituální (ceremoniální); tato se dále dělí na invokativní, evokativní

a kreativní

5. Hledisko původu:

magie egyptská, babylónská, ale např. i lidová atd.

6. Hledisko historie:

magie starověká, středověká, renesanční atd.

7. Hledisko charakteristických postupů:

- a) magie zvědná (mantie, mantika)
- b) magie sexuální (červená magie)
- c) magie talismanická
- d) magie henochianská
- e) magie sigilární
- f) magie svíčí atd.⁴⁶

⁴⁶ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 17.

Podle tohoto podrobného schématu J. Veselého si nejsem úplně jistý, kam zařadit severanský seider nebo runovou magii, ale pro příklad, jak bylo myšleno přirovnání ke koruně stromu, se o to pokusím. Seider možná pod hledisko původu jako magie severu, ale když vezmeme specifickou, třeba severskou runovou magii, tak ta by mohla patřit dokonce i pod několik bodů najednou, protože je to magie ceremoniální, ale i z hlediska původu severanská nebo sigilární, protože používá symboly. Vidíme tedy, že škatulkování opravdu není úplně na místě. Přesto se o toto ve své knize „Úvod do magie“ snažil také O. Eliáš, který dělí magii taktéž na praktickou a teoretickou, bílou a černou, sexuální, zvědnou a činnou a mentální, kde upozorňuje že magie vůle je s ní totožná.⁴⁷

Paracelsus rozlišuje „magii pekelnou“ („magia inferorum“, resp. „magia infernalis“), ale také magii přirozenou a ceremoniální („magia naturalis“ a „ceremonialis“ in *Philosophia Sagax*, IV, XII). Pekelná magie je mu čarodějnictvím („Hexerei“), jakousi zprofanovanou „vysokou magií“.⁴⁸

Milan Nakonečný ještě hovoří o tak zvané „Hnědé magii“. Jedná se o nacistický kult v Německu, jehož barevným symbolem byla hnědá barva. Ta má právě vyjadřovat spojení nacistické ideologie s určitou rasově-politickou mytologií. Všechny tyto údajné okultní kořeny nacismu jsou podle Nakonečného absolutní blábol a jsou totálně smyšlené za účelem nacistické propagace: „Hnědá magie“ je čirá fantasmagorie, vyprodukovaná patrně z důvodů komerčních. Nejdále v ní zašel T. Rovencroft (1972) s trapnými smyšlenkami o historii ‚osudového kopí‘, které z podstatné části opírá o neméně trapné smyšlenky ‚svědka‘ E. Pretzsche a J.W. Steina, podle nichž se Hitler snažil získat magické ‚posvátné kopí, zaručující svému držiteli téměř neomezenou moc‘. Neméně mystifikující jsou výmysly publicistů L. Pauwelse a J. Bergiera (1971) o spojení nacistů s berlínskou černo-magickou Světelnou lóží. Prostou, publicisticky nepřiliš výnosnou pravdou je jisté spojení některých předních nacistů, Hitlera patrně nevyjímaje, s pseudomystickými, nacionalisticky a rasisticky orientovanými řády, jako byl např. Germanen Orden a další, z nichž některé vyrůstaly z magicky zcela neškodného teosofického linutí. A také pověstmi opředený Himmlerův ‚mág‘ K. M. Wiligut-Weisthor byl pouhý výrobce legend o germánské prehistorii“⁴⁹

Nakonečný se také pokusil o vytvoření jakéhosi obecného schématu dělení magie do různých oborů. V příloze č. 4. (obrázek příloha č. 4. – Schéma, jak se magie dělí do jednotlivých oborů.) schéma dělení magie a zde poznámka uvedená pod schématem:

⁴⁷ ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 14.

⁴⁸ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 10.

⁴⁹ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 183.

„Uvedené obory se překrývají v rámci daných kategorií, např. zhotovování magických zrcadel je konstruktivní psychurgie, ale jejich použití souvisí s evokativními praktikami, v daném případě zvědnými. V průběhu dějin byly vymyšleny různé názvy pro různé specifické druhy magie, které se však neudržely (např. sexuální magie byla také nazývána ‚červená‘). Rozšířil se však název ‚magia divina‘ (božská magie), který je totožný s názvem ‚vysoká magie‘, ale nikoli s pojmem teurgie, neboť ‚božskou magií‘ může být nazývána i cesta magické reintegrace, uskutečňující se psychurgickými metodami. Evokace démonů bývá nazývána démonomagií, evokace duchů zemřelých je označována jako nekromancie, i když nemusí mít cíl zvědný (mantický). Základní obory magie, jak je naznačeno nahoře, se překrývají s alchymií. Termín invokativní znamená v praxi činnost prosebnou, založenou na modlitbě; termín evokativní pak znamená činnost imperativní, založenou na zaklínání.“⁵⁰

Ve schématu úmyslně chybí šamanismus, který Nakonečný řadí zcela mimo magii. Považuje jej sice za jedno z odvětví čarodějnictví, ze kterého magie vznikala, ale do magie šamanismus nepatří. Kapitulu o historickém původu magie, kde šamanismus rozebírá, končí takto: „A tak, jak již bylo uvedeno, původ magie zůstává neznámý. I když je šamanismus, jak ukázal Mircea Eliade (1997), víc než čarodějnictví – jak ještě uvidíme dále – magie není druhem šamanismu, je to soustava poznání a praxe zcela specifického druhu a nejasného původu.“⁵¹

3. 1. Magie přirozená

Magie přírodní – *magia naturalis*: „Pracuje s magickými činiteli skrytými v přírodninách (astrální esence či ‚kvintesence‘ rostlin, kovů, drahokamů, určitých živočišných substancí atd.);“⁵² Veselý ještě dodává: „Mnohé, co bylo v minulosti zahrnováno do této kategorie, je dnes majetkem vědy, zvláště fyziky a chemie.“⁵³ Do této kategorie tedy patří práce s bylinami, přírodním magnetismem a energickými poli, astrologie, práce s různými přírodními zářiči (převážně vyrobenými z nerostů a minerálů), alchymie, atd.

3. 2. Magie nadpřirozená

Magie nebeská – *magia innaturalis*: „Pracuje se stávajícími nebo uměle vytvářenými astrálními útvary (živlovými duchy, démony, elementály atd.); jejím zvláštním druhem je nekromancie (vyvolávání ‚duší zemřelých lidí‘, ve skutečnosti

⁵⁰ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 195.

⁵¹ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 26.

⁵² NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 192.

⁵³ VESELÝ, Josef. *Magie*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 18.

astrálního těla zemřelé osoby, které má jen dočasné bytí či dokonce jen formu různých astrálních larev, vytvořených za života zemřelého;“^{54 55}

3. 3. Magie černá

Magie satanická – magia nigra: „Magické operace, jejichž účelem je působení zla (poškození druhé osoby, jejího majetku či dokonce její usmrcení);“⁵⁶ O. Eliáš se ale zmiňuje, že velká řada mistrů jde mnohem dále a je přísnější: „Podle jiných stačí, je-li motiv přísl. magického činu jakkoliv sobecký, bez přímého úmyslu škodit druhému. Někteří velicí Mistři jdou ve své přísnosti ještě dále a nazývají Magii černou každé magické zasahování do vůkolního světa, ať již se tak děje s úmyslem jakýmkoliv, – a za Magii bílou uznávají jen cestu mystickou, to jest snažení, jehož jediným účelem jest přiblížití mága co nejvíce k jeho Bohu.“⁵⁷

3. 4. Magie bílá

Magie božská – magia alba nebo magia divina: „Magické operace, jejichž smyslem je konání dobra či snahou po reintegraci motivovaná komunikace s ‚božstvy‘ světa tvůrčích idejí, anděly katolické teologie.“⁵⁸ Eliáš o bílé magii říká: „Bílou Magii rozumí se magickými prostředky podepřená činnost nesobecká, t. j. subjektivně dobrá, nebo usilující působiti dobro objektu této činnosti, případně jeho okolí (objektivní dobro).“⁵⁹ S touto definicí se víceméně všichni ztotožňují, ale kde je ta hranice konání dobra? To, co se jeví pro někoho dobré, už nemusí být dobré pro někoho jiného, ba naopak to může být pro toho druhého katastrofa. Hranice mezi dobrem a zlem je velice křehká a v určitých případech velmi těžko rozlišitelná. Často je bílá magie spojována s jakousi představou konstruktivních rituálů, a naopak pro černou magii jsou to rituály destruktivní. Ovšem ale ani tento pohled není bez otazníků. Stačí si vzít jako příklad magickou operaci namířenou proti Hitlerovi, kterou uskutečnil Dr. Jan Kefer spolu s dalšími členy tehdejší Universálie. Jak tedy vnímat tento rituál, který měl za úkol právě destrukci nacistického vůdce? Byla tato odvážná magická operace prací bílé magie, nebo té černé?

J. Veselý k tomuto napsal přesně to, co bych odsouhlasil i já sám: „Přísně vzato, žádná bílá nebo černá magie neexistuje; veškerá magie se opírá o jedny a ty samé univerzální principy a hermetické zákony. Tím samozřejmě nechci popírat skutečnost, že magikova práce musí mít kromě noetického rozměru také výraznou dimenzi etickou. Chci

⁵⁴ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 192.

⁵⁵ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 18.

⁵⁶ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 192.

⁵⁷ ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 13.

⁵⁸ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 192.

⁵⁹ ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 13.

jen poukázat na to, že dělení magie na bílou a černou je v zásadě iluzorní. Ostatně, jak poznamenal A. Crowley, je mezi bílou a černou mnoho odstínů šedé.“⁶⁰

3. 5. Magie mentální

„Tento pojem náleží teprve době moderní. Přichází většinou jen v terminologii magických společností. Zpopularisoval jej teprve W. W. Atkinson (1862–1932) ve svém díle ‚Mentální magie‘. Magií mentální jest rozuměti takovou činnost magickou, jež se ve výběru technických pochodů a pomůcek omezuje na síly a prostředky vlastní psychické osobnosti operatérovy.“⁶¹ Veselý ještě dodává: „Cílem mentální magie je vytvoření astrální bytosti (elementára), která pracuje v magických intencích. Životnost těchto bytostí je obvykle krátkodobá.“⁶² Patří sem ale i rituální tvoření egregorů a komunikace s již existujícími obyvateli astrální pláně (egregory, démony, anděly aj.) např. pro získání informací nebo určitých služeb.

3. 6. Magie ceremoniální

„Ceremoniální magie pracuje s entitami vyššího řádu nebo přinejmenším ‚trvanlivějšími‘ a energeticky bohatšími než mentální magie.“⁶³ Oproti mentální magii jsou rituály vyššího řádu mnohem složitější, a proto i pro mága náročnější. Invokativním rituálem se entity vyzývají (božstva, andělé), evokativním se zaklínají (démoni a duchové) a kreativním se tvoří (egregory).

4. Vývojové stupně magie

4. 1. Magie nižší – psychurgie

Mentální magie a ceremoniální magie jsou v podstatě součástí psychurgie. Jedná se tedy o praxi mikrokosmické magie a ta je zaměřena na vlastní astrální dimenzi mága samotného. Mág pomocí evokace pracuje s objektivizovanými silami svého nevědomí, které jsou většinou identifikovány jako démonické síly a které představují, mimo jiné, archaické lidské pudy. „Patří sem také umělé vytváření astrálních bytostí nižšího druhu (elementárů), vystupování astrálního těla subjektu této operace a další magické aktivity, jichž prostředkem a obvykle i jediným zdrojem jsou magicky stimulované schopnosti jeho transcendentálního subjektu.“⁶⁴

⁶⁰ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 19.

⁶¹ ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 13.

⁶² VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 20.

⁶³ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 20.

⁶⁴ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 193.

4. 2. Magie vyšší – theurgie

Makrokosmická magie neboli vysoká nebeská magie. Magik se pomocí složitého evokačního rituálu snaží spojit nebo alespoň napojit na andělské, genijské a božské entity. Je to „praxe zaměřená na účelovou komunikaci s kosmogenními silami vyššího řádu, které jsou nazývány božstvy, génii či anděly; má výraznou rituální povahu a jejím předpokladem je dosažení vyšší úrovně duchovního vývoje operátora,“⁶⁵ říká Nakonečný a Veselý k tomuto dodává: „Toto hledisko odvisí od tradičního démonologického konceptu magie, propojeného s konceptem psychologickým. Položíme-li větší důraz na psychologický koncept, hranice mezi psychurgií a teurgií se rozmlží, případně zcela zmizí.“⁶⁶ V teurgii existují dva druhy bytostí: 1. nižší bytosti, nazývané duchové živlů (elementalové), a 2. bytosti vyšší, nazývané božstva, géniové, andělé. Speciální teurgická praxe je tvoření bytostí nových. O tomto se zmiňuje Jan Kefer slovy: „Magická evokace pracuje s myšlenkovými náboji již vytvořenými aneb existujícími, kdežto evokace teurgická tvoří si je sama;“⁶⁷ proto „tajemství teurgie je tajemstvím noetiky.“⁶⁸

5. Neznámější specifické druhy magie tehdejší doby

5. 1. Magie sexuální

Říká se jí také červená magie. Někdo by mohl namítat, že je to spíše moderní obor, ale i ve starověkých dobách sexuální magie vesele bujela. Ve většině kultur dokonce byly celé chrámy zasvěcované kněžkám lásky. „Polem a cílem její působnosti jest sexuální sféra lidská neb zvířecí; podle jejich biologických zákonů řídí se pak výběr cest a prostředků tohoto odvětví Magie.“⁶⁹ Milan Nakonečný sexuální magii definuje takto: „Lidská sexualita může být v magii brána jako cíl (,milostné očarování‘ k vyvolání lásky druhé osoby, ke zvýšení sexuální potence, nebo naopak k vyvolání impotence druhé osoby), nebo může být prostředkem magické operace, protože sex má úzké propojení s astrálem; v tomto smyslu je podstatou sexuální magie transformace sexuálního vzrušení a jeho vrcholu, orgasmu, v magický účinek, čehož se dosahuje zvláštními metodami.“⁷⁰ Pomocí těchto speciálních erotických rituálů lze dosáhnout spolehlivě a vcelku rychle výrazných výsledků v operacích na úrovni astrální pláně, protože sex je přímým médiem kontaktu s astrálem. Lze vytvářet energetické volty, ale i celé bytosti, které je pak možno připoutat na určité

⁶⁵ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 193.

⁶⁶ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 20.

⁶⁷ KEFER, Jan. Theurgie magické evokace. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-15-0. s. 83.

⁶⁸ KEFER, Jan. Theurgie magické evokace. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-15-0. s. 1.

⁶⁹ ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 13.

⁷⁰ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 193.

místo. Také obcování s démony neboli sukuby a inkuby je běžnou praxí magie sexu. Většina těchto praktik pochází z indické tantry anebo čínského taoismu. Jedním z prvních průkopníků západního světa v sexuální magii byl americký doktor a okultista Paschal Beverly Randolph, který se jako první odvážil popsat některé praktiky a jejich postupy ve svém díle „Uvedení do Eulidických mysterií“, kde mimo jiné uvádí sedm nejhlavnějších účelů, k nimž může sexuální magie sloužit:

- „1. Za účelem zvětšení mozkové a tělesné síly nenarozeného dítěte.
2. Za účelem vykonání magnetického vlivu nebo magnetického ovládnutí manžela nebo manželky.
3. Za účelem znovuzrození mladické krásy, životní energie a magnetické mohutnosti.
4. Za účelem prodloužení života jednoho z manželů anebo obou podle libosti.
5. Za účelem dosažení nejvyšší bílé magie, afekce lásky.
6. Za účelem podpory finančních zájmů, plánů, loterie apod.
7. Za účelem dosažení nejvznešenějších dosažitelných vizí.“⁷¹

Do Evropy přinesl sexuální magii hermetický řád O.T.O (Ordo Templis Orienti), který byl založen ve Vídni r. 1901. Jeden z největších sexuálních mágů, který používal tzv. červenou magii, byl Alister Crowley. Její pomocí evokoval antická a jiná božstva.⁷² Sexuální magii používají také satanisté, kde je dokonce implementována i do tzv. „Černé mše.“ J. Veselý se o červené magii vyjadřuje takto: „Sexuální magie je speciální magická technika, kterou lze použít jak pro účely mentální, tak i rituální magie. V druhém případě se nutně musí pracovat v magickém kruhu, ale užití kruhu se doporučuje i při mentálních praktikách, neboť sexuálně-magické operace přitahují četné astrální larvy. Jako všechna magie, je i sexuální magie prací s astrálem a v astrálu.“⁷³

5. 2. Magie živlová

Živlová magie není jen o tzv. „živlových cvičeních“, kdy se magik snaží posílit chybějící živly sám v sobě. Hovoříme o čtyřech základních elementech, ze kterých je sestavený celý náš svět (oheň, voda, vzduch a země). Každý se totiž podle astrologických dispozic rodí s jiným rozložením a množstvím jednotlivých živlů. Může se tedy stát, že např. mág nemá téměř žádný živel vody, ale zato bude mít vrozené aspekty živlu ohnivého a zbylé dva živly v průměru. V tuto chvíli může mág absolvovat speciální posistická a dechová cvičení a jednotlivé chybějící živly v sobě tréninkem doplnit. To ovšem může

⁷¹ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 334.

⁷² NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 259.

⁷³ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 331.

trvat i několik let. Toto použití živelů a získání jakési živlové rovnováhy je spíše novodobou věcí a jedná se o přípravu mága k živlové evokaci.⁷⁴

Původní starověká živlová magie se věnovala spíše evokační praxi živlových bytostí a duchů. Živloví duchové jsou v podstatě „Elementálové“, protože tyto bytosti obývají jeden ze čtyř živelů. J. Veselý rozděluje živlové bytosti do čtyř kategorií právě podle jednotlivých živelů a rozlišuje na: „Gnomy“ (duchy země), „Undiny“ (duchy vody), „Elfy“ (duchy vzduchu) a „Salamandry“ (duchy ohně). O živlových bytostech se Veselý vyjadřuje takto: „Svým životem a zvyky se podobají člověku: rodí se a umírají, přijímají potravu, baví se, slaví své svátky, vykonávají různé činnosti, ale toto vše se děje pouze v rámci daného živelu. Tyto astrální bytosti, které Proklos nazývá ‚dušemi živelů‘, představují zvláštní a svébytnou cestu v evoluci života a mají určité postavení v řádu Universa. Pavlův výrok ‚A jsou těla nebeská a těla pozemská, ale jiná je sláva nebeských a jiná pozemských‘, (1Kor 15, 40), se podle některých autorů vztahuje právě na živlové duchy.“⁷⁵

Agrippa ve svém zásadním díle „Okultní Filosofie“ o nich také píše a zde uvádím popis jejich povahy: „Čtyři třídy souhlasí se silami nebeských duší, a to s rozumem, rozmyslem, fantazií a silou životní a pohybovou. Duchové ohně následují více rozumu nebeských duší, a proto spolupůsobí s ohledem na vyšší věci. Duchové vzduchu následují rozmyslu a jsou přízniví této duševní mohutnosti, odpoutávajíce ji od sil smyslových a vegetabilních a sloužíce tak činnému životu, tak jako duchové ohně slouží ideálnímu. Duchové vody následují fantazii a cit, a slouží tedy životu estetickému. Duchové země následují přírodu a jsou přízniví přírodě vegetativní. Mimoto dělí se také na demony Saturnovy, Jupiterovy atd., dle jmen hvězd a nebi.“ A o jménech duchů živlových pokračuje dál: „Dále se mluví o duchách dne, noci, poledne, lesa, hor, polí a domů. Odtud vznikli Sylváni, Fauni, Satyrové, Panové, Nymfy, Najády, Bereidy, Dryády, Pieridy, Kamadriády, Potamidové, Hinnidové, Agapeti, Palové, Paredi, Dodonidy, Fenily, Faverny, Parky, Musy, Anonidové, Kastalidy, Heilokonidy, Pegasidové, Maeonidové, Foibidové, Kamoeny, Charitky, Geniové, Lemurové, nazváni lidem vyšším aneb polobohy a polobohyněmi.“⁷⁶

Paracelsus věnoval živlovým bytostem celé dílo, které pojmenoval „Elementární bytosti“, a uvádí vedle názvů Veselého ke čtyřem základním pojmenováním živlových bytostí ještě další jméno ke každému živelu. K označení zemních duchů mimo jiné také

⁷⁴ LASENIC, Pierre de, LOUŽECKÝ, Lukáš, ed. Praxe Horev-klubu. Praha: Vladimír Kvasnička, nakladatelství Vodnář, 2018. Bibliotheca horev. ISBN 978-80-7439-142-2.

⁷⁵ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 538.

⁷⁶ AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Kniha třetí. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1. s. 16-17.

používá jméno „pygmeové“, vodním říká „nymfy“ a vzdušným „sylfové“. U salamandrů neuvádí žádné další jméno. Hovoří ovšem o tom, že na zemi žijí dva druhy těl, tedy bytostí. Jedni jsou z „Adamova těla“ (lidé) a ti druzí nikoliv (duchové živlů): „Druhé tělo, které z Adama nevzniklo, je subtilní, a protože není vytvořeno ze země, nespoutává ani neuchvacuje. Tělo Adama je tělem člověka a je i jako země hrubé. Je celistvé, a proto člověk, chce-li projít zdí, musí v ní mít otvor; zeď mu prostě neustoupí. Ale tělu, které z Adama nevzniklo, zeď nepřekáží, nepotřebuje žádné dveře ani otvory, stěnou projde a nic nepoškodí. Obě těla jsou masu, krvi, kostem a všemu, co náleží člověku, plně přizpůsobena. Liší se však tím, že mají dva rozdílné počátky; dva otce. Podobně jako duch a člověk. Duch prochází každou zdí a nejsou pro něj žádné zátarasy. Pro člověka to ale neplatí, a tak mu může být cesta zahrazena závorou či zámekem.

Podobnou úvahou, jako je vztah ducha a člověka, můžeme poznat tvory, o kterých zde píšeme. Od duchů se ale liší tím, že jsou z krve, masa a kostí. Rodí děti, mluví, jí, pijí a putují. Tyto věci duchové dělat nemohou. Duchům se podobají rychlostí, člověku zrozením, tvarem a jako on musí i jíst. A tak se tyto tvory podobají duchům i člověku, obojí se v nich slučuje. Ačkoliv jsou duchem i člověkem, nejsou jedním ani druhým.“⁷⁷ Paracelsus ale později pokračuje dále: „Vězte, že my lidé, původem z Adama, se nacházíme a pohybujeme ve vzduchu, jímž jsme obklopeni jako ryby vodou. Bez vzduchu můžeme existovat stejně tak málo jako ryby bez vody. Jako ryba sídlí ve vodě, která je pro ni vzduchem, v němž žije, tak je lidem vzduch vodou. Takto je každá bytost stvořena ve svém elementu, aby v něm putovala. Poučení můžeme nalézt u Undin přebývajících ve vodě, jež jim je dána stejně jako nám vzduch. A jako my se divíme, že jsou Undiny ve vodě, podivují se Undiny nad námi, že žijeme ve vzduchu. Podobně je tomu s gnómy v hoře. Země je pro ně jakoby vzduchem, je jejich chaosem. Každá bytost žije a pohybuje se ve svém chaosu. Země není ničím víc než chaosem mužíčků v hoře, proto procházejí zdi, skalami i kameny jako duchové.“⁷⁸

Starí mágové evokovali živlové bytosti celkem často, a to za účelem vyžádání si jejich pomoci, nebo aby vyradily různá přírodní tajemství, např. kde se ukrývají poklady. Mnohokrát se stalo, že se lidé zamilovali např. do Nymfy a naopak. Vzpomeňme si na pohádku „O malé mořské víle“, kde se mořská panna zamiluje do prince. Paracelsus dále

⁷⁷ PARACELTUS VON HOHENHEIM, Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus. Paracelsus: kniha o nymfách, sylfech, pygmejích, salamandrech a ostatních živlových tvorech. Praha: Dobra, 2001. ISBN 80-86459-12-8. s. 10.

⁷⁸ PARACELTUS VON HOHENHEIM, Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus. Paracelsus: kniha o nymfách, sylfech, pygmejích, salamandrech a ostatních živlových tvorech. Praha: Dobra, 2001. ISBN 80-86459-12-8. s. 15.

hovoří o tom, že se některé živlové bytosti snaží o manželství s člověkem za účelem získat tak nesmrtelnou duši.

Agrippa o vztahu člověka a živlové bytosti píše: „Z nich někteří jsou tak blízcí lidem a s nimi tak spřáteleni, že mohou být dotčeni i lidskou strastí. Platón věří, že mohou jimi lidé vykonávat podivuhodný vliv, tak jako některá nám blízká zvířata, jako opice, psi, sloni, vycvičená svým způsobem, dovedou mnoho pozoruhodného vykonati. Spisovatelé dánských a norských dějin dosvědčují, že v oněch krajinách démoni rozličných druhů byli lidem ke službám podřízeni. Někteří démoni jsou tělesní a smrtelní, jejich těla vznikají a zanikají, přesto však žijí velmi dlouho, jak se domnívají Egyptané, platonikové a zvláště Proklos.“⁷⁹

J. Kefer ovšem před živlovými duchy varuje: „Všichni tito živelní duchové jsou obzvláště nebezpeční, pusťte si povodeň nebo oheň do bytu, co dovede udělat. Tak jako s vodou a ohněm musíme zacházet opatrně, tak i s těmito živelními duchy.“⁸⁰

5. 3. Magie zvědná

Divinační magie pomocí magických prostředků může nahlížet do astrálu a pomocí něho zjistit cokoli o nějaké věci nebo osobě v jakémkoliv čase, tedy i budoucnost nebo minulost. Magickým prostředkem se míní třeba křišťálová koule nebo magické zrcadlo. Veselý o magii zvědné také hovoří: „Praxe zvědné magie, která směřuje k získávání jinak nedostupných informací (např. o minulosti nebo budoucnosti), se obvykle uskutečňuje optickou cestou pomocí magických zrcadel; někdy se pak hovoří o optické magii.“⁸¹ Štirský ve svém lexikonu k heslu magické zrcadlo napsal: „Takovým zrcadlem může být např. Křišťálová koule, kus vyleštěného kamenného uhlí nebo speciálně zhotovené zrcadlo ze skla, křišťálu nebo kovu.“⁸² M. Nakonečný zase ve svém lexikonu magie u tohoto hesla poskytuje detailnější popis: „V astrálním čase se nerozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost, astrál je kronikou a programem současně. Magická zrcadla jsou předměty různého tvaru a velikosti, z různých materiálů, magicky posvěcené, opatřené implantovaným magickým nábojem a zhotovené za příslušných podmínek astrologických korespondencí. Umožňují proniknout do astrálu optickou cestou a při plném vědomí operátéra.“ Operátér pracuje se zrcadlem rituálním způsobem, měl by být oděn do bílého roucha a pracovat by měl v ochranném magickém kruhu. Při takovém rituálu se používá světlo ze svíce umístěné za zády operátéra a odpovídajícího kuřidla podle toho, jakou práci

⁷⁹ AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Kniha třetí. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1. s. 16-17.

⁸⁰ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 539.

⁸¹ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 20.

⁸² ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 167.

mág vykonává. Zrcadlo pomocí speciálního kondenzátoru ze včelího vosku a rostlinných substancí, kterým je zrcadlo potřeno při výrobě, kondenzuje astrální světlo. Magik, jenž pracuje se zrcadlem, zírání na plochu zrcadla, která je od něho v určité vzdálenosti. Po určitém čase dostává vizi, což působí stimulace šišinky tedy epifýzy (tzv. „třetí oko“).⁸³

5. 3. 1. Magická zrcadla

Téměř každé takové zrcadlo se zhotovuje rituální cestou a za určitých přísných astrologických podmínek, tedy momentální korespondencí planet v době výroby. Po výrobě se musí opět rituálně nabít energií nebo řekněme, že se musí aktivovat. To lze udělat pomocí imaginace a magnetizace zrcadla anebo sexuálním rituálem speciálně upraveným k tomuto důvodu. Pro vytvoření patřičného energetického náboje se pak používají mužské a ženské sekrety.⁸⁴

Existuje mnoho postupů, jak docílit zření a velká škála magických zrcadel od těch nejjednodušších po ta složitá, která jsou popsána výše. Lze ale zřít i přes další pomůcky, nejen přes magická zrcadla, jako např. křišťálová koule. Zrcadla mohou mít různé tvary a velikosti, mohou být vyrobena z rozličných materiálů, placatá nebo vypouklá. Tato magická pomůcka se vyskytuje snad ve všech vyspělých magických kulturách. Např. v Japonsku se používá vyleštěný nefrit, v arabské magii používají černých zrcadel zvaných „mandeb“, egyptané zase zlatých zrcadel, židovští magikové používali jako zrcadla dva veliké a vyhlazené drahokamy Urim a Thumim. Ale lze použít i obyčejnou vodu nalitou do pánve nebo poháru. John Dee a Magister Kelly používali velký vyleštěný krystal černého uhlí a někteří arabští mágové používali dokonce nalakovaný nehet na prstu své ruky.⁸⁵

Zrcadla se ale nedělí pouze podle náročnosti výroby a materiálů, ze kterých jsou vyrobena, ale také podle toho, k jakému účelu jsou určena, tedy záleží, k jaké práci je mág využívá. F. Bardon o magickém zrcadle podrobně píše ve svém prvním díle „Brána k opravdovému zasvěcení“. O vztahu magika a magického zrcadla uvádí toto: „Mág si musí býti vědom především toho, že úspěch zrcadlové magie nezaručuje magické zrcadlo, nýbrž astrální a mentální schopnosti, vyvinuté vhodnými cviky předběžných stupňů. Mág bude proto magické zrcadlo jakéhokoliv druhu považovat jen za pomůcku – za jakési náradí. Tím ovšem není řečeno, že by mág bez magického zrcadla nemohl vůbec pracovat. Jelikož magické zrcadlo poskytuje mnoho možností upotřebení, mág po této pomůcce jistě vždy rád sáhne.“⁸⁶ Bardon pak pokračuje a uvádí až dvanáct příkladů využití zrcadel:

⁸³ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 158-159.

⁸⁴ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 158-159.

⁸⁵ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 158-159.

⁸⁶ BARDON, František. Brána k opravdovému zasvěcení: učební soustava o deseti stupních. Část teoretická i praktická. Třebíč: Asu, 1992. ISBN 80-900887-4-0. s. 121.

- „1. u všech imaginačních prací, vyžadujících optické cviky
2. všude tam, kde jde o nabíjení silami, fluidy atd.
3. jako průchodní brána ke všem žádoucím úrovním (sférám)
4. jako spojovací prostředek se živými a zesnulými osobami
5. jako pomůcka k navázání styků s různými silami, bytostmi, inteligencemi atd.
6. jako ozařovač při impregnování místnosti, léčení nemocných atd.
7. jako ovlivňovací prostředek sebe sama nebo jiných osob
8. jako magický vysílač a přijímač
9. jako prostředek k zadržování škodlivých a nežádoucích vlivů
10. jako promítací přístroj veškerých žádoucích sil, bytostí, obrazů atd.
11. jako dalekohled
12. jako pomůcka k prozkoumání minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Jelikož je magické zrcadlo univerzálním prostředkem, není možno vyjmenovat zde všechny možnosti. Avšak intuitivní mág přijde na základě těchto dvanácti příkladů sám na další praktiky s magickými zrcadly.“⁸⁷

J. Veselý pak dělí zrcadla ještě do dalších čtyř kategorií: „Existují magická zrcadla různých typů, která se zhotovují z různých materiálů. Všeobecně se dělí na zrcadla konkávní nebo plochá a na zrcadla kulovitá nebo nádoby. Každou z těchto skupin lze rozdělit na: 1. zrcadla běžného typu (obyčejná), 2. zrcadla planetární (astrologická), 3. zrcadla individuální, 4. zrcadla s magickými náboji.“⁸⁸

Menší obyčejná zrcadla běžného typu jsou spíše „filosofické hračky než prakticky použitelné předměty“, jak píše Veselý. Jsou sice dvouohnisková, ale jejich „magnetický povrch“ je zcela nedostačující a ohniska takovýchto zrcadel nejsou běžně matematicky položena korektně. Zrcadla tohoto typu jsou finančně nenáročná, ale snadno se zkriví nebo zničí (pohár s vodou, lepenkový kruh potažený černým hedvábím).

Astrologická zrcadla jsou už při konstrukci založena k přitažení jistého planetárního vlivu. Materiál (většinou kov) se volí podle astrologických planetárních aspektů odpovídajících právě planetě, pro kterou je práce se zrcadlem určena. Můžeme např. mít zvláštní zrcadlo pro saturnské práce a jiné zvláštní zrcadlo konstruované jen pro práce jupiterké. Paracelsus dokonce vyrobil zrcadlo planetárně universální, jehož zhotovení trvá celý rok, kdy při každém nastávajícím planetárním aspektu přimíchává další kov, až

⁸⁷ BARDON, František. Brána k opravdovému zasvěcení: učební soustava o deseti stupních. Část teoretická i praktická. Třebíč: Asu, 1992. ISBN 80-900887-4-0. s. 121.

⁸⁸ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 306.

vznikne směs nebo řekněme slitina kovů všech sedmi planet používaných v astromagii. Tato zvláštní slitina se nazývá „electra magica“.

Individuální zrcadla jsou velice účinná, ale mohou být pro magika i velice nebezpečná. Při výrobě takového zrcadla se použijí takové materiály, které astrologicky korespondují s horoskopem magika, jenž zrcadlo používá. Při výrobě se ještě přidává např. magikova vlastní krev, kusy nehtů nebo popel z jeho vlastních vlasů, pohlavní exkrementy atd., aby se vytvořil právě tolik nebezpečný osobní volt. Díky osobnímu voltu je vše, co se v zrcadle objeví, pro mága mnohem srozumitelnější, oproti vizím s obyčejným zrcadlem. Nebezpečí ovšem tkví v tom, že přes takovéto zrcadlo s individuálním astrálním voltem může docházet k přímému vlivu různých bytostí na operátéra, samozřejmě i těch negativních, které jsou do zrcadla evokovány. Další nebezpečí hrozí, že přes takovýto volt lze ovlivňovat přímo majitele tohoto zrcadla, tedy mága samotného.

Zrcadla s magickými náboji se konstruují dutá se dvěma nádobami, do nichž se dají volty ženského a mužského principu. Takto vyrobené zrcadlo se pak nabíjí rituálním sexuálním aktem, s dobře zvoleným partnerem, podle astrologických aspektů horoskopu obou aktérů. Zrcadla tohoto typu jsou velice silná, ale vydrží maximálně půl roku, pak se musí rituál nabíjení provádět znovu.⁸⁹

František Kabelák (1902–1969), český hermetik, mág a kabalista, zrcadla nejen stavěl, ale také velice úspěšně používal. Protože Kabelák byl vášnivým kabalistou, jeho definice použití magického zrcadla je kabalisticky zabarvená: „Zrcadlem magickým rozumíme nástroj, pomocí kterého lze způsobem optickým vstoupiti v styk se silami či bytostmi kosmogonickými, které působí či obývají v kabalistickém světě Jecira, sféře astrální.“ Stejně jako Veselý dělí Kabelák zrcadla do čtyř kategorií, které jsou ovšem mírně odlišné: 1. zrcadlo živlové; 2. zrcadlo planetární; 3. zrcadlo zodiakální; 4. zrcadlo astromagické.

Kabelák společně s Paracelsem se také liší od ostatních praktiků tím, že stejně jako v dávných dobách pro podporu divinačních prací používali drogy pro změnu stavu vnímání svého vědomí. Oba uvádějí, že je vhodné při práci se zrcadly nepoužívat toliko kuřidel, ale odpařovat lihový výtažek ze směsi různých bylin a opiátů. Kabelák šel ale mnohem dále a začal experimentovat s v tehdejší době novými neznámými halucinogenními drogami z jižní Ameriky. Dle mého názoru hovoří pravděpodobně o dnešní šamanské rostlině „Iowaska“ s vysokým obsahem DMT (dymetytriptamin): „Jsou to drogy signatur teurgických, psychurgických i magických, jež ve svých účincích předčí daleko slavný mexický peyotl a jajé. Tak kupříkladu jedna z nich, nesoucí signaturu Martovu, je-li užita

⁸⁹ VESELÝ, Josef. *Magie*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 306-309.

v určitém poměru s drogou střelce, umožňuje operátoru okamžitý optický styk s bojovými duchy Marsu a střelce, a co je ještě zajímavější, dává operátoru nabýti na dobu několika hodin bojových vlastností těchto duchů, a to tak velkou mírou, které nelze nikdy dosáhnout sebelepší a dokonalejší koncentrací a sebelepším posismem.“ Kabelák dále pokračuje a varuje před negativním vlivem drog na paměť: „Těchto několik jihoamerických drog pokládáme za nejúčinnější drogy, jichž lze užít v optické praxi. Mají vesměs velké nevýhody, a sice způsobují velké oslabení paměti po pokusu na určitou dobu a silnou nervozitu, mimo toho lze si je velmi těžko opatřit a jsou drahé.“⁹⁰

5. 4. Magie talismanická

Talismanická magie se především zabývá výrobou magických předmětů, ať už magických pomůcek, které magik užívá při rituálech a magických obřadech (hůlky, zrcadla, pečetě, ochranné kruhy atd.), tak osobních předmětů ochranných a divinačních. Pod pojmem divinační se zde myslí vyzařování nebo přitahování pozitivních vlivů. Patří sem i sigilární magie, kdy magik za určitých pravidel vytvoří zakódované jméno nebo přání do obrazce neboli sigilia (pečeti).

Jaký má původ výraz „talisman“, není jisté. Nejpravděpodobněji pochází z arabštiny, z výrazu „talis ma“ (magická značka). Další teze hovoří o původu z výrazu tureckého „talism“ (kouzelný obraz), a ještě je tu řecké „telesma“ (dokončení, dokonání).⁹¹

B. Štirský u výrazu „Talisman“ uvádí: „Talisman bývá často nesprávně považován za synonymum slova amulet. Rozdíl mezi talismanem a amuletem je ten, že talisman slouží k tomu, aby přitahoval pozitivní vlivy, zatímco amulet slouží pouze k obraně před vlivy nepříznivými.“⁹²

P. Piobb, který patřil k předním znalcům této problematiky, amulety, pantakly a talismany rozlišuje: „Pantakle nejsou talismany; nesmějí se zaměňovati: Talismany pomáhají polarizovat fluida, kdežto pantakle obsahují již fluida polarizovaná,“ a dále rozvádí, že talismany jsou prostředky, zatímco pantakly jsou činitelé. Pak srovnává jejich funkci s elektrickou baterií.⁹³

5. 4. 1. Talisman a Lámen

Talisman je: „Předmět, často označovaný magickými symboly nebo obrázkem boha či světce, který má svému majiteli přinášet štěstí. Bývá nošen buď přímo na těle (např. jako

⁹⁰ KABELÁK, František. Konstrukce magického zrcadla. Logos: revue pro esoterní chápání života a kultury: vybrané texty z ročníků 1–7: (1934-1940). Praha: Trigon, 1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-57-6. s. 310-311.

⁹¹ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 278.

⁹² ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 251.

⁹³ PIOBB, Pierre. Formulář vysoké magie. Brno: Istenis, 1991. ISBN 80-900321-1-7. s. 251.

přívěšek) nebo umístěn v bytě či autě (oblíbeným talismanem řidičů bývá medailonek se sv. Kryštofem, který je považován za jejich patrona).“⁹⁴

Nejčastějšími talismany bývaly prsteny a drahokamy (gemy). Prsten ve tvaru hada „Urubora“, který si pojídá svůj vlastní ocas, nebo např. prsteny ve tvaru pantaklu vyrobené z kovů planetárních a astrologických signatur svého nositele. Talismany měly však všemožné tvary a lidová tvořivost je neomezená. V lidové tradici jsou některé běžné předměty nebo přírodniny brány jako talismany a amulety zároveň, mají přinášet štěstí a zároveň ochraňovat (např. podkova, provaz z oběšence, rybí šupina z vánočního kapra nebo čtyřlístek).

Výroba talismanů probíhá rituálním způsobem a podle přísných astrologických korespondencí jejich nositele. Doba, kdy se takový talisman vyrábí, se také vybírá velmi pečlivě podle astrologických a planetárních vlivů. Z těchto důvodů komerčně vyrobený talisman bývá bezcenný. Lze si nechat talisman vyrobit, ale opět musí být vyráběn v určitou dobu a za určitých instrukcí budoucího nositele, ten si pak musí takto na zakázku vyrobený talisman sám nabít (aktivovat) nebo nechat nabít nějakou entitou. Talisman se nabíjí vůlí mága, která je v době rituálu spojená s božskou přírodní silou universa, a tím vzniká magnetické fluidum.

Pokud někdo talisman ztratí, nemá pro toho, kdo ho najde, většinou žádnou hodnotu. Takto nalezený talisman nebude mít žádný účinek na novou osobu, která ho začne nosit. Může se ovšem stát horší věc, takto nalezený nebo ukradený talisman lze snadno zneužít a poškodit tím původního majitele, protože talisman je stále astrálně napojený na svého vlastníka.⁹⁵

M. Nakonečný vysvětluje, na čem je vlastně založená magická síla talismanů: „Víra okultistů v moc talismanů je založena na přesvědčení o platnosti základní teze, že ‚věci nahoře‘ jsou ovlivňovány ‚věcmi dole‘ a naopak. Věci ‚dole‘ zhotovené za určitých podmínek mohou proto vyvíjet vliv na věci ‚nahoře‘, tj. na svět astrálu přitahovat jaksi jeho síly a jeho prostřednictvím ovlivňovat průběh dění, odehrávajícího se ‚dole‘. V podstatě tu tedy jde o poutání magických sil na určité předměty, což se děje rituálním způsobem a za odpovídajících astrologických korespondencí.“⁹⁶

Nakonečný pak pokračuje: „Zhotovování talismanů se objevuje ve všech kulturách od nejstarších dob a uvádí se, že tímto uměním se zabývali zejména Egypťané, Chaldejci, Židé a Indové. V Egyptě byly obecně jako talismany užívány obrazy Isidy a Osirida.

⁹⁴ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 251.

⁹⁵ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 283.

⁹⁶ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodňář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 363.

Chaldejci spojovali zhotovování talismanů s astrologií, Židé se zhotovováním figurek domácích bůžků (,terafim‘) a s psaním Božích jmen na proužky pergamenu (,tefilim‘). Ty pak byly upevňovány na dveře nebo nošeny upevněny na čele nebo na paži. Staří Řekové a Římané zhotovovali talismany různého druhu, např. obraz Hekaté ověšené dubovým listím a obrazy jiných bohů a bohyň; Caesar prý u sebe nosil obraz ozbrojené Venuše. Také křesťané mají své talismany, škapulíře.“⁹⁷

Lámen je universální symbol, který vyjadřuje duchovní a duševní autoritu mága, jeho postoj a zralost. Obvykle se Lámen našívá na oděv v místech solárního plexu, tedy na místě těsně pod hrudníkem, nebo se nosí zavěšen na krku jako talisman nebo amulet. Lze jej nakreslit i na papír a nosit odděleně. Podstata tohoto sigilia je vyjádřit symbolickým znázorněním absolutní a dokonalou mágovu autoritu. F. Bardon popisuje jakou funkci Lámen má: „Při magických operacích slouží talisman mágovi většinou jako ochranný prostředek proti nežádoucím vlivům a také jako pomůcka k dosažení pronikavého úspěchu. Talisman může být grafické znázornění vlastností nebo schopností, s nimiž byl nabíjen. Nabíjení provede buď mág sám, nebo bytost, kterou za tímto účelem evokoval.“⁹⁸ V jiné kapitole o talismanologii Bardon zmiňuje, že kov si volí mág sám podle toho, k jaké operaci má talisman sloužit, případně vybírá podle analogií astrologické příslušnosti jednotlivých znamení zvěrokruhu. Nakonec ovšem píše: „Nejlepším kovem pro veškeré bytosti, génia a inteligence všech sfér je elektro magicum. Je to směs kovů, všem planetám odpovídající.“⁹⁹

5. 4. 2. Amulet

M. Nakonečný o amuletu píše: „Slovo je odvozeno z latinského ,amuletum‘, které nacházíme u Plinia a které znamená objekt, který označuje, resp. lékařský prostředek. Jiní však soudí, že je to slovo odvozeno z etruského slova nebo arabštiny.“

Amulet je magický předmět, ať už přírodní, nebo uměle vyrobený, a je nošen, aby mága nebo nositele chránil před nepříznivými vlivy. Většinou je vyroben z přírodnin, např. z minerálů nebo drahokamů, ale může být i z různých druhů dřeva. Běžně byly za amulety považovány drahokamy a šperky, ale amulety mohou být vyrobeny i z různých druhů rostlin, např. květ česneku. Celá věc je založena na víře v magické schopnosti nebo řekněme v jakousi moc přírodních materiálů, jako kamenů, rostlin nebo magických znaků. Klasickým křesťanským amuletem je křížek nošený na krku nebo škapulíř s ostatky

⁹⁷ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 366.

⁹⁸ BARDON, František. *Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývajících sféry, které nás obklopují*. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7. s. 60.

⁹⁹ BARDON, František. *Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývajících sféry, které nás obklopují*. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7. s. 263.

svatých atd. Nakonečný dále pokračuje: „Za středověku byl v Evropě za mocný amulet pokládán tzv. Agnus Dei (Beránek boží), medaile ve velikosti 4 × 3,5 cm, zhotovovaná cisterciáckými mnichy v Jeruzalémě z bílého nebo hnědého vosku obětních svící Sixtinské kaple. Medaile nesla nápis Ecce Agnus dei, qui tollit peccata mundi (Ejhle, Beránek boží, který snímá hříchy světa). Amulet měl chránit před ‚zlými duchy‘, nemocemi, morem atd.“¹⁰⁰ Ve starém Egyptě byl zase posvátným amuletem brouk Skarabeus. Chaldejci považovali amulety zároveň za léčebný prostředek (byly přikládány na rány a na tělo, mnohdy měly tvar sošky démona).

„Hebrejci přikládali velikou důležitost tajemným účinkům jistých posvátných slov a výroků, kterým rabín Hama připisuje takovou moc, že pomáhají proti všem nemocem a chrání před vším nebezpečím na cestách, před nehodami způsobenými ohněm a vodou, před zbraněmi nepřátel a zlými duchy, máme-li amulet pověšený na krku nebo nosíme-li jej u sebe.“¹⁰¹ Nakonečný ke konci článku hesla Amulet ve svém lexikonu dodává: „Amulety jsou účinné jen tehdy, když jsou opatřeny posvátnými symboly a magicky posvěceny. Moc amuletu je pak trvalá. Nejsou-li amulety zhotoveny magicky, mohou mít jen sugestivní vliv na mysl svého nositele, případně na jeho okolí.“¹⁰²

5. 4. 3. Pantakl, Glyfa, Sigilium („pečet“)

V magické praxi je universálním amuletem pantakl. Pantakly obsahují specifické výrazy a značky, případně jejich složitější kombinace, tedy charaktery (rozumí se tím značky a charaktery specifických planetárních sil).¹⁰³ F. Bardon ve svém díle „Praxe magické evokace“ popisuje pantakl a jeho funkci vcelku detailně: „Pantakl znázorňuje universální symbol moci a pomocí magické hole nebo imaginace se nabíjí vlastností určité síly. Pantakl má za účel působit na bytost určitým vlivem, vzbudit v ní úctu a přimět ji k poslušnosti, aby jednala dle mágovy vůle.“¹⁰⁴ B. Štirský u výrazu pantakl uvádí toto: „Termín pocházející z řečtiny; panta – vše, v překladu nejspíše ‚vševysvětlující‘. Jako pantakl označujeme magický obrazec vyrytý do kovu nebo nakreslený na pergamen. V ceremoniální magii se jej užívá jako prostředku k poutání sil, se kterými se operuje. Popis výroby a užívání pantaklů je podrobně popsán v knize Klíčky Šalamounovy.“¹⁰⁵

¹⁰⁰ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 22.

¹⁰¹ AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Kniha IV. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1. kap. 27. s. 58.

¹⁰² NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 22.

¹⁰³ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 221.

¹⁰⁴ BARDON, František. Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývající sféry, které nás obklopují. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7. s. 59.

¹⁰⁵ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 199.

Neboť tyto síly mohou být i ochranného charakteru, často si je lidé pletou s talismanem. V již zmíněných klíčkách krále Šalamouna jsou pantakly nazývány jako „tajemné obrazce okultní vědy“. Rozlišují se zde tzv. pantakly vyšší a nižší. Ty vyšší se skládají ze dvanácti jmen božích géniů a ty nižší se připravují pro každý den v týdnu a rovněž obsahují jména příslušných géniů. Pantakly se vyrábějí rituálně a musí být magicky posvěceny, po práci se zabalí do bílého plátna a uloží na nedostupném místě pro další použití, aby se jich nikdo cizí nemohl dotknout. Pantakly jsou osobní věci a měl by si je vždy každý magik pokud možno vyrobit sám.

Glyfa, Glyf nebo také Glypa, „Řecké slovo označující sochu či otesaný kámen. Ezoterika tímto termínem označuje symbolické zobrazení mystického či magického obsahu nebo též symbolické zobrazení člověka, jež se v podobě gemy užívá např. jako amulet nebo talisman.“¹⁰⁶ Vyrábí se vyrýváním sigilia (speciálního obrazce) do kovové destičky, kamene či nakreslí se na pergamen z důvodu připoutání sil universa na fyzické úrovni. Sigilium, které se na Glyfu kreslí, nebo spíše rýpe, je kombinací magických čtverců a osobního radix-horoskopu. Tato se pak nosí na krku tak, aby zůstávala pokud možno v místě solárního plexu, a tím současně odrážela negativní síly universa. Paracelsus popsal podrobný, i když vcelku složitý návod pro zhotovení pečeti (Paracelsus nazýval glyfu pečeti) ve svém díle „Archidoxa Magica“. Jako lékař vyráběl pečeti proti jednotlivým nemocem. Popisuje, odkud se má brát léčivá síla, a pokládá při tom otázku: „Znamení, charaktery a písmena mají své vlastní síly a moc. V tom není nic podivného, neboť jestliže podstata a vlastnost kovu, vliv a moc nebe a planet, konečně pak i význam a poloha charakterů, znamení a písmen závisí od času, dní a hodin, s kterými souhlasí, proč by předmět, pečeť či pantakl dle tohoto řádu zhotovený nemohl mít svou specificky vlastní sílu a moc?“¹⁰⁷ Nakonečný o Glyfách dále píše: „Glyfa je tak důležitým prostředkem astromagie jako korekční faktor negativních astrologických vlivů při špatné konstelaci tranzitů“ planet.¹⁰⁸

Sigilia nebo pečeti pro evokace a sigilární magii se kreslí na pergamen nebo ruční papír, který se pak může ještě impregnovat speciálním kondenzátorem, roztokem či tinkturou vyrobenou z různých bylin odpovídajících signatuře planety, jejíž operace se právě provádí. Tato sigilia pak slouží jako magnetické fluidum, které přitahuje vlastnosti příčného génia, pokud je nošeno u sebe.¹⁰⁹

¹⁰⁶ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 95.

¹⁰⁷ PARACELUS VON HOHENHEIM, Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus. Archidoxa Magica. Základy magie. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-19-3. s. 8–9.

¹⁰⁸ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 91.

F. Bardon ještě dodává, že po evokaci je radno sigilum bytosti uschovat anebo i nosit u sebe právě jako talisman nebo amulet: „Chce-li mág být v trvalém kontaktu s některou sférou nebo bytostí, potřebuje pouze znak nosit stále u sebe, buď jako přívěsek, prsten nebo v jiném tvaru. Nedoporučuje se však nosit amulet se znamením jedné a též bytosti z kterékoliv sféry příliš dlouho nebo celý život, protože se mág stává na dotyčné bytosti závislým, a tím ohrožuje svou rovnováhu, respektive magickou autoritu.“¹¹⁰

5. 4. 4. Ochranný kruh magický

Magický ochranný kruh je ten nejdůležitější nástroj, který mág při evokativní magii používá. Jak již název prozrazuje, ochraňuje evokatéra před napadením evokovanými silami. Proto se, až na některé výjimky, provádějí veškeré evokace v magickém kruhu. Ochranné kruhy jsou tedy nástrojem absolutní a totální ochrany při magických pracích a žádná okultní síla ani moc nemůže překročit a vniknout do magického kruhu. Kruhy se kreslí na zem vysvěcenou křídou nebo uhlem, případně se kreslí a ryjí magickým mečem do hlíny.¹¹¹ Některé archaické klasické návody doporučují kreslit kruh krví bílého holuba, ale v tomto případě J. Dürr ve své „Experimentální démonologii“ upozorňuje, že je nutné krev nejdříve impregnovat octem, aby se nesrážela, nebo rumělkou, případně speciálním inkoustem. Při práci v oratoři lze použít papír, který přišpendlíme k podlaze připínáčkem, což není úplně praktické, protože snadno dojde k poškození potrháním. Nejideálnější je ovšem použít plátno a kruh na něj nakreslit speciální barvou na látku, nebo ho na sukno prostě vyšíť. Takovýto kruh je universální a dá se používat jak venku, tak v oratoři, navíc se dá i v případě potřeby vyprat. V přírodě lze nahradit kruh i posvěcenou šňůrou nebo řetězem.¹¹² V lidových grimoárech se můžeme setkat i s kruhem vyrobeným z rozsypané mouky nebo vyskládaným z kamení. Magický kruh se skládá ze tří soustředných kruhů a mezi první dva kruhy se vpisují svatá jména, jména andělů, jména evokovaných bytostí nebo další magické značky a ochranné formule.

Podrobných návodů, jak vytvořit magický kruh, je opravdu veliké množství a každý kruh by měl specificky odpovídat dané přirozenosti magické operace, a proto je doporučeno nepoužívat např. runový ochranný magický kruh při evokacích bytostí z židovského grimoáru. Pokud by ovšem toto měl magik, který se zaměřuje na experimenty, v evokační magii opravdu dodržovati, skončil by s nemalou sbírkou

¹⁰⁹ BARDON, František. Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývající sféry, které nás obklopují. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7. s. 60.

¹¹⁰ BARDON, František. Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývající sféry, které nás obklopují. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7. s. 119.

¹¹¹ PIOBB, Pierre. Formulář vysoké magie. Brno: Istenis, 1991. ISBN 80-900321-1-7. s. 98.

¹¹² NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 162-163.

magických kruhů ve skříní. Proto se magické kruhy postupem času různě vyvíjely a zjednodušovaly. Pro představu zde uvádím jeden z návodů od Petrusa von Abano z jeho magické příručky „Heptameron“ z roku 1534: „Kruhy nejsou vždy dělány stejným způsobem, nýbrž se zhotovují podle povahy ducha, který se vyvolává: dle místa, času, dne i hodiny – podléhá změnám. Nejdřív se má vzít zřetel na to, v kterém dni a ve které hodině je zhotoven, potom jakým způsobem se chce duch vyvolávat, které hvězdy a světové strany předchází a jaké jsou způsoby jejich činnosti. Udělají se tři kruhy širě devíti stop, každý kruh od sebe na širší dlaně; do prostředního kruhu se vepíše jméno hodiny, ve které se dílo provede, pod to jméno anděla, které stojí před hodinou práce, pečeť tohoto anděla, dále jméno anděla a jména andělů, kteří odpovídají tomuto obřadu, potom jméno přítomné roční doby, dále jméno ducha, který jest mocný v tomto čase, jméno znamení, které jest silné v téže době, jméno země v přítomné roční době, potom jméno slunce a měsíce, podle údaje času. Do čtyř rohů hořeního kruhu vepíší se jména vzdušných duchů, kteří panují v ten den: a sice krále a jeho tři sluhů. Na zevní straně kruhu nakreslí se na čtyřech světových stranách pentagramy. Do dolejšího kruhu vepíší se mezi křížky čtyři božská jména. Doprostřed kruhu proti východu vepíše se ALFA, proti západu OMEGA a kruh se rozdělí uprostřed křížem.“¹¹³ (obrázky pro srovnání magických kruhů příloha č. 6. –13.)

Ochranný kruh magický má ovšem mnohem hlubší význam, než na první pohled vypadá. Ve chvíli, kdy magik vstupuje speciálním rituálním způsobem do kruhu, vzniká významný symbolismus makrokosmu a mikrokosmu. Mág se stává absolutním vládcem všehomíra. F. Bardon k tomuto píše: „Správný magický kruh je symbolické znázornění makrokosmu i mikrokosmu, tedy dokonalého člověka. Kruh znamená počátek a konec, tedy alfu a omegu, dále Věčnost, která nemá počátku ani konce. Kruh je tedy dle toho symbolický diagram nekonečného, diagram Božství ve všech jeho aspektech, které může dokonalý mikrokosmos, to jest zasvěcenec čili dokonalý mág, pochopit. Kreslit magický kruh znamená: symbolizovat současně Božství v jeho dokonalosti, přijít s ním zejména tehdy do spojení, stojí-li mág uprostřed kruhu, čímž je – symbolicky vyjádřeno – graficky znázorněno spojení s Božstvím. Zde jde o spojení mága s makrokosmem v jeho nejvyšším stupni vědomí. Proto onen logický předpoklad z hlediska, že mág musí stát uprostřed magického kruhu a musí být zajedno se svým univerzálním Božstvím. Z toho je vidno, že magický kruh není jen ochranným diagramem proti nežádoucím negativním vlivům, nýbrž že se jím následkem spojení vědomí s Nejvyšším současně vyjadřuje nedotknutelnost. Uprostřed kruhu stojící mág se stává odolným vůči všem vlivům, ať dobrým, nebo zlým, neboť symbolizuje Božství v univerzu. Kromě toho je v kruhu stojící mág sám Bohem

¹¹³ ABANO, von Petrus. Heptameron aneb základy magie – Praktická příručka magie. Praha: EULIS, 1941. s. 1.

v mikrokosmu, jenž svou svrchovanou mocí vládne nad bytostmi, v univerzu stvořenými.“¹¹⁴

Pro úplnost ještě dodávám, co napsal o magickém kruhu J. Veselý: „Magik stojící v kruhu představuje prvotní příčinu, zatímco kruh symbolizuje Universum. Magik takto znázorňuje Boha (jehož je obrazem) ve svém vlastním mikrokosmu a čerpá odtud svoji autoritu. Psychologicky vzato vyznačuje kruh magikovo Ego, kdežto vně kruhu se nachází říše archetypů či oblast kolektivního nevědomí, od níž kruh magika odděluje a zaručuje tak integritu jeho Ega. Každopádně nesmí magik v průběhu operace z kruhu za žádnou cenu vystoupit ani se z něj vyklánět apod. Nástrojem analogickým magickému kruhu je magický prsten.“¹¹⁵ Tento esoterický význam stání mága v kruhu je zcela zásadní. Mág si musí být vědom, že symbolizuje tu největší prasílu, onu nekonečnou bytost, samotného Boha. Pouze tehdy se mág stává absolutní autoritou, které musí být poslušny všechny evokované síly a bytosti. Mágova vůle a rozkaz pak musí být respektován a splněn, protože to je příkaz nejvyššího. Pokud mág nevezme tuto roli na sebe dostatečně zřetelně a nebude si uvědomovat, koho svým počínáním zastupuje, může dojít k neuposlechnutí vyvolaných sil a bytostí, pokud se vůbec projeví. V takovém případě může dojít ke klamání evokátéra a vzniká celá řada různých nebezpečí, která mohou mít za následek i smrt. Proto by k evokaci měl přistoupit pouze předem trénovaný a připravený mág, který si je dostatečně vědom veškerých následků svých činů. Bardon nakonec ještě dodává, čeho by mág ve své tréninkové přípravě na evokace měl dosáhnout, než vstoupí do magického kruhu: „Teprve tehdy, když meditací a imaginací dosáhl v sobě kosmického spojení, spojení se svým Bohem, je schopen vstoupit do kruhu a začít v něm se svou prací.“ Pokud se operatérovi opravdu podaří nějaké okultní síly kontaktovat a bude se jednat o síly ne úplně přátelské, bude pokoušen, aby svůj ochranný kruh porušil a vystoupil z něho ven. Mág ale musí stát nebo sedět tam, kde je, ať se děje, co se děje, protože by se jinak vystavil nebezpečí přímého působení okultních sil, které právě přivolal. Takto evokované síly se často volaly do trojúhelníku, který se umísťuje základnou ke kruhu asi do vzdálenosti půl metru od kruhu s tím, že trojúhelník je zhruba 1 metr veliký. Velikost kruhu záleží na tom, kolik lidí evokaci provádí, a měl by být dostatečně pohodlný pro všechny účastníky evokace. V grimoárech se uvádí, že by měl být přítomen vždy lichý počet osob. Osobu lze nahrazovat i zvířetem, např. pes nebo kočka, která se ovšem musí uvázat do kruhu tak, aby nemohla v průběhu evokace utíkat z kruhu ven.

¹¹⁴ BARDON, František. Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývajících sféry, které nás obklopují. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7. s. 22.

¹¹⁵ VESELÝ, Josef. Magie pro pokročilé. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 375.

5. 5. Nekromantie

Výraz „nekromantie“ vznikl ze spojení dvou řeckých slov „nekros“ – mrtvý, zemřelý, a „manteia“ – věštba, věšteství. Patří tedy mezi tzv. mantické (věštestební) druhy magie. Účelem této magické praxe je vyvolání duchů zemřelých pomocí zaříkávání, aby odpověděli na otázky živých, případně i o budoucnosti. Tyto věštestební metody byly hojně používány od dob před-antického světa. Jeden z nejstarších písemných dokladů je Homérova Odyssea. Tento druh magie se praktikoval téměř ve všech kulturách po celém světě, bohužel, ani tak se nedochoval žádný přesný záznam jednotného postupu či návodu.¹¹⁶ Vše je založeno na předpokladu, že duch mrtvého, jehož existence není omezena na hmotnou úroveň, dokáže vidět a vyčíst budoucnost z astrální pláně. Nezávislost na hmotné úrovni těmto bytostem rovněž umožňuje rozpoznat a označit místa ukrytých pokladů, předat magikovi informace o povaze duchů a démonů, případně předat rady pro komunikaci s nimi.¹¹⁷ H. C. Agrippa von Nettesheim, německý právník, lékař a okultista, ve své IV. knize díla „De occulta philosophia“ hovoří o Nekromantii takto: „Nekromantie je totiž ta část goétie, která se zabývá tím, že získává od mrtvých věštby a před krátkou dobou zemřelé přivádí opět k životu.“¹¹⁸ Ve III. knize zase píše, že nekromantii chápe nejen jako věštesteckou metodu, ale i jako „skyomantii“, tj. evokaci „stínů zemřelých“, jejímž cílem je obvykle též dotazování těchto stínů na budoucnost.¹¹⁹

E. Lévi (1810–1875) se domnívá, že duchové nebo fantomové, které je možno takto zaříkávat a evokovat, jsou pouhými otisky v astrální sféře. Nejedná se tedy o reálné bytosti, ale jen o zbytky astrálního světla (těla) zemřelého. Lévi nazývá evokaci láskou, nenávisť nebo rozumem: „Jsou evokace rozumem, evokace láskou a evokace nenávisť, avšak nic nedokazuje, což znovu opakujeme, že by duchové opouštěli vyšší pláně, aby se s námi stýkali“¹²⁰ Nekromantický rituál si magik, tedy nekromant, sestavuje sám na základě určitých zásad. Také připravit se na rituál není vůbec snadné, operatér musí projít přípravami, jako je několikadenní půst, nemyslet na ženy, a naopak musí myslet na smrt a pokud možno také na osobu, kterou chce zavolat. Jako magnetický volt lze použít některou z osobních věcí zemřelého. Carl Kieseletter (1854–1895), německý teosof

¹¹⁶ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 188-189.

¹¹⁷ VESELÝ, Josef. Magie. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 514.

¹¹⁸ AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Kniha IV. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1. kap. 1. s. 50.

¹¹⁹ AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Kniha III. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1. kap. 42. s. 51.

¹²⁰ LÉVI, Eliphas. Dogma a rituál vysoké magie. 2., přeprac. a dopl. vyd. Přeložil D. Ž BOR. Praha: Trigon, 1996, c1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-65-7. s. 118.

a okultista, v knize „Faust v dějinách a tradici“ napsal podrobný rozpis základních zásad nekromantické operace:

1. zdržet se po osm dnů před operací všech prudkých vášní;
2. vyvarovat se po tuto dobu opilosti;
3. nestýkat se s mnoha lidmi;
4. vyhýbat se místnostem, kde přebývají ženy, a číst denně o pomíjivosti života;
5. denně myslet na osobu, která se má zjevit, vzpomínat a modlit se za ni;
6. poslední den před operací jíst jen v poledne a zůstat celý den sám;
7. uvědomit si, že evokovanou osobu nechce nekromant spatřit z nějakého nekalého

důvodu. Je zakázáno evokovat osoby, které operátor zabil, nebo dokonce zavraždil, nebo se ptát na intimní věci.¹²¹

E. Lévi popisuje ve své knize „Dogma a rituál vysoké magie“ evokaci fantómu Apollonia z Tyany, tedy současníka Ježíše Krista, a přitom zdůrazňuje: „Vyvolávání musí být vždy odůvodněno a mít chvályhodný účel, jinak jsou to operace temnot a šílenství, pro rozum a zdraví velmi nebezpečné. Zaklínání a vyvolávání z pouhé zvědavosti nebo proto, abychom vyzkoušeli, zda něco uvidíme, znamená připravit se předem na marnou námahu.“¹²²

M. Nakonečný definuje nekromantii, jako evokování „astrálního těla zemřelé osoby, které má jen dočasné bytí, či dokonce jen formu různých astrálních larev, vytvořených za života zemřelého.“ Spiritismus pak Nakonečný řadí do nižší lidové formy nekromantie a spíše do novodobého okultismu.¹²³

6. Hermetismus

Hermetismus je komplexní soubor přírodních esoterních nauk sestavený v samém centru staroegyptského náboženství původním společenstvím zasvěcenců z řad velekněží. Jedná se o tajné učení zabývající se mystikou a okultismem, které bylo předáváno jen určitým jedincům, kteří museli nejdřív projít nesnadnou zkouškou způsobilosti. Z tohoto důvodu později dostává výraz „hermeticky uzavřený“ význam nedostupný, nepřístupný např. vzduchu. Název ale pochází ze jména Hermés Trismegistos, který je považován za autora základních děl, na nichž je hermetismus postaven. Hlavním jeho dílem je „Corpus Hermeticum“, soubor spisů, které vznikly na přelomu letopočtu v Alexandrii. Trismegistos je ztotožňován s Hermem, tedy řeckým označením egyptského boha Thovta.¹²⁴

¹²¹ KIESEWETTER, Carl. Faust in der Geschichte und Tradition, II. sv. Berlin: 1921. s. 197.

¹²² LÉVI, Eliphas. Dogma a rituál vysoké magie. 2., přeprac. a dopl. vyd. Přeložil D. Ž BOR. Praha: Trigon, 1996, c1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-65-7. s. 234.

¹²³ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 202-204.

¹²⁴ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 110.

J. G. Ragon ve svém díle „Smysl antických mystérií“ (1938) hovoří o Thovtovi a Hermetismu následovně: „V Egyptě zavedl hieroglyfy, vybral kroužek lidí, o nichž se domníval, že jsou nejschopnější pro tradování těchto tajemství, a pouze tito mohli dosíci trůnu a nejvyšších pokladů tajemství, sjednotil je, založiv tak kněze boha živého. Vychoval je ve vědách a uměních a vyložil jim symboly, které je zahalovaly. Mezi těmito vědami byly některé tajné, které jim sdělil pod strašlivou přísahou, že je sdělí jen těm, které uznají po dlouhých zkouškách za své nástupce. Králové jim zakazovali odhalovati je pod trestem smrti. Toto tajemství se nazývalo uměním kněžským a obsahovalo alchymii, astrologii, magii, vědu duchů. Dal jim klíč hieroglyfický ke každé z těchto tajných věd, jež byly považovány za posvátné a ukrývány na nejtajnějších místech chrámů. Veliká tajemství, která byla po dlouhé věky střežena zasvěcenými kněžími, a vysoké vědy, které praktikovali, těšila se z vážnosti celého Egypta, považovaného ostatními národy za učiliště a svatyni věd a umění...

Po ztroskotání četných měst a po vyvrácení Egypta perským králem Kambysem (528 př. Kristem) rozptýlila se většina kněží v cizích zemích a vzala s sebou svoji vědu, kterou učili enigmatically, to jest vždy zahalenou temnotou bájí a hieroglyfů, aby dav vida neviděl a uče se nerozuměl. Všichni autoři pili z těchto pramenů, avšak tato mystéria, skrytá do nevysvětlitelných obalů a do tolika nesrozumitelných bájí, končila nesmysly, které se rozšířily do Řecka a po celém světě.“¹²⁵

Když vezmeme jednu z tezí výše popsanych, že Egypt zdědil vyspělou magickou kulturu po zatopené Atlantidě, nabízí se tvrzení, že Thovt – Hermes byl zřejmě atlantský mág, který své tajemné vědy sepsal v pověstné „Smaragdové desce“ a ústně předal svým pečlivě vybraným studentům.

Druhá teorie o původu tohoto esoterního systému hovoří, že pramenem hermetismu je „filosofie ohně Horev“, ta byla šířena v jednom z nejvýznamnějších zasvěcovacích center ve starém Egyptě prostřednictvím kněží Ptahova chrámu v Menoferu (Memfida). Pierre de Lasenic hovoří o nejvyvinutějším esoterním systému vůbec. M. Nakonečný k celé věci dodává: „Hermetismus není tedy jen abstraktní doktrína, nýbrž také ‚jízdni řád‘ k dokonalosti dávno ztracené v bezedné propasti lidského sobectví a úpadkové civilizace naší doby, cestou ke ‚ztracenému ráji‘.“¹²⁶ Nakonečný pak pokračuje a píše, že vliv řecké kolonizace ve spojení s dalšími vlivy zapříčinil, že se hermetismus dostal do Evropy. (obrázek příloha č. 2. – schéma, jak se magie postupně šířila do Evropy)

¹²⁵ RAGON, G. Jean. Smysl antických mystérií. sv. II. Praha 1937. s. 11.

¹²⁶ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 105-106.

M. Nakonečný se ve své speciální studii o smaragdové desce o hermetismu vyjadřuje následovně: „Hermetismus je učení Herma Trismegista. Obsahuje trojici posvátných věd: magii (resp. Teurgii), alchymii a astrologii. Jeho hebrejskou verzí je kabbala, jeho křesťanskou verzí je rosenkrucianství (rhodostaurismus).“¹²⁷

6. 1. Hermes Trismegistos

Herma znají velice dobře i židé, jen ho nazývají Enoch. Hermes (původně měl být synem Dia), posel a průvodce zemřelých do podsvětí, ten nejobratnější z bohů. Přízvisko Trismegistos znamená „Třikrát mocný“ a Hermes jej dostává proto, že byl největší ze všech králů, nejvyšší ze všech kněží a největší ze všech filosofů. Původní Thovt byl posel a písař bohů, bůh učenosti, moudrosti a magie. Hermes (Ezhovtej, Thovte, Thovt, Toth nebo Thot. Později byl dokonce ztotožňován s pánem bohů – Merkurem.) se v Osiridově soudní síni zúčastňoval tzv. vážení duší. Byl ale také dárcem a tvůrcem řeči a písma, magie a léčitelství, zákonů a řádu, bohem nebe a podsvětí. Jeho komplexní dílo mělo původně obsahovat přes čtyřicet knih, ale většina jich byla zničena nebo ztracena, když vypukl požár v alexandrijské knihovně. Dodnes se zachovala jen malá část, asi devatenáct textů, a to ještě ne v originále, ale většinou už v latinském překladu. Tento zbytek Hermova díla byl nazván, jak už jsme si řekli výše, „Corpus Hermeticum“.¹²⁸

Hermova postava je ale zahalena tajemstvím a mnoho historiků se pokoušelo zjistit jeho pravý původ. Je celá kopa názorů a velká řádka kritických badatelů, která pokládá Hermovu osobu za smyšlenou a ve skutečnosti za historicky neexistující. Někteří z nich dokonce hovoří o jakési personifikaci hned několika starověkých hierofantů a jeho dílo připisují různým autorům. Ti méně kritičtí hermetikové ho mají za Bohem obdařeného muže, který světu předal božské poznání.¹²⁹

P. de Lasenic ve svém díle „Hermes Trismegistos a jeho zasvěcení“ o Hermovi napsal: „Podle orientálních mythů existovali tři jedinci, kteří nesli jméno Hermes, tři stejně geniální lidé, jimž bylo by možno připisovati tradici, filosofii a učení hermetické: Thovt, Henoah a Thot čili Hermes Trismegistos. Prvním z nich byl egyptský Ezhovtej, Ezhovte, nebo Thovt, divinisovaný prorok tohoto národa; byl původně uctíván ve Chmunevu, hlavním městě XV. župy hornoegyptské, v nynějším Ešmunem, prý jakožto bůh měsíce. Nazýván byl ‚Zástupcem Reovým‘, ‚Býkem hvězd‘, nebo ‚Nebeským měsícem‘, jak mimo jiné můžeme se dočísti na soše Cheriufově. ...

¹²⁷ NAKONEČNÝ, Milan. Smaragdová deska Herma Trismegista. Praha: Vodnář, 1994. ISBN 80-85255-48-0. s. 26

¹²⁸ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 110.

¹²⁹ NAKONEČNÝ, Milan. Smaragdová deska Herma Trismegista. Praha: Vodnář, 1994. ISBN 80-85255-48-0. s. 26

... Za druhého Herma bývá pokládán Edris nebo Henoch, hebrejsky Chanóch, jež staří Chaldejci zvali Duvanai, t. j. ‚Veliký Moudrý‘, Arabové Uriai. Žil prý tisíc let po Adamovi, byl potomkem Sethovým, jedním z deseti židovských praotců před potopou, synem Jaredovým a otcem Methúšalachovým (Methusalem) a měl býti největším mudrcem své doby na této planetě. Tradice židovská považuje Henocha za původce písma, matematiky a astrologie a podle starozákonní legendy byl vzat ve věku 365 let za živa do nebes. Hermes třetí byl prý Egypťanem, žijícím za časů Mojžíšových v Egyptě. Zveřejnil částečně esoterní učení a filosofii Thovtovu a napsal díla, jež jsou vrcholem všeho, co člověk vůbec může vyjádřiti. On pokládán bývá za učitele a zasvětilce židovského proroka Mojžíše a esoterní tradice tvrdí, že tento Hermes dal podnět a základ k vytvoření geniálního systému židovské kabbaly. Arabové nazývají jej Hermes al Mothaleth. Tomuto Hermovi dali prý pak alchymisté atribut Trismegistos, latinsky Termaximus, to jest ‚Třikrát veliký‘.¹³⁰

6. 1. 1. Corpus Hermeticum

Pro upřesnění, hermetická tradice představuje nekřesťanské linie helénistického gnosticizmu. Tradice a její spisy se datují pravděpodobně okolo 3. století př. n. l. a texty, které vlastnime, byly napsány maximálně do 3. století n. l. Dochované spisy hermetické tradice byly na latinském západě po klasických dobách ztraceny, ale přežily ve východních byzantských knihovnách. Těchto osmnáct traktátů „Corpus Hermeticum“ spolu s „Dokonalým kázáním“ (také nazývaným Asclepius) jsou právě těmi základními dokumenty hermetismu.

Jak jsme si již řekli, autorství spisů „Corpus Hermeticum“ je připisováno Hermu Trismegistovi, ale skutečný původ je zahalen nejasností. Prvních čtrnáct spisů utváří text „Poimandres“ (Pastýř), pak následuje Zsvěcovací rozmluva „Asklepios“, „Kóré kosmón“ (Sova světa), kterou považoval za nejdůležitější část z pohledu hermetiky sám Eliphas Lévi, a fragmenty „Hermés svému synu Tatovi“. Je pozoruhodné, že fragmenty jsou psány jakousi Platónovou formou, tedy ve stylu rozhovoru dvou osob, otce a syna. Zvláštní dodatek pak tvoří osmnáctý spis Asklepiův, „Dokonalé kázání“.¹³¹ Ty nejstarší texty jsou spíše lidovým hermetismem, ale obzvláště ve 2. stol. dosahuje velkého rozkvětu tzv. „filosofický hermetismus“. Texty i přes to, že odrážejí židovsko-egyptský synkretismus s íránskými prvky a vlivy platonismu, jsou řazeny k egyptské literatuře.

¹³⁰ LASENIC, Pierre de. Hermes Trismegistos a jeho zasvěcení. Praha: Universalia, 1936. Logos (Universalia). s. 4-6.

¹³¹ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 248.

6. 1. 2. Smaragdová deska

Za stěžejní text je ovšem pokládána tzv. „Smaragdová deska“ (Tabula Smaragdina). Jedná se o text, který připomíná manifest hermetismu. Podle legendy byl tento text vyrytý na destičce ze zeleného skla (proto smaragdová deska) v hrobě samotného Herma Trismegista, který byl údajně objeven samotným Alexandrem Velikým. Tento text je syntézou staroegyptského esoterismu a legendárním základním pramenem, základním dogmatem hermetismu a hermetické filosofie jako takové. Jeho řecký originál se nedochoval, ale přežil díky latinskému a arabskému překladu. Text smaragdové desky hovoří o základní propojenosti a vzájemném působení makrokosmu (vesmíru) a mikrokosmu (člověka). Podle I. Štampacha je deska jakési „shrnutí alchymického či obecně hermetického pohledu na spojitosti světů v jediném duchovním a zároveň tělesném celku.“¹³²

Smaragdová deska v překladu Pierre de Lasenica: „Jest pravdivé, jest jisté, jest skutečné, že to, co jest dole, jest jako to, co jest nahoře, a to, co jest nahoře, jest jako to, co jest dole, aby dokonány byly divy jediné věci. A jako všechny věci byly učiněny z jediného, za zprostředkování jediného, tak všechny věci zrodily se z této jediné věci přizpůsobením. Slunce jest jeho otcem, měsíc jest jeho matkou, vítr nosil jej ve svých útrokách, země jest jeho živitelkou. On jest otcem universálního telesmatu celého světa. Jeho síla jest celá, když byla proměněna v zemi. Oddělíš zemi od ohně, jemné od hrubého, opatrně a nanejvýš moudře. On vystupuje od země k nebi a zase znova sestupuje z nebe na zemi a přijímá sílu věcí hořeních i dolních. Takto budeš mít slávu celého vesmíru; veškerá hmota prchne před tebou. Tu sídlí síla, ze všech sil nejmocnější, která překoná každou jemnou věc a pronikne každou věc pevnou. Takto stvořen byl vesmír. Odtud vzejdou přizpůsobení podivuhodná, jichž způsob jest zde. Proto jsem byl nazván Hermes Trismegistos, maje tři části filosofie celého vesmíru. Co jsem pověděl o magisteriu slunce, jest úplné.“

Nakonečný k samotnému textu dodává: „Filosofickou podstatou hermetismu je panteistické pojetí světa, v němž vše, co existuje, je obrazem preexistenční duchovní podstaty a v němž se vše děje v dynamické závislosti tří principů: ducha, duše a hmoty. Vše jsoucí je současně polarizováno na mužské a ženské, vyšší a nižší. Život každého člověka není jen pouhé bytí, je to i možnost cesty či návratu k původní jednotě, z níž vše vyšlo a která má různé úrovně sjednocených protikladů. Proto i úkolem člověka je vzestup k dokonalejší formě bytí, který je podmíněn zdokonaleným vědomím, neboť vědomí

¹³² ŠTAMPACH, Ivan. Hermetismus, Dingir: časopis o sektách, církvích a nových náboženských hnutích. Praha: Dingir, 2004-3. ISSN 1212-1371. s. 85.

člověka je jen odrazem jeho fyzického bytí a vědomí vyšších forem bytí musí teprve získávat. Toto vědomí vyšších forem bytí či „magické vědomí“ není jen vědění o těchto formách bytí, nýbrž jejich prožití. Hermetismus o těchto vyšších formách bytí nejen poučuje, ale poskytuje i podmínky k jejich zážitku. ...

... Člověk žijící jako bytost psychofyzická, ač je definován jako „tvor společenský“, tvoří pouze ve hmotě, i když tvoří duševně to, co je nazýváno kulturou – lidský pojem ducha není totožný s esoterním pojetím ducha. Je však disponován i k tvoření v duši a v duchu v esoterním smyslu, tj. v astrálu a v říši božských idejí. Úkolem hermetismu je přivést člověka na cestu této vyšší úrovně tvořivosti, která je mu dána, ale je v něm potlačena způsobem života, který mu vnutila lidská destruktivní civilizace.“

6. 2. Horev „filosofie ohně“

Filosofie ohně neboli Horev, staroegyptské slovo, jehož význam znamená „světlo dne“. Slovem Horev je nazývána esoterní filosofie ohně, která vznikla ve městě Memfis (Menofar) v místním chrámu Ptaahově, jehož kněží pěstovali magii. Tehdejší Menofar byl jedním z nejvyšších zasvěcovacích středisek starého Egypta. Symbolem filosofie ohně byla pyramida o sedmi stupních, které symbolizovaly jednotlivé fáze zasvěcení. Cesta adepta filosofie Horev byla velice náročná a dokončilo ji jen málo vyvolených. Filosofie ohně byla ctěna jako nejvyspělejší esoterní systém vůbec. Bohužel dnes z něho zbylo jen pár fragmentů zašifrovaných do staroegyptských hieroglyfů. Poslední zbytky stále funkčního původního zasvěcení filosofie Horev můžeme najít v sufismu a v samotném Tibetu, kam se dostala díky velkému mágu Milarespovi, který právě z Tibetu sám pocházel. Ten založil a předal své zasvěcení filosofie ohně Horev společenství „ngagspa“, které existuje dodnes a reprezentuje ve skutečnosti tibetskou tantru.¹³³

6. 3. Astrologie

Astrologie je prastarý obor, který byl nejvíce pěstován v Indii, Číně, starém Egyptě a zejména v Chaldeji, později v Řecku a Římě. Společně s magií a alchymií je astrologie jednou ze tří hlavních disciplín hermetismu. Je založená na teorii, že tělesa na nebi (planety, slunce, měsíc) a jejich postavení vzhledem ke hvězdám a sobě vzájemně předurčují nebo řekněme ovlivňují osudy lidí a dění na Zemi. Nejprve byla astrologie esoterním oborem o vztazích mezi makrokosmem (světem) a mikrokosmem (člověkem), které byly znázorňovány během a pozicí nebeských těles. Původně se této vědě říkalo „Astrosomie“ a tento název se někdy používá i dodnes. Právě základ takto esoterně pojaté astrologie je popsán hned na začátku Smaragdové desky Herma Trismegista: „Jak nahoře,

¹³³ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 114.

tak i dole, a jak dole, tak i nahoře...“ M. Nakonečný k tomuto dodává, že tím: „Formuluje totiž zákon analogie ‚hořejšího‘ a ‚dolejšího‘, nebeského a pozemského dění, jakož i skutečnost, že vesmír ve všech svých projevech vykazuje vůli boží, v níž je zahrnuta i svoboda lidské vůle, založená na rozlišení dobrého a zlého. Proto je astrologie vědou o analogiích nebeského a pozemského dění a není závislá na geocentrickém názoru.“¹³⁴ Původní astrologové a astronomové totiž pracovali s teorií geocentrickou, kdy Země je středem slunečního systému a vše se točí okolo Země. Teprve až s příchodem M. Koperníka (1543), který prokázal, že pravdivý systém je ten heliocentrický, kde je středem slunce, okolo kterého vše obíhá, se astrologové také přeorientovali, a to vcelku bez větších potíží. Astrologie byla původně součástí astronomie, ale po čase se od ní odděluje.

Postupem času se astrologie více a více stává divinační metodou a v dnešní době se už ani jinak nepěstuje. Sám Hermes shrnul význam astrologie do jediné věty: „Šťasten, kdo dovede číst znamení času“, kdy znamení času jsou hvězdné konstelace, které korespondují s osudy jedinců nebo i celých národů. Astrologie není kauzalistická, jak by se člověk na první pohled mohl domnívat, ale analogická. Hvězdy nám neříkají, co se musí stát, ale uvádějí nám pomocí konstelací, kdy je příznivý čas k určité události nebo činnosti, a co je více méně pravděpodobné, že se stane, neboť jsou k tomu vhodné dispozice. Je to tedy jakási mapa, která nám říká, kdy je vhodný čas dělat něco konkrétního.

J. Kefer, zakladatel tzv. „astromagie“, na otázku: „Co je tedy Astrologie?“ odpověděl následovně: „Astrologie je věda zkoumající souvztažnosti a obdoby mezi děním biologickým a kosmologickým,“ a Kefer pokračuje dál: „Pravda, mnozí vykládají tyto analogie souhlasem a působením elektromagnetických polí, jiní opět vyzařováním kosmických těles, filosofové pak mluví o tzv. předzjednané harmonii, ale to vše jsou jen teorie, které se mění čas od času...“

... *Jak vidím, věříte v astrologii. Nikoli, nevěřím v ni! Nevěřím, poněvadž vím. Věřiti mohu jen tam, kde nevím. Poněvadž však vím, že analogie existují, a mohu je dokázat tak, že každý si může důkaz ověřiti, považují astrologii za vědění. Není tedy předmět astrologie věcí víry, nýbrž vědy. Astrologie je věda, a dokonce věda velmi přesná, neboť se opírá o zkušenost a pozorování, jako kterákoliv věda přírodní. Je to věda o determinaci naší duše a naší životní síly, tak jako je anatomie a fyziologie věda o determinaci našeho těla. Vědy lékařské znají determinaci těla, a proto mohou jeho rozvoj ovlivniti. Astrologie zná determinaci ostatních složek lidské bytosti a může na ně vykonávati vliv vedoucí k dokonalosti a plnosti člověčenství.“¹³⁵*

¹³⁴ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 39.

Prof. Milan Nakonečný ovšem vidí astrologii trošku z jiné perspektivy a na determinaci astrologie má svůj vlastní názor: „Hvězdy nevyvolávají účinky svým vyzařováním – i když i tento vliv je možný –, nýbrž jejich konstelace korespondují s určitými povahovými a osudovými konstelacemi lidí a událostí, tj. řečeno obrazně: obrazy postavení hvězd jsou analogické obrazům lidských osudů a povah. Astrologie je založena na principu synchronicity a nikoli kauzality. Proto také astrologie není deterministická: ‚Astra inclinant, nec non necessitant.‘ (‚Hvězdy dávají sklon, ale nenutí.‘) V tom smyslu můžeme astrologii chápat především jako divinační metodu, založenou na rozpoznávání povah a osudů lidí a událostí z konstelace (uspořádání) hvězd v určitých daných časových souvislostech, jimiž jsou především doba narození jedince nebo vzniku události.“¹³⁶

Astrologie vznikla ve 2. tisíciletí př. n. l. někde na blízkém východě. Akkadští osadníci zhruba 2400 let př. n. l., jak je potvrzeno archeologickým výzkumem, měli tabulky z hlíny se záznamy pozice Slunce, Měsíce a pěti tehdy známých planet. Jedno z nejstarších vyobrazení zodiaku (zvířetníku) je v chrámu v Denderě, ještě z dob, kdy byl Egypt helénizován. Jako první astrologickou učebnici sepsal ve 2. století n. l. Klaudios Ptolemaios, který byl slavným řeckým astronomem, ovšem původem z Egypta. Jeho dílo se nazývá zkráceně „Tetrabiblos“ - Čtyři knihy o astrologii. Ptolemaios popisuje Egyptany jako spojující astronomické předpovědi s lékařstvím a chápe astrologii jako kauzalistickou. Hovoří o působení sil hvězd na lidskou konstituci, která zjevně předurčuje jedince nebo událost k určitému vývoji, který je však ovlivňován i jinými činiteli. Staří Řekové již ve 3. st. př. n. l. měli ještě k dispozici díla o astrologii od Héfaistóna Thébského, babylonského astrologa Berossa anebo egyptského astrologa Petusireva.

6. 3. 1. Horoskop

Horoskop je výraz pocházející z řečtiny a znamená „přehled hodin“ nebo „znamení času“. Je to vlastně grafické zobrazení polohy nebeských těles v určitém čase. Je to tedy schéma pozic hvězd a dalších astrologických prvků ve chvíli daného zrození někoho nebo vzniku něčeho. Horoskopů je mnoho druhů a mohou být vyhotoveny pro skupinu nebo jednotlivce, národy, země, jednotlivé události. Rozlišujeme horoskopy radikální (radix) nebo tzv. neměnné, to jsou základní horoskopy sestavené pro jedince na chvíli jeho zrození, horoskopy solární (jednoroční), lunární (jednoměsíční), mundánní (světové), horární (pro konkrétní krátkodobé události), tranzitní (porovnává se nynější stav se stavem

¹³⁵ KEFER, Jan. Praktická astrologie, aneb, Umění předvídání a boje proti osudu. Vyd. 3. Praha: Trigon, 1993. ISBN 80-85320-79-7. s. 7-8.

¹³⁶ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 38.

v době zrození) a dynamické (proměnné).¹³⁷ M. Nakonečný k horoskopu dodává: „Obecně vzato: každý horoskop je schematickým obrazem konstelace astrologických prvků v určitou dobu a pro určitou událost, ať už je to individuální zrození, vznik státu, problém rozhodnutí se pro něco, problém aktuálního astrologického vlivu apod.“¹³⁸

Původně byly horoskopy sestavovány do čtvercové podoby, ale dnes se převážně setkáváme s kruhovou formou. Vychází se z výpočtu pozic astrologických prvků (planet, domů, znamení zvěřetníku, živlová analogie atd.) pro vybranou chvíli, což lze i zpětně pomocí speciálních astrologických tabulek, tzv. efemeridy. Nakonečný v definici horoskopu pokračuje: „Horoskop je vlastně dvourozměrné schéma postavení planet v trojrozměrném prostoru, schéma, které je zdánlivě geocentrické a které je doplněno o polohu astrologických konstruktů, jako jsou domy, citlivé body atd.“¹³⁹

Nejčastěji se v horoskopech porovnávají tzv. transity, tedy pohyby jednotlivých nebeských těles, jejichž poloha vytváří mezi sebou specifické úhly svého postavení, z nichž astrolog může vyčíst kýženou informaci. Český astrolog Dr. J. Kefer (1939) popisuje tranzitní metodu takto: „Tato metoda je nejracionálnější a nejlogičtější. Dle astrologických pohybů planet uvažujeme jejich aspektaci k veličinám stálého horoskopu. Postavení v okamžiku zrození považujeme za neproměnné. Poněvadž však na obloze se planety pohybují dále, vytvářejí k postavením horoskopu radikálního rozmanité úhly. Jejich kombinace slouží jako podklad astrologického předvídaní. Ku příkladu pohybující se (transitující) Saturn vytváří ke svému postavení v den zrození a k postavením jiných horoskopických prvků rozmanité úhly příznivé či nepříznivé a uvolňuje v určitém čase osudový vliv, zjištěný v horoskopu radikálním. Metoda transitů je velmi snadná. Postačí k ní studium efemerid určitého roku a pozorování úhlů, které tranzitní planety činí k prvkům horoskopu. Vyžaduje však práce ve výkladu, a to práce svědomité. Nejlépe však ukazuje proměny života.“¹⁴⁰

Speciálním případem horoskopu je tzv. progresivní (dynamický) horoskop, který podle J. Kefera „naznačuje jen uvolnění vlivů zjištěných horoskopem stálým, (...) udává jen čas, kdy se náznaky horoskopu stálého vybijí.“¹⁴¹ Stálým horoskopem je zde míněn

¹³⁷ KEFER, Jan. Praktická astrologie, aneb, Umění předvídaní a boje proti osudu. Vyd. 3. Praha: Trigon, 1993. ISBN 80-85320-79-7. s. 25.

¹³⁸ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 115.

¹³⁹ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 116.

¹⁴⁰ KEFER, Jan. Praktická astrologie, aneb, Umění předvídaní a boje proti osudu. Vyd. 3. Praha: Trigon, 1993. ISBN 80-85320-79-7. s. 27.

¹⁴¹ KEFER, Jan. Praktická astrologie, aneb, Umění předvídaní a boje proti osudu. Vyd. 3. Praha: Trigon, 1993. ISBN 80-85320-79-7. s. 65.

radix-horoskop. Progresivní horoskopy se odvíjí z horoskopů radikálních, a jak jsme si již uvedli, je jich několik druhů.

6. 4. Alchymie

Alchymie je neopomenutelnou složkou hermetismu. Původně pochází z Egypta, kde byla hojně pěstována, a je disciplínou lidského poznání, která do sebe zahrnuje elementy některých vědeckých disciplín (medicína, chemie, fyzika), ale i „nevědeckých“, jako je astrologie a magie. Od samého prvopočátku byla Alchymie silně proplétána mystikou a magií. Vznikla z pozdní egyptské démonologie, kdy špatně srozumitelné popisy rozluštili Arabové a roztřídili do logických receptur s přesnými postupy. Alchymie je technicky vzato chápána jako úsilí o transmutaci (přeměnu) neušlechtilých přírodních materiálů v ušlechtilé. Hlavním cílem alchymistů byla především výroba zlata, léčivých kvintesencí a tinktur. Za tímto účelem pak hledali tzv. kámen mudrců (lapis philosophorum), pomocí něhož mohli přeměňovat hmotu, léčit a prodlužovat život. Toto bylo nazýváno jako bádání Velkého díla neboli Opus Magnum.¹⁴²

Etymologický původ výrazu Alchymie není zcela jasný, ale jedna z tezí by mohla být, že pochází ze staroegyptského výrazu „khemi“, což znamená černý, nebo přesněji Egypt (země Khemi), a byla též nazývána „egyptské umění“. Byla však hojně pěstována i v Číně, Arábii a přibližně okolo 11. stol. n. l. se společně s astrologií začala šířit i na západ. Druhá teze: podle jiných autorů je výraz alchymie odvozen z řeckého „chymos“, což znamená šťáva, protože Řekové se v Egyptě naučili výrobu léků a barviv, které byly většinou tekuté formy. Existují i další etymologické výklady, ale ten nepravděpodobnější sepsal již Plutarch, kde odvozuje výraz alchymie z arabského výrazu „al-kemia“ (černá země, jak bývával označován právě Egypt). Alchymie byla ve starém Egyptě řazena k tajným chrámovým vědám a původ se připisuje Hermovi Trismegistovi (Thotovi, Thovtovi), a proto se jí také říká hermetická filosofie nebo umění. Teoretická alchymie je v podstatě s touto filosofií totožná. Alchymie nebyla jen jakýmsi primitivním předchůdcem vědecké chemie, jak si dnešní oficiální stanovisko vědy myslí, ale především byla esoterní vědou o životě a jeho proměnách.¹⁴³

Pierre de Lasenic na otázku, co jest alchymie, odpovídá: „Podle Paracelsa, alchymie jest věda, jež učí měniti hmotná těla jednoho druhu ve druh jiný. Rager Bacon ve svém díle ‚Zrcadlo Alchymie‘ píše: ‚Alchymie jest věda, jež učí přípravě určitého léku nebo eliksíru, jenž promítnut na kovy nedokonalé, činí je dokonalými v okamžiku projekce.‘ V 18. stol., kdy počala se rozvíjeti novodobá chemie, bylo nutno obě vědy

¹⁴² ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 12.

¹⁴³ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 14.

dokonale rozlišiti. Soudobý autor, don Pernety, definuje alchymii takto: „Obecná chemie jest umění rozkládati sloučeniny vytvořené přírodou, kdežto chemie hermetická jest umění pracovati souběžně s přírodou k jejich zdokonalování.“ Všichni tito autoři mínili však pravou a vysokou alchymii, která nikdy nemohla zploditi nedokonalou chemii dneška...

... Pravá alchymie naproti tomu neznamena pokusné hledání, nýbrž pevnou a jistou cestu tomu, kdo nepracuje pro zisk, nýbrž z lásky k vědění.“

P. Lasenic pak hovoří o osmi základních cílech alchymie. 1. Tím je výroba dobrého „Alkahestu“, tzv. universálního rozpouštědla. 2. „Spiritus mundi“, tzv. separace „Ducha světa“, látky, která je nasycená všemi planetárními vlivy a oživující osláblou hmotu. 3. „Quintessence“, tzv. vytažení nejaktivnějších částí dané látky (kovů, rostlin atd.). 4. „Aurum Potabile“, tzv. tekuté zlato, jedná se o energetický lék propůjčující odolnost proti všem nemocem. 5. „Panacea“, tzv. elixír života, látka, která omladí tělo a prodlouží život člověka. 6. „Arkan“, tzv. příprava hermetických léků. 7. „Mundus subterraneus“, tzv. palingenese, alchymická rekonstrukce organismu z jejich popela. 8. „Homunkulus“, tzv. vytvoření živé bytosti alchymickou cestou. Lasenic nakonec dodává: „Alchymie jest hermetická nauka o životě hmoty, jejím vývoji a jejích přeměnách.“¹⁴⁴

6. 4. 1. Spirituální alchymie

Alchymie ovšem není chápána jen jako věda zabývající se hledáním Kamene mudrců nebo chemie o fyzických přeměnách a zlepšování laboratorních metod, ale především i o přeměnách duševních. Jde spíše o jistý životní styl a filosofii samotného alchymisty, který má snahu zkoumat svou duševní přeměnu během své pouti za poznáním. Alchymie má tedy kromě fyzické složky také složku spirituální, která se zabývá nejen duší všech látek a hmoty, ale především duší alchymisty a dosažením její rovnováhy. Celkem exaktně vypovídá o této snaze alchymistů Max Retschlag ve svém díle „Alchymie a její velké mistrovské dílo Kámen mudrců“ (1934): „Mistrovským dílem alchymie je uskutečnění hermetické myšlenky vývoje, proměny nečistého v čisté, nižšího ve vyšší, nedokonalého v dokonalé, relativního v absolutní. Velké dílo je univerzální, zahrnuje materiální, astrální a duchovní plán, v materiální rovině účinkuje ve všech říších, kamenné, rostlinné a zvířecí a ve zcela zvláštní míře v člověku.“¹⁴⁵ V alchymii tedy nejde jen o zušlechťování kovů, ale i o zušlechťování člověka samotného. Toho si byl velmi dobře vědom i francouzský filozof a historik hermetismu René Alleau (1917–2013): „Je přípustné tedy alchymii považovat za experimentální a konkrétní náboženství, jehož cílem

¹⁴⁴ LASENIC, Pierre de. Alchymie, její teorie a praxe. 2. vyd. Praha: Půdorys, 2007. ISBN 978-80-86018263. s. 7-8.

¹⁴⁵ RETSCHLAG, Max. Die Alchimie und ihr großes Meisterwerk der Stein der Weisen. Richard Hummel Verlag, Leipzig, 1934. s. 89.

byla iluminace vědomí, uvolnění ducha a těla, k nimž má transmutace ‚kovů‘ ve ‚zlato‘ základní symbolický vztah.“¹⁴⁶

I když zasvěcenci do alchymie velmi dobře věděli, že v ní jde hlavně o duchovní znovuzrození člověka, teprve až Carl Gustav Jung (1875–1961), švýcarský lékař a psychoterapeut, správně pochopil alchymii jako proces „individuace“, tj. spojování protikladů v nevědomí člověka, aby bylo dosaženo vnitřní duševní rovnováhy. Jak píše Nakonečný, C. G. Jung „rozpoznal, že alchymické pojmy mohou být srovnávány, a dokonce identifikovány s termíny analyticky pojaté psychologie, resp. psychoterapie a že tedy vyjadřují proces psychické přeměny člověka, formování jeho duchovního vývoje k psychicky jednotné (integrované) osobnosti, vnitřně zcela harmonické. Dnes, kdy je technicky možná (byť drahá) výroba umělého zlata, je alchymie chápána především jako záležitost psychologická, resp. spirituální, bereme-li spagyrii, zhotovování léčiv dle alchymických principů, jako samostatnou vědu.“ Toto spirituální pojetí alchymie je více méně spíše novověká záležitost. O spirituální alchymii jasně hovoří až v polovině 16. stol. G. Dorneus v díle „Klíče Alchymie“, čímž stvrzuje tezi starých alchymistů, kteří měli motto: „Aurum nostrum non est aurum vulgi. (Naše zlato není obyčejným zlatem).“ Toto neobyčejné a symbolické zlato není nic jiného než duchovní přeměna člověka a mystické spojení protikladů (coniunctio oppositorum) v dokonalou jednotu (unio mystica). Kabala tohoto nového člověka nazývá „Adam Kadmon“ (člověk božský). Nakonečný k tomuto tématu dodává: „... zdá se, že nejvhodnějším, dosti širokým vymezením alchymie, zachycujícím její skutečnou podstatu, je to, které podal P. J. Faber (Compendium secretorum chymicorum. Chymisce Schriften, Hamburg 1713): ‚Alchymie učí o božské substanci, která je spirituálně přítomna ve všech věcech. Prostřednictvím alchymických operací pak demonstruje, jakým způsobem má být extrahována a separována ze směsi rozložitelných elementů, aby dosáhla téměř nekonečně mnohých sil, které jí jsou propůjčeny Stvořitelem. Proto tedy právem zasluhuje jména jediné přirozené filosofie, neboť je oporou, základem a kořenem všech stvořených věcí, a přitom nám zároveň podává návod, jak je máme očistit a povznést.‘ V tomto smyslu je možno alchymii chápat jako esoterní syntézu všech forem života, jako syntézu trans empirické biologie a trans empirické fyziky, neboť vše jsoucí (i věci a minerálie, ideje a stavy mysli) jsou živé prvky – prvotní hmota, řecky ‚hyle‘, je živá substance ještě nediferencovaná, počátek všech věcí (alchymisté ji nazývají Adamah, Terra rubra, ‚bahnitá voda‘ atd.)...

¹⁴⁶ ALLEAU, René. Aspekty tradiční alchymie. Přeložil I. Purš a M. Stejskal, Praha, vyd. Merkuryáš, 1993. s. 27.

... V rovině fyzické alchymie probíhá tento proces jako postupné psychické přeladování jedince ve smyslu zduchovnění tělesně pudové stránky osobnosti.¹⁴⁷ Jedná se o zvláštní transmutaci duše, která zároveň obnáší slučování protikladů, a právě proto tento proces rosenkrucián J. V. Andreae roku 1459 nazve „Chymickou svatbou“ ve svém díle Chymická svatba Christiana Rosenkreuze.

6. 4. 2. Spagyrie

Spagyrie je výraz složený ze dvou řeckých výrazů „spao“ (vytahovat, extrahovat) a „ageiro“ (sbírat, spojovat). Tato složenina svým významem vyjadřuje hlavní podstatu alchymie jako takové, protože hlavní zásada alchymie je „solve et coagula“ (odděluj a spojuj).¹⁴⁸ Spagyrie je tedy hlavní alchymickou disciplínou, jakousi praktickou částí a základnou hermetického lékařství. Jejím hlavním záměrem je výroba spagyrických přípravků (léků), za pomoci míchání různých esencí (dle Paracelsa arkán) z „duchovních podstat“ (kvintesencí) různých látek. Je to vlastně astrál jednotlivých látek, jakýsi pátý element vedle těch čtyř základních (ohně, voda, vzduch, země), tedy akáša. Tato kvintesence se dá oddělit a zhustit pomocí tzv. „malé cirkulace“, zatímco velké dílo, nejvyšší forma spagyrického umění (panacea – tekuté zlato, elixír prodlužující život), se provádí tzv. „velkou cirkulací“. Malá cirkulace je založená na několikanásobné destilaci určité látky rozpuštěné v tzv. „universálním rozpouštědle“ neboli Alkaestu. Několikanásobnou destilací se míní, že se destilace provádí hned několikrát za sebou se stejnou látkou, a tím pak dochází ke zhuštění a vyčištění právě kýžené kvintesence. Právě proto německý alchymista a následovník Paracelsa, Frater Albertus Spagyricus (1911–1984) odpovídá na otázku, co je to Alchymie, jedinou větou: „Alchymie je zvyšování vibrací.“ Albertus pak pokračuje a vysvětluje, proč odpovídá právě touto jedinou větou: „Ten, kdo v této zdánlivě nedůležité větě nevidí žádný smysl, nemá žádné právo pokoušet se o alchymistické experimenty. Takový člověk je jako ten, kdo tvrdí, že když zná všechna písmena abecedy, může číst jakýkoli jazyk, protože jsou složeny z písmen stejné abecedy. Čte však s porozuměním, když jsou písmena zaměňována a tvoří slova v různých jazycích? Chemik může znát všechny vzorce a všechny zkratky chemické terminologie, ale rozumí také tomu, čím ve skutečnosti jsou? Jejich skutečný původ? Jejich původní stav? Odpovědi na tyto otázky necháme na ty, kterých se to opravdu týká. Pokud všechny předchozí výroky uchazeče neodradí a nedovolí mu knihu zavřít a znechuceně ji odložit, možná mu to pomůže najít sebe sama v tomto světě a najít v duši spokojenost a mír. Hermetická

¹⁴⁷ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 14-15.

¹⁴⁸ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 236.

filozofie se svým praktickým arkánem se opakuje znovu a znovu ve starověkém axiomu: „Jak nahoře, tak dole. Jak dole, tak nahoře.“¹⁴⁹ Albertusova věta v podstatě hovoří o zušlechťování.

Paracelsiáni (následovníci Paracelsa) rozlišovali spagyrické esence, tinktury a extrakty a životní elixíry. Výroba spagyrických léků je založená na výtažcích a mixech ze „tří království“. Tím je míněna rostlinná, živočišná a minerální říše. Paracelsus kladl veliký důraz na astrologii a záleželo na tom, kdy se byliny nebo materiál pro výrobu léků sbíraly a jaké zrovna bylo postavení hvězd, ať už při aplikaci nebo výrobě. Ve svém díle „Archidoxa Magica“ popisuje, jak přípravek na člověka působí. „Tak jako jaro pronikne přírodu, tak i vliv nebeských těles a planet spolu s vlivem různých látek, které vyjímáme z kovů, rostlin, kamenů atd., může proniknouti tělem i do údů nejvíce odlehlých, do nervů, žil a zničení může všechny nemoci, které po léta v mase a v krvi sídlily a pak se projevíly. Obdobné rozmanitým nemocem a jejich příznakům jsou rozmanité druhy prostředků, kterými možno nemoci zničit, zachovááme-li dobu, den a hodinu, prostředkům oněm odpovídající.“ To, že je pro alchymické práce a hlavně pro Paracelsa astrologie opravdu důležitá, dokazuje i následující citát: „Jest dokázáno, že většina nemocí vzniká a tělo zachvacuje vlivem nejvyšších hvězd a jejich sil. Zachvacují tělo pomalu a nepozorovatelně, že nelze je ihned určit, jako kupř. při mrtvici, nebo padoucnici, avšak uvnitř těla se příčiny jejich nepozorovaně sbírají, až neduh propuká a zesílí, stejně tak jako olej, který při destilaci kape po kapkách, dokud nedocílí předepsaného množství. Pak teprve člověk pocítuje svůj neduh, který se projeví ochablostí údů, odmítáním potravy a nápoje a jinými příznaky, závislými povaze jednoho každého. Tyto trvají tak dlouho, dokud vlivy nepříznivé nejsou vyměněny vlivy příznivými, což se děje hlavně pomocí kovů.“

Princip míchání spagyrických léků na specifickou nemoc je především založen na rovnováze živlů a tzv. tří „esenciálií“, které jsou podstatnými nositeli léčebných účinků. Tyto tři složky jsou nazývány „Merkur“ (rtuť), „Sulfur“ (síra) a „Salt“ (sůl) a jsou obsaženy ve všech třech již zmíněných říších (rostlinná, živočišná, minerální, kam patří i kovy). Tyto tři esenciálie a jejich význam nemají nic společného s významem klasických prvků v současné chemii, všechny tři složky mají svůj specifický význam a jsou dobývány ze specifických látek pomocí separace, následně jsou očištěny a nakonec opět sjednoceny „mystickou svatbou“ (chymická svatba). Nejprve tedy probíhá macerace nebo fermentace, to jest látka, např. bylina, je máčena buď ve vodní lázni za pokojové teploty, nebo

¹⁴⁹ ALBERTUS, Frater Spagyricus. Alchemyst's Handbook. Samuel Weiser, INC. York Beach, Maine, 1974. ISBN 0-87728-655-8. s. 16.

v nějakém alkahestu (rozpouštědle), jako třeba alkoholu. Tento koktejl se nechá zrát a v případě vodní lázně kvasit v uzavřené lahvi a nechá se, aby tekutina začala na stěnách lahve kondenzovat, a tím cirkulovat. Po určité době lze přistoupit k dalšímu kroku a tím je extrakce pomocí destilace. Zbyteček roztoku a rostlin se následně zkalcinuje (zapálí se např. na pánvi a nechá shořet na popel, až zbělá). Takovýto popel se smíchá s destilovanou vodou, aby se v ní rozpustila sůl. Roztok soli se přefiltruje a voda se nechá odpařit, čímž vykrytalizuje samotná sůl, tzv. „Phlegma“. To, co zbývá ve filtračním papíru, je tzv. „caput mortum“ (mrtvá hlava). Toto je celkový rozklad rostliny na tři principy: Merkur (čistý „duch“ rostliny), tedy bezbarvý prchavý alkohol, Síru (individuální „duši“ rostliny), která se skládá z prchavé a fixní části, a dvoudílnou sůl. Tento postup se v určitých případech opakuje i několikrát, jednotlivé složky se zase smísí a vše se absolvuje znovu, aby se esenciálie řádně zušlechtily. V různých arkánech se pak tyto esenciálie zase spojují, aby se dosáhlo specifických léčebných účinků.¹⁵⁰

Pierre de Lasenic ještě ke spagyrické lékařské praxi dodává, jak se spagyrie dívá na infekci: „Infekci spagyrie neuznává jakožto prvotní příčinu nemoci, neboť její vniknutí předpokládá předchozí oslabení nebo defekt příslušného organismu. Všechny tyto příčiny všeobecně jsou východiskem různých nemocí, které svým projevem se rozlišují podle toho, který z principů byl zasažen a tím porušil přirozenou rovnováhu. Tak mluví spagyrie o nemocech ‚síry‘, ‚soli‘ nebo ‚rtuti‘, jež léčí analogickými léky, extrahovanými z látek minerálních, rostlinných nebo živočišných.“ Každý z principů může být narušen na třech úrovních, kde každá úroveň míry poškození předurčuje druh nemoci. Lasenic pak pokračuje početným výčtem chorob odpovídajících u všech tří principů ve třech stupních narušenosti. Forma nebo skupenství je ve spagyrii vždy trojí dle principu, na nějž je lék určený (síra, sůl, rtuť). Lasenic pak ještě dodává: „To jsou tři základní alternativy skupenství spagyrických léků, které jsou takřka neměnitelné, ať již jsou zvané balsámy, likéry, vodami, prášky atd. Čtvrtým druhem jest tzv. kvintesence, která jest jakýmsi výtažkem všech principů a živlů a jež má sloužiti ke sharmonisování všech těchto organických složek.“¹⁵¹

6. 4. 3. Kámen mudrců

Lapis Philosophorum (kámen filosofů) neboli „Opus Magnum“ (Veliké Dílo) je vlastně nejvyšším cílem, který může alchymista dosáhnout. K docílení této mety lze jít dvojí cestou, tzv. „mokrou“, anebo „suchou“. Jde o dva rozdílné přístupy k výrobě kamene

¹⁵⁰ ALBERTUS, Frater Spagyricus. Alchemyst's Handbook. Samuel Weiser, INC. York Beach, Maine, 1974. ISBN 0-87728-655-8. s. 24–42.

¹⁵¹ LASENIC, Pierre de. Hermetická iniciace Universalismu na základě systému rhodostaurického. Praha: Trigon, 1990. Ametyst (Trigon). ISBN 80-900077-7-5. s. 54–58.

mudrců. Proto se uvádí, že takovýto kámen mudrců existuje, jak v kapalně formě jakési tinktury kvintesence, tak ve formě červeného prášku (červený lev). Má schopnost měnit neušlechtilé kovy ve zlato nebo stříbro (především rtuť a olovo) a také má vlastnosti univerzálního všeléku (panacea). Tento všelék prodlužuje život a mládí. Původně byl ztotožňován s elixírem života, a proto byl nazýván „Aurum potabile“ (pitné zlato).

Mezi praktickými odborníky alchymisty převládá názor, že kamene mudrců nelze dosáhnout bez vnitřní přeměny duchovní stránky alchymisty samotného, který na velkém díle pracuje. Jedná se o jakýsi souběžný stav, kdy alchymista dosáhne duševní rovnováhy protikladů ve svém nitru a na základě těchto spuštěných procesů se teprve podaří dílo laboratorní, tedy praktické dosažení fyzicky manifestovaného kamene mudrců v již zmíněných podobách. Práce na výrobě kamene mudrců ve fyzické podobě, byla i prací na sobě samotném. Nakonečný k tomuto tématu píše: „Byla vyslovena hypotéza, že fyzické transmutace kovů se dosahovalo prostřednictvím psychické energie laborujícího alchymisty, který se v průběhu své práce sám měnil a jehož psychická proměna dynamizuje jeho dílo. Fyzická a spirituální alchymie tak tvořily jednotu; dokladem toho je život a dílo Nicolase Flamela a jeho ženy Perenelly. Alchymisté se domnívali, že kovy žijí a principy transmutace kovů platí tedy i pro transmutaci duchovní. Většina pokusů o tuto transmutaci kovů však zůstala jen v rovině fyzické – a byla také neúspěšná.“¹⁵² Postupy při výrobě velkého díla jsou největším tajemstvím fyzické i spirituální alchymie. I přes nespočítatelné pokusy a snahy se jej podařilo dosáhnout jen několika málo jedincům, jako např. Flamelovi, Sendivogiovi nebo tak záhadnému Fulcanellimu. Rozšířované postupy uvádějí dvanáct základních operací, které alchymista používá při výrobě kamene mudrců. Tyto postupy bývaly zobrazovány jako dvanáct plodů alchymistického stromu a v roce 1964 je ve svém díle „Královské umění: Historie alchymie“ popsal R. Federmann:

1. Calcinacio – vylučování vlhkosti zahříváním nad ohněm – proces je spojen s oxidací a je v aspektu astrologie řízen Merkurtem.
2. Putrefakce – hnití a tlení – proces je spojen s mortifikací (umrtvením) a je zobrazován jako havran, je řízen Saturnem.
3. Sublimace – zjemnění, tzv „suchá destilace“, která bývala zobrazená bílým ptáčkem a proces je řízen Jupiterem.
4. Solutio – rozpouštění – proces zobrazovaný mytickým ptákem Nohem, na němž jezdí „stříbrná královna“ a je řízen Lunou.
5. Destillatio – oddělování tuhých látek od tekutých – proces, který je řízen Venuší.

¹⁵² NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 139-140.

6. Coagulatio – fixace nebo zhušťování – proces zobrazovaný setkáním jednorozce a jelena nebo jako dvouhlavé zvíře či androgynem (bájná čtyřnohá a oboupohlavní bytost) a je řízen Martem.
7. Extractio – vytahování – proces dobývání výtažku a byl řízen Sluncem.
8. Digestio – rozložení, vydělování substance – proces oddělování hrubého od jemného.
9. Ceratio – růst – dosažení stavu bělostné barvy látky.
10. Fermentatio – kvašení – spojování dvou protikladných principů díky kvintesenci.
11. Multiplicatio – zmnožení – zvyšování kvality, ale i zvětšování kvantity látky.
12. Projectio – promítání – látky jsou vštípeny vlastnosti jiné látky, a tak dochází k transmutaci.

Hermetický slovník z roku 1695 se zmiňuje, že vedle minerálního kamene existuje ještě více druhů, a popisuje další tři, kámen mudrců vegetabilní, animální a magický. Ten vegetabilní dává růst rostlinám, minerální mění kovy ve zlato, animální propůjčuje moc nad zvířaty včetně zvířecí řeči a magický propůjčuje moc nad samotnými lidmi. Ve stejném slovníku je jedna zajímavá pasáž o výrobě kamene: „Dílo Kamene je hra dítěte neboli práce ženy.“¹⁵³ Z tohoto citátu vyplývá, že Veliké dílo je práce pro dva, a to muže a ženu, stejně jako v životě velkého alchymisty Nicolase Flamela (1330–1418), který dosáhl poslední mety alchymie se svou ženou Perenelly. Nakonečný o tomto píše: „Flamel sám popisuje, jak dosáhl transmutace olova ve zlato: ‚Stalo se to jednoho pondělí, 17. ledna v poledne v mém domě, jen v přítomnosti mé ženy Perenelly, ve svatém roce 1382...‘, a když popisuje další transmutaci rtuti ve zlato, zdůrazňuje, že se to stalo, opět jen v přítomnosti Perenelly‘, a dodává: ‚Učinil jsem to třikrát s pomocí Perenelly.‘ Alchymicky vyrobené zlato pak oba použili k založení nadací a zbudování čtrnácti nemocnic a sedmi kostelů v Paříži, jakož i k podpoře vdov a sirotků.“¹⁵⁴

6. 5. Kabala

Původně jde o židovskou tajnou nauku a praxi mystiky, založené na esoterním judaismu. Podle prastaré legendy přinesl Mojžíš tajné učení kabaly z hory Sinaj od „mluvícího hořícího keře“, tedy Hospodina samotného, jako esoterní výklad Tóry. Mojžíš pak předával tuto tajnou nauku jen určitým vyvoleným, a to výhradně verbálním způsobem.¹⁵⁵

¹⁵³ SALMON, Guillaume. Dictionnaire Hermetique. Paříž, 1695. s. 135.

¹⁵⁴ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 140-141.

¹⁵⁵ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 129.

Kabala je teoretickou základnou hermetismu, tudíž všeho, co do hermetismu patří, včetně magie. J. Veselý o kabale napsal: „Obsahem kabaly je filosofická a mystická nauka o Bohu, člověku a Stvoření. Kabala, jak ji známe dnes, je dílem židovských učenců. Existují ale názory, že židé převzali kabalistické učení od Egyptanů, ba někdy se spekuluje i o hypotetickém atlantském původu kabaly.“ Výraz kabala pochází z hebrejského kořene „q b l“ - kabal (dostat, obdržet, přijmout), ale běžně je překládán jako podání, předávání nebo tradice. Valná většina kabalistických textů je spíše jakýmsi midrášem, tedy výkladem jednotlivých pasáží a výroků v Písmu, a je považována za duši Tóry. První písemné doklady kabaly padají do 2. stol. n. l. a pocházejí z rukou velkých a významných rabínů, jako byl rabi Nechunja, Ismael ben Eliša nebo Akiva a Šimon bar Jochaj. Za nejstarší a nejtajemnější kabalistický spis je pokládán Sefer Jecira (kniha utváření), o kterém se vykládá, že v sobě ukrývá klíč k oživení golema. Tradice hovoří o tom, že autorem tohoto textu je sám Abraham, a tudíž jeho existence sahá až do biblických dob. Dalšími velmi zásadními kabalistickými spisy jsou Sefer ha-Bahir (zářící kniha) a Sefer ha-Zohar (kniha jasu).

Veselý pokračuje a rozvádí kabalu do většího detailu: „Existují dvě hlavní oblasti, jimiž se kabala zabývá. S ohledem na to se kabalistické učení dělí na maase Berešit (dílo Stvoření) a maase Merkava (dílo Vozu). Dílo Stvoření obsahuje nauku o vzniku a podstatě světa (kosmologie) a člověka (antropologie), ale spadá sem i etika. Dílo Vozu (vůz je narážkou na vidění proroka Ezechiela a naznačuje nutnost dosažení duchovní roviny, v níž je možné tyto věci nazírat) učí o podstatě Boha a o věcech a bytostech onoho světa, tj. o andělech, démonech atd. Oba tyto oddíly jsou součástí teoretické kabaly. Praktická kabala učí znalosti Božích jmen a jmen dalších duchovních bytostí, jakož i práci s nimi a jejich odvozování za pomoci různých kombinací hebrejských písmen a jim odpovídajících čísel.“¹⁵⁶

Papus dělí teoretickou kabalu ještě do dalších čtyř témat podle obsahové stránky: 1. O svatém mysteriu Boha a božských Osob. 2. O duchovním, tvoření a o andělech. 3. O chaosu, původu pralátky a o obnovení Světa v šestidenním díle Stvoření. 4. O stvoření viditelného, to jest hmotného člověka, jeho pádu a o božských cestách, směřujících k tomu, aby člověk byl znovu uveden v dřívější své postavení. O praktické kabale pak říká, že je buď magická, nebo duchovní. Hlavní stránka duchovní praktické Kabbaly podle Papuse je především nauka o Sefirách. I tato nauka se může použít dvojím způsobem: první se

¹⁵⁶ VESELÝ, Josef. *Magie*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 109-110.

zabývá psychurgickou skutečností výkonu divotvorné moci, zatímco druhý se prosazuje v psychologii a etice.¹⁵⁷

Zásadním učením kabaly je tedy diagram stvoření, tzv. strom života. Jedná se o objektivní schéma všech principů působících v celém vesmíru. Pomocí jednotlivých emanačních zón (sefir) a jejich spojnic jsou vyjádřeny všechny vzájemné vztahy bytí a všechny jeho vládnoucí zákony. I. O. Štampach o stromu života napsal: „Z božského propastného prazákladu emanují hierarchicky uspořádané duchovní sféry. Postup přes archetypy a říše duchovních bytostí k člověku a hmotnému vesmíru, jakož i cestu duše zpět k božskému prazákladu vyjadřuje diagram zvaný Strom života.“¹⁵⁸

Postupy praktické kabaly jsou zvláštní exegetické metody aplikované na svaté písmo a kabalistické texty. Jedná se o speciální práci s hebrejskou abecedou, kde každé písmeno má nějakou číselnou hodnotu a nese nějaké specifické vlastnosti a esoterní síly. Nutností pro práci s kabalou je tedy hluboká znalost jejich významů a vztahů, protože díky kabale operátor dosáhne kontaktu s vládnoucími inteligencemi pomocí vědění, a ne násilím. Magik, který neovládá kabalou, si čistí cestu silou a snaží se prorazit zdi do zahrady Edenu. Kabalista se snaží najít snadnou cestu a hledá tajný vchod, kterým by prošel bez problémů a hlavně neunaven. Veselý dělí praktickou kabalou na syntetizující a identizující. Pod syntetizující pak patří metody notarikon a temura a pod identizující gemmatric a šifrovací metody atbaš, albam a atbach, kterým se souhrně říká „ciruf“.

Velký důraz je kladen v kabale na metodu Šem ha-mforaš (zřetelně vyslovené nebo skryté zvláštní Jméno) neboli Božích jmen a jejich moci. Konané divy a zázraky ve jménu Božím (be-Šem) máme popsány i v Písmu, např. vyslovením „Šému“ zabil Mojžíš nepřátelského Egypt'ana (2Mo 2,12). Talmudští experti hovoří o specifických významech všech jmen, jimiž je Hospodin v Písmu nazýván. Hospodin jako Elohim je bůh, který tvoří, jako El Šadaj bůh, který trestá, jako JHVH odpouští a jako Cevaot bůh, který válčí. Takovýchto přezdivek a přívlastků dostal Hospodin mnoho a každý má svůj zvláštní význam. Tetragrammaton (tetragram – JHVH) je pravým jménem Božím a je zakázáno jej vyslovovat. Z tohoto důvodu se nahrazuje slovem „Adonaj“ (můj Pán), prostým slovem ha-Šem (Jméno) nebo v českých překladech slovem Hospodin. Praktická kabala kromě nevyslovitelného Jména složeného ze čtyř písmen (čtyř živlů) používala i další Boží jména složená z 12, 24, 42 a 72 jmen anebo písmen. Rozhodnutí, zda jsou tyto složené hebrejské formule opravdovými „šémy“, necháme na badatelích, nicméně zde musím uvést citaci

¹⁵⁷ ENCAUSSE, Gérard. Die Kabbala: von Papus. 2. und 3. Auflage. Přeložil Julius NESTLER. Leipzig: Max Altmann, 1921. s. 43 a 54.

¹⁵⁸ ŠTAMPACH, Ivan. Hermetismus, Dingir: časopis o sektách, církvích a nových náboženských hnutích. Praha: Dingir, 2004-3. ISSN 1212-1371. s. 86.

L. Moučky, významného českého kabalisty, který ve svých dílech posvátne geometrie „Cesta pouští“ napsal, jak to s klíčky k tajemstvím kabaly vlastně je: „To, že někdo nalezne zapomenutý klíček, ještě neznamená, že objeví ty správné dveře s odpovídajícím zámek. Je dokonce dost pravděpodobné, že tyto dveře ani hledat nebude, protože pro jejich velikost si jich vlastně vůbec nevšimne. Snad si klíček pověsí na krk nebo na hřebíček do pokojíku, který obývá, a možná si ve svém naivním domnění bude myslet, že mu přinese štěstí. A právě takto se nejčastěji naplňuje smutný osud ztracených klíčků.” Kabala je plná takovýchto klíčků, podobně jako u seifu, kde je klíčem k otevření číselný kód.¹⁵⁹

6. 6. Tarot

I když je původ Tarotu pradávny, veškeré teoretické zmínky o tomto karetním systému pocházejí nejdříve z konce 14. stol., kde v zákoníku bernského kantonu ve Švýcarsku byl tarot zakazován.¹⁶⁰ Doba a místo vzniku jsou tedy zcela neznámé. První ucelené návody, jak s tímto karetním systémem zacházet a pracovat, se objevují až v 18. stol. Běžně se Tarot považuje za karetní hru, kterou se dá vykládat osud s nahlédnutím do budoucnosti. Tento názor je ale čistě laický, zatímco zasvěcenec dobře ví, že Tarot je systém, který vykladači především pomáhá poznat sám sebe. B. Štirský k tomuto dodává: „Na poznání sebe sama navazuje i další funkce tarotu. A to je pochopení dopadu svých vlastních činů a svého dosavadního vývoje. S tím souvisí i pochopení světa, tarot je taky užitečnou pomocí při rozvíjení vlastních schopností, stimuluje představivost a rozvíjí komunikaci. Na používání Tarotu se můžeme také dívat velice jednoduše jako na umění klást otázky.“¹⁶¹ Každá takováto divinační mantická sada obsahuje sedmdesát osm karet. Ty se rozdělují na „Velkou Arkánu“, složenou z dvaceti dvou karet a „Malou arkánu“, v níž je jich padesát šest. Slovo arkánum pochází z latiny a jeho význam je tajemství. Malá arkána se pak dále dělí na čtyři další skupiny po čtrnácti kartách, které jsou zastoupené čtyřmi barvami jako u běžných hracích karet, s tím rozdílem, že znak barvy je poněkud odlišný od karet moderních dnešního typu. Označení barev a jejich ekvivalent moderní je následující: meče – špády, piky, listy, zelené; hole – baštony, trefy, žaludy, kříže; poháry – kopy, kéry, srdce, červené; mince – denáry, kára, kule, peníze, pantáky. Znázorňují čtyři principy živlů a zastupují čtyři světové strany. Velká arkána se také nazývají trumfy a jsou očíslována od jedné do dvaceti jedné. Karta „Blázen“ nemá číslo žádné, ale někdy je této kartě přiřazována nula. Podobně jako karta Blázen mají všechny trumfy nějaká jména,

¹⁵⁹ VESELÝ, Josef. *Magie*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-86226-37-9. s. 126-130.

¹⁶⁰ KOREIS, Voyer. *Kabala: nadčasová filosofie života*. Brisbane, Queensland 4069: Booksplendour, 2011. ISBN 978-0-9803825-8-7. s. 48.

¹⁶¹ ŠTIRSKÝ, Benedikt. *Lexikon magie a esoteriky*. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 254.

kteřá souvisejí s kresbou, kteřá vyobrazuje význam karty. Ke kařždému z trumfů je přiřazené jedno písmeno z hebrejské abecedy, což souvisí s kabalistickým významem a výkladem jednotlivých arkán. Kařždý trumf zde znázorňuje jednu z cest moudrosti včetně jejich určitých vnitřních procesů, kteřou se může člověk vydat, aby dosáhl osvícení. Tarot je tedy jakousi životní knihou osudu, ve kteřé je zdatný vykladač schopen číst právě díky různým analogiím, kteřé mají karty mezi sebou navzájem ale i směrem k tazateli nebo přímo k předmětu dotazu.¹⁶² Podle Papusovy definice „Tarot jest hieroglyfickou a číselnou knihou, sestavenou na podkladě kabalistických klíčů.“ a takovou knihu nazývá „Bible biblí“. Lévi o ní píše: „Byla to hieroglifická a číselná abeceda, vyjadřující písmeny a číslly sérii absolutních a universálních ideí, a stupnice deseti čísel, znásobených čtyřmi symboly a navzájem spojených dvanácti figurami, představujícími znamení zvířetníku a čtyři géniové čtyř světových stran.“ Lasenic pak pokračuje: „Tato ‚knihá‘, kteřou můžeme pokládati za prapočátek všech karetních her, skládá se ze dvou obrazových sérií, jejichž dokonalé spojení nepotkalo se nikdy s plným úspěchem...

... Tarot jest ze všech druhů divinačních metod jednou z nejtajemnějších, jak původem, tak i svými činnými prostředky: Je zázračným zrcadlem, v němž se odráží lidský život v nespočtu výbrusů tajemných obrazů a variací a dráždí kařždého imaginativního a hledajícího ducha svými zázračnými možnostmi, jeř nepotlačí řádná exaktní logika, řádný výsměch a řádná filosofie.“¹⁶³

Vykládání karet se věnoval i panovník Karel IV., kteřému Tarot ukázala a naučila ho vykládat jeho milenka. Karel IV. si nechal údajně roku 1392 nakreslit svůj vlastní Tarot a radil se s ním, stejně jako s astrology, aby se utvrdil v tom, že jeho důležitá státní rozhodnutí jsou správná a jsou učiněna v ten nejlepší správný čas. Bohužel se zachovalo jen 17 ručně malovaných velkých arkán z této vzácné sady. I když cířkev karty zakazovala, zájem o ně byl ve středověku vcelku velký a vznikalo mnoho překreslených sad. I přesto se jich dochovalo velmi málo. Nejznámější z nich je Tarot de Marseille (marseillský tarot), tarot O. Wirtha nebo E. A. Waitea. V českých zemích je známý tarot Piere de Lasenica, kteřý ilustroval jeho řák S. Kužel, a od roku 2018, kdy byl znovu vytištěn a vydán, tarot českého hermetika Abby, „Alchymický tarot Theofana Abby“. V neposlední řadě se světovým hitem stal přepracovaný tarot A. Crowleyho, kteřý mohu z vlastní zkušenosti vřele doporučit. Crowley si hodně pohřál s barevným ztvárněním kařždé karty včetně malých arkán tak, že i nepřiliř bystrý vykladač je schopen z barev okamžitě určit živlové

¹⁶² BANZHAF, Hajo. THELER, Brigitte. Crowleyho Tarot: Klíčová slova ke Crowleyho tarotu. Olomouc: Fontána, 2006. ISBN 80-7336-320-8. s. 5-6.

¹⁶³ LASENIC, Pierre de. Tarot: Klíč k iniciaci. Praha: Trigon, 1994. Ametyst (Trigon). ISBN 80-86159-82-5. s. 6.

analogie a další vazby, které v jiných sadách nejsou na první pohled ve vyloženém celku hned vidět. Přední česká vykladačka tarotu a spisovatelka Zuzana Antares o Crowleyho tarotu napsala: „V obrazech karet jsou obsažena všechna myslitelná spojení, všemožné vzorce událostí a netušené vztahy mezi symboly. Každá jednotlivost pevně souvisí s celkem, avšak nikoliv lineárně, že by jedno napojovalo na druhé, nýbrž prostorově. Pak se lze dostat od jednoho symbolu k dalším několika a pokaždé jinou cestou a pokaždé je zdůrazněn jiný aspekt téhož symbolu. Proto jsem se na mnoha místech vyjádřila, že Crowleyova tarotu je na obvyčejné výklady denních událostí škoda. Ne že by to s nimi nešlo – právě naopak. Možnosti Tarotu jsou nepoměrně větší než jen osud, budoucnost, psychologická analýza nebo omezení podmínkami.“¹⁶⁴

7. Šamanismus

Výraz šamanismus nebo spíše šaman má etymologický původ v Tungusu (Sibiř) a znamená totéž, co čaroděj, kouzelník. Míní se tím osoba (žena nebo muž), která se úmyslně snaží o změněné stavy vědomí, aby jí bylo umožněno tzv. „cesty“ do alternativních skutečností (světů). Dle tradice šamanské kosmologie jsou dvě hlavní oblasti, „Horní“ a „Dolní“ svět, kam šaman podniká svou cestu. Pro cestu do nižšího světa se šaman vcítí a vizualizuje si svou imaginací, jak prochází dlouhou jeskyní nebo tunelem dolů do země. Jako průchod lze použít třeba i myší díru, vykotlaný strom, žebřík vedoucí do černé díry, pramen, rybník nebo studnu. Pro cestování do horních světů si šaman představí, jak letí do nebe, jako pták, skokem z hory nebo stromu, případně jako kouř nad plameny stoupá vzhůru do výše. Rumunský religionista a historik Mircea Eliade hovoří o přestupu z jedné zóny do druhé, z profánní do posvátné.¹⁶⁵ V obou těchto světech šaman potkává dobré nebo zlé duchy, za jejichž pomoci může konat dobro, třeba léčit, nebo zlo a naopak nemoc způsobit. Pomocí těchto ochranných duchů nebo spojenců, jak jim šaman říká, mohou na svých cestách hledat a najít ztracené věci, dozvědět se, jak zjistit různé nemoci a jak nemocným pomoci, věštit budoucnost, ale i minulost, komunikují s dušemi zemřelých nebo např. vyhledávají pro jejich kmen zdroje jídla a jiné životu důležité potřeby. M. Nakonečný o tomto píše: „V tomto smyslu je nutno rozlišovat mezi šamanem a medicinmanem: první pracuje v transu a s duchy, druhý léčí pomocí sugesce, bylin apod. Šaman může být současně medicinmanem, ale ne každý medicinman je také šamanem. Šamanismus je vlastně jakýsi druh primitivní magie a byl rozšířen kdysi po celém světě,

¹⁶⁴ ANTARES, Zuzana. Učebnice výkladu Crowley tarotu pro začátečníky i pokročilé. Brno: Spiral Energy, 2005. Hermés (Spiral Energy). ISBN 80-86954-00-5. s. 5.

¹⁶⁵ ELIADE, Mircea. Posvátné a profánní. Přeložil Filip KARFÍK. Praha: Česká křesťanská akademie, 1994. Knihy ze světa. ISBN 80-85795-11-6. s. 126.

dnes se jako určitá funkce vybraných jedinců udržel hlavně v Asii (zejména v oblastech sibiřské části Ruska), ale i jinde, zvláště mezi přírodně žijícími národy.“¹⁶⁶

Šaman tedy ke svým cestám za duchy Země využívá změněného stavu vědomí a v tomto stavu tvoří své světy v astrální rovině. Využívá tedy zásady prvního pravidla magie, vkládá do astrální roviny své představy a tím provádí změny na astrální úrovni, tak aby se pak manifestovala v hrubo-hmotné rovině. Šaman léčitel se bude snažit o dosažení živlové rovnováhy v těle pacienta tím, že změní jeho živlové poměry do rovnováhy nejprve v rovině astrální a pak počká, až se tato změna projeví i v rovině hmotné. Aby se šaman dostal do extáze, ve které je schopen něco tvořit, používá rytmické nástroje, jako bubny a řehtačky, pomocí nichž vytváří určitou rytmickou frekvenci, která stimuluje jeho vědomí a napomáhá extatickým stavům. Taktéž tanec a rytmický pohyb je jednou z cest k extázi. Někdy se ovšem jedná o složitou cestu, k níž zvuk a pohyb nestačí. V takovýchto případech šaman sahá k silnějším prostředkům a pomáhá si halucinogenními bylinami a drogami. Ty nejznámější jsou Datura (Durman), kaktus *Lophophora williamsi* (Peyotl), *Amanita muscaria* (muchomůrka červená), Yagé (Ayahuasca) anebo u nás tak známý psilocybin, který obsahují tzv. „magické houbičky“ neboli lysohlávky. Kromě bylin a hub, které se jedí, kouří šamani různé mixy tabáků a dalších bylin, jako marihuanu anebo již zmíněné houby.

Michael Drake ve své knize „Šamanské bubny“ o extatických stavech píše: „Extatická zkušenost však nepřísluší pouze šamanovi, je nadčasovým primárním fenoménem. Letů ve vytržení se může zúčastnit každý. Extáze je frekvence v každém z nás. Tak jako ladíte rádio na požadovanou frekvenci, naladí vás buben na extázi. Šamanství bylo definováno jako technika extáze. Je jedinečným citovým a duševním dobrodružstvím, otevřeným každému, kdo chce přesáhnout hranice normální, běžné skutečnosti. Šaman se učí navazovat kontakty s říšemi, které jsou za normálních okolností skryté, a využívat je k nabývání poznání, síly a pomoci ostatním. Získává přístup k novému světu, k důvěrně známému mýtickému vesmíru.“¹⁶⁷

Šaman pracuje v mnoha světech a baví se s neviditelnými bytostmi, přesto takovíto lidé nebývají schizofrenní. Ve stavu vytržení často mívají záchvaty křečí a tento stav se nazývá jako hysterioidní nebo schizoidní. Většina schizofreniků sice slyší hlasy jako šaman ve své hlavě, ale s tím rozdílem, že šaman má nad těmito jevy kontrolu, zatímco schizofrenik nikoliv. Hlasy pak často v hlavě takto nemocného člověka nabádají k destrukci. Profesor Nakonečný popisuje zasvěcení nového šamana následovně:

¹⁶⁶ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 280.

¹⁶⁷ DRAKE, Michael. Šamanské bubny. Praha: Synergie, 1996. ISBN 80-901797-0-3. s. 20.

„Začínající šaman vykazuje hystericko-epileptické záchvaty, utíká do lesů, kde hladoví, při záchvatech má sklon k destruktivnímu jednání i k autodestrukčním (vrhá se do ohně či vody). Ve stavech bezvědomí je šaman podle Burjatů v říši duchů, kde je poučován. Vlivu duchů se nemůže ubránit, buď zemře, onemocní, nebo se stane šamanem. K provozování šamanství je tedy třeba určité vrozené psychické konstituce a šamanův vývoj připomíná i některé mystické stavy (,temné noci duše‘). V transu cestuje šaman do podsvětí i do dalekých zemí, zprostředkovává styk s mrtvými, odvrací působení zlých duchů, používá duchů zvířat k úspěšnému lovu pro svůj kmen, pomocí ,ducha země‘ rozněcuje libido žen, aby se kmen rozmnožil, a léčí nemocné příslušníky kmene.“¹⁶⁸ Štirský k tomuto zase uvádí toto: „Sny šamanů, při kterých jde o iniciaci, nejsou živelné halucinace či ryze osobní fabulace, tyto vize se řídí logicky skloubenými tradičními modely. Adept šamanismu zpravidla nejdříve trpí nějakou z forem duševní poruchy, budoucí šaman se však nakonec uzdraví s pomocí právě těch duchů, kteří se potom stanou jeho duchy ochrannými a pomocnými. Nemoc je v těchto případech jen známkou ,vyvolení‘ a má jen dočasný charakter. Šamani, na pohled připomínající epileptiky a hysteriky, mají prokazatelně nervovou konstituci více než normální: dokáží se koncentrovat s intenzitou, jaké laikové nejsou schopni, snášejí vyčerpávající námahu a kontrolují svá extatická hnutí.“¹⁶⁹

V každém kmeni v různých částech světa existují specifické hierarchie. Např. náboženstvím kmene Oročů v Mandžusku je polyteistický totemismus se zbožněním přírody a kultem předků.¹⁷⁰ V pravém slova smyslu je šamanismus náboženský jev a předává se většinou z otce na syna. Šamanské povolání se tedy buď dědí, nebo probíhá spontánní volba či vyvolení, šaman se může stát šamanem také z vlastní vůle nebo z vůle kmene. Ať už se šamanem stane jakkoliv, uznání kmene se mu dostane, až když dostane zasvěcení a poučení dvojí podstaty. Podstaty extatické (sny, stavy, transy atd.) a podstaty tradiční (šamanské techniky, jména a hierarchii duchů, mytologii a genealogii kmene, tajný jazyk atd.).¹⁷¹ „Šaman je především velký mistr extáze, a proto šamanismus je technika extáze, je specialista na trans, v němž jeho duše opustí tělo a putuje k nebesům a do podsvětí“.¹⁷²

Religionista Waardenburg hovoří o šamanovi jako o povoláném člověku, který pracuje s archaickými extatickými technikami. Umění přivodit extatické stavy myslí se

¹⁶⁸ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 280.

¹⁶⁹ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 244.

¹⁷⁰ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 280.

¹⁷¹ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 244.

¹⁷² ELIADE, Mircea. Šamanismus a archaické techniky extáze. Vydání druhé. Přeložil Jindřich VACEK. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2082-0. s. 55.

nový šaman učí od staršího šamana a prožitek cesty podsvětím a nebem vnímá jako duchovní iniciaci; „přitom se setkává s démony, kteří na něj útočí a mohou ho dokonce roztrhat na kusy. Nakonec se dokáže osvobodit z jejich spárů a vrací se pak zpět na zem jako člověk, jenž získal zásadně nové náhledy a poznatky.“ Pro společenství to je zárukou požehnaného vztahu k jiné skutečnosti. Pomocí šamana mohou být překonány nemoci, psychická utrpení, nebezpečí apod. Šamani také plní terapeutickou roli při řešení problémů pospolitosti.¹⁷³

Právě o takovéto iniciaci hovoří M. Eliade: „Iniciace, stejně jako smrt, jako mystická extáze, jako absolutní poznání, jako – v židovství a v křesťanství – víra, se rovná přechodu z jednoho modu bytí do jiného a působí skutečnou ontologickou mutaci. Aby navodily představu tohoto paradoxního přechodu (který implikuje vždycky jakýsi zlom a jakousi transcendenci), využily rozmanité náboženské tradice v hojně míře symbolismu nebezpečného Mostu a úzké Brány.“¹⁷⁴

„Vidění svatého Pavla nám ukazuje most ‚úzký jako vlas‘, který spojuje náš svět s Rájem. S tímž obrazem se setkáváme u arabských spisovatelů a mystiků: most je ‚užší než vlas‘ a spojuje Zemi s astrálními sférami a s Rájem. Podobně v křesťanských tradicích hříšníci, kteří nejsou schopni most přejít, se zřítí do Pekla. Středověké legendy hovoří o ‚mostu skrytém pod vodou‘ a o mostu-šavli, přes který musí hrdina (Lancelot) přejít holýma nohama a rukama: tento most je ‚ostřejší než kosa‘ a přechod je provázen ‚utrpením a agoníí‘. Podle jedné finské tradice vede přes Peklo most pokrytý jehlami, hřebíky a čepelemi břitev: mrtví právě tak jako šamani ho přecházejí na své cestě na onen svět. S podobnými popisy se setkáváme téměř všude na světě.“¹⁷⁵ „Je však důležité zdůraznit, že táž obrazná představa se uchovala i tam, kde šlo o označení obtížnosti metafysického poznání či (v křesťanství) víry. ‚Je nesnadné přejít po nabroušené čepeli břitvy, říkají básníci, když chtějí vyjádřit obtížnost cesty, která vede k nejvyššímu poznání‘ (Kathópanišad, 11,14). ‚Těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo ji nalézá‘ (Mt 7, 14).“¹⁷⁶

O tom, že se jedná o magické operace, píše M. Nakonečný, když cituje známého historika a popularizátora okultismu Douceta, který hovoří o rituálech před odchodem na

¹⁷³ WAARDENBURG, Jacques. Bohové zblízka: systematický úvod do religionistiky. Brno: Masarykova univerzita, 1997. Rubikon (Masarykova univerzita). ISBN 80-210-1445-8. s. 96.

¹⁷⁴ ELIADE, Mircea. Posvátné a profánní. Přeložil Filip KARFÍK. Praha: Česká křesťanská akademie, 1994. Knihy ze světa. ISBN 80-85795-11-6. s. 126.

¹⁷⁵ ELIADE, Mircea. Šamanismus a archaické techniky extáze. Vydání druhé. Přeložil Jindřich VACEK. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2082-0. s. 55.

¹⁷⁶ ELIADE, Mircea. Posvátné a profánní. Přeložil Filip KARFÍK. Praha: Česká křesťanská akademie, 1994. Knihy ze světa. ISBN 80-85795-11-6. s. 127.

lov: „...šaman, který se uvede do transu a předvádí pak např. boj s medvědem: ‚Se svou extatickou silou aktivuje v nich (rozumí se ve členech kmene – pozn. M. N.) nutnou psychickou energii, aby se nyní vydali na lov medvěda. Tak tomu bylo u neandrtálců, jindy je tomu v loveckém čarodějnictví u cromagnonců, zde ‚šaman promítá svůj vnitřní duševní extatický zážitek zcela reálně do vnějšího světa‘, namaluje výjev na skalní stěny jeskyň (Lascaux, Altamira) – to je i počátek umění, které vystupuje jako prostředek magie a stává se současně religiózním: ‚šaman vytváří vzorce lovu a skrze tento obrazový vzorec se nyní průběh lovu stává pro všechny členy kmene názorný‘. V jeskyních z doby kamenné, které nebyly obývány, ale sloužily jako kultovní místa, byly nalezeny kostní flétny, šípky, stopy chodidel, které dokazují, že lov, než proběhl ve skutečnosti, byl pod vedením šamana praktikován a prožíván jako religiózní kultovní tanec, přičemž na obrazy lovných zvířat byly vrhány oštěpy a vystřelovány šípky. To je také příklad a počátek tzv. obrazové magie, která byla zaměřena také na smrtonosná kouzla a jako taková je také počátkem maleficia, resp. černé magie. Současný okultista by ovšem řekl, že šaman vytváří nejprve astrální obraz či bytost činnosti, která má být uskutečněna, aby byla úspěšná z astrálu ‚programována‘.“¹⁷⁷

Tato technika astrálního programování, pocházející z rituálů tzv. „divochů“, byla hojně užívána právě i v době Druhého chrámu, především v Egyptě a Babylonské magii, kdy nádoby nebo sošky se jménem nepřítele byly úmyslně rozbíjeny na kusy. Anglický kulturní antropolog James Georg Frazer (1854–1941) ve své knize „Zlatá ratolest“ hovoří o „imitativní, homeopatické magii“, která je založena na podobnosti rituálního nebo magického aktu a kýženého přání. Mág tedy vytváří a činí rituál, ve kterém jeho chování napodobuje zamýšlený výsledek. Např. za účelem zdárného lovu zvěře nebo poškození či dokonce zabití svého nepřítele, mág vytvoří ze včelího vosku podobiznu (sošku) loveného zvířete nebo svého nepřítele a pak do sošky zapichuje jehly nebo šípky za doprovodu speciálních zařikávání. Je to velmi podobné technikám u Karibského Woo Doo. Frazer ale uvádí ještě jednu kategorii primitivní magie, a to tzv. „kontaginační, sympatetickou magii“, založenou na dotyku, kterou dokládá dokonce biblickým příkladem Ježíšova vkládání rukou na nemocné při jejich uzdravování. Při doteku vzniká sympatetické spojení obou aktérů nebo věcí. Např. zbraň s krví poraněného vytváří spojení se zraněným, kdy krev na zbrani stále soucítí s krví v těle poraněného. Frazer ale pokračuje a uvádí několik dalších příkladů běžně užívané sympatetické magie: „Magické kouzlo může na člověka sympateticky působit nejen pomocí jeho šatů a oddělených částecek těla, ale také pomocí otisků, které jeho tělo zanechalo v písku nebo v zemi. Po celém světě je zvláště rozšířena

¹⁷⁷ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 237-238.

pověra, že poškozením stop, poškodíte i nohy, které je zanechaly. (...) Způsob uzavírání smlouvy byl založen na téže myšlence sympatetického spojení mezi mužem a jeho stopami; smluvní strany postříkaly navzájem své stopy vlastní krví, a tak si podaly záruku věrnosti. Zdá se, že ve starém Řecku byly podobné pověry běžné, protože lidé věřili, že kůň, který vkročí do vlčí stopy, strne; poučka připisovaná Pythagorovi zakazovala píchat do lidských stop hřebíkem nebo nožem; z téže pověry vycházejí lovci v mnoha částech světa, aby uštvali zvěř. Tak lovec zarazí hřebík vytažený z rakve do čerstvé stopy pronásledované zvěře, protože věří, že tak zabrání zvířeti v úniku.“¹⁷⁸

Šamani mají v kmeni speciální postavení, které přímo souvisí s jejich úlohami kmenového čaroděje. Věští, čarují, léčí nemocné, konají náboženské obřady, bojují proti démonům nebo jiným čarodějům provozujícím černou magii. Šamani indiánského kmene Jívaro, žijící v jihoamerickém Equadoru, se zabývají speciální černo-magickou metodou, kterou nazývají „magický šíp“ neboli tzv. „tsentsak“. Tsentsak je prakticky pomocný duch, o kterém se věří, že má sílu buď uzdravovat, nebo naopak působit různé nemoci. Tuto zvláštní sílu jsou šamani ve chvíli svého vytržení schopni vnímat. Šaman, který tedy chce škodit, je schopen takového pomocného ducha vyslat do těla oběti, aby onemocněla. Věří, že vše na světě má duši, a tak se takovým ochranným nebo útočným duchem mohou stát zcela rozmanité předměty, hmyz, rostliny, prostě cokoliv, co šaman může polknout. Každý tsentsak působí na různé choroby a léčí je a čím více takových různých nosičů síly v sobě šaman má, tím je jeho léčivá schopnost větší a silnější. Tito pomocní duchové se dají za pomoci speciálního halucinogenního nápoje „Pirípirí“ nebo nápoje z již zmíněné rostliny „Ayawaska“ a v extázi, tedy za stavu změněného vědomí, proměnit v magický šíp. Druhý šaman, který se naopak snaží magický šíp odstranit, musí zlou energii nebo zlého ducha tzv. „vysát“, podobně jako se to dělá u otravy jedem, kdy se z rány po uštknutí hadem zkrátka vysaje jed a vyplivne. Nakonečný uvádí popis tohoto aktu ve své knize a cituje M. Harnera (1929–2018), antropologa, který se sám šamanismem zbýval: „Šaman saje magické šípy z těla pacienta v noci a na nějakém temném místě domu, neboť jen ve tmě může poznat anomální skutečnost. Při západu Slunce probouzí svůj tsentsak tím, že hvízdá melodii své písně síly; asi po čtvrt hodině začíná zpívat. Když je šaman připraven k sání, nasadí si dopředu a dozadu do svých úst dva tsentsaky téhož druhu, které viděl v těle svého pacienta. Tito jsou přítomni jak ve svém materiálním, tak i nemateriálním aspektu, a jsou tu proto, aby zachytili anomální aspekt magického šípu, jakmile je šaman vysaje z těla pacienta. Tsentsak v blízkosti rtů šamana má za úkol inkorporalizovat vysátou podstatu.“

¹⁷⁸ FRAZER, James George. Zlatá ratolest: magie, mýty, náboženství. 2. vyd. Přeložil Věra HEROLDOVÁ-ŠTŮVÍČKOVÁ, přeložil Erich HEROLD. Praha: Mladá fronta, 1994. ISBN 80-204-0488-0. s. 39-49.

Pak ji jako konkrétní věc vydává a ukáže pacientovi se slovy: ‚Nyní jsem ho vysál. Je zde.‘ Laikovi by se mohlo zdát, uvádí Harner, že je pacient klamán, protože tuto věc měl šaman v ústech, ale jde tu především o nemateriální aspekt věci. Šaman pak u sebe podržuje polapený tsentsak tím, že se v určitých intervalech napájí tabákovou vodou, kterou užívá také proti ‚zlým šamanům‘. Jakých léčebných úspěchů je touto šamanskou metodou dosahováno, není přesně známo a racionálně uvažující kritici by ji prostě označili jako druh léčebné sugesce.“

Šamanismus je zkrátka speciální druh náboženského jevu a speciální druh magie zároveň, který zde byl od nepaměti a byl znám po celém světě a v rané formě jej používali sami neandrtálci a jeskynní lovci v pravěku, jak jsme si již např. popsali výše, případ s odchodem lovců na lov. Šaman jako čaroděj vnímá většinou realitu po svém a zcela odlišně než běžný člověk. Na závěr této kapitoly bych rád uvedl citát Dona Juana z díla Carlose Castanedy „Učení dona Juana“, který o této odlišnosti čarodějů pojednává: „A vskutku, to, co se běžným lidem jeví jako skutečné, hodnotné a normální, čarodějové považují za klamné, bezvýznamné a směšné. Je-li pro běžného člověka smrt nepřitelem a hrozbou, pro čaroděje je smrt nejlepším pomocníkem a zároveň jediným protivníkem hodným souboje. Je-li pro běžného člověka denní realita skutečnější než sen, čaroděj tvrdí opak, protože je schopen sny měnit a vyvíjet. Spoléhá-li běžný člověk na rozum a logiku světa, čaroděj se tomu vysměje, protože celá logika je jen jakýsi popis, který nám byl od dětství vnucován a který jsme nakonec přijali za svůj, a rozum je jen omezující překážkou, kterou je nutno překročit, abychom došli skutečného poznání.“¹⁷⁹

8. Astrální dimenze

Podle všeho, co jsme si do této chvíle o magii uvedli, to vypadá, že se praktická magie neobejde bez zásadního činitele, kterým samozřejmě není nic jiného než tzv. „astrál“ nebo se také můžeme setkat i s názvy jako: astrální pláň či rovina, astrální sféra, astrální světlo, astrální svět, astrální úroveň nebo dimenze. Symbolem astrálního světla jsou oheň, had, drak, ale také hůl samotného Herma Trismegista (Caduceus), ovinutá dvěma hady, černým a bílým, kteří symbolizují bipolaritu astrálního světla. Je to v podstatě klíčový element hermetismu a vůbec celého okultismu, protože je nástrojem psychurgie, theurgie i nekromantie, talismanické magie a všech jejích dalších forem. Nakonečný k tomuto píše: „Pracuje-li mág s přírodninami podle spagyrických vzorců, extrahuje jejich astrální substance, vytváří-li pantakly, váže na ně síly astrálního světla, vyvolává-li duchy zemřelých osob, evokuje jejich astrální těla (nikoli jejich duchovní podstaty), zaklíná-li

¹⁷⁹ GATO, OHNISKO, Milan, ed. Uniknout Orlovi: čarodějné učení dona Juana v 9 knihách Carlose Castanedy. 2. opr. vyd. Brno: Ohnisko, 1995. ISBN 80-900805-8-8. s. 11.

démony, komunikuje s určitými astrálními útvary a koná-li jako teurg, sestupují k němu v útvarech astrálního světla vysoké inteligence či géniové světa duchovního. Astrál je univerzálním klíčem praktické magie.¹⁸⁰ Veškerá magická praxe pracuje s předpokládanou, ale určitými zkušenostmi potvrzenou čtvrtou dimenzí, která je ve standardních podmínkách materiálního světa a běžného stavu vědomí pro člověka téměř nevnímátná. Na toto téma jsme již narazili v kapitole o legendě o třetím oku, kde jsme si uvedli, že vnímat astrální dimenzi nám umožňoval speciální orgán tzv. třetí oko, které v průběhu evoluce zakrnělo do maličké šišinky mozkové. Pomocí speciálních meditačních tréninkových technik lze tento zakrnělý orgán probudit a podpořit tak vnímatelnost astrální roviny. Tato astrální dimenze je známa všem esoterním systémům všech vyspělých kultur a je oduševnělou a živoucí podstatou jsoucna. Astrální dimenze je kabalisty nazývána „olam ha-Jecira“ (svět Utváření) nebo „Nefeš“. Není to tedy jen skrytý rozměr zdánlivé kopie našeho hrubo-materiálního světa, tedy všech věcí kolem nás, bytostí, idejí a jevů, ale má povahu univerzálního zdroje života, který se zapisuje do astrální paměti, všechno, co kdy jakýmkoli způsobem existovalo, existuje a bude existovat. Právě díky tomuto fenoménu lze nahlížet do budoucnosti nebo minulosti. M. Nakonečný astrál definuje následovně: „Obrazně řečeno, astrál je jakousi velkou nádrží vitální síly, která se zhušťuje a zředňuje v souzvuku s věčnými cykly světového dění i s každou událostí, která se uskuteční v rámci našeho empirického světa. Současně je to jakási univerzální paměť světa, v níž jsou zaznamenány všechny jeho děje a současně je to životodárný a formotvorný činitel, určující a současné přijímající formy veškerého bytí, fyzického i psychického dění. Je to svět živých a pohybujících se útvarů nadaných určitými sklony a určitou mírou inteligence, které vznikají, zanikají a mění se v závislosti na psychických hnutích a fyzických dějích, které se odehrávají v pozemském světě.“¹⁸¹ F. Bardon o astrálu zase píše: „Astrální úroveň je tedy také sférou vibrací, ve které má svůj původ světlo, zvuk, barva a rytmus, zkrátka všechen život ve všem stvořeném. Jelikož je akáša původ všeho bytí, zrcadlí (odráží) se v ní samozřejmě také vše to, co již bylo stvořeno, co se v přítomné době právě tvoří a co se v příštích dobách bude ještě vytvářet. V astrální úrovni se zřejmě jeví emanace věčného, což nemá počátku ani konce a je proto bez času a prostoru. Zasvěcenec, který se v této úrovni vyzná, může zde nalézt vše, ať je to minulé, přítomné či budoucí. Dosah a pojetí toho všeho závisí na stupni jeho dokonalosti.“¹⁸² (zde Bardon myslí mága). Indové nazývají astrál Káma-lóka nebo

¹⁸⁰ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 310.

¹⁸¹ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 209.

¹⁸² BARDON, František. *Brána k opravdovému zasvěcení: učební soustava o deseti stupních. Část teoretická i praktická*. Třebíč: Asu, 1992. ISBN 80-900887-4-0. s. 36-37.

„Akášickou kronikou“, do které jsou zaznamenány všechny události. Egypťané spíše pracovali s astrálním tělem člověka než s celou dimenzí a používali především výrazu „Ka“ právě pro označení astrálního těla.

Lektor magie a francouzský esoterik z minulého století baron du Potet popisuje astrální svět takto: „Je okolo nás v prostoru působce odlišný ode všech sil známých; jeho vlastnosti či síly mají jen málo nebo žádnou obdobnost s mrtvými silami, které se podařilo objevit vědě. Je to on, jenž dodává živel našeho života, jenž jej udržuje po nějaký čas a přijímá jej, když život se vybaví z objetí hmoty. Naše inspirace, naše vědomosti, všechna naše inteligence – vše pochází z něho. Mezi ním a námi je neustálá přitažlivost, nepoznaná příbuznost, jež proto přestala být účinnou... Toť element magický, jehož vždy používali divotvůrci... Hle, toť pravý činitel magický: Duše!“¹⁸³ Astrálem je tedy to, čemu staří esoterici a filosofové říkali „duše světa (pneuma mundi).

8. 1. Astrální tělo a praxe vymístění

Ke kontrolovanému a vědomému vymístění astrálního těla lze dospět různými metodami a právě pomocí této techniky mág provádí své magické operace (evokace a komunikace s astrálními bytostmi nebo larvami zemřelých, vkládání kouzel do astrální roviny, práce v astrální oratoři, cestování na vzdálená místa atd.). Mág ovšem nemusí vymístit tělo a vstupovat do astrální roviny, aby mohl v astrálu tvořit a čarovat. Může vytvářet elementáry (psychogony), kteří jsou nadáni specifickými vlastnostmi a úkoly. Provozovat praktické práce v astrálu, a dokonce s vlastním astrálním tělem, může být zatíženo jistými riziky. To menší je posednutí astrálními larvami a to větší pak i smrt, když je poutací stříbrná šňůra (astrální matrice) astrálního těla s tělem hrubo-materiálním přerušena. Proto je vhodné každou praktickou práci s astrálem realizovat v ochranném magickém kruhu a při zachování specifických podmínek, které zmíněná rizika zmenšují, případně úplně eliminují.

Pokud dojde k náhlému přerušování astrální matrice, jež je spojnicí mezi hrubo-hmotným a astrálním tělem, nastává stav známý jako smrt v materiálním světě, ale nikoliv v astrálním, jde pouze o přechod z tohoto světa do astrální úrovně. Bardon o tomto předmětu praví: „Na základě tohoto zákona nemá zasvěcenec ze smrti strach: dobře ví, že nepůjde do neznáma. Zvládnutím živelů může kromě mnoha jiného uvolnit také astrální matrici a dosáhnout tím spontánního odloučení astrálního těla od hmoty.“¹⁸⁴

¹⁸³ POTET, Baron du. Odhalená magie čili základy vědy okultní. Podle 4. francouzského vydání přeložil Miloš Maixner. Praha: SFINX, 1923. s. 144.

¹⁸⁴ BARDON, František. Brána k opravdovému zasvěcení: učební soustava o deseti stupních. Část teoretická i praktická. Třebíč: Asu, 1992. ISBN 80-900887-4-0. s. 37.

„Vymíst'ování astrálního těla se má, podle J. Bouchera, dít za následujících podmínek: po obvyklém osobním očištění a po zhotovení magického kruhu, jehož forma je vymezena povahou operace, se operatér položí do tohoto kruhu, hlavou k severu a nohama k jihu, přičemž může použít speciální podložku, např. deku. Po absolutním uvolnění, nikoli však ve spánku, se pokusí o vymístění svého astrálního těla. Toho se dosahuje různými metodami a předchází mu cvičení, která se odehrávají rovněž uvnitř magického kruhu. Bezpečnost může být posílena užitím pantaklu, který je položen na prsou operatéra. Za nejlepší metodu, kterou by bylo možno označit slovy ‚probatum est‘, pokládám metodu koncentrace na epifýzu, na onen zvláštní a dosud v mnoha směrech záhadný útvar mozku, který má také funkci žlázy s vnitřní sekrecí a kam E. Dacqué kladl centrum ‚zření‘, neboť ji pokládal za pozůstatek ‚třetího oka‘.“¹⁸⁵

Osoba, která vymístí astrální tělo, prožívá tento stav jako opravdové zdvojení osobnosti a má pocit, že vystoupila ze svého fyzického těla a je schopna sama sebe pozorovat jako své vlastní dvojče. Tento stav je totožný se stavem klinické smrti, tak jak ji popisuje Raymond A. Moody ve svých dvou knihách o životě po životě. Do tohoto stavu odpoutaného astrálního těla se operatér vědomě dostává za pomoci kompletního tělesného uvolnění a překonání silné smrtelné úzkosti, která je spojená s představou možné hrozící smrti v podobě stálého odpoutání.

Ve stavu vymístění astrálního těla je možné cestovat, kam se praktikujícímu zamane. Takovéto astrální cestování je sice vjemově podobné, jako když vyrazíme na nějakou túru do přírody, ale s tím rozdílem, že překonání vzdálenosti mezi jednotlivými cílovými místy nastává okamžitě, stačí jen pomyslet. Operatér v takovém stavu vymístění pak může takové místo pozorovat, aniž by on sám byl zpozorován. Zkušený mág je dokonce schopen se za specifických podmínek zhmotnit jako vnímatelný astrální zjev, a může tak být pozorován dalšími přítomnými osobami, které jsou natolik citlivé, aby vnímaly astrální tělo druhých lidí.

Ovšem ve chvíli, kdy vstoupíme do astrální dimenze, jsme ihned vnímáni i dalšími bytostmi, které astrál obývají. Proto, pokud nebudeme dostatečně chráněni magickým kruhem, je jedním z rizik takového astrálního cestování posednutí např. nežádoucí astrální larvou. To se pak často projeví jako nežádoucí změna charakteru osoby a infikovaný subjekt má často sklony k iracionálně smýšlejícím náladám. Pak dokonce hrozí i sebepoškozování nebo autodestruktivní myšlenky. Mág se ovšem může i nechat posednout astrální bytostí úmyslně, kdy takovéto techniky připomínají spiritistické seance, kde se nechává médium také posednout. Podobné metody používají i čarodějové

¹⁸⁵ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 311.

Karibského voodoo. Nakonečný o úmyslném posednutí napsal: „Ale také v tomto případě může dojít i k ‚posedlosti‘ žádoucí, k vědomé identifikaci s astrálním útvarem obdivované osobnosti, ideje apod. V astrálu se subjekt neseťkává jen s astrály osob zemřelých, ale i živých, a v astrálu se může odehrávat i ‚sabbat‘ – symposium živých a mrtvých. Vezmeme-li v úvahu zde opakovaný aspekt reintegrace, je právě taková astrální komunikace podstatným smyslem vymisťování astrálního těla, a tak současně i smyslem duchovního zdokonalování. Vymisťování astrálního těla je prvním krokem psychurgie a současně prvním krokem magicky pojaté reintegrace.“¹⁸⁶

8. 2. Obyvatelé astrální pláně

Astrální sféra má kromě duší zemřelých mnoho dalších různých obyvatel. V astrální rovině jakýkoliv subjekt veškerým hnutím své mysli anebo fyzického těla spontánně stvoří „bytosť“. Tato bytosť nese známky života a v podstatě žije svůj vlastní život, pokud to tak lze nazvat, nebo je součástí většího egregoru. Mág může tuto metodu využít a tvořit takovéto bytosti úmyslně, pak tvoří tzv. „elementáry“ nebo „psychogeny“. Neúmyslně, tedy spontánně vytvořené bytosti jsou nazývány astrálními larvami. Každá bytosť takto mágem stvořená má na svého tvůrce vytvořené energetické pouto, kterým se drží při životě a v podstatě vysává životní sílu ze svého pána, čímž neblaze působí na astrál stvořitele. Pokud mág chce někoho poškodit a očaruje svou oběť nenávisťným kouzlem, vytvoří tak agresivní psychogen (elementára), který je zaměřen na poškozování astrálního těla svého cíle zájmu.

Papus říká: „V okamžiku, kdy jsou myšlenky vyjádřeny, respektive projeveny jejich autorem, se stávají bytostmi nadanými vlastní existencí,“ a popisuje obyvatele astrální roviny následovně: „Stručně řečeno, astrální pláň je prostředníkem mezi fyzickou plání a božským světem. Nachází se v ní:

- vedoucí entity, které řídí běh všeho, co se v astrálu vyvíjí, tyto psychické entity tvoří vysoce duchovně vyvinutí lidé dávných kultur, kteří tohoto stavu dosáhli svým vlastním úsilím (řídící duchové kabaly);
- zvláštní fluida tvořená substancí analogickou elektřině, ale nadaná psychickými vlastnostmi – je to tzv. astrální světlo;
- v těchto fluidech se pohybují různé bytosti, schopné reagovat na lidskou vůli – elementárové, kteří jsou často vytvářeni jako vitální lidské myšlenky;

¹⁸⁶ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 313.

- kromě těchto prvků vlastních astrální pláni se v ní dále setkáváme s formami budoucnosti, připravenými projeviti se ve fyzické pláni, tedy s ‚negativy‘ stvořitelských idejí božského světa;
- dále jsou zde ‚astrální obrazy‘ bytostí a věcí, tedy ‚negativy‘ fyzické pláně;
- fluida emanovaná lidskou vůlí nebo božským světem;
- astrální těla bytostí zatížených hmotou (sebevrazi), vyvíjející se bytosti (elementárové) a procházející lidské entity, které směřují buď k nové inkarnaci (zrození), nebo svou inkarnaci opouštějí (smrt), dále se tu můžeme také setkat s astrálními těly adeptů a čarodějů při jejich operacích.“¹⁸⁷

Nakonečný uvádí maličko odlišný seznam a pro doplnění jej zde uvádím také:

- ‚larvy: pudovými akty a záchvaty afektů v astrálu vytvořené bytosti s povahou vysávajících příživníků;
- elementárové: umělé, k určitému účelu vytvořené bytosti, usměrněné k určitému působení na vymezený objekt;
- astroideje: spojeným úsilím více operatérů vytvořené bytosti, jakési předstupně egregorů;
- egregory: astrální reprezentace hromadných ‚hnutí myslí‘, ať už jsou to všeobecné lidské pudové tendence a afektivní stavy, nebo uctíváním či hromadnou činností vůbec vytvořené astrální bytosti;
- planetární duchové: astrální reprezentace sedmi druhů kosmogenních sil (bioenergií), ‚shora‘ působících tvořivých principů;
- elementárové (elementární bytosti či ‚duchové živlů‘): astrální reprezentace živlů, resp. astrální substance minerálií, vegetabií a animálií jako základních kategorií říše přírody;
- géniové (‚Bohové‘, ‚vysoké intelligence‘, angeli – andělé) astrální reprezentace bytostí duchovní úrovně (‚božských idejí‘ či principů světového dění);
- astrální těla živých i mrtvých lidských bytostí.

V rámci těchto kategorií pak staří mágové shledávali ještě určité specifické útvary, které však pojmenovávali nejednotně. Nejrozšířenější podkategorii – v některých soustavách i kategorii – reprezentují démoni. Za demony mohou být označovány astrální reprezentace duchů živlů, nejčastěji jsou však za demony označovány d'áblové či síly satanické, které reprezentují především negativní lidské pudové sklony.“¹⁸⁸

¹⁸⁷ ENCAUSSE, Gérard (Papus). Základy tajné vědy. 2. úplné vydání. Přeložila Ivana SŮSOVÁ. Praha: Vladimír Kvasnička, nakladatelství Vodnář, 2015. Bibliotheca horev. ISBN 978-80-7439-057-9. s. 262-264.

¹⁸⁸ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 314.

Papus pojmenoval astrál jako „neviditelnou přírodu“ a základní kategorii jeho bytostí, elementáry, popisuje takto: „Podstatným rysem elementára je, že okamžitě oživuje všechny útvary astrální látky, jež se kolem nich zhušťuje. Proto se zraku jeví hned jako smečka očí upřených na nás, hned jako malé svítící a zářící body, obklopené fosforeskující hmotou a poslouchající příkazy lidského slova, hned jako podivná zvířata, na zemi neznámá, jako různorodá sloučení tvarů lidských a zvířecích... Chceme-li vstoupit do vztahu k elementárům, dlužno vstoupit na úroveň astrální. Možno dosíci tohoto výsledku buď osobně výcvikem a meditací, nebo prostředně použitím somnambulického subjektu“¹⁸⁹

Takovéto elementáry ovšem netvoří pouze lidé svými přáními, ale hned většina zvířat, která svá přání inspirují například pohledem na dokonalejší a vyspělejší orgány, které patří jiným pozemským tvorům. Tyto orgány se pak vznášejí v astrálu dokonce i ve skupinách a zjevují se téměř všem začínajícím jasnovidcům. S některými formami elementárů se snaží vejít v kontakt nemálo spiritistů a mágů, kteří pracují s nižší úrovní magie, tedy psychurgií. Elementáry se mohou buď zhustit, nebo zjemnit, a díky tomu zůstávat na emocionálně zatížených věcech nebo místech, kde se zrodili pomocí silných emocí, např. v afektu. Proto často zaznamenáváme příběhy, kdy byl viděn přízrak (duch) na místech, kde proběhlo něco opravdu dramatického nebo se dlouho prožívalo něco emociogenního, jako koncentrační tábor, vězení, místo vraždy nebo sebevraždy, nevěstince, kasárna, popraviště, hřbitovy, ale např. i obydlí lakomců. Nakonečný o těchto astrálních larvách píše toto: „Antropogenní astrální larvy ulpívají na místech svého vzniku, jsou k němu určitým způsobem poutány, a proto jsou místa, kde se odehrálo něco dramatického (afektogenního) nasycena těmito astrálními útvary a vytváří ‚astrální vír‘, který je současně jakousi branou do astrálu.“¹⁹⁰ Tam, kde je astrál propojen s naší hrubohmotnou sférou, pak říkáme „strašidelná“ místa, ale máme i místa s pozitivními vlivy, jako je např. kostel. Na takovýchto místech můžeme pozorovat astrální zjevy nebo zvláštní zvuky, světelné jevy a nevysvětlitelné přesuny věcí a lze zde pociťovat náhlou zvláštní úzkost. Také zvířata jako pes anebo obzvlášť kočka budou vykazovat značnou nervozitu. Tihle domácí mazlíčci jsou k astrálu citliví a jsou takovými přírodními detektory astrálu. Čarodějnice byla často zobrazovaná s černou kočkou nebo havranem. Mágové často brávali zvířata na své evokační operace a sledovali jejich reakce. Paracelsus zdůraznil, že astrální síly přitahují místa, kde byla prolita krev nebo sperma. Obě tyto lidské tekutiny

¹⁸⁹ ENCAUSSE, Gérard (Papus). Základy tajné vědy. 2. úplné vydání. Přeložila Ivana ŠŮSOVÁ. Praha: Vladimír Kvasnička, nakladatelství Vodnář, 2015. Bibliotheca horev. ISBN 978-80-7439-057-9. s. 262-264.

¹⁹⁰ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 315.

propojují astrál s hrubo-hmotným světem, protože jsou tzv. nositeli života. Některé astrální bytosti se snaží kontaktovat člověka a pak jej následně posednout a ovládnout. V tom lepším případě se z těchto bytostí stanou sukuby a inkuby nebo energetičtí upíři. Toto nebezpečí hrozí i při vědomém magickém oživení obrazu. Metodu magického ožívování obrazů popsal F. Bardon ve svém díle „Brána k opravdovému zasvěcení“ a zároveň před touto praxí varuje: „Předně Vám musí být známo, že nesmíte ožívovat obrazy, jejichž originál dosud žije. Zmíněné osobě byste totiž v důsledku toho, že Vás s jejím tělem, duší a duchem spojuje páska sympatie, mohli škodit. Utvořili byste totiž věrný obraz, který by byl neviditelnou tajemnou páskou sympatie s originálem spojen. I takové obrazy nemají být ožívovány, které mohou vyvolat nečisté motivy, jako např. ženské akty apod. V takových případech by se mág vydával v nebezpečí, že by vyvolal elementára, který by ho přepadával jako upír, inkubus nebo sukkubus. Také si tímto způsobem nepořizujte elementáry, kterými byste snad chtěli ukázat své vášně. Na tato opatření musí bezpodmínečně dbát každý, kdo se chce zabývat ožívováním obrazů.“¹⁹¹

9. Magie v období Druhého chrámu a raného křesťanství na území úrodného půlměsíce

9. 1. Babylonská magie

Tak jako Egypt a Indie, byla i Babylonie jednou z dalších pravlastí esoteriky, okultismu a magie. Babylonská říše se rozprostírala mezi severozápadními břehy Perského zálivu, Arábií a Persií, až na hranici dnešního Iráku a Íránu. Hlavní město celé říše, Babylon, bylo i metropolí Malé Asie, nicméně okultním centrem magie byla hlavně její jihozápadní část, které se říkalo Chaldea. Řecko ostatně nazývalo všechny obyvatele této velké říše chaldejci. Babyloňané uměli pracovat s léčebným magnetismem, amulety, měli velmi rozvinutou démonologii a zaklínání démonů nebo astrálních bytostí, výklady snů, mantické (věštební) umění a astrologii.

Významnými a podstatnými zdroji pro studium babylonské magie, nebo spíše chaldejského okultismu, jsou důležitý epos o Gilgamešovi, což je původem sumerská epická báseň z 3. tisíciletí př. n. l., a především texty z hliněných tabulek nalezených např. v Ninive v královské knihovně. Babylonský okultismus byl především praktického rázu a soustředil se kromě démonologie především na proslulý výklad snů, tedy na mantické praktiky, a na očarování někoho nebo něčeho.

O. Eliáš ve svém díle o babylonské démonologii hovoří o chaldejské magii jako o základu magie evropské: „Bez babylonské magie a demonologie nebylo by kabbaly
¹⁹¹ BARDON, František. Brána k opravdovému zasvěcení: učební soustava o deseti stupních. Část teoretická i praktická. Třebíč: Asu, 1992. ISBN 80-900887-4-0. s. 100.

a novoplatnického okultismu, a bez těchto dvou byl by svět ochuzen o onen svérázný a podivuhodný výkvět tajných věd, jež zoveme Západním okkultismem, Magií evropskou ve středověku i později až k dočasnému vítězství materialistických filosofii.¹⁹² To, co se v pozdní Evropě považovalo za chaldejský okultismus, už byly jen všelijaké legendy a různé pověry. To právě jádro babylonské magie bylo pohlceno a začleněno do staroegyptských okultních nauk, kabaly a magie arabské.

9. 1. 1. Babylonská démonologie

V babylonské (chaldejské) démonologii rozlišovali samotné démony, ochranné duchy (mezi ně patří i strážní andělé) a tzv. „génie“, kteří stojí na rozhraní světa bohů a světa obyčejných démonů. Samotní démoni se dále dělili na démony nemocí, sukuby a inkuby, duchy zemřelých. Staří Babyloňané věřili, že démoni obývají rozsáhlou říši, která se nachází hned za hmotným světem (astrální dimenze), jejíž hranice mezi světem astrálním a světem bohů je pohyblivá. Bohové byli většinou ti dobří, kteří konali a tvořili velké věci a byli téměř vždy nakloněni a přístupni prosbám obyčejného smrtelníka. Démoni zase byli ti zlí, konající a tvořící malé činy a neznající žádný soucit s člověkem. Proto nemělo žádný smysl se k nim modlit a uctívat je. Bylo ovšem možné je ovládnout a přinutit silou k úslužnosti. Zatímco bohové obývali nebesa, démoni měli své příbytky v propastech, jeskyních nebo sídlili v povětří, ve vodě a na zemi. Aby mohli člověka poškodit, musel to dopustit někdo z bohů. Bohové často využívali démony jako své posly.¹⁹³

Nakonečný uvádí celkem důstojný seznam démonických bytostí, ale pořad je to jen zlomek a jedná se především o známé názvy bytostí v českých a moravských zemích z lidové tradice, ta světová jich má mnohonásobně více: „Lidová tradice zná mnoho druhů přírodních duchů, např. bludičky či ‚světýlka‘, objevující se za nocí na povrchu bažin, kde poskakují a ‚tančí‘. Střízlivá věda je považuje za světelné jevy, vznikající stykem bahenních plynů se vzduchem. Avšak lidová tradice zná i ‚světýlka‘ provázející na polních a lesních cestách noční poutníky, i zlé ‚světlíky‘ děsící nočního chodce. A ovšem také zlomyslné šotky, náladové ‚plivníky‘, nešťastné a někdy kruté ‚divoženky‘, ‚divouse‘, vodníky, klekánice, můry, skřítky a skřety, rarachy, maštálníky a mnoho dalších živelných duchů a ‚d’áblů‘.“¹⁹⁴ (Samožřejmě sem patří i tančící rusalky.)

Počty démonů jsou obří, a tak démonologové vytvářeli různé hierarchické systémy, které většinou nazývali „pekelná hierarchie“, kde démony popisovali s různými

¹⁹² ELIÁŠ, Oldřich. Magie a démonologie ve staré Babylonii. Pezinok, 1992. ISBN 80-967469-9-5. s. 40.

¹⁹³ VESELÝ, Josef. Magie pro pokročilé. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 219.

¹⁹⁴ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 321.

charakteristikami a funkcemi. Podle některých z badatelů, kteří uváděli počty d'áblů, má pekelné „vojsko“ 6666 legií s tím, že každá jedna z nich ještě čítá totožný počet dalších d'áblů. To by znamenalo, že „pekelná armáda“ má téměř 44 a půl milionu válečníků. I když je každé jméno démona uvedeno v jednotném čísle, tak zastupuje velkou skupinu jednoho druhu stejnorodých démonů. O. Eliáš o jejich počtu uvádí: „Jejich příkladný počet vystihuje např. jeden ze vstupních veršů sedmé desky kouzelného textu Šurpu (viz: Zimmern, Beiträge I., 36., (XIV. a XV.), item Jastrnw: Religion, I., str. 283.): ‚tak jako tráva pokrývají zemi.‘ Často se udává jejich počet číslem sedm (obvyklý refrén: ‚sedmero jich‘, asyrsky: sibittišunu, sumersky: iminameš), – avšak toto číslo neznamená zde sedm jedinců, nýbrž ‚veliký počet‘, tak jako ‚myrioi‘ znamenalo v řečtině i ‚10 tisíc‘ i veliké číslo vůbec. (Podobně v egyptštině hieroglyf ‚chch‘, užívaný později pro nejvyšší známé číslo egyptské – 1 milion, značil původně množství neurčité, avšak značně vysoké.) Tato okolnost svědčí právem o velikém stáří babylonské démonologie, neboť označení počtem sedm sahá do doby, kdy v šestinásobné početní soustavě primitivních Šumerů počítalo se nejvýše do šesti a číslo nejvyšší (později sedm zastupující), bylo pak výrazem pro veliká, nad zkušenost jdoucí čísla.“¹⁹⁵ Démoni na sebe brali různé podoby a kombinace různých tvarů lidských a zvířecích, nejčastěji však podoby hadů, štírů, ropuch, lvů, psů, oslů, ale i koní, které se hojně objevují v babylonských zoomorfních podobách démonů. Důležitým znakem babylonských démonů jsou ptačí nebo netopýří křídla a ponurý nebo potměšilý výraz jejich obličeje. Běžně bývají ozbrojeni sekyrou, dýkou nebo lukem a pro smrtelníka byli vždy neviditelní, spatřit je může jen věstec nebo čaroděj. J. Veselý o charakteru a vlastnostech démonů píše: „Jednotlivým třídám démonů a jejich představitelům byly přisuzovány různé vlastnosti, jejichž společným rysem je zlovolný charakter. Hlavně pak jim bylo přičítáno způsobování nemocí a posedlosti, i když jejich činnost byla mnohostranná, jak dokládá kouzelný text Utukké limnūti:

*Vyhánějí muže z jeho rodiny,
vyhánějí syna z otcovského domu,
nutí holubici, aby opustila svůj holubník,
nutí ptáka, aby hnízdo svoje opustil,
zaženou býka, způsobí, že se jehně zatoulá.
Zlou kletbou člověka stíhají,
neštěstí, bídu na jeho tělo uvalí,
jedem a hanebností jej obtíží,
zlo působí...*

¹⁹⁵ ELIÁŠ, Oldřich. Magie a démonologie ve staré Babylonii. Pezinok, 1992. ISBN 80-967469-9-5. s. 106.

Charakteristikou vlastní démonům je jejich všudypřítomnost a hadí obratnost, jíž ‚žádná hmota není překážkou‘ a před níž ‚ani nejbezpečnější dveře neobstojí‘. Démoni byli činní hlavně v noci a rádi prý také děsili smrtelníky. Jejich konání však nebylo zaměřeno jenom vůči lidem, ale i proti bohům, a bylo v podstatě kosmického charakteru. Babylóňané věřili, že démoni způsobují např. i zatmění měsíce. Podle jednoho klínopisného textu démoni ‚nejsou ani muži, ani ženami‘, přesto však byli podle pohlaví často rozlišováni. Jména babylónských démonů vyjadřují vesměs pojmy velikosti a síly, ale i jejich nepřátelský vztah k živým bytostem.“¹⁹⁶ Veselý pak ještě dodává svoji poznámku: „Víra, že choroby jsou způsobovány démony, je dnes obecně pokládána za zpozdilou. Jeden znalec romské problematiky mi kdysi vyprávěl, že se s přesvědčením o existenci démonů zapříčiňujících nemoci setkal u jedné cikánky. Dotyčná vědma dokonce nakreslila démona způsobujícího jistou infekční chorobu. Obrázek byl pro zajímavost ukázán lékaři, který v kresbě rozpoznal podobu bakterií, jež příslušnou nemoc vyvolávají. Označil to za zajímavou shodu okolností...“

Démon je tedy bytost obývající astrál a představující specifické přírodní síly. Lze je kontaktovat pomocí speciálních rituálů a případně pomocí magické evokace vyvolat a donutit k poslušnosti, kdy démon zodpoví nějakou otázku evokatéra nebo pro něj vykoná nějakou službu, která spadá do jeho pravomocí. S takto vyvolaným démonem lze uzavřít i pakt, který ovšem bude něco stát. Démon pak mágovi musí na specifickou dobu sloužit a mág mu na oplátku např. upíše svou duši, jako v případě tolik známého Fausta. Pro takovéto evokace se pro ochranu mágovu používá magický ochranný kruh.¹⁹⁷

9. 1. 2. Babylonské a sumerské svěcení magického kruhu

Každý magický kruh, aby byl účinný, ať už předpřipravený, nebo právě nakreslený, se musí před evokací řádně vysvětit a magicky aktivovat. Mág obchází kruh zvenčí a pomocí imaginace svojí magickou holí, mečem nebo dýkou obtahuje kruh a pronáší světící ochranou formuli. Tento akt mág provádí celkem 3×, což symbolizuje ochranu hmotného těla, astrálního těla a duše mága. Pro představu a hlavně pro srovnání zde uvádím pro začátek Babylonskou a Sumerskou světící formuli, ty další budou následovat v dalších kapitolách:

Světící formule magického kruhu – Babylon

„Pryč! Pryč! Skrz kruh nikdo neprojde,

Kruh Bohů, jenž nikdo nezlomí,

Kruh Nebes i Země, co nikdo nezmění,

¹⁹⁶ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 219-220.

¹⁹⁷ ŠTIRSKÝ, Benedikt. *Lexikon magie a esoteriky*. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 64.

*Neb žádný Bůh toto nezruší!
Ni bůh Ni člověk z ní nevyklouzne,
Z léčky bez úniku, proti zlu nastražené
Z této sítě se nikdo nevyprostí, proti zlu nachystané,
Ať už je to zlý duch, nebo zlý démon nebo duše špatná
Či zlovolný d'ábel, nebo zlý Bůh aneb zloduch sám
Či Ježibaba, nebo Ghoul aneb skřítek loupežný
Či Fantom, nebo noční zjevení, aneb klekánice přízračná
Či mor plíživý, nebo nemoc horečná, aneb nemoc nečistá,
Ti, co napadli zářící vody Ea,
Se chytí do léčky Ea,
Nebo jenž se chytí na návnadu Nisaby,
Ať je síť Nisaby chytí do své pasti... “
(překlad Josef Justoň z PGM – Řecké magické papyry)*

Světící formule magického kruhu – Sumer

„My, zde stojící, se jmény výše uvedenými (N.N.), zasvěcujeme tento kus země na naši obranu, tak, aby žádný z duchů všech nikdy nebyl schopen projít skrze hranice tohoto kruhu, a nemohl nám způsobit žádného zranění či újmy komukoliv z nás zde shromážděných, a je nucen stát před tímto kruhem a odpovědět pravdivě na všechny naše požadavky.“

(překlad Josef Justoň z PGM – Řecké magické papyry)

9. 1. 3. Zarathruštra a Zoroastrismus

Velká řada okultistů považuje Babylonii za kolébku magie a za zemi, kde vzniklo tzv. „astrální náboženství“ (víra v předurčenost lidského osudu, podle polohy hvězd v době narození), čímž byl vytvořen základ západní astrologie. Zakladatelem byl jistý Zoroaster neboli Zarathruštra, tehdejší náboženský reformátor, po jehož jméně je Zoroastrismus nazýván, asi tak v 6. stol. př. n. l. a podle Berosa byl také králem Babylonie. Bohužel se nikde nezachoval žádný důkaz, kdy Zarathruštra přesně žil, a tak mnoho badatelů uvádí jeho život do několik tisíc let př. n. l. Tak jak tak, Zarathruštra se uvádí jako reformátor staroperského mazdismu, náboženství, které bylo založeno na dualitě všeho, i když je monistické. Zoroastrismus uznával existenci dvou bohů, tedy principů dobra a zla: pána

světla Ormuzda a pána tmy Ahrimana. Dodnes se k tomuto náboženství hlásí přes 200 000 osob a je to pravděpodobně jedno z nejstarších náboženství vůbec.¹⁹⁸

„Tajná nauka Zoroastrova učila, že nejdříve byl jeden svět duchovní, jehož hlavou byl Ormuzd. Když účastnil se světovlády jeho protikladný princip Ariman, povstal nynější svět, nedokonalý a tělesný. Totéž vlastně praví Genese, která dává stvoření Slunce předcházeti 3 jitrům a 3 večerům. Rabi Thanchum se domnívá, že Mojžíš vypravuje již o druhém stvoření a podle rabiho Barachia temnota nad propastí byla andělem smrti, jenž nemůže sídliti v nebesích, neboť tam vládne jen světlo a život.“¹⁹⁹ Tím největším stvořitelem všech protikladů je bůh Ahura Mazda, znázorňující monistický princip. Dualistický princip je zde zastoupen jeho dvěma syny: Spenta Mainju („Blahodárný a hodný duch“, jednoznačný přívlastek Ahura Mazdy) a Angra Mainju („Zlá mysl“, reprezentující zlý princip temnoty), kteří musí zvolit mezi pravdou a lží. Projevují se zosobněním myšlenky, slova a dobrými nebo špatnými činy.

Nakonečný o Ormuzdovi a Ahrimanovi píše: „Ormuzd je prvorozený ze všech bytostí, je obrazem věčné substance a pobývá v ‚prásvětle‘, je absolutně čistý a dobrý, jeho vůle je absolutně svatá, je králem spravedlnosti, vše ví a je soudcem světa. Zrodil svět skrze své slovo, miluje všechny bytosti a dává jim ‚životní oheň‘, člověku dává ‚semeno světla k očistění srdce‘ a potírá zlo s pomocí svých služebníků. Ahriman se narodil po Ormuzdovi, byl zpočátku dobrý a stal se zlým ze závisti vůči Ormuzdovi. Je kořenem všeho nečistého, zlého a temného. Jakmile se stal děblem (dew), zřítíl se do propasti temnoty. Je také králem svého druhu a jeho vědění je veliké, ale temnotami omezené. Otravuje celou přírodu nemocemi a zlými žádostmi, rozšiřuje všude omyly a smrt. Obrazem jeho podstaty je hadovitý drak. Ahriman není Ormuzdův výtvar, vznikl z ‚věčné věčnosti‘ jako Ormuzd sám. Svět se jeho příchodem stal jevištěm boje světla a tmy, v němž nakonec zvítězí Ormuzd (podle A. Brodbecka).“²⁰⁰ Zarathruštrovi učedníci byli tedy kněžími, ale prostý lid v nich viděl i mágy a divotvůrce. Byla zde pěstována mystéria s velkou zasvěcovací úrovní např. mithraistická. Zhruba sto let po založení tohoto náboženství se zoroastrismus stává státním náboženstvím celé perské říše, a protože zoroastrismus toleroval i jiná náboženství, byli po dobytí Babylonu králem Kýrosem všichni násilně drženi židé z babylonského zajetí propuštěni.

¹⁹⁸ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 334–335.

¹⁹⁹ ŠTAMPACH, Ivan. Hermetismus, Dingir: časopis o sektách, církvích a nových náboženských hnutích. Praha: Dingir, 2004-3. ISSN 1212-1371. s. 84.

²⁰⁰ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 335.

9. 2. Egyptská magie

Jak jsme si již uvedli v kapitole o hermetismu, Egypt je historickou kolébkou tohoto esoterního učení, které pocházelo z Atlantidy. Egypt byl nejvyspělejší kolonií Atlantidy a před jejím zánikem, který byl předpovězen, se stal azylovým útočištěm atlantských zasvěcenců. Ve starém Egyptě vznikla dvě hlavní zasvěcovací centra se dvěma rozdílnými doktrínami. Jedno bylo město Ón a druhé ve městě Menoferu (Memphis) v Ptahově chrámu. Egyptská magie byla vlastně součástí jejich náboženství a zaměřovala se výhradně na práce teurgické, tedy s božskými entitami, a právě proto byla většina mágů i kněžími. Nelze tedy ani rozlišovat mezi náboženstvím a magií, modlitbou a zaklínadlem či náboženským a magickým rituálem. Snad jedině logický rozdíl je, že modlitba je v podstatě prosba, u níž modlíci doufá, že se splní, kdežto magická formule obsahuje určitý příkaz a nátlak na duchovní bytost, kde magik o splnění prosby žádá nebo rovnou nařizuje. Protože Egyptřané pracovali s božskou sférou, zaměřovali se spíše na invokace než evokace, i když ty jim byly také známé. Pomocí invokace se snažili prožít a přenést kvality a vlastnosti božských bytostí na sebe, v podstatě se nechali posednout, nebo případně jen tak s bytostmi komunikovali za účelem zvědným a mantickým.

J. Veselý o Egyptské magii píše: „Magie byla v Egyptě nejen součástí oficiálních náboženských struktur, ale měla i důležitou politickou funkci. Sloužila k ochraně osoby vládce i egyptského státu a jako taková byla zaměřena proti nepřátelům Egypta. Tak třeba v 18. století před n. l. byl v Memfisú a v Thébách proveden magický rituál, jehož účelem byla pacifikace či zničení politických a vojenských vůdců Egyptu nepřátelských sousedních zemí Nubie, Libye a Palestiny. V Thébách byla příslušná jména napsána na hliněné nádoby, které pak byly rozbity. Objevují se zde však i egyptská jména. Patrně šlo o tehdejší disidenty, spolupracující se zahraničními mocnostmi; ty faraón navíc ještě proklel. Vykopávky na memfidském hřbitově v Sakkáře dokládají poněkud jiný magický postup. Nepřátele zpodobňovaly hliněné figury se spoutanýma rukama, jejichž pohřbení mělo mít za následek brzkou smrt osob, které figury představovaly. Jedna z figur nese např. jméno núbijského knížete. Obdobné nálezy byly učiněny i v Mirgise a na dalších místech. V magických papyrech se dá najít celá řada pěkných proklínacích formulí, které jsou i dnes velmi účinné, pokud je ovšem umíme správně vokalizovat.“²⁰¹

Kromě magické moci tolik známých pyramid měli Egyptřané velmi propracovaný systém zaklínání a kleteb. Takovéto speciální kletby měly zajistit klid nebožtíkův a stíhat narušitele hrobu. Vzpomeňme si např. na opět tolik známou kletbu faraonů, která byla

²⁰¹ VESELÝ, Josef. Magie pro pokročilé. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 55.

údajně uvalena na Tutanchamonovu hrobku. Jakmile byla hrobka objevena, spustila se vlna spekulací o kletbě faraonů, která by měla potrestat každého, kdo naruší klid zesnulého krále. Ovšem ani v jedné z hrobek nebyl nalezen žádný nápis, který by tuto hypotézu potvrzoval. Velmi zajímavou studii o problematice egyptských kleteb pod názvem „Mrtví se mstí?“ v roce 1923 sepsal v Praze Dr. Oldřich Eliáš. V hrobkách byly převážně objeveny texty, které chránily nebožtíka a jeho duši před zánikem a zničením. Našly se i magické formule, které měly zahánět zlé duchy, ale i zvířata, jako např. hady, aby nepronikli do hrobky. Pro Staroegyptany byl posmrtný život posvátný a jejich techniky mumifikace zemřelých jsou takřka legendární. Čím déle se tělo udrželo ve hmotném světě nerozložené, tím déle mohl astrální otisk zemřelého žít v astrální rovině a zdržovat se v okolí svého hmotného těla. O této technice píše podrobněji J. Veselý: „(Tomuto tématu věnoval celou kapitolu P. Vandenberg ve své knize Zapomenutý faraón.) Dávni egyptští mágové ovšem neměli v úmyslu chránit hroby před egyptology, nýbrž před soudobými vykradači hrobů, které poklady zde uložené vždy velmi lákaly. Lidská nenechavost sice nakonec většinou triumfovala, ale občas si to někdo pěkně odskákal. Pokud se týká technické stránky magické kletby, předpokládá O. Eliáš, že egyptští mágové či kněží provedli nad rakví zesnulého určitý obřad, jehož pomocí nabili rakev i mumii ‚vitálními fluidy‘, čímž vytvořili jakousi zásobárnu sil, které měly udržet při životě nejen nebožtíkovo astrální tělo, ale mohly mu umožnit i případné projevy v hmotném světě. Vložený náboj byl patrně následně dále zesílen fluidy uvolňovanými při pálení kuřidel nebo z krve obětovaných zvířat. Následná naprostá izolace prostory, v níž mumie odpočívala, bránila postupnému vybití či vyprchání fluid. K takto vytvořenému fluidickému fantómu (ba), který měl podobu zemřelého, byla připojena vůdčí idea, která nahradila scházející inteligentní prvek duše, jenž se spolu s duchem (ka) od ní oddělil. Tato vložená myšlenka byla jasně formulována ve smyslu nápisů, nalezených v různých hrobkách:

Nechť se v prach obrátí ruka, která se zvedne proti mé podobě! Nechť se v prach obrátí, kdo sáhne na mé jméno! Nechť se má na pozoru před mým otcem Amonem. Neštěstí přijde rychle! (Tutanchamonova hrobka)

Jako pták napadnu každého, kdo vstoupí do tohoto hrobu. Nechť ho za to potrestá velký bůh! (Harkhufova hrobka)

At' bůh slunce ztrestá každého, kdo se zmocní mého majetku, znesvětlí můj hrob nebo odvléče mou mumii. Ten nechť pak nemá možnost zanechat svým dětem jakékoliv dědictví a nepozná radost ze života. At' v hrobě zajde žízni a jeho duše navždy zanikne. (Hrobka správce lomů z Ursu)

Vpravení této ideje do fantómu probíhalo možná formou opětovného slavnostního opakování kletby po celou dobu, kterou trval magický obřad, vykonávaný nad mumií zemřelého. Někdy nebyl rituál proveden nad mumií, ale jen nad nějakým vhodným předmětem, např. talismanem, prstenem, náhrdelníkem nebo čelenkou, který byl potom uložen u mumie, takže účinek byl obdobný. Magicky vzato, šlo o zhotovení elementára, který byl implantován do astrálního těla zemřelého, případně s ním byl prakticky sloučen. V podstatě jednoduché, ale účinné, jak dokládají četné příklady.²⁰²

K této záhrobní magii nebo řekněme jistému druhu nekromantie patří i kříšení mrtvých, jak učinil i Neferkeptah, zmíněný v démotické legendě o Chamusovi, nebo prostý občan Zedi, který dokonce uměl znovu nasadit useknutou hlavu a osobu či zvíře zase vzkřísit k životu. Zedi byl před faraona předvolán, když se král dozvěděl od jeho syna, co za dovednost ovládá. Zedi ale odmítl předvádět svou dovednost na člověku, a tak postupně před zraky faraona oživil nejprve dekapitovanou husu, pak pelikána a nakonec dokonce i býka.²⁰³

Dalším odvětvím, kde se magie hojně používala, bylo lékařství a léčitelství. Egypt měl už na počátku třetího tisíciletí př. n. l. lékařské specializace a velmi rozvinutou spagyrickou alchymii. Egypťané byli jedni z prvních, kteří prováděli operace hlavy. Léčitelství šlo s magií ruku v ruce, protože každý lékařský či léčitelský zákrok byl doprovázen specifickou magickou formulí. Právě takovéto formule najdeme např. v tzv. Ebersově papyrusu.

V Egyptě kdysi žilo mnoho zvířat, která už v těchto místech vyhynula. Žilo zde mnoho všelijakých živočichů, kteří ohrožovali člověka, včetně lvů, v Nilu bylo plno hrochů a krokodýlů, ale i jedovatých štírů a hadů. Není divu, že kouzla proti různým životu nebezpečným zvířatům a jiné havěti byla tolik rozšířená, protože většina prostého lidu se živila lovem, rybolovem nebo zemědělstvím, a tak téměř denně přicházela do kontaktu s nějakým životu nebezpečným zvířecím tvorem. Existují tedy např. magické formule na ochranu před zvířaty, ale i magické rituály podporující lékařské ošetření člověka po zranění zvířetem. Takovéto magické praktiky, kdy se při uštknutí hadem pronášela zaklínání, patří spíše do lidové magie, ale jak jsme si už řekli, magické formule proti zvířatům se používaly i v pyramidách. Celou řadu zajímavých magických formulí proti zvířatům uvádí známý český egyptolog František Lexa ve svém díle „Staroegyptské čarodějnictví“.

Velmi oblíbenou magickou disciplínou v Egyptě bylo očarování někoho nebo něčeho. Především se jednalo o očarování milostná. Hojně se pěstovaly mantické praktiky

²⁰² VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 58.

²⁰³ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 53.

zření. Zíralo se do magické lampy nebo prostých vodních zrcadel, ať už za pomoci média, nebo bez něj. Naprosto běžně byly používány různé amulety a talismany, které se nosily jako šperky na těle. Většina těchto magických praktik byla doložena v tzv. „Magických papýrech“, dnes již dostupných v anglickojazyčných překladech. Veselý ale hovoří ještě o jedné zajímavé magické praktice: „Psychologicky zajímavá je magická praktika, kterou lze označit za jakési ‚hrozby bohům‘. V jednom z Textů rakví se píše: ‚Když jsem já unaven, je Re také unaven.‘ Tato věta v sobě skrývá hrozbu: Dopustí-li Re, abych byl unaven... Jiná podobná formule hrozí zastavením Reovy sluneční bárky. Jindy bylo bohům vyhrožováno dokonce katastrofami kosmických rozměrů. Tyto poněkud kuriózně působící výhrůžky bohům se objevují už v písemných památkách pocházejících ze Staré říše a svědčí o bezprostřednosti vztahů mezi lidmi a bohy.“²⁰⁴

9. 2. 1. Egyptská démonologie

Magie sloužila také na ochranu před zlými vlivy a obranu před démony. Egyptané sice démony znali, ale nebyli pro ně nějak zajímaví. Protože kněží, potažmo mágové používali ke svým magickým praktikám především božstva – teurgii, nepotřebovali nižší duchy (démony) vůbec řešit a psychurgii v podstatě zpočátku vůbec nepoužívali. Vše, co potřebovali, mohli zařídit bohové. Proto u Egyptské magie patrně neexistovala exaktní hranice mezi démony a bohy a nikdy nevznikla žádná systematická démonologie, tak jako v případě Babyloňanů.

O existenci démonů ovšem věděli a řadili je mezi polobohy nebo nižší bohy, kteří jsou schopni činit dobro nebo zlo lidem i bohům. Rozlišovali je od duchů zemřelých a čím méně tyto nižší duchy znali, tím více se jich obávali. Nikdy jim nedali žádný specifický název, pravděpodobně pro jejich tolik rozdílný charakter. Podobně jako v Babylonii tyto bytosti zaujímaly astrální prostor mezi hrubo-hmotným a božskou rovinou. Někteří z Egyptských démonů se téměř nebo dokonce zcela stali bohy a jiní zase byli v postavení tak nízko, že nedostali ani vlastní jméno. J. Veselý o Egyptských démonech píše: „V písemných a výtvarných památkách je doloženo asi dvě stě démonů, ale Egyptanům jich nepochybně bylo známo mnohem víc. Démoni se podle svého vztahu k lidem rozlišovali na dobré a zlé, podle vzhledu na démony lidské a zvířecí podoby, podle doby činnosti na denní (zvláště polední) a noční, podle místa působení na pozemské, podsvětní a nebeské. Žádné z těchto rozdělení však není zcela uspokojivé, neboť i zásadně dobrý démon mohl člověku zcela nevypočítatelně uškodit a zlý mu občas mohl prokázat laskavost. Démon v podobě hada nebo lva se mohl ukázat s lidskou hlavou, noční démon

²⁰⁴ VESELÝ, Josef. Magie pro pokročilé. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 57.

mohl strašit i ve dne a naopak, pozemský démon pronikl někdy do podsvětí a podsvětní démon vyvíjel svou činnost často i na zemi. Lidé nemohli být lhostejní ani k těm démonům, kteří sídlili na nebesích. Například had Apop se snažil každý den zabránit bohu slunce Reovi, aby vystoupil na obzor, a když se to Reovi přesto podařilo, pokoušel se mu s pomocí démona v podobě želvy převrhnout „sluneční bárku“.²⁰⁵ Zdá se, že Egypťané na tom přece jenom nebyli s démonologií zase tak špatně, jak to zprvu vypadalo. Vzezření démonů bylo v podstatě velmi podobné těm Babylonským a jednalo se o lidské, zvířecí nebo míšené mezi člověkem a zvířetem. Někteří démoni měli hned několik hlav, jiní zase žádnou neměli a místo ní byl plamen nebo nádoba. Každý z nich ovládal nějaké nadpřirozené schopnosti, jako třeba metání ohnivých koulí nebo alespoň jisker apod. Démoni ale ovládali i pozemské zbraně a často se zjevovali se sekerou, holí, mečem nebo dýkou. Často se také zjevovali s žezlem nebo hadem, který měl symbolizovat moc. Někteří z nich byli služebníky a posly bohů, ale lidé je neměli rádi, protože převážně zvěstovali neštěstí, špatné zprávy nebo dokonce i smrt. Egypťská Kniha mrtvých obsahuje popisy celé řady démonických bytostí. Ta nejčastěji citovaná v literatuře je postava podobná opici držící dýku v ruce a chystající se ukořistit zesnulému jeho srdce.

Spolu s démony existují i pomocní a dobří duchové, kteří se také toulali všude možně, jak v astrální rovině, tak v našem hrubo-hmotném světě. Ale jak píše J. Veselý, je možné si takové pomocné duchy opatřit: „Jeden pozdní (pocházející ze 4. nebo 5. století n. l.), řecky psaný papyrus, který je dnes uložen v Berlíně, líčí zajímavou magickou praxi, jejímž cílem je přivolání pomocného ducha: Po důkladné rituální očištění se operátor v noční době odebral do podkrovní místnosti, přičemž v pravé ruce držel sokolí hlavu. Jakmile vyšlo slunce, pozdravil je a vyhodil sokolí hlavu do výše jako obětinu, přičemž vyslovil modlitbu. Pokud jsem správně pochopil předpis, měl operátorovi k nohám místo sokolí hlavy spadnout za jistých doprovodných efektů kámen, který pak operátor provrtal a na šňůrce si jej zavěsil na krk. Následující noci pak vystoupil na střechu, kde za vykuřování odrecitoval hymnu na Lunu. Teprve tehdy mělo dojít ke zjevení služebného ducha, kterého musel magik řádně přijmout předepsanou formulí. Od té doby byl tento duch magikovi k dispozici. Uměl toho prý hodně: vzdálit nežádoucí osoby z mágova okolí nebo je podrobit jeho vůli, vyvolávat vítr, hledat poklady, otevírat zamčené dveře, činit neviditelným, způsobovat lásku mezi mužem a ženou, a ještě mnoho jiných věcí. Velmi zvláštní je závěrečný údaj, který navzdory eufemistické formulaci dává tušit, že se jednalo o pakt. Po mágově smrti prý duch vyzdobil jeho mrtvolu jako tělo nějakého boha a vzal

²⁰⁵ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 222-223.

s sebou „do vzduchu” mágovu duši, aby nepřišla do Hádu.“²⁰⁶ Egypťští mágové uměli démona i stvořit a poslat na svého nepřítele, ale dnes bychom to nazvali „elementárem“. Podobné magické praktiky jsou popsány na ostrace z Dér el-Medíně. Ale pojďme zpět k těm hodným démonům, o kterých Veselý pokračuje: „K dobrým démonům patřila hrošice Tveret, jež se časem stala ochrannou bohyní porodu a mateřství, dále čtyři Horovi synové Amset, Hapi, Kebehsenuf a Duamutef, kteří byli ochránci vnitřností zemřelých. Démonem byl i monstrózní trpasličí Bes, později povýšený na boha, který chránil lidi před hady a štíry a před uhranutím. Ze zlých démonů známe hlavně Červenookého, Slepohlavého, Bělozubého, Daleko krácejícího, Drtiče lebky, Lamače kostí a několik dalších nositelů podobných jmen. Náležela k nim i zvláštní skupina démonů ve službách bohyně Sachmet, která rozsávala na konci roku, tj. počátkem našeho června, obvyklý ‚každoroční mor‘. Nejpodrobnější informace máme o podsvětních démonech, jichž byly celé zástupy. Jedni hlídali cesty do podsvětí, jiní střežili podsvětní brány, další podsvětní jeskyně atd. a ‚potravou jejich byla těla hříšníků a nápojem jejich krev.‘ Démonické rysy má i 42 soudců asistujících Usirovi při Posledním soudu. Ze záhrobních démonů je známá hlavně ženská démonická bytost Amemait, zvaná Velká požíračka, která měla přední část těla krokodýlí, střední část lví a zadek hroší, jež při Posledním soudu pozřela všechny mrtvé, kteří neobstáli. V kultovním jazyce se zlí démoni skrývají za jménem Sutech.“²⁰⁷

9. 2. 2. Egypťský Ochranný kruh a ochranná kouzla

Prostý lid ale nebyl vůči zlým démonům úplně bezbranný, protože pomocí modlitby, zařikávání nebo pomocí oběti mohl zavolat bohy či dobré duchy na pomoc. Také amulety byli považovány za solidní prostředek proti zlým mocnostem. Pokud ovšem nebyl žádný po ruce, musela stačit větev nebo noční pochodeň.

Jak už jsme si řekli, dle předpokladu, že Egypťská démonologie nikdy nebyla nějak systematicky zaznamenána a ani utříděna, nebyla praktikována zase tak často jako teurgie. O teurgii jsme si už také řekli, že se výhradně zabývá božskými bytostmi, a právě proto se mág, který teurgii pěstoval, nemusel nějak zásadně bát, že mu bez ochrany bude nějak ublíženo. Domnívám se, že z těchto důvodů jsem při svém studiu okultních textů nikde nenarazil na egypťský návod, jak používat kruh anebo se jím nějak chránit. Jak už jsme si uváděli, ochranný kruh magický měl vyjadřovat vztah mága k universu, tedy makrokosmu a mikrokosmu. Proto si myslím, že Egypťané ve své podstatě používali jako ochranný kruh při svých magických pracích tzv. Zodiak. Nejstaršímu zvěrokruhu, který byl nalezen, je

²⁰⁶ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 56.

²⁰⁷ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 223.

16 000 let.²⁰⁸ Kruh zvířetníku perfektně vyjadřuje koloběh universa a ve své podstatě univers jako takový, tak jak byl známý starému Egyptu. Pozoruhodné je, že Egyptané zodiak nekreslili na zem, nýbrž na strop svých oratoří nebo svatyní. To by nasvědčovalo tomu, že vše směřovalo spíše k božské teurgii než k démonické psychurgii. Kromě mé smělé hypotézy zde ale nemohu k Egyptské magii a problematice ochranného kruhu magického nic víc uvést. Nenašel jsem nikde ani světící formule, ani schéma magického kruhu, které by nějak nasvědčovalo tomu, že by Staroegyptané něco takového používali. Proto, aby čtenář nebyl o nic ochuzen, uvádím alespoň jedno ochranné kouzlo, sice z řeckých magických papyrů, ale zato ryze egyptské.

Vezmi síru a semínka Nilského Spěšníku (zřejmě nějaká bylina), spal jej jako kadidlo

za svitu Měsíce a řekni: „Vyzývám Tě, má paní Isis, které Agathos

Daimon povolil vládnout v celé Černé zemi (tj. Egypt).

Jmenuješ se LOU LOULOU BATHARTHAR THARE'SIBATH

ATHERNEKLE'SICH ATHERNEBOUNI E'ICHOMO 'CHOMO'THI Isis

Sothis, SOUE'RI, Boubastis, EURELIBAT CHAMARI NEBOUTOS

OUE'RI AIE 'E'OA O'AI. Chraňte mě, Skvělá a úžasná

božská Jména (přidej obvyklou prosbu o ochranu, před čím

požaduješ); protože jsem ten, který byl založen v Pelusiu,

SERPHOOTH MOUISRO 'STROMMO' MOLO'TH MOLONTHE'R PHON

Thoth. Chraňte mě, Velká a úžasná jména

Dobrý bože! (přidejte obvyklé)

„ASO 'EIO' NISAO'TH. Má paní Isis, Nemesis, Adrasteia,

Mnoho jmenovaných, Mnoho formovaných mě oslavuje, jak jsem oslavoval já

jméno tvého syna Hóra! (přidejte obvyklé) (PGM VII.490-504) 9. 2. 3. Imhotep

Imhotep byl knězem, poradcem nebo řekněme „vezírem“ a hlavním architektem faraóna Džosera, který vládl kolem 2630–2611 př. n. l., ale možná i následných tří králů třetí dynastie, básníkem, lékařem, matematikem a astronomem. Původně se živil jako obyčejný řemeslník a složitě vyráběl kamenné nádoby. Jeho inteligence a odhodlání mu umožnily prosadit se a stát se jedním z Džoserových nejdůvěryhodnějších poradců. Měl také na starosti státní správu a soudnictví. Imhotep byl zodpovědný za první známou monumentální kamennou budovu na světě, stupňovitou pyramidu v Sakkáře, a je prvním architektem, kterého známe podle jména. Jeho jméno znamená „Ten, kdo přijde v míru“,

²⁰⁸ GC27FA9 Horoskop (Unknown Cache) in Jihočeský kraj, Czechia created by ZDCB. Document Moved [online]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC27FA9_horoskop?guid=2ba6d431-adc5-44d8-84e3-5b8d515460b6

ale někdy se překládá jako „Ten, který přichází na vrcholu moci“, a je jediným Egyptanem, který byl kromě Amenhotepa plně zbožštěn v roce 525 př. n. l., a stal se tak bohem moudrosti a medicíny (nebo podle některých zdrojů bohem vědy, medicíny a architektury).²⁰⁹ Imhotepův vliv byl značný i po jeho smrti. V Nové říši byl uctíván jako patron zákoníků, zosobňujících moudrost a vzdělání, ale v „Turínských papyrusech“ z tohoto období je také popisován jako syn Ptaha, hlavního boha Memphisu, jako uznání jeho role moudrého radního. V Memphisu mu sloužilo jeho vlastní kněžství a byl považován za prostředníka mezi lidmi a bohy. Byl také oslavován za své schopnosti lékaře a léčitele. Říká se, že extrahoval léky z rostlin a léčil nemoci, jako je zánět slepého střeva, dna a artritida. Věřilo se, že může lidem pomoci vyřešit potíže v jejich každodenním životě a vyléčit zdravotní problémy. Když Řekové dobyli Egypt, poznali v něm vlastnosti svého boha medicíny Asklepiea a pokračovali v budování chrámů. Jeho pověst trvala až do arabské invaze do severní Afriky v sedmém století našeho letopočtu.²¹⁰

9. 3. Židovská magie

Historik Josephus Flavius (37 – 100 n. l.) uvádí celou řadu židovských magických praktik a osobností, které vládli magií. Popisuje např. Šalamonovu ezoterickou moudrost, Eleazarovy exorcismy, kypersko-židovského mága, čarodějnic z Endoru, kořen Baarů a jeho exorcistické vlastnosti, a dokonce i Mojžíše a Áronovu bitvu s egyptskými kouzelníky. Josephus je hrdý na Šalomounovu velkou bystrost, která přesahovala Egyptany, kteří byli v řecké a latinské literatuře známí jako velcí kouzelníci. Lucius Flavius Philostratus (170-250 n. l.), řecký sofista vychvaluje Balámova proroctví, ale také ho popisuje jako věštce a kouzelníka. Z pohledu Philostrata je pravdivé proroctví dobré, ale magické věštění je špatné, protože by mohlo svádět dobré Židy od Boha.²¹¹

Kromě kabaly používala židovská komunita celou řadu dalších magických praktik, i přes vydaný Mojžíšův zákon, který jakoukoliv magickou činnost zakazoval. Proč by jinak někdo zakazoval něco, co se nedělo? Na židovskou magii měl vliv především Egypt, Babylon a v neposlední řadě i Řecká a Římská kultura. Židé rozlišovali podobně jako v jiných kulturách magii vyšší, provozovanou kněžími, a nižší, individuální, tedy lidovou.

Zcela nejběžnějším magickým aktem bylo klasické obětování, které lidé provozovali v rámci svého náboženství a jeho rituálů. Hojně se používali amulety

²⁰⁹ Imhotep, velký mudrc a vezír - Egyptologie.cz. Poznejte starověký Egypt - dějiny a historie | Egyptologie.cz [online]. Copyright © 2021 [cit. 16.04.2021]. Dostupné z: <http://egyptologie.cz/1585/imhotep-velky-mudrc-a-vezir/>

²¹⁰ BBC - History - Imhotep. [online]. Copyright © [cit. 16.04.2021]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/imhotep.shtml

²¹¹ BOHAK, Gideon. Ancient Jewish Magic. Cambridge University Press. Cambridge, 2011. s 93.

a talismany, všemožně se věštilo např. z vnitřností ptáků nebo se vykládaly sny a provozovala se nekromantie. Židovská kultura má zajímavě propracovaný systém angelologie a démonologie, na níž je úzce napojen exorcismus a léčitelství, jak dokazuje celá řada židovských grimoárů. Samozřejmě astrologie a alchymie nebyly výjimkou, i když nebyly tak rozšířené jako magie.²¹² Častou magickou praktikou židovských rabínů bylo umění přivolávání deště. V Talmudickém traktátu (Thaaníth 19a) je popsáno, jak Chonín ha-maagél (dělač kruhů) dokázal přivolávat déšť. Ale nejen to, v jiném, také talmudickém traktátu (Bábbá Kámmá 117a) se píše o slavném rabbim Jochananovi, který dokázal modlitbou vzkřísit zpět k životu jistého Kahánu, jehož před tím usmrtil „zlým pohledem“, hebrejsky ajin ha-ra (zlé oko), protože v jakési diskuzi nad ním Kahana vyhrál. Technika zlého pohledu (zlé oko) je vlastně založená na němé kletbě. O Eliáš o zlém oku píše: „Zlý pohled jest vlastně němou kletbou, a svou podstatou jest celkem cizí duchu Kabbaly, jejíž moc spočívá na živém Slově. V pozdější epoše kabbalistické umlká proto tradice o ‚zlém oku‘ a na její místo nastupují zprávy o pronesených kletbách. Proti zlému pohledu pomáhalo u Židů, stejně jako již v antickém světě, užití ostrých železných předmětů neb zbraní, dále tzv. ‚fiku‘, t. j. palce, prostrčeného mezi ukazováčkem a prostředníkem zaťaté ruky (‚dělati fik‘ ‚fare di fico‘).“²¹³ V Talmudu je mnohem více pasáží, kde se píše o usmrcení pouhým pohledem, nejedná se tedy o ojedinělý případ.

Další zajímavou magickou praxí v období Druhého chrámu, jak jsem se již zmínil výše, byla metoda výkladu budoucnosti z vnitřností ptáků, tzv. Ornitomantie. Rabíni rozlišovali „řádné věštění“ a „zakázané věštění“, které se lišilo pouze tím, že pokud se použil k věštění havran, vše bylo v pořádku, ovšem použití jiného druhu ptáka bylo zakázané. Myšlenka, že ptáci jako nositelé nebeských zpráv, založená na biblickém verši: „neboť nebeské ptactvo roznese ten hlas, okřídlenec vyzradí každé slovo“ (Kaz 10,20), se stala ústředním tématem diskutovaným širokou kabbalistickou společností. Ornitomantie je považována za démonickou praxi černé magie, spojená s démony a nečistými duchy, jako jsou Lilith a Samael.²¹⁴

9. 3. 1. Zaklínání a proklínání

Jednou z oblíbených technik židovské magie nejen v období Druhého chrámu bylo všemožné využití různých zaklínání a proklínání, ať už na ochranu, nebo jako útočná kouzla. Zaklínání nebyla ovšem používána pouze pro ochranné účely, ale i pro útočné

²¹² NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 32.

²¹³ ELIÁŠ, Oldřich. *Úvod do magie*. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8. s. 83.

²¹⁴ BOS, Gerrit. *Jewish Traditions on Divination with Birds (Ornithomancy)*. University of Cologne. 2015. DOI 10.13140/RG.2.1.2155.1841. s. 26

praktiky proklínání. Prokletí vyslovené mělo větší, ale za to krátkodobou účinnost, zatímco to napsané trvalo dlouho, ale mělo slabší moc. Pojďme si uvést několik příkladů, kdy bylo využito židovského magického umění agresivní cestou. Na jih od Řecka na ostrově Delos v oblasti Rhenea našli dvě kamenné ostraky z doby Druhého chrámu, kde byla napsaná prokletí proti tomu, kdo se odvážil otrávit a zabít Heracleu. „Vzývám a prosím Nejvyššího Boha, Pána duchů a všeho těla, proti těm, kteří zrádně zavraždili nebo zabili pomocí jedu ubohou Heracleu, jež předčasně usmrcená a neprávem prolila svou nevinnou krev, takže to samé ať se stane těm, kteří ji zavraždili nebo zabili pomocí jedu, a také jejich dětem. Pane, který dohlíží na všechny věci a Boží anděly, před kým každá duše se dnes pokorně sklání, prosím, pomsti tuto nevinnou krev a rychle najdi spravedlnost.“ Tato technika až nápadně připomíná Egyptské proklínání hrobek faraonů proti vykradačům hrobů. Jiný příklad útočné magie, kdy Mojžíš zašeptá jméno svého boha faraónovi ve chvíli, kdy se ho ptá, který bůh ho poslal s žádostí o propuštění božního lidu z Egypta. Jakmile toto Mojžíš udělá, faraón zcepení a nemůže se hýbat do té doby, dokud ho Mojžíš zase neprobere (Ex 5.2). Praktiku, kterou Mojžíš použil, jsme si už vysvětlili v kapitole o kabale, která pracuje se silou božích jmen – vyslovení „šému“. Další zajímavá zmínka o proklínání v bitvě, která se ale objednateli služeb trochu vymkla z kontroly, je zaznamenána v díle Flavia Josepha. Popisuje událost, která se stala na jaře roku 65 př. n. l. během židovské občanské války, která měla brzy vést k Římské nadvládě a Pompeiovu dobytí Palestiny. Připojíme se ke scéně, kdy John Hyrcanus II. a jeho následovníci obléhají svého bratra Aristobola II. a kněží, již ho podporovali v chrámu, který nebyl jen náboženské centrum všech Židů, ale také nejvíc opevněné místo v Jeruzalémě. Hyrcanovi muži se obávali, že obléhání může trvat až příliš dlouho a bude náročné, a proto se rozhodli využít nějaké mimovojenské prostředky k porážení svých protivníků a obrátili se na Honiho (stejný Honi, který kdysi přesvědčil Boha, aby poslal déšť). Prikázali mu: „proklej Aristobola a jeho rebely.“ Honi nicméně odmítl hrát roli Bileáma proti židovským spoluobčanům, ale když se ho dav pokusil přinutit, stál mezi nimi a hlasitě se modlil k Bohu. Jeho modlitbu podává Josephus takto: „Ó Bože, Králi vesmíru, protože ti, kteří zde nyní stojí, jsou Tvůj lid a ti, kteří jsou obléháni, jsou Tví kněží, prosím tě, abys těm tam nepomáhal proti těmto zde, a nesplnil to, co tito zde žádají proti těm, kteří jsou tam.“ Rozzuřený dav ovšem s jeho odmítnutím spolupracovat nesouhlasil, a tak ho jednoduše na místě ukamenoval. Josephus nám zde podává hned dva důkazy použití magie židovským svatým mužem, a to oběma způsoby, jak pozitivně (volání deště), tak negativně (žádost o prokletí). Mágové vždy pěstovali i alchymii, nebo řekněme výrobu různých lektvarů, ať už léčivých, nebo jedovatých,

lektvary lásky ale i výrobu různých drog atd. Na královském dvoře za Herodovy vlády bylo obviněno několik manželek z erotické magie a použití lektvarů proti svým manželům.²¹⁵

Výzkum židovské milostné magie obvykle zahrnuje tři kategorie kouzel: ty, jejichž cílem je pěstovat lásku mezi členy páru (skutečnou nebo potenciální); ty, které vytváří pravý opak, to znamená zasít nenávisť a rozdělit milenecký pár; a nakonec kouzla pro „laskavost a milost“, která byla určena k dosažení sociální náklonnosti jedné nebo více osob, často nadřizovaných, jako např. soudce nebo hodnostář. Údaje o těchto kouzlech jsou uvedeny ve dvou hlavních zdrojích: grimoáry (sborníky magických receptů a návodů) na jedné straně a hotové výrobky, zejména textové amulety na straně druhé. Většina amuletů pocházejí z mimořádné zátoky Káhiry Genizah, kde byla nalezena sbírka, až 300 000 dokumentů pokrývajících téměř celé tisíciletí ve skladištních prostorách synagogy Ben Ezra.²¹⁶

9. 3. 2. Amulety a talismany

Zajímavá metoda tohoto druhu byla tzv. zaklínadlová mísa (magická mísa) nebo zaklínací miska, ale také „démonická mísa“ nebo „past na démona“, byla užívána i v Babylonské židovské diaspoře. Jedná se o formu ochranného kouzla, které bylo vepsáno ve tvaru spirály od okraje mísy do jejího středu. Velká řada těchto textů je psána v židovské babylonské aramejštině. Magické mísy a misky se zakopávaly lícem dolů pod práh domu, na nádvoří, hřbitovy nebo dokonce do rohu domů právě zesnulého a měly funkci ochranné pasti proti démonům. Našlo se přes 80 židovských magických mís z Babylonu z doby vlády Sasánovské říše (226–636 n. l.), především ze židovské diasporální osady v Nippuru. Tyto misky byly používány v magii k ochraně před zlými vlivy, jako je uhranutí a prokletí, nebo proti démonickým silám a démonům Lilith a Bagdana. Metodu magické mísy mohl používat kterýkoli člen židovské komunity a téměř každý dům, který byl vykopán v židovské osadě v Nippuru obsahoval takové zakopané magické mísy. Nápisy na miskách často obsahují biblické citáty anebo citáty z rabínských textů. Někteří badatelé tvrdí, že použití rabínských textů ukazuje na to, že i jejich slova byla považována za nadpřirozenou sílu, srovnatelnou s biblickými citáty.²¹⁷ Mísy se často označují jako „amulety“, protože i Talmud pojednává o použití amuletů a magie k zahánění

²¹⁵ BOHAK, Gideon. *Ancient Jewish Magic*. Cambridge University Press. Cambridge, 2011. s 125-135.

²¹⁶ SAAR, Ortal-Paz. *Jewish Love Magic: From Late Antiquity to the Middle Ages*. Brill. 2017. s 311.

²¹⁷ SHAKED, Shaul. *OFFICINA MAGICA: Essays on the Practice of Magic in Antiquity. Tablets and Magic Bowls*, Markham J. Geller. Brill Academic Publishers. Leiden – Boston, 2005. s 53-72.

démonů. Takováto past pak fungovala podobně, jako je popsána láhev, v níž je uvězněn džin z příběhu „Pohádek tisíce a jedné noci“.²¹⁸

Zde uvádím překlad jedné z misek, která obsahovala 6 řádků textu a byla označena pořadovým číslem SD12:

*„1 Gabriel je napravo od Dudity, dcery Dudaye, a jejích synů a její dcery,
2 a Michael je po její levici a před ní je Susiel a za ní je Menuha a nad ní je
3 Šekinath-El. „Hospodin zástupů je jeho jméno“ (Iz 51:15). Zažeň od ní, od Dudity,
dcery Dudaye, a od jejích synů
4 a od jejích dcer každého démona zlého soužení a každého zlého satana a každé zlé živé
stvoření a každé zlé slovo a každou zlou promluvu a vše
5 duchové páření ve světě. „Jsem, že jsem“ (2Mo 3:14). Amen, Amen, Selah, Hallelujah
a ustálené a zdravé.
6 Tato pečeť je navždy. Amen a Amen“²¹⁹*

Všimněme si důležité věci, že už v době Druhého chrámu, židé používali ochranné anděly a archanděla Gabriela jako hlavní ochrannou autoritu.

Jiné amulety, které mohli neustále nosit při sobě, židé vyráběli např. z kořenů rostlin a nazývali je „lechašim“. Jejich víra v moc slova a především v moc Božího jména byla v nich tak zakořeněná, že amulety vylepšovali vloženou magickou formulkou napsanou na malém kousku papýru do jádra amuletu, které pak jako prsteny, náhrdelníky nebo náramky nosili na svém těle.²²⁰ Amulety se ale vyráběly ze všemožných materiálů a věcí, jako kamenů, mincí, zvonků, zauzlovaných šňůr a vláken, zubů lišky, hřebíku z ukřižování a mnoho dalších apotropaických předmětů bylo dobře známo a často přijímáno Mišnou, která byla sestavena okolo roku 200 n. l. V období Druhého chrámu se dokonce věřilo, že vnitřnosti určité ryby nebo kořeny známé rostliny mají antidémonickou moc. Takovéto smýšlení samozřejmě podporovalo výrobu mnoha různých typů amuletů. Už v příběhu o Jobovi, kde najdeme tři provazy, které dal sám Bůh Jobovi, když ho nakonec uzdravil ze všech jeho utrpení. Vědom si příchodu jeho vlastní smrti, Job předává tyto šňůry svým třem dcerám a popisuje je jako ochranné amulety proti Ďáblu.²²¹

²¹⁸ HYVERNAT, Henri. Sur un vase judéo-babylonien du musée Lycklama de Cannes (Provence). Zeitschrift für Keilschriftforschung, sv. 2. Leipzig: Otto Schulze, 1885. s 138.

²¹⁹ DIETRICH, Manfred, METZLER, Kai, & NEUMANN, Hans. (2014). Studia Mesopotamica: Jahrbuch Fur Altorientalische Geschichte Und Kultur, Ugarit Verlag. ISBN 978-3-86835-076-0 s 189.

²²⁰ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 32.

²²¹ BOHAK, Gideon. Ancient Jewish Magic. Cambridge University Press. Cambridge, 2011. s 121.

9. 3. 3. Židovská démonologie a angelologie

Jak jsem již zmínil, v judaismu jsou představy o démonech zvláště rozvinuté, a to především díky apokalyptické literatuře. Úplný počátek je však třeba hledat už v Ge 6,1-4, kde je psáno, že na Zemi sestupovali „synové Boží“ z nebes a obcovali s lidskými ženami, z čehož vzniklo potomstvo obrů, které bylo později vyhlazeno potopou. Další dva pseudoepigrafy, „Kniha Henochova“ a „Kniha Jubileí“, hovoří o duších těchto zemřelých obrů, že se chovají jako démoni. „Duchové obrů budou jednat zle, páchat násilné činy, působit zkázu, napadat, bojovat, bořit na zemi a působit starosti... Tito duchové se pozdvihnou proti lidským synům a proti ženám, protože z nich vzešli.“ (Hen 15,1 In). V Hen 16,1 se říká, že jejich moc sahá „až do dne velikého posledního soudu“. Stejně tak můžeme najít zmínku i v Jub 10,1-2: „A ve třetím ročním týdnu tohoto jubilea začali nečistí démoni svádět děti Noemových synů, šálit je a kazit. A synové Noeho přišli k Noemu, svému otci, a vypravovali mu o démonech, kteří svedli jeho vnuky, zaslepili je a usmrtili.“ Samotní rabíni neměli jednotné názory na démonologickou problematiku. Veselý hovoří o třech tradicích, které popisují stvoření démonických bytostí: „Podle Avot V,6 byli *mazikin* (škodlivé síly) stvořeni za soumraku šestého dne a nemají tudíž ani žádná těla, neboť Bůh už jim je nestačil stvořit pro blízkost nadcházejícího prvního šabatu stvoření. Podle jiné tradice je zplodil Adam, dokud byl v klatbě. Další tradice je srovnává s anděly, protože prý k nim zřejmě původně patřili. „Šest věcí se říká o démonech (šedim), ve třech se rovnají služebným andělům a ve třech lidským dětem. Ty tři jako služební andělé: mají křídla jako služební andělé, létají od jednoho konce světa ke druhému jako služební andělé a znají budoucnost jako služební andělé. Co míníš tím, když říkáš: znají? Naslouchají přece jenom za oponou jako služební andělé. Ty tři jako lidské děti: jedí a pijí jako lidé, množí se jako lidé a umírají jako lidé.“ (Chagiga 16a)“ Démoni na sebe berou všelike podoby, ale lze je rozpoznat podle kohoutí nohy a toho, že nevrhají stín. Vyhledávají hlavně špinavá místa, jako je např. toaleta, komora, sklep, nebo se drží ve zříceninách. Aktivní jsou převážně přes noc, ale zjeví se jen člověku, který je sám. Nenávidí a nesnáší světlo, a tak je lze zapudit svitem hořícího ohně nebo pochodně. V době pesachového svátečního večera nemají démoni nad člověkem žádnou moc. Stejně jako v Babylonské magii i tady se nedají démoni ani počítat, jaké je jejich množství. Veselý pokračuje a k tomuto tématu píše: „Traduje se: Aba Benjamin pravil: ‚Kdyby oko mělo moc vidět, nemohlo by žádné stvoření existovat kvůli zlým silám (mazikin). Abaje pravil: Jsou početnější než my... Rav Huna pravil: Každý z nás jich má tisíc po své levici a deset tisíc po své pravici.‘ (Berachot 6a). V Talmudu (Tanchuma 30a) se dále praví, že není

prostoru, který by nebyl plný démonů. Jsou jich celé roje, vždy pod určitého sara, vůdce (Chulin 105b). Mohou vykonávat magická díla, jejich možnosti jsou omezené, např. nemohou vytvořit předmět menší, než je zrno čočky (Midraš Semot Raba, odd. 10). Aby bylo jejich magické dílo zničeno, stačí pronést jméno Boží. Jejich činnost není pouze škodlivá, ale je i prospěšná (bývají vykonavateli trestu). Obzvláštního významu dosáhl démon Ašmodaj a démonka Lilit.²²² Co považuji za zajímavé, je zjištění Gideona Bohaka, který tvrdí, že v období Druhého chrámu nikde není žádná evidence, která by potvrzovala agresivní použití démonologie proti protivníkovi. Použití zlovolného démona nebo vytvoření démonické bytosti za účelem útoku na jinou osobu nebyla v této době vůbec praktikována. Takováto praxe se objevuje v židovské magii až mnohem později. Proto, když židovští exorcisté léčili postiženou osobu, vůbec nepřemýšleli o tom, že by posednutí démonem mohlo být prací jiného mága, který takovou zlovolnou bytost poslal. Když je Ašmodaj na obtíž v Sárině ložnici v Knize Tobiaš, není žádný doklad o tom, že by ho tam poslal nějaký jiný zlý mág. Nakonec se zjistí, že k sériovému zabíjení Sáriných manželů dochází kvůli tomu, že je do ní Ašmodaj zamilovaný. Nebo když Ježíš vyslýchá demony a chystá se je vymítat, nikdy se jich neptá, kdo je poslal, a vůbec se ani nepokouší zjistit mága, jehož rozkazy by mohli poslouchat. Můžeme ovšem říci, že když byli Židé sužováni demony, předpokládali, že tito démoni byli posláni Bohem (jako zlí duchové, kteří kdysi pronásledovali krále Saula), nebo že přišli z vlastní vůle. I z tohoto lze usuzovat, že agresivní rituály za účelem vyslání démona proti někomu, jako nepřítel, ještě nebyly v módě.²²³

Všechno toto ukazuje na dost zásadní fakt, že židovská teologie nikdy nepřijala démonologický pohled a je třeba na židovskou démonologii nahlížet jako na teurgii, a proto zde hovoříme o angelologii. Pro žida neexistuje negativní anděl, nelze proti Hospodinu rebelovat, a hlavně – Satan je protivník člověka a ne Boha (protivník ve smyslu pokušitel, svůdce). Přesto K. Goldmann hovoří o tom, že je známo hned několik druhů démonů: „1. Šedim, 2. Mazikim a 3. Ruachim. Vyjma těchto tří ještě existují: 1. Lilin (démoni noci), 2. Telane (stíny nebo večerní démoni), 3. Tiharire (odpolední démoni) a 4. Zafrire (ranní démoni).“

1. Šedim – výraz „šedim“ v Tanachu (hebrejské Bibli) najdeme na dvou místech, a to v obou případech v plurálu. Jeden se nachází v Žalmech 16,37 – obětovali své syny a dcery šedim (...) – a v Deuteronomiu 32,17 – obětovali šedim (...). Co přesně tento výraz znamená, nevíme, ale nepřesně se překládá jako démon. Etymologicky „sedu“ ve staré

²²² VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 224.

²²³ BOHAK, Gideon. *Ancient Jewish Magic*. Cambridge University Press. Cambridge, 2011. s 135.

akkadštině mělo význam ochranného a dobrého ducha. Židé ale službu takovým duchům považovali za negativní a nazývali to modloslužbou. Někteří kabalisté tvrdí, že tito duchové jsou napůl lidé a andělé, tedy démoni živlů.

2. mazikim – výraz, který znamená „škody“. Mazikim jsou démoni, kteří se toulají světem a hledají, co by mohli zničit a pohltit. Mají na svědomí nemoci, zranění, špatnou nebo zničenou úrodu, ale i třeba zapálený stoh slámy nebo stodolu. Z hebrejštiny, výraz mazel (pl. mazikim) se překládá jako „zlobivé dítě“.

3. Ruachim – jsou obyčejní „duchové“.

V Talmudu se mluví o 7 405 926 různých druzích démonů, kteří jsou pak děleni na 72 oddílů. Démoni jsou pak děleni dál a mají své vládce nebo krále. Různé grimoáry uvádějí různé vládce. Běžně je takovým králem Ašmodaj, ale starší spisy uvádějí Samaela – anděla smrti, který zabíjí svým prudkým jedem (sain hamavet), ale je také nazván Hlavou d'áblů (roš satanim). Jeden z démonů se jmenuje „satan“: „Nestůj v cestě volovi, který přichází z pastvy, protože satan tančí mezi jeho rohy.“ (Pesachin 112b) Na hlavního vůdce démonů poukazuje i výraz „ničitel“ (mašchit) v následující citaci: „Jakmile je ničiteli dáno svolení zranit, již nedělá rozdílu mezi spravedlivým a hříšným.“ (Bava Kama 60a) Vládkyní démonů je Lilith, běžně vyobrazená s dlouhými vlasy, omotána hady a většinou s křídly. „Když se Adam odloučil od své ženy Evy na 130 let, aby vykonal pokání za své hříchy, jeho nečistá touha způsobila, že se země zaplnila demony, šedim, lilin a zlými duchy.“ (midraš Genesis Raba 20) Agrat bat Machlat je zase uvedena jako královna démonů, která jezdí s koňským spřežením a vládne 18 myriádám démonů. (Pesachin 112b). Není ale jisté, zda se v tomto případě jedná o Lilith. Někteří kabalisté ještě uváděli třetí královnu démonů, a to manželku Samaela nazývanou Naama, což byla sestra Tubal Kaina a matka Ašmodaje.²²⁴

Velice důležitým systémem je Teurgie 72 Géníů (andělů), kde mág kontaktuje božské bytosti, tzv. andělské génie. Podle hermetické tradice i zde platí trojiční zákon, a tak každý narozený člověk má své tři génie. Génia příchodu (narození), odchodu (smrti) a génia řídicího (života). Všech 72 géníů reprezentuje kosmologické síly, „tj. vývojově vyšší síly, tzv. vysoké inteligence, což jsou vlastně božské ideje promítnuté v astrální a fyzické úrovni bytí“,²²⁵ říká Nakonečný. V České republice se Teurgií zabýval významný okultista, mág a astrolog Dr. Jan Kefer a napsal podrobný návod, jak k evokacím andělů přistupovat, včetně andělských pečeti, ve svém díle Teurgie Magické Evokace. F. Kabelák

²²⁴ GOLDMANN, Karel. Co si žid počne s demony. Okruh a střed: čtvrtletník pro náboženskou obnovu. Praha: Spolek přátel Obce křesťanů, 2009/2. ISSN 1212-1037.

²²⁵ NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 89.

ve své knize „Kabalistické zasvěcení o 72 géniích“ napsal: „Jako 72 sil pravé strany Ilánu se činnost géniů projevuje ve světě živlů, kde utvářejí pohyb a činnost a jsou tak obyvateli světa Jecíra. Jako projev morální jsou silami levé strany a směřují k světu Aciluth, jako síly středu řídí dění a jsou otci života ve hmotě a dále analogií světa Beriah.“²²⁶ Jako další v Čechách se o 72 géniů zajímal kabalista a hermetik Ladislav Moučka, který v jednom ze svých děl „72 talismanů“ popisuje, jak si lze vyrobit talismany svých tří géniů.

Andělé plní ale i další funkci. Podle biblického příběhu o Babyloské věži (Gen 11:1-9), kdy Hospodin sestoupí z nebes se sedmdesáti anděly, kteří neustále stáli před ním a zmátele lidem řeč, aby si nerozuměli. Nakonec rozdělí lid na sedmdesát národů a každému z nich přiřadí jednoho z andělů, jako národního strážce. Každý národ a jeho lid, pak hovoří jiným jazykem a je rozptýlen po celém světě. V období Druhého chrámu se stal tento andělský strážce národa velmi populární i přes to, že národ Izrael byl stále pod patronací samotného Hospodina (Sir 17:17). Legenda o andělských patronech, se objevuje i v Targumu Ps.-Jon., v Gen 11: 7-8 a Dt 32: 8-9, v Hebrejském zákoně Neftalího 8: 4-10: 2, a v Pirqe de Rabbi Eliezer 24. Proto ve většině ochranných formulích se používá archanděl Gabriel nebo další mocní andělé.²²⁷

9. 3. 4. Exorcismus

Lidé posedlí démonem potřebovali vyléčit, a proto bylo potřeba umět zlé duchy z těla posedlého vyhánět. Díky této potřebě se zrodil rabínský exorcismus. Abych se tu příliš nerozepisoval, uvádím popis vymítání démona z traktátu Pesachin 112b: „Učili jsme se: Člověk by neměl v nocích čtvrtého nebo sedmého roku vycházet sám, protože Agrat bat Machlat a jejích 180 tisíc andělů zkázy mají povoleno ničit podle své libosti. Dříve mohli řídit kdykoliv, ale jednou se potkali s rabim Chaninou. Bat Machlat mu řekla: ‚Kdyby o tobě nebylo řečeno v nebesích: ‚Dej pozor na Chaninu a jeho učení‘, zabila bych tě!‘ Chanina jí odpověděl: ‚Pokud mám zastání v nebesích, pak ti navždy zakazují vstupovat do obydlených oblastí!‘ Ona odpověděla: ‚Nech mi aspoň malý vstup!‘ A tak jí dovolil řídit za noci čtvrtého a sedmého roku.“ Rabi Chanina patří mezi ty největší exorcisty a je hodně zmiňován v Talmudu i v midraších. Samozřejmě se vymítáním zlých duchů zabývalo mnoho dalších rabínů. Tak např. rabi Jochanan ben Zakaj, který žil za Josefa Flavia, vymítal vodou a vykuřoval zlé duchy kořeny různých rostlin. „Ať je kolem něj voda! Pak vezmeme kořeny rostlin a spálíme je pod ním a démon uteče.“ (Pesachim 40a) Jiný

²²⁶ KABELÁK, František. Kabalistické zasvěcení. Brno: Horus, 1995. edice Modrý západ slunce. ISBN 80-901884-0-0. s. 57.

²²⁷ DARRELL, D. Hannah. Guardian angels and angelic national patrons in Second Temple Judaism and early Christianity. DEUTEROCANONICAL AND COGNATE LITERATURE YEARBOOK 2007: Angels. De Gruyter. ISBN: 3110192969. s. 418-419.

významný židovský mág jménem Eleazar ukázal exorcistický postup samotnému císaři Vespasianovi. V tomto případě Eleazar vymítá démona pomocí prstenu, ve kterém jsou specifické bylinky. Josefus ve svém díle „O starobylosti Židů“ o něm napsal: „Viděl jsem jistého muže z mé země, který se jmenoval Eleazar, jak z lidí vyháněl demony za přítomnosti Vespasiana a jeho synů a jeho kapitánů a celého vojska. Postup léčby byl tento: Vložil prsten, který měl na sobě vyrytý znak zmíněný Šalamounem, k nosním dírkám posedlého. Jakmile nozdrami z posedlého vytáhl démona a nemocný padl k zemi, okamžitě ho zařikal, aby se už nikdy nevracel, a stále zmiňoval Šalamouna a zpíval zařikadla, které tento složil. Když pak Eleazar chtěl přesvědčit a dokázat divákům, že má tuto sílu vymítat, položil nedaleko vymítaného člověka sklenici nebo misku s vodou a poručil vyhnanému duchovi, aby ji převrhl. Tak diváci věděli, že démon skutečně vyšel z posedlého. Tak byla zřetelně a jasně dokázána moudrost Šalamounova.“

Techniky, které používají chvalozpěvy a modlitby, se také zdají být docela rozmanité. Dokonce v některých případech pouhá chvála Pána byla považována za dost na to, aby to udrželo demony na uzdě. V ostatních případech byl démon oslovován ve druhé osobě a vysmíván, zesměšňován nebo výhrůžkami, že bude podroben, vyzván, aby opustil tělo posedlého. Jindy zase byli jednoduše vyzváni k odchodu. Jinými slovy, exorcismus byl pro židy v době Druhého chrámu vysoce rozvinutým polem činnosti, pro kterou měli docela působivé metody – dostatečně působivé, aby mohly být představeny i císaři Vespasianovi a jeho celému doprovodu.²²⁸

9. 3. 5. Židovské grimoáry

Existuje opravdu slušné množství všemožných grimoárů a žaltářů, které popisují postupy různých evokací všelijakých bytostí. Já se zde zmíním jen o těch nejznámějších. Celkem velká řádka je připisována Mojžíšovi anebo Šalamounovi. Nejznámější jsou např. VI. a VII. kniha Mojžíšova. O těchto knihách se v jejich úvodu praví, že je našel první křesťanský císař Konstantin Veliký v roce 330 n. l. a poslal je Papeži Silvestrovi do Říma. Spisy byly ale z hebrejštiny přeloženy až za papeže Julia II., který překlad poslal Karlu V. až roku 1520. Spisy obsahují pečeti andělských bytostí a jejich hierarchii a formuley původních Mojžíšových kouzel, která používal pro přežití v poušti. Bohužel je většina textu nečitelná, zkomolená nebo zašifrovaná, jak to už u hebrejských esoterních textů bývá. Dalším klasickým příkladem Mojžíšových žaltářů je spis, zvaný „Mojžíšův Meč“. To, že to mág neměl jednoduché a musel se před každou magickou operací řádně připravovat, dokazuje úvodní text návodu tohoto žaltáře. „Jestliže si přeješ užívat tento

²²⁸ BOHAK, Gideon. *Ancient Jewish Magic*. Cambridge University Press. Cambridge, 2011. s 114.

Meč a předat jej dalším generacím, pak věz, že člověk, který se rozhodne jej použít, se musí po tři předcházející dny vyvarovat všeho nečistého. Musí jíst a pít jednou denně, a sice večer, pouhý chléb a před tím si očistit ruce solí. Nikdo nesmí vědět, že zamýšlíš Meč použít, a ty musíš konat v tajnosti, cudnosti a čistotě. Během příprav se jednou denně (ne vícekrát) vykoupej a modli se třikrát denně, abys mohl použít tento Meč, který Mojžíš, syn Amramův, obdržel od svého Boha pro konání zázraků a divů.“ Podobné a mnohdy ještě drsnější a delší pústové přípravy obsahují vesměs veškeré grimoáry a žaltáře s magickými evokacemi. Po dodržení tohoto návodu příprav se má při operaci pronést modlitba k Mojžíšovu meči ve jménu Pána. Po této modlitbě následují popisy asi devíti jednotlivých kouzel, která lze učinit právě po odříkané modlitbě. Pro představu uvádím jedno z nich, sloužící k ochraně: „Ochrana při každé zlé události. Řekni INTHIEL nad sedmi poháry naplněnými říční vodou a hod' je za hlavu.“²²⁹

Klíčky Šalamounovy jsou snad nejznámějším grimoárem vůbec. Jsou kolekcí návodů k ceremoniální magii a výrobě magických pantaklů. Dílo čerpá z židovské a arabské tradice, ale je značně ovlivněné helénismem. Grimoár byl v polovině 14. stol. odsouzen k zániku papežem Inocencem VI., který rozhodl, že se má spálit, nicméně již v roce 1376 se opět objevuje v příručce pro inkvizitory. V roce 1554 je zakázán úplně a dostává se na index církevně zapovězených textů. Legendární židovský král ale autorem tohoto spisu rozhodně není, i když je dílo podle něho pojmenováno. Josefus Flavius ale přece jenom ve svých textech zmiňuje magickou knihu, nazvanou Šalamounova závěť, jejímž autorem má být sám Šalamoun. Můžeme se jen domnívat, že zřejmě šlo o jakousi první praverzi tohoto žaltáře. Říká se, že král dostal od Boha prostřednictvím anděla Rafaela kouzelný prsten, díky němuž mohl evokovat démony, a tak mohl zjistit jejich jména a charakter. V díle je uvedeno, jak si zhotovit potřebné nástroje k magickým evokacím, jak zhotovit pantáky, ale i různé modlitby, zařikávací formule, kuřidla, návod na tvorbu magického kruhu a hole atd. Klíčky jsou proto jeden z nejdůležitějších zdrojů magického studia a praxe, ze kterého čerpali snad úplně všichni autoři okultní literatury. „Traduje se, že král Šalamoun si díky své moudrosti podrobil všechny démony, kteří jej poslouchali tak dlouho, dokud nezhřešil.“²³⁰

Hned vedle již zmíněných 72 géniů do nejznámějších, ale i nejslavnějších židovských grimoárů patří bezpochyby i kabalistický spis Sefer Raziel haMalach (Kniha tajemství anděla Raziele), který je zajímavým sborníkem textů o talismanech, amuletech, zaklínání, zařikávání a vykuřování, jež mají zajistit ochranu, bohatství, dlouhý život a jiné.

²²⁹ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 81.

²³⁰ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 224.

Podle legendy byla tato kniha předána andělem Raziem Adamovi, ještě než byl vyhnán ze zahrady Eden. Ten pak předal vědění z této knihy svým potomkům, čímž se vše zachovalo dalším generacím. Podstatou knihy je esoterní užití Božího jména v astrologii a angelologii.

9. 3. 6. Židovské svěcení magického kruhu

Stejně jako ve všech magických evokačních systémech i v židovské magii se používá k ochraně při magických operacích ochranný kruh. Jak se takový kruh vyrábí a jak vypadá, jsme si už popsali v předešlých kapitolách, a tak uvedu pouze pro porovnání světící formulí a postup z grimoáru „Šalamounovy klíčky“ (Claviculae Salamonis): „Nakresliv kruh dle udaných pravidel, operatér ho pokropí svěcenou vodou, říká: *Asperges me, Domine atd.*“ Zde citát přeruším a uvádím světící modlitbu celou a v českém jazyce, protože to je právě jeden z prvků, který v této práci porovnávám s ostatními systémy: *Pokrop mě, Pane, yzopem, a budu očištěn, umyj mě, a budu bělejší než sníh. Smiluj se nade mnou, Bože, podle tvého velkého milosrdenství. Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, jako byla na počátku i nyní i vždycky, a na věky věků. Amen.*

Pokrop mě, Pane, yzopem, a budu očištěn, a budu očištěn, umyj mě, a budu bělejší než sníh. Ukaž nám, Pane, své milosrdenství. A dej nám svou spásu. Pane, vyslyš mou modlitbu.

A mé volání přijď k tobě. Pán s Vámi. I s duchem tvým.

Modleme se.

Vyslyš nás, svatý Pane, všemohoucí věčný Bože, a pošli, prosíme, z nebe svého svatého Anděla, aby střežil, opatroval, chránil, navštívil a bránil nás, všechny shromážděné v tomto domě.

Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

„Pak oblékne bílé rituální roucho, vkročí s pomocníky do kruhu a invokes, obrácen pořadem ke čtyřem světovým stranám, anděly, vládnoucí sedmi planetami, sedmi dnům týdenním, sedmi kovům a sedmi barvám, volaje každého jménem a říká: *O Angeli supra dicti, estote adjutores meae petitioni et in adjutorium mihi in meis rebus et petitionibus.* Potom znovu obrácen ke čtyřem světovým stranám, invokes anděly, vládnoucí vzduchu v den operace, a když byl nakreslil jména do kruhu, praví: *O vos omnes, adjuro atque contestor per sedem Adonai, per Hagios. Theos, Ischyros, Athanatos. Paracletus, Alpha et Omega, et per haec tria nomina secreta, Agla, On, Tetragrammaton, quod hodie debeatis*

adimplere quod cupio. Dále jest nutno přizpůsobiti zaklínání dnů, kdy se práce koná, a ukončiti zaklínání vyřknutím svého přání. Následují zaklínání na každý den v týdnu.²³¹

Aby bylo co srovnávat, uvádím ještě jeden postup z židovského grimoáru Verum. I zde se používá ochranný kruh podle pantaklu krále Šalamouna. „Když je vše připraveno, stůj uvnitř kruhu. Jestliže máš společníky, ať drží jeden druhého za ruku. Kruh kreslí magickým nožem. Tehdy pozvedněte hole a jeden po druhém recitujte 50. žalm. Když je kruh kompletní, okuř ho a pak pokrop svěcenou vodou. Charaktery jsou vepsány do 4 stran kruhu. Obvykle zde jsou 4 pentakly, každý v jedné hlavní světové straně a duchovi je takto zamezen vstup, a to zvláště do okolí kruhu.“²³² Dále uvádím 50. žalm v českém překladu:

1 Žalm pro Asafa. Bůh sám, Bůh Hospodin promluvil a volá zemi od slunce východu až po západ. 2 Ze Sijónu, místa dokonalé krásy, zaskvěl se Bůh, 3 přichází Bůh náš a nehodlá mlčet. Před ním jde oheň šířající, vichřice běsní kolem něho. 4 Nebesa shůry i zemi volá, povede při se svým lidem. 5 „Shromážděte mi mé věrné, ty, kdo při oběti přijali mou smlouvu!“ 6 Nebesa hlásají jeho spravedlnost, Bůh sám bude soudcem. -Sela- 7, „Slyš, můj lide, budu mluvit, Izraeli, svědčím proti tobě, já jsem Bůh, tvůj Bůh jsem. 8 Má žaloba se netýká tvých obětí, tvé zápaly mám před sebou stále. 9 Nevezmu si býčka z tvého domu, kozly ze tvých ohrad. 10 Všechna lesní zvěř mi patří i dobytek na tisíci horách, 11 v horách vím o každém ptáku, polní havěť též mám kolem sebe. 12 Kdybych měl hlad, neřeknu si tobě, mně patří svět se vším, co je na něm. 13 Jídám snad já maso z tura nebo napájím se kozlí krví? 14 Přines Bohu oběť díky a plň svoje sliby Nejvyššímu! 15 Až mě potom budeš v den soužení volat, já tě ubráním a ty mě budeš oslavovat.“ 16 Ale svévolníkovi Bůh praví: „Nač odříkáváš má nařízení, proč si bereš do úst moji smlouvu? 17 Ty přec nenávidíš kázeň, ty má slova za sebe jen házíš. 18 Spatříš zloděje a běžíš k němu, s cizoložníky máš podíl. 19 Ústa propůjčuješ k zlému, svůj jazyk jsi spřáhl se lstí. 20 Usedneš a mluvíš proti bratru, kydáš hanu na syna své matky. 21 To jsi dělával, a já jsem mlčel. Domníval ses, že jsem jako ty. Vznáším proti tobě obžalobu. 22 Pochopte to, vy, kdo na Boha jste zapomněli, ať vás nerozsápu a nikdo vás nevytrhne. 23 Mne oslaví ten, kdo přinese oběť díky, ten, kdo jde mou cestou; tomu dám zakusit Boží spásu.“²³³

²³¹ Claviculae Salamonis: (Klíčky Šalamounovy): kabbalistický rukopis středověký, obsahující úplnou praktickou magii. 2. vyd. Praha: Trigon, 1990. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-04-5. s. 134.

²³² Grimoire Nexus: [sborník z archivu lóže OLDM. Přeložil PETR Z VLKOVA. Mšeno u Mělníka: OLDM, [2010]. Grimoire Occulte. ISBN 978-80-87403-05-1. s. 96.

²³³ Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona: český ekumenický překlad. 20. (7. opravené) vydání. Praha: Česká biblická společnost, 2017. ISBN 978-80-7545-043-2.

9. 3. 7. Tvorba golemů

Tvorba oživených útvarů služebného typu je snad nejznámějším fenoménem židovské magie, nicméně praktiky magicky oživených golemů najdeme i u Egyptanů a Řeků. Podle O. Eliáše je dokonce znali i v Asii. Zmínky o golemech najdeme už v Talmudu, ale i v pozdější židovské literatuře. Výraz „Gólem“ pochází z hebrejštiny, pravděpodobně ze slova „gálal“ (válet, točit) a znamená buď „lidský plod“, nebo něco „neohrabaného“ a „neforemného“. Druhá možná teze je, že pojem vychází z výrazu „Gélul“ (zřejmě původně válec?), který se používá jen v množném čísle – „Gilulim“, kde znamená pohanského bůžka nebo modlu.²³⁴

Podle J. Veselého pro výrobu golema je nejideálnější materiál vosk, ze kterého se vytvářejí tzv. „volty“ při očarování nebo vodou promísená hlína, protože obě jmenované substance jsou vynikajícími pohlcovači a kondenzátory astrálního světla. Při rozdělování hlíny pro výrobu golema je ideální do ní přidat zvířecí nebo lidskou krev rituálně usmrcené oběti pro získání „vitálního podkladu“, k němuž se pak připojuje vhodný elementár, uvedený v činnost pomocí sil obsažených v Božích jménech (šém). Veselý pak ještě dodává: „Tvárná a poddajná hlína je navíc obdobou pralátky (prima materia), která představuje ‚chaos hmoty‘, tj. souhrn vývoje všech fyzických látek pojatý do jedné časové fáze. V kabale se tato látka nazývá adama (červená země), z níž byl stvořen Adam, první ‚golem‘.“²³⁵

V rozsáhlé studii Eliášově najdeme popis zvláštního oživovacího rituálu, kde mág tvořící golema se svými asistenty chodí dokola okolo ležící sochy v třikrát sedmi kruzích. Eliáš se domnívá, že rituální obcházení má hned tři důvody. První je fluidická izolace golema, druhý je aktivace příslušných tattvických účinků a třetí je vytvoření fluidického víru astrálního světla, které se touto formou ve spirále natáčí na dotyčnou sochu, čímž se vytváří a upevňuje vitální náboj golemovy energie.²³⁶

O. Eliáš ve svém díle o golemech popisuje rozdělení na pět základních druhů oživených útvarů služebného typu takto: „Počneme od méně dokonalého k dokonalejšímu: Nejvhodnějším a poměrně nejméně magikova úsilí vyžadujícím procesem po své vůli vytvořiti fyzické oživené útvary, bylo v okultní tradici použití skutečných těl, kdysi živých, z nichž však již život vyprchal, – z mrtvol zvířecích, nebo, – a to především, lidských. Na druhém místě bude použití jistých v animálním světě se odehrávajících životodárných

²³⁴ ELIÁŠ, Oldřich. Golem: historická studie na podkladě okultním. Praha: Sfinx, 1924. Knihovna Sfinxy. Reprint vydalo nakladatelství Půdorys, Praha 1996. s. 12-13.

²³⁵ VESELÝ, Josef. Magie pro pokročilé. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 90.

²³⁶ ELIÁŠ, Oldřich. Golem: historická studie na podkladě okultním. Praha: Sfinx, 1924. Knihovna Sfinxy. Reprint vydalo nakladatelství Půdorys, Praha 1996. s. 34.

procesů, jako líhnutí vajec ptáků: sem patří mnohotvárná skupina skřítků a koboltů uměle vylíhlých z vejce černých slepic. Třetí druh oživených útvarů vděčil svůj vznik a bral svou podstatu z říše rostlinné, jako Mandragora, čtvrtý opět opustil již v přípravném svém vývoji klín samotné přírody a spočinul svou existencí na výsledcích složité řady biochemických, či lépe řečeno bioalchemických procesů: sem patří výroba Homunkulů. A konečně pátý, nejmagičtější výkon užívá hmoty samé v nerostné její formě, aby jí podle své mocné vůle pouhou silou slova vlastního, nebo odvoláním se na jména božských inteligencí udělil dar hybného života. Tak vzniká Golem, či lépe řečeno Golemové podoby lidské, zvířecí neb jiné, jak ji zná historie hlavně ve starém Egyptě.

Zopakujeme si ještě jednou přehledně názvy všech pěti skupin. Jsou to: 1.) mrtvolky, 2.) uměle vylíhlí skřítkové, 3.) Mandragory, 4.) Homunkulové, 5.) Golemové. Při tom budiž vzhledem k dříve řečenému připamatováno, že rozlišovatelem těchto pěti skupin jest poměr magické síly slova k úhrnnému součinu všech ostatních okolností, jimiž jsou buď práce magikova k fenomenu potřebná, nebo složitost a podstata použitého materiálu.²³⁷

U nás v českých zemích je snad nejznámější legenda o golemovi na světě, kdy rabi Löw Jehuda ben Bezalela vytvoří golema na obranu židovského ghetta v Praze. To, že příběh nakonec nedopadne úplně šťastně, je pravděpodobně i příčina toho, že se tento druh magie moc nevyužívá. Jde v podstatě o efektivnost a fakt, že mág většinou provozuje magii z důvodu prospěšného buď své vlastní osobě, nebo někomu jinému. V případech golemů je to ovšem velmi sporné, protože golem nebývá valné inteligence a v drtivé většině vůbec nemluví, takže komunikace také trochu vážně. To horší je ovšem problém s poslušností takovýchto animovaných útvarů. Zprvu je respekt ke stvořiteli jednoznačný, ale jakmile magicky oživená bytost ztratí tento respekt k mágovi, který ji vytvořil, obrátí se zpravidla síla golema proti němu, a proto musí být golem nakonec zase zničen, podobně jako k tomu došlo v pražském příběhu. Zde jen krátce uvádím citát z knihy J. Veselého o legendě, jak rabi Löw na myšlenku golema údajně přišel.

„Podle pověsti byl pražský golem stvořen 20. adaru 5340 (tj. 1580 křesťanského letopočtu). Kněz Tadeáš, fanatický nepřítel Židů, v té době šířil pověry o přidávání krve křesťanských panen do macesů a vyvolával mezi lůzou pogromistické nálady. Rabi Löw prosil Nejvyššího o radu, jak čelit vzniklé nebezpečné situaci. Ve snu obdržel odpověď sestávající z deseti slov seřazených v abecedním pořádku (samozřejmě v hebrejštině): Stvoř golema, který tkví v hmotě, a vytneš škůdce; pobij ty, kteří nemilosrdně olupují Židy.

²³⁷ ELIÁŠ, Oldřich. Golem: historická studie na podkladě okultním. Praha: Sfinx, 1924. Knihovna Sfinxy. Reprint vydalo nakladatelství Půdorys, Praha 1996. s. 12.

Rabi podrobil tuto větu zpracování cirufickými metodami a získal tak návod, jak má při tvorbě golema správně postupovat.“²³⁸

Dalším zarputilým badatelem a kabalistou byl americký ortodoxní rabín Aryeh Moshe Eliyahu Kaplan (1934–1983), který přišel s tezí, že tvoření golema není fyzickým procesem, ale vysokou pokročilou meditací. Pomocí zpěvu specifických písmen v kombinaci s písmeny Tetragrammatonu byl zasvěcený jedinec schopen vytvořit astrální obraz lidské bytosti, pěkně popořadě, úd za údem. Podle Kaplana, když už byl takovýto astrální obraz golema dokončen, mohl být navázán na hliněnou hmotu, a tím ji oživit. Podle předpisu kabalisty Eliezara Rokeacha (1176–1238), který shrnul izraelský filosof a historik původem z Německa G. Scholem (1897–1982), se zase uvádí, že se při rituálu tvorby golema recitují jednotlivá písmena vyplývající z jednotlivých bran Sefer Jeciry (kniha utváření) s kombinací písmen tetragrammu (Božího Jména). Jde o magicko-meditativní recitativní techniky.²³⁹

9. 3. 8. Mojžíš

Mojžíš (asi 1400 př. n. l.) je považován za jednoho z nejdůležitějších náboženských vůdců ve světových dějinách. Potvrzuje to hned pět různých monoteistických náboženství – judaismus, křesťanství, islám, bahajismus a moonismus. Všechna tato náboženství vidí Mojžíše jako důležitého Božího proroka a zakladatele monoteistické víry. Příběh o Mojžíšovi je vyprávěn v biblických knihách Exodus, Leviticus, Deuteronomium a Numeri. V celém Písmu se na něj nadále odkazuje a je nejčastěji citovaným prorokem v Novém zákoně. V Koránu hraje také důležitou roli a je opět nejčastěji citovanou náboženskou osobností, která je zmíněna až 115x, na rozdíl od Muhammeda, který je v textu uveden pouze čtyřikrát. Tak jako v Bibli, i v Koránu je Mojžíš postavou, která střídavě znamená božské a lidské porozumění. Sám Mojžíš byl velice úspěšným a obratným mágem, který dostal zasvěcení už v Egyptě, ještě před exodem. Svých schopností využil k tomu, aby vštípil židovskému lidu ideu monoteismu. Nejznámější příběh o Mojžíšovi je v biblické knize Exodus a v Koránu, kde vystupuje jako zákonodárce, který se osobně setkal s Bohem na hoře Sinaj. Tam přijal „Desatero přikázání“ poté, co vyvedl svůj Hebrejský lid z otroctví v Egyptě do „zaslíbené země“ Kanaánu. V jeho příběhu o exodu židů z Egypta nemají všichni badatelé až tak úplně jasno a v některých vědeckých kruzích se zastává názor, že pro existenci Mojžíše, tak jak je popisován v Písmu a Koránu, není nikde žádný další historický důkaz. Egypťané jsou známí tím, že vedli záznamy snad úplně o všem. Je ale pozoruhodné, že o takové

²³⁸ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 89.

²³⁹ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 90-91.

veliké události, jakou byl odchod tak velké části populace země, přesto nikde není ani zmínka. Podle Knihy Exodus čítala „šest set tisíc mužů kromě žen a dětí“ (Ex 12:37) nebo, jak je uvedeno v Ex 38:26, „každý, kdo byl starší dvaceti let, celkem 603 550 mužů“, opět nepočítaje ženy ani děti. Pokud králi vznikla taková újma a přesunulo se tolik lidí, jak je možné, že se o tom nikde nepsalo? Ale přece jenom je tu jedna zaznamenaná událost, která exodus připomínala. Egyptský velekněz a historik Manetho (3. stol př. n. l.) zapsal příběh o knězi jménem Osarsiph, který vedl vzpuru skupiny malomocných proti králi, jenž chtěl všechny nakažené malomocenstvím vyhnat. Podle Manetha Osarsiph odmítal polyteismus egyptského náboženství a sám věřil v jediného Boha. Osarsiph si pak změnil jméno na Mojžíš. Další historik Flavius Josephus (37–100 n. l.) ve svém díle tento příběh také popisuje, podobně jako římský historik Tacitus (56–117 n. l.). Podle Josepha si egyptský král Amenophis (který je přirovnáván k Amenhotepovi III., (1386–1353 př. n. l.)) přál „vidět bohy“, ale věštba mu řekla, že nemůže, ledaže očistí Egypt od malomocných. Proto vykázal malomocné do města Avaris, kde byli sjednoceni pod vedením monoteistického kněze jménem Osarsiph. Osarsiph se vzbouřil proti vládě Amenophise, zavedl monoteismus a pozval Hyksose (semitští lidé) zpět do Egypta. V Tacitově verzi se egyptský král jmenuje Bocchoris (řecké jméno pro krále Bakenranef, asi 725–720 př. n. l.) Ten vyhostí část své populace, postiženou malomocenstvím, do pouště. Vyhnaní zůstávají v poušti, dokud je jeden z nich, Mojžíš, neshromáždí a neodvede je do jiné země. Tacitus dále říká, jak Mojžíš poté učil lid nové víře v jednoho nejvyššího boha a „dal jim novou formu uctívání, na rozdíl od všeho, co praktikují ostatní lidé“. Dalším sporným místem v Mojžíšově příběhu je podle některých badatelů hned jeho narození a začátek života. Domnívají se, že písaři, kteří jeho příběh zaznamenali, chtěli Mojžíše vylepšit, a tak použili příběh, který už znali přes 2000 let. Jedná se o legendu o Akkadském králi Sargonovi (2334–2279 př. n. l.). Byl zakladatelem akkadské říše, první mnohonárodnostní říše na světě. Jeho slavná legenda vypráví, jak byla jeho matka kněžkou, která „mě vložila do koše spěchů a zapečetila mé víko asfaltem. Vrhla mě do řeky, ta mě pak odnesla do Akkiiny náruče. Akki mě vzala za svého syna, vychovala mě a ustanovila svým zahradníkem.“ Sargon vyrostl, aby svrhl krále a sjednotil oblast Mezopotámie pod jeho vládou.²⁴⁰

Nakonečný se také zmiňuje o Mojžíšovi jako egyptském veleknězi: „Nejvíce magie proniklo z Egypta do Palestiny v období helénismu, kdy mezi sedmi milióny Egyptanů žilo milión židů. Ale již předtím žid Ben-Stada propašoval z Egypta spisy o magii, které

²⁴⁰ PRITCHARD, J. B., & Fleming, D. E. (2010). *The Ancient Near East: An Anthology of Texts and Pictures* (1st ed.). Princeton University Press. s. 85-86.

byly přísně střeženy. Avšak okultisté tvrdí, že tajemství egyptské magie vzal do Izraele při exodu židů z Egypta sám egyptský mág a velekněz Osiridova kultu Mojžíš (Exodus, kap. XII. uvádí, že židé Egypt při svém odchodu ‚vyplenili‘ a není tím patrně míněno, že s sebou vzali jen materiální statky). V bibli je ostatně zmínka o vynikající židovské čarodějnici z EndSORU (Samuel I., 28) a ve středověku byli v Evropě židé pokládáni za čarodějníky.“²⁴¹ Vždyť se podívejme na Mojžíšovy činy popsané v Pentateuchu, kdy např. soupeří s faraónovými mágy, kteří také umějí měnit své magické hole v hady, nebo všech deset ran egyptských. Mojžíš ale čaroval i při útěku z Egypta, kdy svou mocí nechal rozestoupit mořské vody, aby lid mohl projít a utéct před egyptskými pronásledovateli. Magii provozoval i na poušti, kam židé utekli, a po čtyřicet let jim obstarával tzv. „Božskou manu“, aby měli co jíst. Když jim došla voda, Mojžíš poklepal na horu svou holí a vyslovil zaklínadlo, na to začala z pukliny skály vytékat voda. Takovýchto magických aktů provedl celou řadu, a proto je řazen k největším mágům židovské kultury.

9. 4. Řecká a Římská magie

V Řecku se kromě mythologií (bohové Olympu a jejich osudy), filosofii, literatury a umění pěstovala i geometrie, matematika a astronomie. Bujela zde však i astrologie, alchymie a hlavně i magie. Řecko převzalo magii od Peršanů, Babyloňanů, ale i Egyptanů v době jeho řecké kolonizace. Bylo ovlivněno spisy perského mága Ostantese a Hermesovým dílem přeloženým do řečtiny. Magické prvky ale najdeme i u řeckých autorů. Např. Platón, jehož svět je magický (ve svém Symposiu mluví o „styku bohů s lidmi, který se projevuje věšteckými sny), Homér ve své Odyssei (především zpěv 6. a 5.) a Iliadě (zpěv 10.) anebo stoikové, kteří hovořili o principu dechu – „pneuma“. Ten symbolizoval existenci éterické, vše pronikající pralátky, která je principem veškerého bytí a která se podobá samotné astrální rovině. Existovalo, jako všude, i lidové čarodějnictví, ve kterém se proslavily především Thesálské čarodějnice. Ty praktikovaly krvavé rituály, ale nebyly samy, byly zde ještě tzv. „strigy“ a „lamie“. Nakonečný k tomuto uvádí: „Řecké erínye, lamie, empúzy jsou původně mýtické přízraky podsvětí, kterému vládl Hádés, jež jítřily i fantazii středověkých čarodějů. Zejména Hekaté se později stala hlavní postavou strašidelných jevů a její uctívání bylo spojeno s ‚ohavnými kulty‘ (E. Rohde).“²⁴²

V Řecku šly magie a náboženství ruku v ruce, obzvlášť, když mluvíme o magii a mysteriích. Řekové uznávali tzv. „malá mysteria“, která probíhala v Demeteřině chrámu v Aténách, a „velká mysteria“ eleusinská. Jak už název napovídá, ta se konala v místě jménem Eleusis, poblíž Athén, ve svatyni, která pocházela až z mykénské doby.

²⁴¹ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 32.

²⁴² NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 44.

Nakonečný se o řeckých mystériích také zmiňuje a popisuje je následovně: „Primárním smyslem mystérií bylo dramatickými, u některých mystérií také orgiastickými prostředky vyvolat ‚vzrušení duše‘ jako předpoklad vrcholného transcendentálního zření (‚epopteia‘). To, spolu s přípravnou očišťující fází, připomíná extatickou metodu evokativní magie.“ Podobná mystéria např. Isidina, se praktikovala především v sicilských Pompejích anebo slavná Dionýsova mystéria, jež původně pocházela z orfických bakchických mystérií, vyznačujících se především „posvátnými orgiemi“, při kterých se adepti dostávali do extatických stavů. Podle Nakonečného „Orfismus, za jehož otce je pokládán mýtický pěvec Orfeus, působil silně na ten směr řecké filosofie, který nejvýrazněji reprezentují Pythagoras a Platón, ale také na řeckou gnózi. Podle mýtu o Orfeovi byl tento z podnětu Argonautů v Peloponésu zasvěcen ve věštírně, kde byli vyvoláváni mrtví (nekromanteion) do nekromantie.“ Podobně se v Řecku pěstovala mantie a divinační umění, které se provozovalo metodou chrámového spánku nebo navozením extatického stavu pomocí omamných par vystupujících ze země. Nekromantické věštění se pak zřejmě Řekové naučili od Egyptů. Nakonečný ještě o mystériích pokračuje: „Společným znakem magie a mystérií je extáze, která však není samoučelná, nýbrž zaměřená, má funkci prostředku autopsie, či jak již bylo poznamenáno, aktivace archetypické imaginace, přinášející obrazy bohů či posvátného...

... Dalším magickým prvkem v mystériích, kromě již zmíněné extáze, která s tím souvisela jako prostředek, bylo ‚zrození boha‘, jeho evokace v imaginaci, kognitivní obsah extáze.“²⁴³

Ve Florencii se zase praktikoval kult bohyně Diany, který popsal v roce 1899 anglický etnograf Ch. G. Leland v knize *Aradia* a který perfektně dokládá tehdejší skupinové čarodějnictví s vlastní liturgií, ale především s univerzální magickou symbolikou. Kromě životních dějin Diany zde najdeme celou škálu čarodějnických technik, včetně zaklínání a zhotovování voltů, až po sabat čarodějnic, ale i svět nadpřirozena od skřítků až po planetární božstva. Je to bohatý folklor čarodějnictví, který pochází až z těch nejstarších pramenů. Leland sám píše, že Diana je bohyně „opuštěných“ a „bezbožných“. Příslušnice kultu prováděly své schůze a shromáždění na opuštěných místech např. mezi ruinami, jež byly kněžími zatraceny jako shromaždiště zlých duchů a pohanských bohů, nebo se konaly vysoko v odlehlých horách. Jednalo se tedy o pohanskou, proticírkevní a protikřesťanskou orientaci tohoto kultu. Řecko tedy mělo v podstatě náboženství a magii smíchanou dohromady nebo alespoň obojí bylo úzce spjaté.

²⁴³ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 45-46.

Hojně se také používaly i amulety a talismany. „Používání amuletů bylo extrémně běžné napříč všemi obory řecké a římské společnosti, např. císař Augustus prý na sobě nosil kousek tulení kůže, jako ochranu před úderem hromu a blesku.“²⁴⁴ Nejenom používání amuletů ale i ochranných golemů, jak píše ve svém díle O. Eliáš: „Z pramenů řeckých máme velmi hojné zprávy o oživilých modlách. Tak o hermách (sochách boha Herma-Merkura), jež stávaly hojně před domy, neb na veřejných místech, často se vypráví, že nabyly řeči a mluvily za rozličných okolností.“²⁴⁵

Ve starém Římě kromě řeckých a egyptských mysterií prosperoval i mithraismus a vzkvétala magie, astrologie a alchymie. Dionýská mysteria byla vyměněna za bakchanálie a další orgiastické rituály, jako byly saturnálie, luperkálie apod. Magie ale nebyla jen doménou prostého lidu, např. velmi vzdělaný císař Marcus Aurelius (121-180) žádal profesionálního černého mága, aby mu pomohl, protože se jeho manželka zakoukala do jakéhosi gladiátora. Nebo dalším příkladem je prokletí kartaginského vojevůdce Hannibala, když stál před branami Říma, senátoři nastudovali magické svitky a prokleli ho pomocí obětních rituálů bohu války, Martovi. Ve chvíli, kdy Hannibal v roce 216 porazil římské legie a jeho vítězství bylo na dohled, senátoři přitvrdili, a aby jejich zaklínání bylo opravdu silné, obětovali lidské jedince. Zakopali je zaživa a obětováni byli „galský muž a žena a řecký muž a žena“ (Livius). Nakonečný o Římanech píše: „Pěstovalo se nejen čarodějnictví nejpřízemnějšího druhu, ale i magie čísel ‚mundum regunt numeri‘, ‚světu vládnou čísla‘ – Pythagorova teze), do přirozené magie byly zavedeny účinné italské mandragory, pěstovala se ‚extatická mantika‘ (Rohde), výklad snů podle snáře (Oneirocritica) Artemidora z Daldisu, filosofové studovali egyptské a řecké magické papyry. (...) Z období pozdního Říma pocházejí tabelae defixionum (poutači tabulky), převážně olovené, zhotovované v úterý, den Martův, sloužící k proklínání, které v nich bylo vyryto magickým písmem, případně s portrétem oběti. Byly zakopávány v místě jejího bydliště.“²⁴⁶

9. 4. 1. Řecká démonologie

Od Babylonu Řecko převzalo démonologii, a ještě ji propracovalo. Právě od řeckého výrazu „daimon“ byl název „démon“ odvozen a původně toto slovo znamenalo něco jako „osud“. Později se začalo užívat výrazu „daimonion“ (génus v latině), který znamenal „to co osud působí“. U některých autorů výraz „daimones“ znamenal duchy

²⁴⁴ BOHAK, Gideon. *Ancient Jewish Magic*. Cambridge University Press. Cambridge, 2011. s. 121.

²⁴⁵ ELIÁŠ, Oldřich. *Golem: historická studie na podkladě okultním*. Praha: Sfinx, 1924. Knihovna Sfinxy. Reprint vydalo nakladatelství Půdorys, Praha 1996. s. 8.

²⁴⁶ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 52.

mrtvých předků, polobohy nebo bohy svržené a často byli zaměňováni a přirovnáváni k přírodním živelným silám s lidskou myslí. Dělili se na zlé (kakodaimones) a dobré (agathodaimones) duchy. Podle Platóna jsou démoni zprostředkovatelé nebo tlumočníci mezi lidmi a bohy. Bohům nosí lidské oběti a modlitby. Lidem pak zase přinášejí odměnu a rozkazy bohů, případně věštbu, protože bohové nemohou komunikovat s lidmi napřímo. Veselý ovšem hovoří o Thalesovi z Milétu jako o zakladateli řecké démonologie, který rozlišoval bytosti na bohy, démony a heroy (lidské duše), podobně jako Pythágoras, který dělil démony na tři základní druhy: „nesmrtelné démony, kteří jsou nejbližší bohům, heroy, coby blažené a těla zbavené lidské duše nepodléhající nutnosti dalšího vtělení, a smrtelné démony, kteří byli opět lidskými dušemi, avšak nedokonalými a podřízenými nutnosti dalšího vtělení, které znamenalo ‚smrt‘ démona. Tito smrtelní démoni se projevovali hlavně sesíláním snů.“ Veselý ale pokračuje a hovoří i o dalších autorech: „Hérakleitos činil rozdíl mezi dušemi a démony, ačkoliv jak duše, tak démoni podle něj byli částmi všeobecného ohně či všeobecného rozumu, který zahrnoval celé nebe a vše řídil. (Ohniví démoni figuruji i v učení orfiků coby nejdokonalejší kategorie rozumem obdařených bytostí.) Podle Empedokla jsou bohové, démoni i duše bytosti vzdušně-pneumatické povahy. Démoni se od bohů liší tím, že mohou chybovat a hřešit; stane-li se tak, mění se v lidské duše, které odpykávají svůj trest ve smrtelném těle. (...) Plútarchos hlásal, že démoni jsou smrtelní, žijí dlouho, pocítují libost a nelibost, jsou proměnliví a založením dobří i zlí. Zdržují se v sublunární oblasti, zprostředkovávají kontakt mezi lidmi a bohy a podílí se na věštění. Podle Maxima z Týru představují démoni spojovací článek mezi smyslovým a nadsmyslovým světem, jsou vášnivé povahy a slouží bohům. V podobném smyslu psali o démonech i Apuleius, Kelsos a Albinos.“²⁴⁷ Podle Porfýriova názoru jsou démoni všude kolem nás a jsou vzdušné podstaty. Pokud je magik zaklíná, může je přivolat a donutit je, aby mu sloužili. Zdržují se především okolo obětních oltářů a čerpají energii pro svá fluidická těla z kouře zápalných obětí.

9. 4. 2. Řecké svěcení magického kruhu

O magických kruzích jsme si už vše zásadní řekli. I Řekové je používali za účelem své ochrany při magických evokačních rituálech. Proto zde již není třeba nic dalšího na toto téma rozvádět a rovnou uvedu světící formulku.

Svěcení magického ochranného kruhu v Řecku:

Achylův štít

Homér, Ílias XVIII.478-609 (překlad Josef Justoň)

²⁴⁷ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 225-226.

Euphêmeíte! Ticho!

Bast, Bast! Je to past!*

Klatba je tu ukrytá, zlo ať odsud utíká!

Vůkol kruh a pevný štít, s ostrou zárnou obručí.

Dovnitř nikdo nevkročí!

Ni bozi hradbou trojkruhou pěti živlů neprojdou.

Středem zem i hloubky moří. Nebešťanka klenbu tvoří.

Slunce Lunou, nebem září, Plejády, Hyjády, souhvězdími všemi skrz horizont Orionem jsou hnány. Medvěd, zvaný vozem se kol otočí, a nikdy se oceánem nesmočí.

A dovnitř nikdo nevkročí!!!

9. 4. 3. Apollonius z Tyany

K velkým divotvůrcům a zásadním postavám magie a její historii bezesporu patří Apollonius z Tyany (1. stol. n. l.), řecký filosof a učenec, který byl údajným odpůrcem Ježíše Krista. Např. „G.C. Horst (1820) tvrdí, že ‚dějiny gnostiků nabízejí v oblasti teurgie obsažnou látku‘ a že ‚teurgie byla mezi gnostiky v Alexandrii rozšířena a vysoce oceňována‘. Za ‚hrdiny teurgie‘ a ‚důvěrníky bohů‘ pak pokládal zejména ‚pythagorejského divotvůrce‘ Apollonia z Tyany, současníka a podle některých autorů i rivala Ježíše Krista, jakož i mýtického Henocha, a Dionysia Aeropagitu, jehož spisy pokládá pro teurgii za zvlášť důležité.“²⁴⁸ Někteří badatelé jsou tedy přesvědčeni, že Ježíš Kristus je vymyšlený a nikdy neexistoval a že jeho postava a novozákonní příběhy byly inspirovány právě Apolloniem, protože i on odmítal pohanské polyteistické náboženství a měl okolo sebe učedníky. Byl asketou, nepil alkohol a nejedl maso, spal na zemi a oblékal se do obyčejného lněného prádla. Apollonius byl odpůrcem pohanských rituálů, a to především těch, kde docházelo k obětování zvířat, nebo dokonce lidí. Oproti Ježíšovu slovu tvrdil, že nemá žádný smysl se modlit k Bohu anebo ho vzývat, protože s námi stejně nebude komunikovat. Mnohem důležitější je se soustředit svou myslí a jejím prostřednictvím navázat spojení s vyššími sférami. Apollonius hodně cestoval a dostal se z rodného Turecka přes Sýrii, Palestinu a Egypt až do Indie, kde studoval buddhismus, ale navštívil i Etiopii a Hispánii. Jeho současníci jej považovali za divotvůrce a nejednalo se pouze o léčení smrtelně nemocných. Když se dostal do extatického stavu, zářila mu kolem hlavy svatozář a uměl i věštit. Předpověděl přesně den a způsob smrti císaře Domiciana. Ten chtěl Apollonia potrestat, ale když s ním dlouze rozmlouval, změnil svůj názor a Apollonia propustil se slovy, že je svatý člověk. Jeho učení bezpochyby inspirovalo vznik křesťanství a sám Apollonius se pravděpodobně stal vzorem novozákonního vizionáře,

²⁴⁸ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 48.

žijícího v chudobě, chodícího se svými následovníky po kraji a hlásajícího proti pohanským kultům. Oproti Ježíšovi žil vcelku dlouho (zřejmě až okolo sta let) a byl tolerantním filosofem, který nenáviděl demagogii a hlásil se k novopythagoreismu.²⁴⁹

Jeho životopis sepsal Flavius Filostratos (zhruba v roce 217). Apollonius vykonal mnoho zázraků a zcela jistě měl nějaké parapsychické schopnosti. V Alexandrii například předpověděl, že vidí na dálku požár chrámu v Římě. Když pak přišly zprávy z Říma, jeho vize byla přesně potvrzena. Další jeho zajímavou schopností bylo vyprostit si „oheň“ z éteru. Pravděpodobně šlo o tzv. „tajný oheň alchymistů“, který znají i Židé a nazývají ho „Gloria Dei“. „U Filostrata čteme, že Apollonius, když v Římě potkal pohřební průvod s rakví dívky, která zemřela jako nevěsta, se nejprve zeptal na její jméno, pak nařídil, aby dali rakev na zem a pronesl několik tajemných slov, načež dívka ihned zase ožila.“²⁵⁰ Nebo i další scéna popisuje, „kdy Apollonius, jsa hostem na jisté svatbě, rozpoznal v přítomné nevěstě upíra a magicky jej zneškodnil, způsobiv přitom zmizení sluhů a hodovního stolu.“²⁵¹

Další velice dobře zdokumentovaná scéna je, když se měl nalodit na loď, což absolutně odmítl se slovy, že ta se potopí, a nikdo ho neuměl přimět, aby změnil svůj názor. Loď se záhy skutečně potápí. Jiný, jeden z nejznámějších případů, kdy Apollonius používá magii, je případ, který se stal před celým soudním tribunálem, jímž byl obviněn z čarodějnictví s desítkami svědků. Ve chvíli, kdy tribunál četl rozsudek, Apollonius z Tyany se stal neviditelným, a tak snadno a pohodlně odešel ze soudní budovy. Není známo, z čeho vlastně žil anebo čím se živil, protože odmítal všechny dary. Neustále pronášel narážky na „znalosti pocházející od Bohů“ a pořád hovořil o jakési „démonické energii“. Nakonec Apollonius mizí beze stopy a nikdo netuší, kam zmizel nebo jak umřel, a proto není známo ani to, kde leží jeho hrob.²⁵²

9. 5. Křesťanská magie

V roce 341 císař Konstantin vyhlásil křesťanství státním náboženstvím, a tím ukončil dobu pohanů, kterou se tak zoufale snažil udržet jeho předchůdce císař Julian Apostata, který byl velkým příznivcem magie. Ještě v roce 180 napadl Celsus Ježíše kvůli jeho zázrakům a označoval ho za mága ze starého Egypta. Začaly se likvidovat pohanské háje, kam byly umístěovány i pohanské modly. Magie se ale pěstovala dál, což dosvědčuje

²⁴⁹ Byl Apollonius z Tyany pravý Ježíš Kristus? ProcProto.cz [online]. Dostupné z:

<https://procproto.cz/historie/byl-apollonius-z-tyany-pravy-jezis-kristus/>

²⁵⁰ AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Kniha IV. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1. s. 53.

²⁵¹ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 49.

²⁵² Jsou mezi námi... znáte je? - Matrix-2001 / Gaia. Matrix-2001 / Gaia [online]. Copyright © Matrix Consulting s.r.o. [cit. 22.04.2021]. Dostupné z: <https://www.matrix-2001.cz/clanek/jsou-mezi-nami-znate-je-203>

církev a její literatura, která uváděla vydané zákony proti magii a čarodějnictví (Lex Salica, asi okolo 507; Canon Episcopica, asi okolo 900). V celé Mezopotámii vzniká obrovská vlna křesťanství, které zaplavuje Egypt, Sýrii, ale i Etiopii křesťanskými sektami, poustevníky a různými křesťanskými komunitami. Jeden z nejznámějších Egyptských křesťanských poustevníků je sv. Antonín Veliký (251–356), který se proslavil svým soubojem s démony v podobě nahých žen, které ho přepadly, když ve své samotě meditoval. Ladicejský koncil z roku 363, který hrozí vážnými tresty za pěstování magie mezi kněžími, dokazuje, že magie se pěstovala i v církevních hodnostářských kruzích.

Nakonečně dále uvádí celkem obšírný seznam křesťanských magických praktik, které postupně nahrazovaly pohanské rituály, symboly a zvyky těmi křesťanskými: „místo amuletů vyráběla škapulíře, zaklínání d'ábla nahradila exorcismy a mnohé náboženské úkony, především mše svatá, byly rituálními magickými akty. Obchodovalo se s pozůstatky svatých a mučedníků církve svaté, vysvěcovaly se předměty a místa, nejlepší ochranou proti d'áblu bylo znamení kříže a sám kříž jako základní církevní symbol, dotýkání posvátných obrazů a soch mělo přinášet uzdravení, s bohem se lidé spojovali modlitbou. ‚Apaga Satanas!‘ (‚Odstup, Satane!‘) byla magická formulka, stejně jako ‚anathema sit‘ (‚Budiž proklet‘). Zachovala se víra v existenci d'áblů a andělů, jen jim byly propůjčeny jiné vnější formy: prototypem d'ábla se stal řecký bůh Pan, smyslný bůh lesů s rohy a kozlíma nohama, který se nejraději pohyboval ve společnosti nymf a boha vína Dionýsa. Později splynul s římským bohem lesů a pastýřů Faunem. Z celkem dobromyslného a hravého Pana se však stal záludný a lidem nepřátelský d'ábel. K věštění se začalo používat bible; při jejím náhodném otevření pasáž, která padla do očí, byla odpovědí na položenou otázku. Téměř za všechno zlo byl odpovědný d'ábel: když byl jakýsi biskup přistižen, jak vychází za nezvyklých okolností z ložnice jisté dámy, usoudilo se, že to byl d'ábel, který na sebe vzal podobu biskupa.“²⁵³ Tento obšírný seznam ale ještě doplním o věštění z křišťálové koule, kromě kupčení s ostatky světců se obchodovaly i relikvie, jako např. hřeby z kříže Ježíše Krista, které mají moc talismanu nebo ochranného amuletu. Ale nezapomínejme ani na klasickou křesťanskou modlitbičku, která je jasnou magickou ochranou formulkou: „*Andělíčku můj strážníčku, opatruj mi mou dušičku, opatruj ji ve dne v noci, od nepohody a zlé moci. Amen*“. Také svěcení kostelů, které probíhá obcházením kostela, až nápadně připomíná rituál při tvorbě golema, který jsem zmínil o několik kapitol dříve. Další zajímavý křesťanský rituál uvádí Jan Iglauer ve svém díle „Kabalistická astrologie“, kde popisuje, jak probíhalo křesťanské svěcení příbytků, prováděné ve jménu archanděla Michaela.

²⁵³ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 53.

Nastupovala tedy nová éra a mágy začali střídat světci, kteří konali zázračné činy, jako např. sv. Hilarion z Gazy (4. stol.), který pomáhal jistému muži, aby vyhrál ve vozatajských přeborech nad svým pohanským soupeřem. O sv. Pavlovi se tradovalo, že má na svědomí značný počet zázračných uzdravení nemocných. Později pak v křesťanské historii došlo k mnoha obvinění vysokých kněží, ale i papežů, z praktikování magie.

9. 5. 1. Křesťanská démonologie

Celá řada papežů se zabývala všemožnými magickými praktikami, čemuž nasvědčuje i velká řada grimoárů, které jsou jim připisovány. Nakonečný k tomuto fenoménu píše: „Nicméně řada příslušníků vysokého církevního kléru byla podezřívána a dokonce i obviněna z pěstování magie, nebo z jejího využívání prostřednictvím čarodějů, na něž se obrátili o pomoc. Výjimkou nebyli ani papežové, kteří se nechali léčit mágy či alchymisty, kteří se radili s astrology nebo dokonce používali démony k věcem čistě pozemským, jako např. papež Jan XII., který byl v roce 963 obviněn, že používal magie k získání výhry v hazardních hrách. Podle Eliphase Léviho se umírající papež Sylvestr II. doznal, že se oddával ‚duchu temnoty‘, tj. ďáblu, papež Honorius III. nekromantii atd. Ale většinou se zde jedná o případy, které spadají již do období raného středověku a které jsou ovšem sporné.“²⁵⁴ Podle Veselého je křesťanský pohled na démony podmíněn ideou rozporu mezi Bohem a Satanem, podobně jako to je u Zarathruštrova dualismu mezi dobrým Ormuzdou zlým Ahrimanem. Tato Zoroastrijská dualistická myšlenka dobra a zla zrála v prostředí esejského judaismu a v době křesťanství byla hojně sklízena. Křesťané vidí démony jako padlé anděly, kteří svou při s Bohem prohráli a byli vyhnáni a zatraceni. Pak byli ještě navíc poraženi i Ježíšem Kristem, ale i tak jim byla ponechána určitá moc, kterou využívají k tomu, aby člověku škodili a sváděli ho ke zlu a z cesty Boží. Raná křesťanská démonologie vzniká v průběhu prvních století našeho letopočtu díky apoštolským Otcům a vrcholí impozantními studiemi právníka Tertulliana a svatého Augustina. Démonologie se široce rozvíjí v dobách apologetů a např. podle Iústina Martyra, který zemřel mučednickou smrtí někdy v rozmezí let 163–167, jsou démoni, kteří napadají věřícího, tzv. „padlými anděly s těžším a hrubším tělem, než mají andělé Boží.“ Sídlí mezi nebem a zemí a jsou živí z kouře na pohanských obětištích. Veselý dále uvádí: „Bůh svěřil andělům vládu nad jednotlivými národy, ale démonští andělé při plnění svých povinností selhali. Rodí se z nich také hřích vilnosti, protože v Noemových dobách se spojili s lidskými dcerami a zplodili s nimi potomky. Máme proto dvě kategorie démonů: padlé anděly a jejich potomstvo. Démoni člověka na tomto světě podvádějí pomocí kouzel,

²⁵⁴ NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 53.

jsou původci nemocí, herezí, gnosticizmu a pronásledování křesťanů. Antické bohy vidí Iustinos jako vtělení démonů, kteří se pokoušejí svést lidi na cestu zla.“ Tertullianus (asi 170–220), který se stal biskupem v Kartágu a byl prvním velkým latinským teologem, zastával názor, že každé stvoření je původně dobré, ale že bylo později prostoupeno hříchem. Takovýto hřích ovšem není nezávislý a oddělený element protikladný jako zlo k Bohu, ale zdroj takového zla pochází od Satana a jeho nohsledů. Veselý toto komentuje a podrobně popisuje, jak to Tertulián vidí: „Démon je tudíž pouze zvráceným stvořením a nikoli demiurgem, jak ho chápala gnóze. Bůh ho stvořil dobrým a dokonalým, ale on se v důsledku své závisti a žárlivosti stal ničemným. Zatímco Bůh tvoří svět, on se ho snaží zničit, a v tomto destruktivním smyslu je vlastně pánem tohoto světa, jakožto vůdce padlých andělů, obrů a zkažených lidí, a jako zlomyslný duch pokušitel se vkrádá do lidských duší. Satan a jeho démonští následníci způsobují přírodní katastrofy, bouřky, ničící úrodu, trestající tak s Božím svolením lidi za jejich hříchy. Také podněcují hereze a pohanské kulty, trýzní lidi, ponoukají je k přepychu, hrám, prostopášnostem atd. Umučení Ježíše Krista demony oslabilo, ale jejich nepřátelská činnost neustane až do Posledního soudu. Chránit se před nimi lze vírou v Ježíše Krista, křtem a exorcismem.“ Augustin (354–430) také věřil v existenci d'ábla. Tomu Bůh dovoluje ovládat tento svět, čímž je člověk v Satanových rukou. Augustin ovšem vidí vesmír ve své podstatě jako dobrý, ale Bůh na zkažený lid sesílá neštěstí, bolest a zkázu, právě pro jeho hříchy. Zlo nemá samostatnou existenci, ale jen nemá v sobě ani špetku dobra, jímž je sám Bůh. Augustin dále hovoří o shodě s démonickými silami, přes které se projevují přírodní zla (bouřky, fyzická bolest apod.), která nejsou těmi pravými zly, ale závisí jenom na slabosti člověka. Tím opravdovým zlem je pro Augustina morální zlo, takže hřích. Tento hřích pak pramení ze svobodné vůle člověka a jeho volby. Tím se Bůh zbavil zodpovědnosti za morální zlo, protože záleží jen na člověku, jak se rozhodne. Proto, jako všechny bytosti Bohem stvořené jsou povahy dobré, tak i původní povaha Satanova i Adamova byla od základu dobrá. Tento hřích, který tím přivedli na svět, vznikl jen z jejich svobodné volby a vůle. Prvotní hřích mění vůli člověka a činí lidi náchylnými ke zlu. Satanův hřích pak kazí navždy úplně všechny bytosti, a to tak dlouho, než jsou zachráněni a vykoupeni Ježíšem Kristem. Augustin se dost věnoval diskuzím o pohanských démonech, ale pro velký objem Augustinova díla zde však nelze jeho myšlenky ani ve zkratce rozvádět.²⁵⁵

²⁵⁵ VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 231-233.

9. 5. 2. Křesťanská angelologie

Společně s pojmenováním pekelných sil, vznikají i jména nebeských sil, tedy andělů. Angelologie je v různých náboženstvích hierarchií andělů, nebo řekněme jakýmsi systémem hodnotícím moc specifických andělů. Vyšší pozice mají větší moc nebo autoritu nad nižšími hodnostmi a tyto různé hodnosti mají na první pohled i rozdílné podoby, například různý počet křídel nebo tváří. V křesťanství jsou andělé poslové boha, což vychází z judaismu. Různá díla křesťanské teologie propracovala hierarchie andělských bytostí, ale tou nejdůležitější byla ta, kterou na přelomu 6. století přednesl křesťanský neoplatonista Pseudo-Dionysius Areopagit ve svém díle „De Coelesti Hierarchia“ (O nebeské hierarchii). Tvrdil, že je důležitou osobností obrácenou apoštolem Pavlem, který je autorem většiny Nového zákona, a jeho práce měla větší vliv, než jaký by měl, kdyby použil své skutečné jméno, dokud Erasmus nezveřejnil pochybnosti o stáří díla na počátku 16. století.²⁵⁶ Andělé jsou rozděleni do tří řádů neboli triád, „andělských sborů či chórů“. Do prvního řádu neboli sféry patří Serafíni, Cherubíni a Ofaníni. Serafíni jsou majestátné bytosti se šesti křídly, lidskýma rukama a hlasem, když jsou v Boží přítomnosti. Serafiové jsou nejvyšší andělskou třídou a slouží jako opatrovníci Božího trůnu a neustále zpívají chválu Bohu „Svatý, svatý, svatý je Pán Všemohoucí; celá země je plná jeho slávy.“ Cherubíni zase mají čtyři tváře, jednu lidskou, druhou vola, třetí lva a čtvrtou orla (později přijato jako symboly čtyř evangelistů). Mají čtyři spojená křídla pokrytá očima (i když se zdá, že je Zjevení 4 : 8 popisuje jako šest křídel, tak jako mají Serafíni), lví tělo a nohy volské. Cherubínové jsou v podstatě jakousi ochrankou Boha, protože hlídají cestu ke stromu života v zahradě Eden a Boží trůn. O Cherubínech se zmiňují Genesis 3 : 24, Ezechiel 28 : 14 a 16 nebo 10 : 1 – 22 a 1. Královská 6 : 23 – 35, ale zmínky lze nalézt i v Exodu a 2. Paralipomenon. Svatý Tomáš Akvinský si představoval Satana jako padlého cheruba. Ofaníni nebo také Trůni jsou třídou nebeských bytostí, o nichž se zmiňuje Pavel Apoštol v listu Koloským 1 : 16. Také jsou nazýváni trůnními anděli, nad kterými Stvořitel sedí a vykonává skrze ně své soudy. Do druhého řádu patří andělé druhé sféry, kteří pracují jako nebeští vládci stvoření tím, že si podrobují hmotu a řídí všechny duše a nízké duchy nebo jim vládou. Jsou to Domíniové (panstvo), síly (Virtues) a mocnosti, bytosti silové autority (Potestates). Skrze Domíniony se vládne a ukládají se povinnosti nižším andělům. Pouze zřídkakdy se zjevují člověku. Virtues jsou jakási andělská ministerstva, jejichž prostřednictvím se ve světě dělají znamení a zázraky. Potestates neboli andělé silové autority dostali své jméno, protože jsou to andělé, kteří mají moc nad zlými silami, které

²⁵⁶ Stanford Encyclopedia of Philosophy [online]. Copyright © 2019 [cit. 22.04.2021]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/pseudo-dionysius-areopagite/#DioPer>

jsou tito andělé schopni omezit, aby již nikomu neubližovali. Do třetí sféry patří andělští „Knížata“, Archandělé a andělé strážní. Knížata jsou andělé, kteří vedou a chrání národy nebo skupiny národů a instituce, jako je církve. Knížata předsedají dalším skupinám andělů a jsou zobrazována s korunou a žezlem, protože je pověřují plněním božské služby. Některá administrují a některá asistují. Jejich povinností je také údajně vykonávat rozkazy, které jim dávají andělé z horní sféry a odkázat požehnání hmotnému světu. Jejich úkolem je dohlížet na skupiny lidí. Jsou to vychovatelé a strážci říše na zemi. Jako o bytostech souvisejících se světem zárodečných idejí se o nich říká, že inspirují živé k mnoha věcem, jako je umění nebo věda. Pavel použil výraz vlada a autorita nebeská v listu Efezským 1:21 nebo 3:10. Archandělů je celkem sedm a v Novém zákoně jsou jmenovaní pouze dva, Michael a Gabriel. Ve většině křesťanských tradic je Gabriel také považován za archanděla, ale pro tento předpoklad neexistuje žádná literární zmínka. Za uvedení stojí také to, že výraz „archanděl“ se objevuje pouze v jednotném čísle, nikdy v množném, a pouze v konkrétním odkazu na Michaela. Jméno archanděla Rafaela se zase objevuje pouze v knize Tobiáš. Raphael řekl Tobiášovi, že je „jedním ze sedmi, kteří stojí před Pánem“, a obecně se věří, že Michael a Gabriel jsou dva z ostatních šesti. Čtvrtý archanděl je Uriel, jehož jméno doslovně znamená „Světlo Boží“. Urielovo jméno je jediné, které není zmíněno v křesťanské bibli, ale hraje významnou roli v apokryfonu Druhá Esdrašova kniha (čtvrtá Esdrašova kniha v latinské Vulgate). V knize odhaluje sedm prorocství prorokovi Ezdrášovi, po kterém je kniha pojmenována. Hraje také roli v apokryfní knize Hnohově. Další možnou interpretací sedmi archandělů je, že těchto sedm je sedm duchovních duchů, kteří stojí před trůnem popsáným zase v knize Hnohově a v knize Zjevení 1 : 5. O sedmi archandělech se říká, že jsou anděly strážnými národů a zemí a že se zajímají o problémy a události kolem nich, včetně politiky, vojenských záležitostí a obchodu.²⁵⁷ Osmý archanděl, Metatron, je ustanoven v židovsko-křesťanské kabale jako nebeský písař a druhá nejmocnější bytost v nebi po samotném Bohu. Apokryfní knihy Hnohovy (zvláště pak 3. kniha Hnohova) říká, že Metatron byl dříve biblický Henoch osobně, který po jeho nanebevstoupení byl transformován do archanděla a dostal jméno Metatron. Poté mu byly uděleny dispozice náčelníka archandělů a prozrazeno tajemství stvoření. Poslední, andělé strážní, jsou nejnižší v pořadí nebeských bytostí, ale zase ti nejnámější. Jsou to andělé, kteří se nejvíce zajímají o záležitosti lidí. V této kategorii andělů existuje mnoho různých druhů andělů s různými funkcemi. Většinou jsou posíláni

²⁵⁷ Hierarchy of angels – Wikipedia. [online]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Hierarchy_of_angels

jako poslové k lidstvu. Z této třídy pocházejí osobní andělé strážní. Mezi křesťany panuje všeobecná víra, že jsou přiřazeni ke každému člověku, ať už křesťanovi, či nikoli.²⁵⁸

9. 5. 3. Křesťanské grimoáry

Démonologie se i nadále vyvíjí v pozdějších dobách a např. Psellos (1018–1078 nebo 1096) dělí demony na ohnivé, vzdušné, vodní a zemní, podzemní a světla se štítící. V průběhu celé historie až do současnosti vzniká mnoho křesťanských grimoárů založených na starobabylonské a židovské praxi a mnoho prvků do své křesťanské evokační magie z těchto kultur přebírá. Současný mág a kabalista Karel Goldmann se ve svém článku o démonech také zmiňuje o křesťanských grimoárech a stěžuje si, že poslední dobou lze pozorovat v současných okultních spolcích fascinaci a obsesi v satanských kultech: „Především je to posedlost vyvoláváním d'ábla. Fascinace touto pro křesťany temnou postavou nabývá obskurních a doslova absurdních rozměrů v neblaze proslulém Grimoáru papeže Honoria III. (nenapsal ho on, ale byl mu přisouzen), kde se s desadeovskou rozkoší popisují krvavé rituály, které je třeba udělat, aby se zjevil Satan. Doporučuje se morální zhýralost a pěstování takových neřestí, které jsou v přímém protikladu s ctnostmi doporučovanými církví. Zajímavé je, že Grimoár papeže Honoria III. byl zjevně napsán pro kněze. Podrobnější popis křesťanské, respektive katolické magie ale podává Papežská magie s podtitulem Okultní praktiky v katolické církvi od autora, který se nazývá prostě Simon.“²⁵⁹ Ještě musím dodat známé dílo Enchiridion papeže Lva III., který uvádí sedm tajuplných modliteb darovaných právě papežem Lvem III. Karlu Velikému. „Když Karel Veliký opouštěl Řím po své korunovaci Lvem III., byl obdarován tímto papežem zvláštní sbírkou modliteb, které je připisována podivuhodná moc. Kdokoliv nosil tuto malou práci u sebe a s příslušnou úctou k posvátnému písmu recitoval ji denně, ke slávě Boží, nikdy nemohl být přemožen svými nepřáteli, procházel nezraněn skrze všechna nebezpečství a božská ochrana by s ním zůstala až do konce jeho dnů ...“²⁶⁰ Ale křesťanské grimoáry nevznikaly jen pod papežskými jmény. Klasickým příkladem je již zmiňovaný grimoár Dr. Johana Fausta „Magia naturális et inaturalis“ (Magie přirozená a nadpřirozená), který popisuje celou škálu všemožných pekelných bytostí, ale i živlových démonů, a uvádí vcelku detailní návod, jak tyto pekelné mocnosti evokovat. Dalším příkladem je dílko Fr. Herpentila „Černá magie“, což je grimoár s návodem, jak evokovat

²⁵⁸ CATHOLIC ENCYCLOPEDIA: Guardian Angels. NEW ADVENT: Home [online]. Dostupné z: <https://www.newadvent.org/cathen/07049c.htm>

²⁵⁹ GOLDMANN, Karel. Co si žid počne s demony. Okruh a střed: čtvrtletník pro náboženskou obnovu. Praha: Spolek přátel Obce křesťanů, 2009/2. ISSN 1212-1037.

²⁶⁰ Grimoire Nexus: [sborník z archivu lóže OLDM. Přeložil PETR Z VLKOVA. Mšeno u Mělníka: OLDM, [2010]. Grimoire Occulte. ISBN 978-80-87403-05-1. s. 119.

pět nejmocnějších duchů, nebo jiné dílo známé pod jménem „Heptameron neboli Magické Elementy“, které sepsal italský filosof, astrolog a profesor medicíny Peter de Abano. Abanův grimoár pojednává o rituálních magických obřadech, zabývajících se vyvoláváním konkrétních andělů po dobu sedmi dnů v týdnu (odtud název). Grimoárů je opravdu celá řada, a proto zde uvádím jen několik z těch nejznámějších.

9. 5. 4. Svěcení křesťanského magického kruhu

Opět se zde nebudu rozepisovat o funkci magického kruhu nebo jeho tvorbě, protože to vše už bylo řečeno v předešlých kapitolách, a proto rovnou uvádím první příklad svěcení magického kruhu nebo spíše aktivační formulky, která je popsána v grimoáru Fr. Herpentila (1505) „Černá magie“ a uvedená v Keferově Teurgii: „Když bylo toto vše správně a dobře připraveno a upraveno, nechť vstoupí mistr buď sám, neb se svými tovaryši, do kruhu a při vstupu vyslovuje: *Harim. Karis. Astakas. Enet. Miram. Baal. Alisa. Namutai. Arista. Kappi. Megrarat. Sagisia. Suratbakar.*“²⁶¹ Jako druhou zmíním světící formuli magického kruhu, kterou uvádí František Kabelák ve své knize „Nagia Nigrae“, kde popisuje detailní návod na evokace démonů dle žaltářů: „Kruh může být nakreslen na plátně a posvěcen knězem, nebo může být vyryt mečem, v kterémžto případě musí být posvěcen následujícím exorcismem: *Hau Ath Zael Tetragrammaton Jesua Mirjam Hatiphai Adonai In Nomine Jehoshua Amen! Ita Uriel Hatiphel Maneant Adyta Grassa Amen! Antila Dubanna Amen! Orel Corial Je Attabai!*“²⁶² Uvádím zde ještě třetí metodu z grimoáru Honoriuse III.: „Když je vše správně nakresleno a slova vepsána do kruhu, svěcená voda, která slouží k požehnání, může být též užita, aby zabránila duchům způsobit nějaké zranění nebo poškození. Stojte uprostřed kruhu, můžeš jim poroučet libovolným způsobem, jakožto ten, kdo je jejich mistrem. Co musí být říkáno při vytváření kruhu:

, Ó Pane, my se uchylujeme do Tvé moci! Ó Pane, posvět tuto naši práci! To, co je námi uváděno v činnost, je jako prach hnaný před větrem a anděl Páně zde prodlévá. Nechť zmizí temnota a anděl Páně ji vždy stihá, ALPHA, OMEGA, ELY, ELOTHE, FLOHIM, ZABAHOT, FLION, SADY. Zři Lva, jenž je vítězem, z kmene Judova, pokolení Davidova! Otevřu tuto knihu se sedmi pečetěmi. Uzřel jsem Satana jako šíp padající z nebes. Jsi to Ty, kdož nám dal moc k rozdrčení draků, šorpionů a všech Tvých nepřátel pod Tvými chodidly. Nic nám nemůže ublížit, dokonce ani ELOY, ELOHIM, ELOHE, ZABAHOT, ELION, ESARCHIE, ADONAY, JAH, TETRAGRAMMATON, SADY. Pánova je zem

²⁶¹ KEFER, Jan. Theurgie magické evokace. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-15-0. s. 35.

²⁶² KABELÁK, František. Magia Nigrae: Černá magie. 3. vyd., v nakl. Horus dopl. a rozš. 1. vyd. Brno: Horus, 1994. Modrý západ Slunce. ISBN 80-900228-9-8. s. 43-44.

a všichni ti, kdož zde pobývají, protože on toto ustanovil nad moři a připravil to uprostřed vln. Kdo vystoupá k pohoří Páně? Kdo bude přijat v jeho Posvátném Sídle? Nevini rukou a čistí na srdci. Kdo nenechal spočinout svou duši do marnosti a neučinil křivou přísahu proti svému bližnímu. Takoví budou požehnáni Bohem a dosáhnou milosrdenství Boží spásy. On je vývojovým stupněm těch, kdož Ho hledají. Otevřte své brány princové, otevřte své brány na věčnost a král Věčné slávy vstoupí! Kdo je to král Věčné slávy? Pán Všemohoucí, Pán mocný v bitvě. Otevřte své brány princové! Vyzvedněte je nahoru. Kdo je král Věčné slávy? Všemohoucí Pán. Tento Pán je král Věčné slávy. Věčná slávo buď Otcem, Synem...’, atd.“²⁶³

9. 5. 5. Ježíš

Ježíš je vlastní jméno pocházející z hebrejštiny a znamená „Bůh je spása“. Tímto jménem je nazýván zakladatel křesťanství, tedy Ježíš Kristus, známý také jako Ježíš Nazaretský. Odtud ale pocházet nemohl, protože v době, kdy se narodil, Nazareth ještě neexistoval. O Ježíšově životě toho moc nevíme, protože jediným zdrojem informací o jeho osobě jsou v podstatě biblická evangelia. Ježíš je vnímán jako spasitel světa, Mesiáš (vykupitel) a Syn boží. Někdy dokonce bývá nazýván jako pantokrátör (vládce světa). Podle křesťanské nauky byl Ježíš popraven ukřižováním za své učení a názory na hoře Golgotě. Jeho smrt pak vykoupila a osvobodila lidstvo od Adamova dědičného hříchu. Podle evangelií tři dny po své smrti byl vzkříšen a vstal z mrtvých. Nějakou dobu se zjevoval svým učedníkům a pak odešel do nebe za svým otcem, kde nyní sedí po jeho pravici v trůnním sále nebeském.²⁶⁴

O Ježíšově dětství a vlastně ani o jeho běžném životě, tedy o historickém Ježíši, toho moc nevíme. Kromě Bible zcela chybějí jakékoliv další písemné prameny, které by dokládaly jeho život před tím, než se objevil jako učitel. Ježíš byl vždy spojován s konáním všemožných zázraků, což vyvolává otázku, zda Ježíš vládl magickým uměním, a pokud ano, tak kde se jej naučil? Podle biblické legendy za ním po jeho narození ke kolébce přišli tři mágové pravděpodobně z Persie (Kašpar, Melichar a Baltazar – vymyšlená jména až na základě legendy), kteří mu přinesli tři dary: zlato, kadidlo a myrhu. Tito tři mudrcové patřili k astrologům (hvězdoporcům) a babylonským kněžím Zarathuštrova kultu. Jejich astrologické schopnosti jsou spojovány s proroctvím z knihy Numeri, kde Balaám předpovídá, že z rodu Jákobova vyjde hvězda, nový král Izraele. Byli to právě oni, kteří pak předávali od útlého dětství malému Ježíšovi znalosti magického

²⁶³ Grimoire Nexus: [sborník z archivu lóže OLDm. Přeložil PETR Z VLKOVA. Mšeno u Mělníka: OLDm, [2010]. Grimoire Occulte. ISBN 978-80-87403-05-1. s. 35-36.

²⁶⁴ ŠTIRSKÝ, Benedikt. Lexikon magie a esoteriky. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9. s. 130.

řemesla? Pozoruhodné jsou i jejich dary. Zlato jako ušlechtilý a drahý kov, používaný v alchymii a při výrobě talismanů. Další dva dary jsou mimo jiné nejpoužívanějšími kuřidly při magických rituálech a evokacích. Proč přinesli zrovna tyto dary?

Někteří badatelé se domnívají, že Ježíš vyrůstal v Egyptě, kde se naučil magickým praktikám. Přesně se píše: „Když Ježíš začínal své dílo, bylo mu asi třicet let.“ (Luk 3, 23) Jako jediné zdroje z doby před křtem máme jen část Matoušova evangelia (Mat 2, 13–23), kde je popsán útěk do Egypta ihned po Ježíšově narození. Pak následuje popis, jak byl Ježíš nalezen v chrámu asi ve věku dvanácti let (Luk 2, 41–52). Ale co dělal potom? „Dítě rostlo v síle ducha a moudrosti a milost Boží byla s ním.“ (Luk 2, 40). Nic jiného se už ovšem v evangeliích neuvádí. Nicméně „ještě kolem roku 180 vystoupil Celsus proti Ježíši Kristu, kterého označil za egyptského mága, protože konal zázraky.“²⁶⁵ Ježíš byl často učedníky oslovován jako rabi a učitel, což by mohlo nasvědčovat tomu, že ovládal židovskou kabalou. Indicií k tomu, že byl vlastně prvním křesťanským mágem, je mnoho, už jen jeho zázračné činy, které jsou popsány v evangeliích, tomu nasvědčují. Některé se týkají přírodních úkazů a jejich manipulací, chození po vodě, utišení bouře, zázračného rozmnožení pokrmu a nasycení zástupů. (Běžnou magickou praxí v Ježíšově době bylo i přivolávání deště.) Stejně tak je známý i příběh, kdy Ježíš změnil vodu na víno. Všechny tyto činy (magické akty), které jsem zatím uvedl, by se daly zařadit pod živlovou magii, kdy mág ovládá základní živelné elementy (oheň, voda, země a vzduch) a umí magicky nebo alchymicky živlové transmutace (přeměny). Existuje i jiný příběh, kdy Ježíš odejde do pouště, kde svádí souboj se satanem. „Plný Ducha svatého vrátil se Ježíš od Jordánu; Duch ho vodil po poušti.“ (L 4,1) Z Markova evangelia se dozvídáme více: „A hned ho Duch vyvedl na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní a satan ho pokoušel; byl mezi dravou zvěří a andělé ho obsluhovali.“ (Mk 1,12.13) „V těch dnech nic nejedl.“ (L 4,2). Popis, že odešel do pouště, kde i podle kočovných kmenů lze často spatřit démony, a že se postil 40 dní, jsou až příliš podobné prvky s přípravou pro magickou evokaci, při které je také nutno dbát přísných předpisů, ke kterým právě takovýto půst patří. To, že Ježíš dokázal ovládat démony, dokazuje i jeho aktivita jako exorcisty (vymítače). Nejčastěji k exorcismu užívá magii slova, stačí jenom jeho příkaz, aby démon z posedlého vyšel. Ve většině případů démoni znají jeho moc a volají na něho různá jména a tituly, (svatý Boží, Syn Boží, syn Boha nejvyššího): Mk1,21-28 (L4,31-37), Mk1,34 Mk5,1-20 (Mt8,28-34, L8,26-39), Mk9,14-29 (Mt17,14-21, L9,37-43). Ježíšovy magické vymítací formulky jsou prosté příkazy: „já ti nařizuji“, „umlkni“ a „vyjdi“. Už jenom to, že Ježíš může používat

²⁶⁵ NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 52.

obyčejného rozkazu a démoni ho poslechnou, naznačuje jeho nadpřirozenou moc a sílu. Ani v jediném uvedeném vymítání Ježíš neužívá formule, v čím jménu pekelným mocnostem přikazuje. Boží tituly mu dávají samotní démoni. Vysvětlení o původu jeho moci můžeme hledat v pasáži, kde se Ježíš brání nařčení, že vymítá demony s pomocí nejmocnějšího démona Belzebula Mk3,20-27 (Mt12,22-30, L11,14-23). Ježíš uzdravuje dotykem Božího ducha nebo Božího prstu, nejčastěji však vkládáním rukou. Mk1,31 (Mt8,15), Mk140-41 (Mt8,3, L5,13), Mk5,41 Mk1,31 (Mkrt8,15), Mk1,40-41 (Mt8,3, L5,13), Mk5,41 (Mt9,25, L8,54), Mk7,33-34 Mk8,23-25, Mk9,27 (L13,13). Jeho nejznámější léčitelské kousky jsou např. oživení již zahnívajícího Lazara, postavení mrzáka na nohy a procitnutí slepce od narození. U příběhu se slepým Ježíš používá své vlastní sliny, které smísí s hlínou. Bahno takto vzniklé pak namaže na zavřené oči slepce a pošle ho se umýt do místní řeky. Jinde zase jen pomocí Božího ducha vyléčí na dálku potomka římského vojáka, který jej požádá o pomoc. Ježíš ke konci věští svou smrt (Mar 10, 32-34), i přesto se nechává ukřižovat, aby po třech dnech od své smrti zmizel ze zapečetěné hrobky (Mar 16, 1-8), což se považuje za jeden z největších dokladů o jeho božství. Anebo je to důkaz o jeho vysoké magii?

10. Závěr

Magie byla od nepaměti úzce spjata s člověkem a jeho myšlením, a proto samotný její vznik nelze úplně určit. Snad můžeme říci, že vznikla ve chvíli, kdy člověk začal rozumně uvažovat a stvořil magii ruku v ruce s náboženstvím. Magie byla vždy spojována s kněžskými různými kultů a mísila se tedy s náboženstvím, ale sama se podle rozboru v první části této práce náboženstvím nikdy nestala.

Srovnáme-li démonologické systémy všech pěti kultur, které se nacházely v oblasti Druhého chrámu judaismu a okolních zemích (babylonskou, egyptskou, židovskou, řecko-římskou a křesťanskou), zjistíme, že vesměs všechny kultury na démonické bytosti věřily a nějakým způsobem s nimi i pracovaly. Magické způsoby a metody evokace jsou také ve všech pěti případech velice podobné a je zřejmé, že jednotlivé kultury mezi sebou různé praktiky přebíraly, mísily se a učily se jedna od druhé.

Zjištění, že Egyptský pohled na demony je spíše zvláštní, kdy je přirovnávají k polobohům, mě maličko překvapil, protože díky různým známým pyramidálním kletbám jsem žil v přesvědčení, že hrozby těchto kleteb vykonávají právě démoni. Pro mě šokující zjištění, že Egyptská evokační magie zřejmě nepoužívala žádné ochranné magické kruhy (alespoň já jsem v žádné mnou dostupné literatuře o konstrukci Egyptského ochranného magického kruhu nikde nic nenašel), bylo opravdu překvapivé. Co ovšem považuji za

obzvlášť zajímavé, je moje téze, ovšem pouze vydedukovaná, že Egyptští mágové s největší pravděpodobností používali k magické ochraně při teurgických evokacích zodiac (zvířetník), který nekreslili na zem, ale na strop svých kněžských oratoří a svatyní. Domnívám se tedy, že pokud se vesměs Egyptané věnovali teurgii, a nikoli psychurgii, s tím, že věřili, že bohové jsou na nebesích, a démony považovali za polobohy nebo spíše nižší bohy, vnímali, že ochranný kruh by měl být nad mágem, nikoliv pod mágem, tak jak to chápe dnešní západní kultura. Druhá teze, která mě napadá, je, že pokud vnímáme teurgii jako vysokou magii, která se používá ke komunikaci s božstvy, nemá smysl používat ochranný kruh, protože chránit se před bohem by nedávalo asi moc smysl. Je tedy možné, že Egyptané opravdu žádný magický ochranný kruh nakonec vůbec nepoužívali.

Podle mého bádání pocházejí evokační techniky sice z Egypta, ale za řád a nějaké uchopitelné schéma magické evokace vděčíme Babylonu, který teurgické evokace Egypta ještě propracoval a začal aplikovat především na nižší duchy, kteří ochotněji vcházeli do styku s člověkem, oproti andělským nebo božským bytostem. Vznikají tak první systémy a seznamy zlovolných bytostí. Pojmenování výrazem „démon“ přichází až z řeckého „daimon“, tedy výraz pro „osudový zvrát“. Babylonské evokační rituály byly ještě v podstatě jednoduché, ale čím déle se evokační magie vyvíjela, tím se obřady zesložitňovaly a propracovávaly do větších detailů. To je ostatně vidět i na světících formulcích, které když porovnáme, zjistíme, že Babylonská verze je prostá oproti metodě židovské, která používá například žalmů. Podíváme-li se blíže na tyto světící formulky, můžeme pozorovat, že víra v jediného boha Hospodina je v židovské, ale i křesťanské kultuře hluboce zakořeněna. Obě tyto kultury užívají ke svěcení autoritu jediného Boha, zatímco ostatní kultury světi ve jménu autority mága samotného.

Ochranné kruhy, jež uvádím v příloze, jsou sice postavené na tradicích, které pocházejí z dob Druhého chrámu, ale jsou také postupem času zmodernizované a nynější podoba, se už jen zdánlivě podobá tomu, jak ochranné kruhy vypadaly původně. Bohužel mi není známo, že by se nějaké takovéto ochranné kruhy přímo z této doby do dnešních dnů zachovaly. Podobně nejisté jsou prameny o králi Šalamounovi. Ve skutečnosti vůbec nevíme, zda Šalamounova pečeť opravdu pochází od samotného krále. Stejně jako u Apollonia z Tyany a Ježíše, tak i u Šalamouna o historické reálné postavě tohoto krále moc nevíme. A jak už to tak bývá, mnoho knih, které chceme, aby nebyly zapomenuty, jsou autorsky přiřazovány slavnějším osobám, než je sám autor. Proto existuje hned několik Šalamounových grimoárů, ale sám pochybuji o tom, zda vůbec nějaký sám král Šalamoun napsal i když ani tuto možnost nevylučuji.

Vůbec můžeme obecně pozorovat, že židovské a křesťanské evokační grimoáry jsou vesměs velmi složité a dodržení všech předpisů, případně odříkání všech modliteb a zaklínání je velmi zdlouhavé a energeticky velmi namáhavé. U židovského pohledu na démonologii bych rád vyzvedl paradox, který mě také zaujal. Hovořím zde o zmíněném zásadním faktu, „že židovská teologie nikdy nepřijala démonologický pohled a je třeba na židovskou démonologii nahlížet jako na teurgii, a proto zde hovoříme o angelologii. Pro žida neexistuje negativní anděl, nelze proti Hospodinu rebelovat, a hlavně Satan je protivník člověka a ne Boha (protivník ve smyslu pokušitel, svůdce).“, ale přesto judaismus s démony pracuje. Zatímco u židovské angelologie musím konstatovat, že je vcelku organizovaná, ale vzhledem k hebrejskému jazyku už ne tak jasná a každému srozumitelná. Pro další porovnání uvádím v příloze této práce několik schémat, jak ochranné magické kruhy v jednotlivých kulturách vypadaly.

Jména a hierarchie bytostí v křesťanské démonologii se mi zdají být nejasné, alespoň ve mně dostupné literatuře a osobně nastudovaných grimoárech se hodnosti a jména jednotlivých knížat pekelných mocností mění, nebo jsou ve své podstatě zcela rozdílná, a tak se zřejmě jedná o jiné bytosti se stejnou hodností. Dost často se ale jedna bytost zaměňuje za jinou anebo zase má jedna bytost několik rozdílných jmen. O to víc mě zaujalo, jak je v křesťanském pojetí vytvořena angelologie, kde je veškerá hierarchie zcela jasná a jména andělských vůdců jsou pevně daná. Andělská hierarchie je tedy přehledná a srozumitelná, na rozdíl od ostatních systémů porovnávaných kultur.

Pro lepší kulturní srovnávací vzorec jsem vybral u každé porovnávané kultury jednu osobnost, která mě zaujala svým vlivem a magickými schopnostmi a činy, které konala. Opět můžeme pozorovat, že ve všech kulturách tyto vybrané a v této práci popsané osobnosti mají velice podobné vlastnosti, konají vesměs totožné zázraky, a co je vůbec pozoruhodné, všichni tito divotvůrci jsou v podstatě náboženskými reformisty a zakladateli nějakého monoteistického náboženství nebo alespoň učednického náboženského společenství. Za zmínku stojí i to, že všech pět osobností se nakonec stalo bohem nebo alespoň jakýmsi polobohem, stavěly se nebo ještě staví v jejich jménech chrámy a jsou uctívány v podstatě dodnes. To opět dokazuje, že magie je úzce spjatá s náboženstvím, ale vždy se od něj rozlišovala a svým způsobem tajila, až na vybrané jedince, opět většinou vybírané z kněží náboženských kultů.

Vcelku z této studie lze vyvodit, že magické praktiky se používají ve všech kulturách, a především náboženstvích, velice podobně a už od nepaměti po celém světě. Na závěr bych rád uvedl jeden svůj osobní názor. Magie je v dnešní době spíše vědeckým

uměním, filosofií a hlavně pro některé jedince i životním stylem. Ovšem, že se vždy najde mnoho „pozérských“ okultistů a pochybných vykladačů karet v nočních hodinách na jistých TV stanicích, pochybovačných ateistů a nenávistných odpůrců magie, kteří tento obor zprofanovávají a nepřístupují k němu akademicky ani odborně, a už vůbec ne vědecky, což je dle mého úsudku věčná škoda, protože magie je jeden z oborů věčné studnice moudrosti, která nám může poodkrýt závoj tajemnosti o historii, ale i původu lidstva, vztahu člověka s Bohem samotným a především o důvodu naší ubohé existence.

Seznam použité literatury:

- ABANO, von Petrus. Heptameron aneb základy magie – Praktická příručka magie. Praha: EULIS, 1941.
- AGRIPPA VON NETTESHEIM, Heinrich Cornelius. Okultní filosofie. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-40-1.
- ALBERTUS, Frater Spagyricus. Alchemyst's Handbook. Samuel Weiser, INC. York Beach, Maine, 1974. ISBN 0-87728-655-8.
- ALLEAU, René. Aspekty tradiční alchymie. Přeložil I. Purš a M. Stejskal, Praha, vyd. Merkuryáš, 1993.
- ANTARES, Zuzana. Učebnice výkladu Crowley tarotu pro začátečníky i pokročilé. Brno: Spiral Energy, 2005. Hermés (Spiral Energy). ISBN 80-86954-00-5.
- BARDON, František. Brána k opravdovému zasvěcení: učební soustava o deseti stupních. Část teoretická i praktická. Třebíč: Asu, 1992. ISBN 80-900887-4-0.
- BANZHAF, Hajo. THELER, Brigitte. Crowleyho Tarot: Klíčová slova ke Crowleyho tarotu. Olomouc: Fontána, 2006. ISBN 80-7336-320-8.
- BARDON, František. Praxe magické evokace: návod k evokování bytostí, obývajících sféry, které nás obklopují. Třebíč: Asu, 1993. ISBN 80-901463-1-7.
- BBC - History - Imhotep. [online]. Copyright © [cit. 16.04.2021]. Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/imhotep.shtml
- Bible: Písmo svaté Starého a Nového zákona: český ekumenický překlad. 20. (7. opravené) vydání. Praha: Česká biblická společnost, 2017. ISBN 978-80-7545-043-2.
- BOHAK, Gideon. Ancient Jewish Magic. Cambridge University Press. Cambridge, 2011.
- BOS, Gerrit. Jewish Traditions on Divination with Birds (Ornithomancy). University of Cologne. 2015. DOI 10.13140/RG.2.1.2155.1841.
- BRONISLAW, Malinowski. Magic, science, and religion. Garden City, NY: Doubleday 1954, ISBN 978-1-61427-779-8.
- Byl Apollonius z Tyany pravý Ježíš Kristus? ProcProto.cz [online]. Dostupné z: <https://procproto.cz/historic/byl-apollonius-z-tyany-pravy-jezis-kristus/>
- CAVENDISH, Richard. Dějiny magie. Praha: Odeon, 1994. ISBN 80-207-0509-0.
- CATHOLIC ENCYCLOPEDIA: Guardian Angels. NEW ADVENT: Home [online]. Dostupné z: <https://www.newadvent.org/cathen/07049c.htm>
- Claviculae Salamonis: (Klíčky Šalamounovy): kabbalistický rukopis středověký, obsahující úplnou praktickou magii. 2. vyd. Praha: Trigon, 1990. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-04-5.
- DARRELL, D. Hannah. Guardian angels and angelic national patrons in Second Temple Judaism and early Christianity. DEUTEROCANONICAL AND COGNATE LITERATURE YEARBOOK 2007: Angels. De Gruyter. ISBN: 3110192969.
- DAVIDSON, G. (1994). A Dictionary of Angels: Including the Fallen Angels. Free Press. ISBN 978-0029070529
- DIETRICH, Manfred, METZLER, Kai, & NEUMANN, Hans. (2014). Studia Mesopotamica: Jahrbuch Fur Altorientalische Geschichte Und Kultur, Ugarit Verlag. ISBN 978-3-86835-076-0
- DRAKE, Michael. Šamanské bubny. Praha: Synergie, 1996. ISBN 80-901797-0-3.

- DÜRR, Josef. Experimentální démonologie. Praha: Trigon, 1993. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-39-8.
- Egyptská kniha mrtvých. Jindřichův Hradec: Martin Jůna, 2021. ISBN 978-80-88015-72-7.
- ELIADE, Mircea. Posvátné a profánní. Přeložil Filip KARFÍK. Praha: Česká křesťanská akademie, 1994. Knihy ze světa. ISBN 80-85795-11-6.
- ELIADE, Mircea. Šamanismus a archaické techniky extáze. Vydání druhé. Přeložil Jindřich VACEK. Praha: Argo, 2017. Capricorn (Argo). ISBN 978-80-257-2082-0.
- ELIÁŠ, Oldřich. Golem: historická studie na podkladě okultním. Praha: Sfinx, 1924. Knihovna Sfinxy. Reprint vydalo nakladatelství Půdorys, Praha 1996.
- ELIÁŠ, Oldřich. Magická předhistorie. Logos: revue pro esoterní chápání života a kultury: vybrané texty z ročníků 1–7: (1934-1940). Praha: Trigon, 1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-57-6.
- ELIÁŠ, Oldřich. Magie a démonologie ve staré Babylonii. Pezinok, 1992. ISBN 80-967469-9-5.
- ELIÁŠ, Oldřich. Úvod do magie. Praha: Trigon, 1992. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-25-8.
- ENCAUSSE, Gérard. Die Kabbala: von Papus. 2. und 3. Auflage. Přeložil Julius NESTLER. Leipzig: Max Altmann, 1921.
- ENCAUSSE, Gérard (Papus). Základy tajné vědy. 2. úplné vydání. Přeložila Ivana SŮSOVÁ. Praha: Vladimír Kvasnička, nakladatelství Vodnář, 2015. Bibliotheca horev. ISBN 978-80-7439-057-9.
- FLAVIUS, Josephus, O starobylosti Židů / Můj Život, Praha, Arista, Baset, Maitrea, 2006, ISBN 80-86410-53-6
- FLAVIUS, Josephus, Válka židovská I., II., Praha, Academia, 2004, ISBN 80-205-0118-5.
- FRAZER, James George. Zlatá ratolest: magie, mýty, náboženství. 2. vyd. Přeložil Věra HEROLDOVÁ-ŠTŮVÍČKOVÁ, přeložil Erich HEROLD. Praha: Mladá fronta, 1994. ISBN 80-204-0488-0.
- GATO, OHNISKO, Milan, ed. Uniknout Orlovi: čarodějné učení dona Juana v 9 knihách Carlose Castanedy. 2. opr. vyd. Brno: Ohnisko, 1995. ISBN 80-900805-8-8.
- GOLDMANN, Karel. Co si žid počne s démony. Okruh a střed: čtvrtletník pro náboženskou obnovu. Praha: Spolek přátel Obce křesťanů, 2009/2. ISSN 1212-1037.
- Grimoire Nexus: [sborník z archivu lóže OLDM. Přeložil PETR Z VLKOVA. Mšeno u Mělníka: OLDM, [2010]. Grimoire Occulte. ISBN 978-80-87403-05-1.
- GC27FA9 Horoskop (Unknown Cache) in Jihočeský kraj, Czechia created by ZDCB. Document Moved [online]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC27FA9_horoskop?guid=2ba6d431-adc5-44d8-84e3-5b8d515460b6
- Hierarchy of angels – Wikipedia. [online]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Hierarchy_of_angels
- HORYNA, Břetislav. Úvod do religionistiky. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994. Oikúmené. ISBN 80-85241-64-1.
- HYVERNAT, Henri. Sur un vase judéo-babylonien du musée Lycklama de Cannes (Provence). Zeitschrift für Keilschriftforschung, sv. 2. Leipzig: Otto Schulze, 1885.
- Imhotep, velký mudrc a vezír - Egyptologie.cz. Poznejte starověký Egypt – dějiny a historie | Egyptologie.cz [online]. Copyright © 2021 [cit. 16.04.2021]. Dostupné z: <http://egyptologie.cz/1585/imhotep-velky-mudrc-a-vezir/>
- Jsou mezi námi...znáte je? - Matrix-2001 / Gaia. Matrix-2001 / Gaia [online]. Copyright © Matrix Consulting s.r.o. [cit. 22.04.2021]. Dostupné z: <https://www.matrix-2001.cz/clanek/jsou-mezi-nami-znate-je-203>

KABELÁK, František. Konstrukce magického zrcadla. Logos: revue pro esoterní chápání života a kultury: vybrané texty z ročníků 1–7: (1934-1940). Praha: Trigon, 1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-57-6.

KABELÁK, František. Kabalistické zasvěcení. Brno: Horus, 1995. edice Modrý západ slunce. ISBN 80-901884-0-0.

KABELÁK, František. Magia Nigrae: Černá magie. 3. vyd., v nakl. Horus dopl. a rozš. 1. vyd. Brno: Horus, 1994. Modrý západ Slunce. ISBN 80-900228-9-8.

KABELÁK, František. Praktická spagyrie: [alchymistická teorie a universální předpisy k výrobě kvintesencí a spagyrických přípravků]. Opr. 1. vyd. Brno: Horus, 1996. Knihovna tajných lóžových iniciací. ISBN 80-901884-3-5.

KEFER, Jan. Praktická astrologie, aneb, Umění předvídání a boje proti osudu. Vyd. 3. Praha: Trigon, 1993. ISBN 80-85320-79-7.

KEFER, Jan. Syntetická magie. Praha: Trigon 1991. ISBN 80-85320-18-5.

KEFER, Jan. Theurgie magické evokace. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-15-0.

KIESEWETTER, Carl. Faust in der Geschichte und Tradition, II. sv. Berlin: 1921.

KOREIS, Voyen. Kabala: nadčasová filosofie života. Brisbane, Queensland 4069: Booksplendour, 2011. ISBN 978-0-9803825-8-7.

LASENIC, Pierre de. Alchymie, její teorie a praxe. 2. vyd. Praha: Půdorys, 2007. ISBN 978-80-86018263.

LASENIC, Pierre de. Hermetická iniciace Universalismu na základě systému rhodostaurického. Praha: Trigon, 1990. Ametyst (Trigon). ISBN 80-900077-7-5.

LASENIC, Pierre de. Hermes Trismegistos a jeho zasvěcení. Praha: Universalia, 1936. Logos (Universalia).

LASENIC, Pierre de. Tarot: Klíč k iniciaci. Praha: Trigon, 1994. Ametyst (Trigon). ISBN 80-86159-82-5.

LASENIC, Pierre de. LOUŽECKÝ, Lukáš, ed. Praxe Horev-klubu. Praha: Vladimír Kvasnička, nakladatelství Vodnář, 2018. Bibliotheca horev. ISBN 978-80-7439-142-2.

LÉVI, Eliphas: Dějiny Magie, Praha 1934, překlad Jan Kefer.

LÉVI, Eliphas. Dogma a rituál vysoké magie. 2., přeprac. a dopl. vyd. Přeložil D. Ž BOR. Praha: Trigon, 1996, c1995. Ametyst (Trigon). ISBN 80-85320-65-7.

LÉVI, Eliphas. Kniha zasvěcení. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-11-8.

LUCK, Georg. Arcana Mundi: Magic and the Occult in the Greek and Roman Worlds: A Collection of Ancient Texts (2nd ed.). Johns Hopkins. 2006. University Press. ISBN 0-8018-8345-8.

MOUČKA, Ladislav. 72 talismanů merkurské sféry: hermetická iniciace universalismu na základě systému geometrického. Praha: Půdorys, 1998. ISBN 80-86018-09-1.

MOUČKA, Ladislav. Cesta pouští. Praha: Půdorys, 1996. ISBN 80-901741-6-7.

MUCHEMBLED, Robert. Magie a čarodějnictví v Evropě: od středověku po současnost. 1. vyd. Praha: Volvox Globator, 1997. ISBN 80-720-7035-5.

NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1.

NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x.

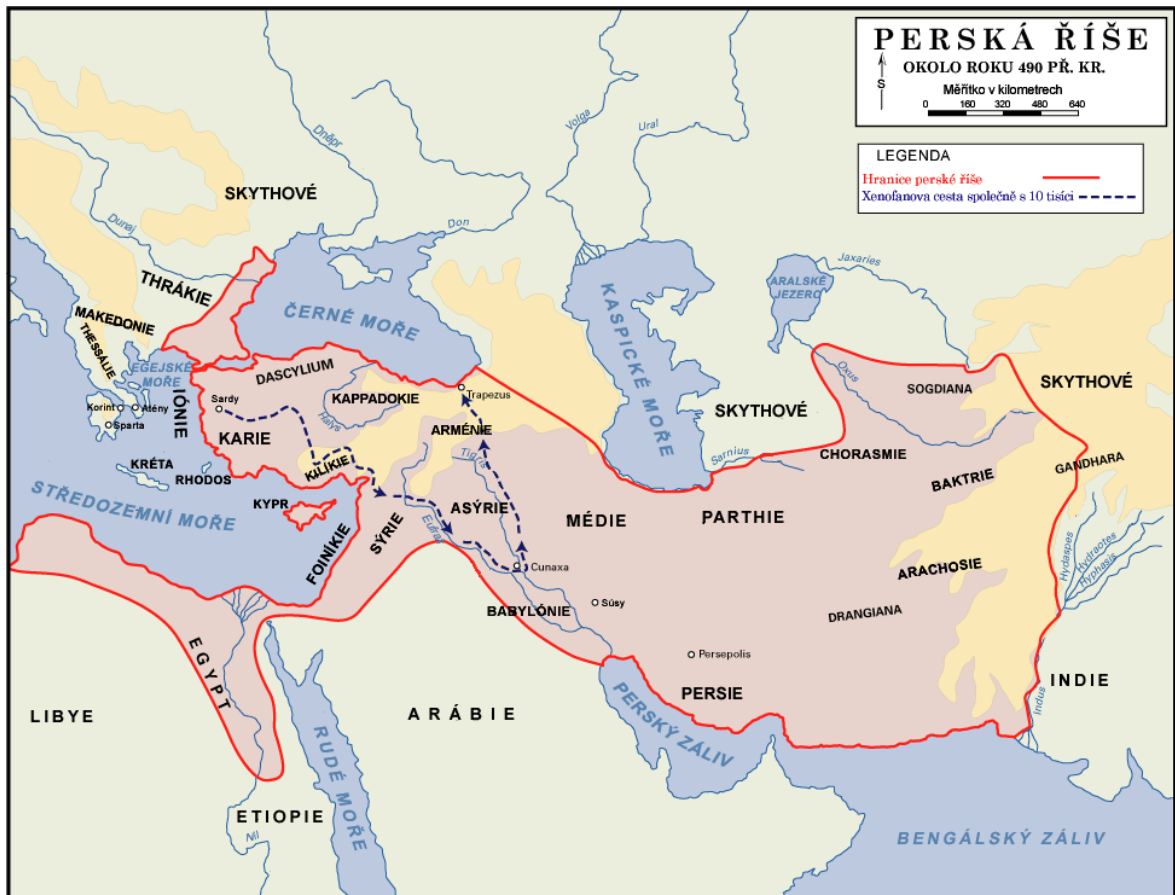
NAKONEČNÝ, Milan. Smaragdová deska Herma Trismegista. Praha: Vodnář, 1994. ISBN 80-85255-48-0.

- NEUSNER, Jacob., GREEN, William. S., & FRERICHS, Ernest. S. *Judaisms and their Messiahs at the Turn of the Christian Era* (1st ed.). Cambridge University Press. 1988. ISBN 0-521-34146-9
- PARACELUSUS VON HOHENHEIM, Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus. *Archidoxa Magica. Základy magie*. Praha: Trigon, 1991. ISBN 80-85320-19-3.
- PARACELUSUS VON HOHENHEIM, Philippus Aureolus Theophrastus Bombastus. *Paracelsus: kniha o nymfách, sylfech, pygmejích, salamandrech a ostatních živlových tvorech*. Praha: Dobra, 2001. ISBN 80-86459-12-8.
- PHILOSTRATUS, Jones, Christopher P. *The Life of Apollonius of Tyana*, Harvard University Press, p. 2, 2005. ISBN 0-674-99613-5.
- PINCH, Geraldine. *Magic in Ancient Egypt* (2nd ed.). British Museum Press. 1994. ISBN 0-7141-0979-1.
- PIOBB, Pierre. *Formulář vysoké magie*. Brno: Istenis, 1991. ISBN 80-900321-1-7.
- POTET, Baron du. *Odhalená magie čili základy vědy okultní*. Podle 4. francouzského vydání přeložil Miloš Maixner. Praha: SFINX, 1923.
- PRITCHARD, J. B., & FLEMING, D. E. *The Ancient Near East: An Anthology of Texts and Pictures* (1st ed.), 2010. Princeton University Press. ISBN 10-9780691147260.
- RAGON, G. Jean. *Smysl antických mystérií*. sv. II. Praha 1937.
- RETSCHLAG, Max. *Die Alchimie und ihr großes Meisterwerk der Stein der Weisen*. Richard Hummel Verlag, Leipzig, 1934.
- SAAR, Ortal-Paz. *Jewish Love Magic: From Late Antiquity to the Middle Ages*. Brill. 2017. ISBN 10-9004347887.
- SALMON, Guillaume. *Dictionnaire Hermetique*. Paříž, 1695.
- SHAKED, Shaul. *OFFICINA MAGICA: Essays on the Practice of Magic in Antiquity. Tablets and Magic Bowls*, Markham J. Geller. Brill Academic Publishers. Leiden – Boston, 2005.
- SMITH, Morton. *Jesus the magician* (Reprint ed.). Barnes & Noble, 1993. ISBN 1-56619-285-4.
- Stanford Encyclopedia of Philosophy [online]. Copyright © 2019 [cit. 22.04.2021]. Dostupné z: <https://plato.stanford.edu/entries/pseudo-dionysius-areopagite/#DioPer>
- ŠTAMPACH, Ivan. *Hermetismus, Dingir: časopis o sektách, církvích a nových náboženských hnutích*. Praha: Dingir, 2004-3. ISSN 1212-1371.
- ŠTIRSKÝ, Benedikt. *Lexikon magie a esoteriky*. Praha: CZ Books, 2006. ISBN 80-86947-14-9.
- TELLINGER, Michael. *Slave Species of the Gods: The Secret History of the Anunnaki and Their Mission on Earth*. Inner Traditions/Bear. (2012). ISBN 978-1-59143-807-6.
- TRENZ, Štěpánka. 2019. *Odvápní své „třetí oko“* [online] February 2. [cit. 30.1.2021]. Dostupné z: <https://www.dotekpritomnosti.cz/odvapni-sve-treti-oko/>.
- VESELÝ, Josef. *Magie*. 2. opr. a dopl. vyd. Praha: Vodnář, c2002. ISBN 80-86226-37-9.
- VESELÝ, Josef. *Magie pro pokročilé*. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4.
- WAARDENBURG, Jacques. *Bohové zblízka: systematický úvod do religionistiky*. Brno: Masarykova univerzita, 1997. Rubikon (Masarykova univerzita). ISBN 80-210-1445-8.
- WEINSTEIN, M. *Pozitivní magie: okultismus v praktickém životě*. 1.vyd. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-719-8207-5.

Seznam příloh

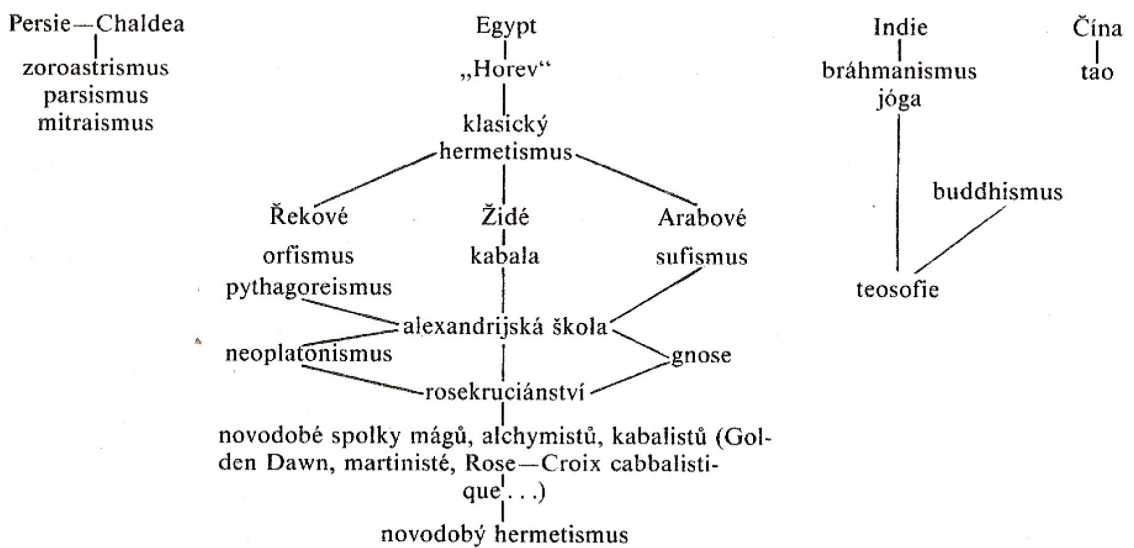
- Příloha č. 01: Mapa Perské říše kolem roku 490 př. n. l.
- Příloha č. 02: Schéma, jak se magie postupně šířila do Evropy
- Příloha č. 03: Schéma, jak se magie postupně šířila po světě
- Příloha č. 04: Schéma, jak se magie dělí do jednotlivých oborů
- Příloha č. 05: Magický ochranný pantakl krále Šalamouna
- Příloha č. 06: Zjednodušený ochranný magický kruh pro evokační magii podle J. Dürra
- Příloha č. 07: Ochranná pečeť krále Šalamouna
- Příloha č. 08: Zodiak, neboli zvěrokruh, ale i zvířetník
- Příloha č. 09: Magické kruhy z křesťanských grimoárů
- Příloha č. 10: Magický kruh z grimoáru papeže Honoriuse III.
- Příloha č. 11: Magický kruh z menších klíčků Šalamounových
- Příloha č. 12: Magický kruh podle Halla z roku 1975
- Příloha č. 13: Magická pečeť krále Šalamouna vlevo, magický kruh pro svěcení pantaklů vpravo a velký magický ochranný kruh pro skupinové evokace

Příloha č. 01 - Mapa Perské říše kolem roku 490 př. n. l. - Zdroj: Dodo na projektu Wikipedie v jazyce čeština, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=9038544>)

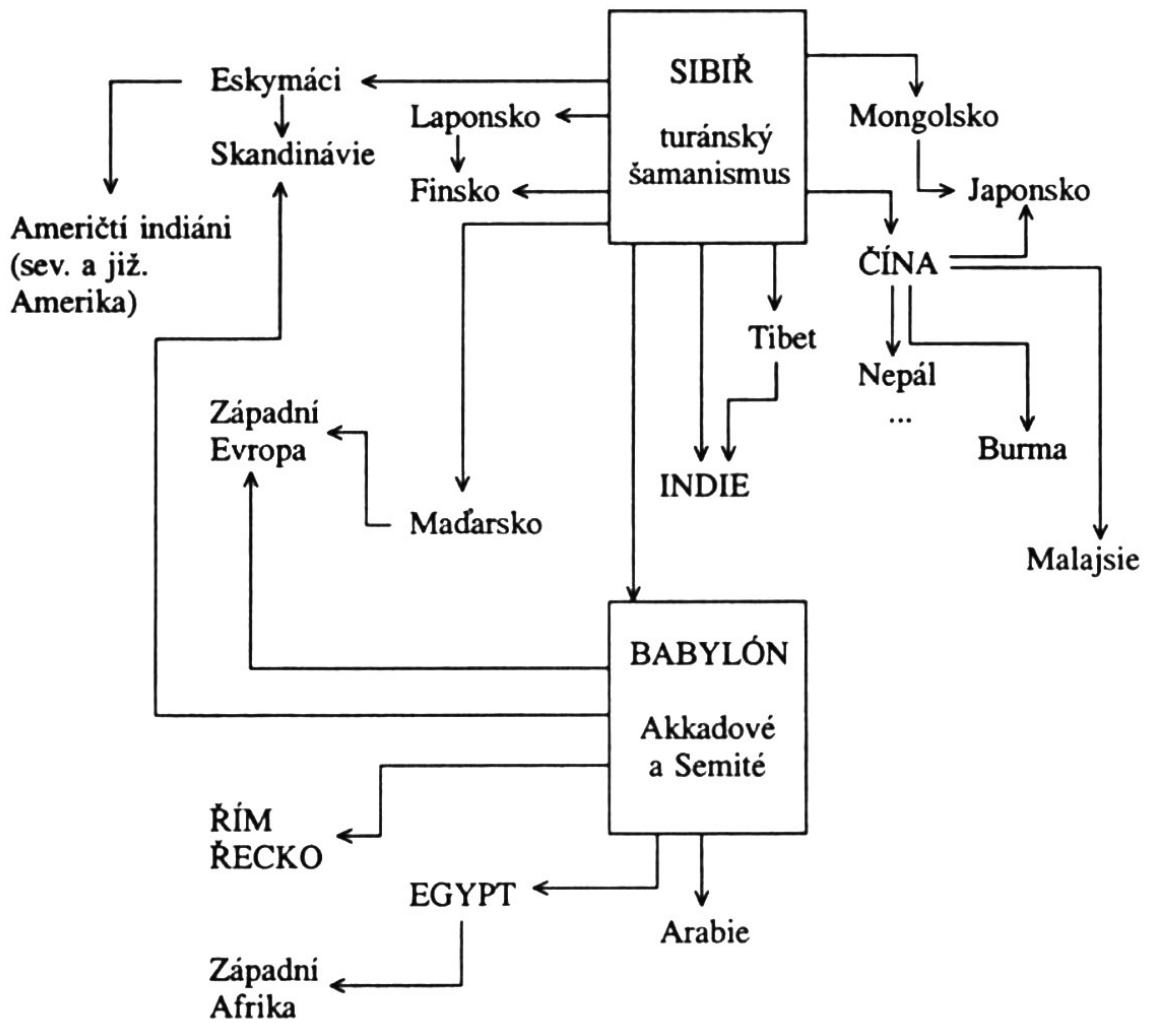
Příloha č. 02 – Schéma, jak se magie postupně šířila do Evropy – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 106.

Prameny esoterní kultury Západu:

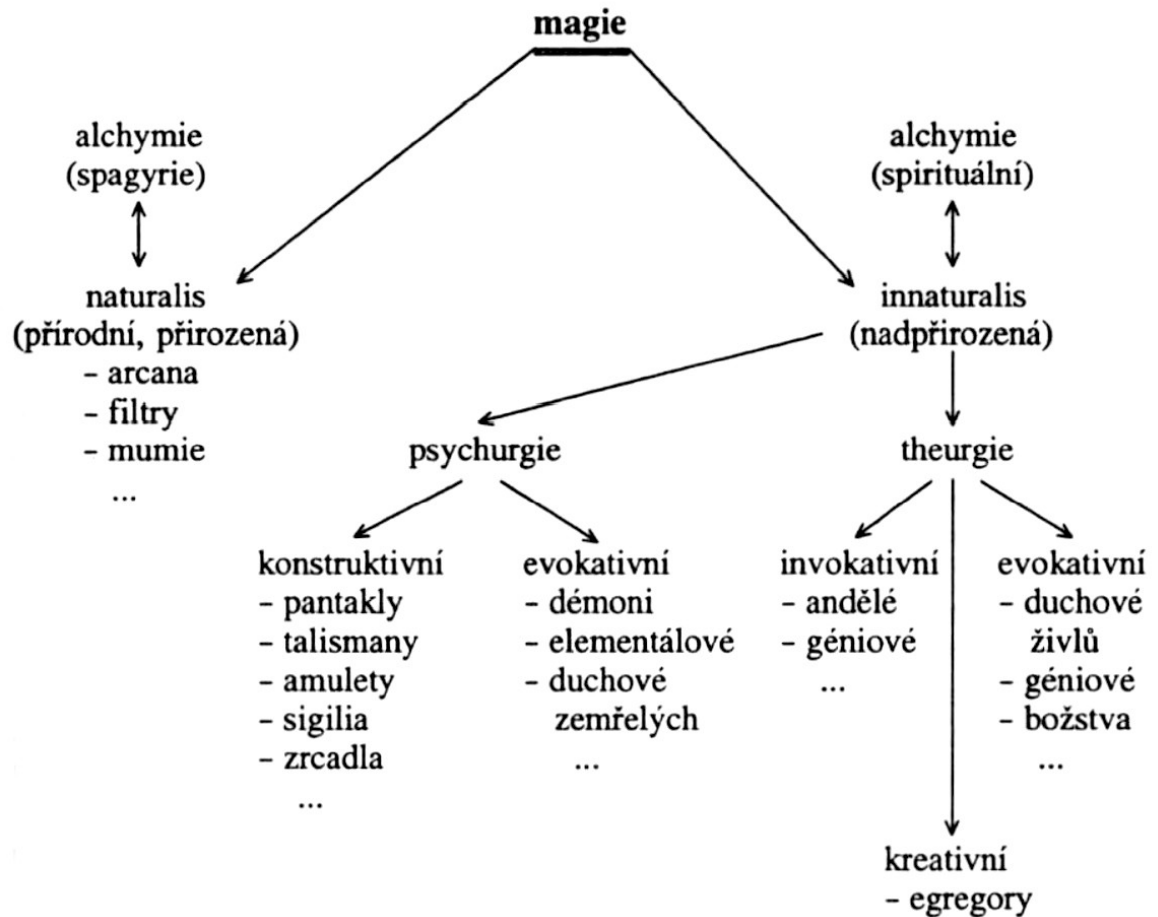

Poznámka: ve schématu nejsou zahrnuty další esoterní kultury jako mayská, aztécká, etiopská a další.

Příloha č. 03 – Schéma, jak se magie postupně šířila po světě – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 34.

Příloha č. 04 - (obrázek příloha č. 3. – Schéma, jak se magie dělí do jednotlivých oborů – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 195.

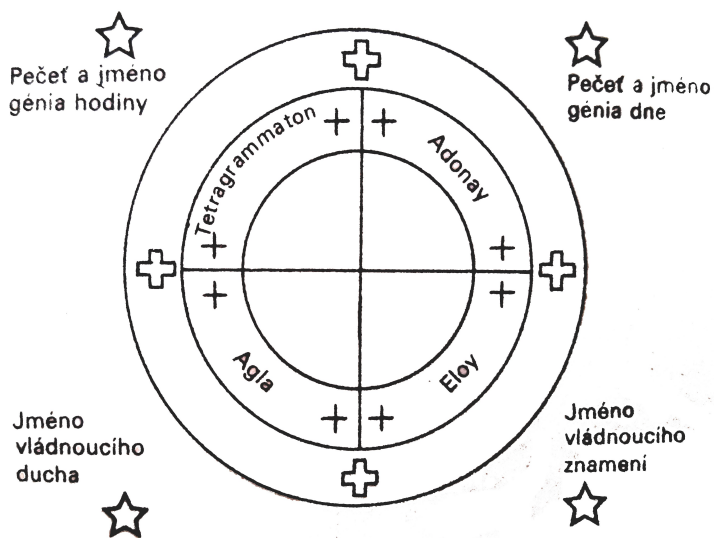
Příloha č. 05 – Magický ochranný pantakl krále Šalamouna – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. *Magie v historii, teorii a praxi*. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 230.

Magický pantakl.

Komunikaci se světem magie umožňují symboly, aktivní činnost v tomto světě pak umožňují symboly užitě v rámci určitých rituálů. Symboly a rituály jsou tak klíčem ke světu praktické ceremoniální magie.

Příloha č. 06 – Zjednodušený ochranný magický kruh pro evokační magii podle J. Dürra – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. *Lexikon magie*. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 163.

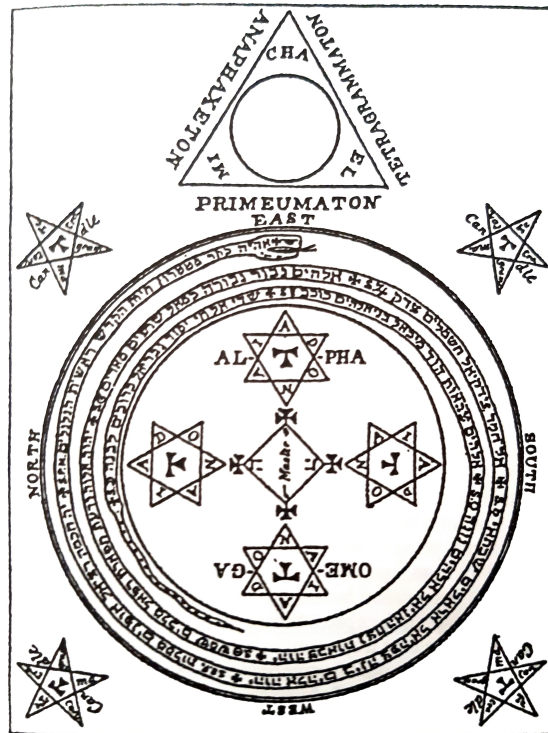
Příloha č. 07 – Ochranná pečeť krále Šalamouna, možno použití jako ochranný magický kruh pro evokační magii. – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 272.

Příloha č. 08 – Zodiak, neboli zvěrokruh, ale i zvířetník – GC27FA9 Horoskop (Unknown Cache) in Jihočeský kraj, Czechia created by ZDCB. Document Moved [online]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC27FA9_horoskop?guid=2ba6d431-adc5-44d8-84e3-5b8d515460b6

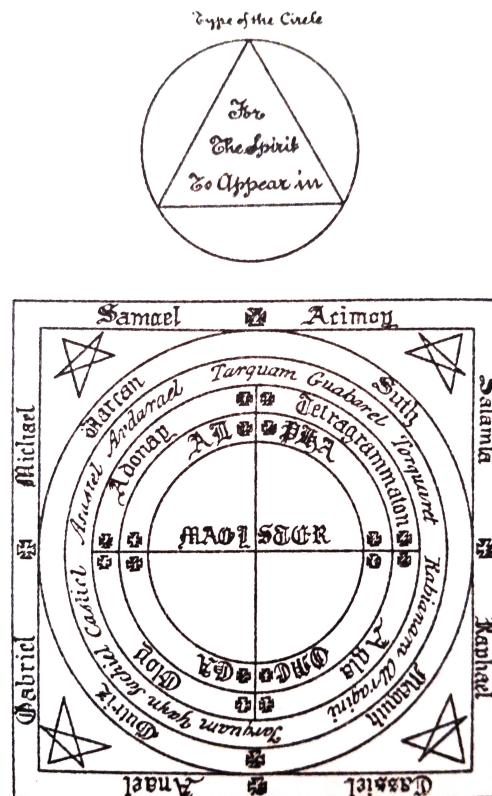

Příloha č. 11 – Magický kruh z menších klíčků Šalamounových – Zdroj: VESELY, Josef. Magie pro pokročilé. Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-86226-51-4. s. 377.

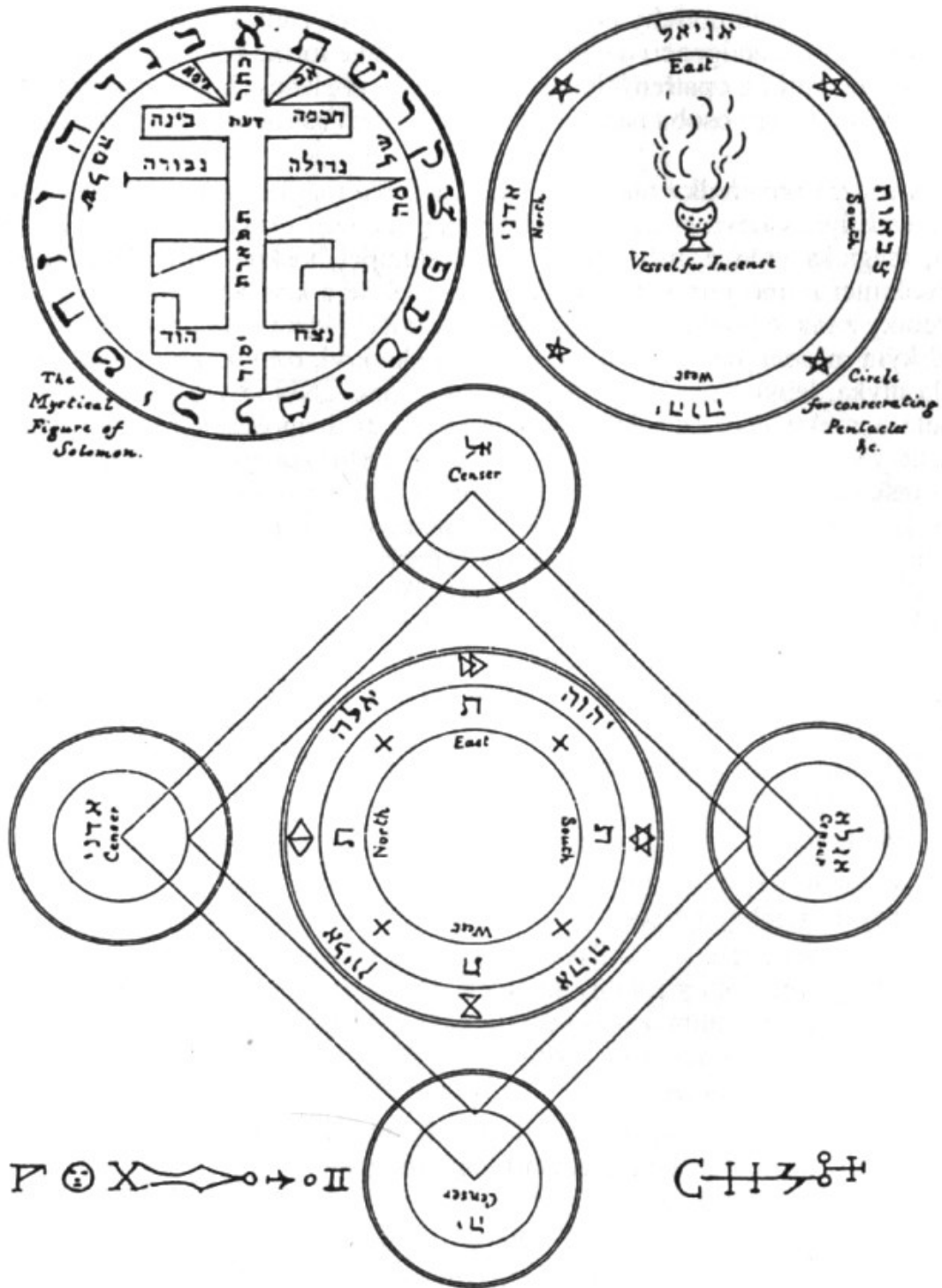
Magický kruh podle Lemegetonu

Příloha č. 12 – Magický kruh podle Halla z roku 1975 – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. Lexikon magie. Praha: I. Železný, 1993. ISBN 80-237-0090-1. s. 164.

Magický kruh (M. P. Hall, 1975)

Příloha č. 13 – Magická pečeť krále Šalamouna vlevo, magický kruh pro svěcení pantaklů vpravo a velký magický ochranný kruh pro skupinové evokace – Zdroj: NAKONEČNÝ, Milan. Magie v historii, teorii a praxi. Praha: Vodnář, 1999. ISBN 80-85255-12-x. s. 273.

Magické obrazce ze Šalamounových klíčků: Šalamounův pantakl (nahore vlevo), magický kruh pro posvěcení pantaklu (vpravo nahore) a magický kruh pro velké evokace (dole).